

ЖАН-КРИСТОФ
ГРАНЖЕ
ПУРПУРНИТЕ
РЕКИ

Вече филмов хит с участието на Жан Рено

Clibri

Жан-Кристоф Гранже

Пурпурните реки

На Виржини

I

1

„Га-на-мос! Га-на-мос!“

Здраво стиснал преподавателя, Пиер Ниманс гледаше надолу към тълпата, която се спускаше по бетонираните пътеки на „Парк де Пренс“. Хилядите разгорещени фенове с бели кепета и ярки шалчета се стичаха към изходите като разноцветен и шеметен поток. Взрив от конфети. Или легион от побеснели демони. И над всичко това трите отчетливи и натрапчиви срички: *„Га-на-мос!“*

Застанал прав върху покрива на детската градина срещу стадиона, полицаят наблюдаваше работата на трета и четвърта бригада от републиканската служба по сигурността. Мъжете в тъмносиня униформа и черни каски тичаха, прикрити зад щитовете си. Класическият метод. Двеста души, разположени от двете страни на всички входи, и командоси-„екрани“, които трябваше да направят така, че привържениците на двата отбора да не се срещнат, да не се доближат едни до други, ако е възможно дори да не се видят...

За тазвечерната среща между Сарагоса и Арсенал – единственият мач през годината, в който два чуждестранни отбора щяха да премерят силите си в Париж – бяха мобилизирани повече от хиляда и четиристотин полицаи и жандарми. Проверка на документите, обискиране на подозрителните и охрана на четирийсетте хиляди зрители, дошли да подкрепят единия или другия отбор. Главният комисар Пиер Ниманс беше един от тези, които отговаряха за операцията. А тя се различаваше от обичайната му работа. Впрочем, късо подстриганият полицаи харесваше подобни акции. Наблюдение и действие в чист вид. Без разследване, без съдебна намеса. Безнаказаност, която му действаше някак отморяващо. Нравеше му се и военният вид на потеглилата в поход полицейска армия.

Зрителите приближаваха изходите. Ниманс погледна часовника си. След четири минути ще се изсипят на уличното платно. Тогава вече ще стане напечено. Полицаят пое дълбоко въздух. Октомврийската нощ бе изпълнена с напрежение.

1. *Ще спечелим!* (исп.). – Б.пр.

Две минути. Ниманс се обърна към площад Порт дьо Сен Клу. Беше напълно пуст. Трите фонтана стърчаха в нощта като тревожни тотеми. Автобусите се бяха подредили по авенюто в индийска нишка. Пред тях се суетяха мъже със закачени на колана каски и палки. Резервните бригади.

Гълчавата нарастваше. Тълпата се изсипваше през изходите между железните огради, настръхнали от заострени колове. Ниманс се усмихна. Точно затова бе дошъл. Долу настана вълнение. Тръбни звуци прорязаха глухия шум. После чудовищен рев разтърси циментовата грамада. „Га-на-мос! Га-на-мос!“ Ниманс натисна копчето на предавателя и се свърза с Жоашен, шефа на сигурността в източен Париж. „Тук Ниманс. Излизат. Насочете ги към автобусите на булевард Марат, към паркингите и входовете на метрото.“

От високото си място полицаят прецени обстановката – от неговата страна, изходите G и H, рисковете бяха минимални. Тази вечер победиха испанците, така че феновете им бяха по-малко опасни. Англичаните излизаха от отсрещната страна, от врати A и K към трибуните от страната на Булон – трибуните на дивите зверове. Ниманс смяташе да им хвърли един поглед, щом операцията започне.

Внезапно над тълпата на светлината на уличните лампи прехвърча стъклена бутилка. Полицаят видя да се размахва палка, тълпата да отстъпва, хора да падат на земята. Изкрещя в предавателя: „Жоашен, мамка му! Овладейте хората си!“

Хукна към стълбището и се спусна пеша от осмия етаж. Когато излезе на авенюто, две редици полицаи вече бяха дотичали и се готвеха за схватка с хулиганите. Ниманс застана пред въоръжените мъже и размахва ръце. Палките бяха на няколко метра от лицето му, когато Жоашен изникна до него с каска на главата. Вдигна визьора ѝ и го изгледа свирепо:

– За Бога, Ниманс, да не сте се побъркали? В тия цивилни дрехи ще ви...

Полицаят не го остави да довърши.

– Какво става, да му се не види? Овладейте хората, Жоашен! Иначе безредиците не ни мърдат.

Кръгличкият червендалест капитан дишаше тежко. Малките му старомодни мустаци потръпваха. Предавателят изпука: „До... до всички части... До всички части... Завоят при Булон... Улица Командан Гилбо... Аз... Имаме проблем!“ Ниманс изгледа Жоашен, сякаш той бе единственият виновник за всеобщия хаос. Пръстите му натиснаха

копчето на преподавателя: „Тук Ниманс. Идваме.“ После заповяда на капитана с овладян глас:

– Отивам. Изпратете колкото може повече хора. И се оправете с тия тук.

И без да изчака отговор се спусна да търси стажанта, който изпълняваше ролята на негов шофьор. Прекоси площада с големи крачки, мерна в далечината сервитьорите от „Брасри де Пренс“, които бързаха да спуснат железните решетки. Въздухът бе наситен със страх.

Ниманс видя дребния тъмнокос стажант с кожено яке, който се моеташе край една черна кола. Удари с юмрук по купето и изкрещя:

– Бързо! На завоя при Булон!

Двамата мъже скочиха в колата едновременно. Гумите запушиха при потеглянето. Стажантът сви вляво от стадиона, за да стигне най-бързо до врата К по път, предназначен за охраната. Нещо накара Ниманс да му нареди:

– Не, заобиколи стадиона.

Колата направи обратен завой и шльопа в локвите около камионите с вода, готови да се намесят. После пое по авеню Парк де Пренс през тесния коридор, образуван от паркиралите автобуси на подвижната гвардия. Мъжете с каски, които тичаха в същата посока, й направиха път, без да я погледнат. Ниманс беше поставил буркана върху покрива. Стажантът зави наляво покрай гимназия „Клод Бернар“ и се включи в кръговото движение, за да поеме покрай третата стена на стадиона. Току-що бяха задминали трибуните към Отьой.

Когато Ниманс видя как газът се стеле във въздуха, разбра, че е бил прав – тълпите вече бяха стигнали до площад Йороп.

Колата премина през белезникавата мъгла, където се наложи шофьорът да удари спирачките, за да не връхлети върху първите жертви, които бягаха с всички сили. Битката бе започнала точно пред президентската трибуна. Мъже с вратовръзки и елегантни жени тичаха и се препъваха с облени в сълзи лица. Някои се опитваха да се измъкнат по страничните улици, други се изкачваха по стъпалата към вратите на стадиона.

Ниманс изскочи от колата. На площада видя истинско меле от преплетени тела. Смъртно различни крещящите цветове на английския отбор и тъмните силуети на полицаите. Някои от последните пълзяха по земята като окървавени плужещи, докато други стояха на известно разстояние и се колебаеха да употребят пушките си заради ранените си колеги.

Комисарят прибра очилата си и уви шал около лицето си. Приблужи се до най-близкия полицаи и изтръгна палката от ръцете му, като в същото време му показа трицветната си карта. Човекът поразено го изгледа – визьорът на каската му бе замъглен.

Пиер Ниманс затича към мелето, феновете на англичаните се биеха с юмруци, размахваха железни пръчки, ритаха с подкованите си обувки, а полицаите се бранеха, отстъпвайки, като се опитваха да защитят падналите си колеги. Телата се мятаха, лицата се кривяха в грозни гримаси, челюстите тракаха по асфалта. Палките се вдигаха и спускаха, прегъвайки се от силата на удара.

Офицерът се хвърли в мелето.

Заразвада крошета, заудря с палката. Събори на земята някакъв дебелак и започна да го рита. В гърдите, в слабините, по лицето. Отдадно внезапно го сритаха, но успя да парира удара и се изправи с крясък. Палката му се преви в гърлото на нападателя. Кръвта нахлу в главата му, усети метален вкус в устата. Вече не мислеше за нищо, не изпитваше нищо. Беше на война и го знаеше.

Изведнъж забеляза странна сцена. На стотина метра встрани някакъв вече доста омлатен цивилен се мъчеше да се изтръгне от ръцете на двама хулигани. Ниманс си отбеляза кървавите следи по лицето на цивилния, механичните жестове на другите двама, дивата им омраза. След секунда разбра – раненият и биячите носеха на якетата си значките на различни клубове.

Разчистване на сметки.

Междувременно жертвата се беше измъкнала и бягаше по една от преките – улица Нюжесер е Коли. Двамата побойници хукнаха след него. Ниманс захвърли палката си, проби си път в тълпата и ги последва.

Тичаше, като дишаше равномерно, и постепенно настигаше двамата преследвачи, които вече бяха близо до пляката си в тихата улица.

Отново завиха надясно и скоро стигнаха до оградения с висок зид басейн „Молитор“. Тук вече мръсниците успяха да заловят жертвата си. Ниманс стигна до площад Порт Молинон над околоръстния булевард и не повярва на очите си: един от нападателите беше извадил мачете.

На зеленикавата светлина на пътната артерия Ниманс различи острието – то неуморно се спускаше върху падналия на колене човек, който поемаше ударите с леко потръпване. Нападателите вдигнаха тялото и то прехвърлиха през парапета.

– НЕЕЕ!

Полицаят изкрещя и в същия миг извади револвера си. Опря се на една кола, здраво хвана десния си юмрук с лявата ръка и се прицели, съдържайки дъха си. Първи изстрел. Не улучи. Убиецът с мачетето изненадано се обърна. Втори изстрел. Пак не улучи.

Отново се затича. Държеше ръката си с оръжието притисната до бедрото си, в бойна позиция. Същето му се късаше от гняв – бе свалил очилата си и на два пъти не уцели. Стигна до моста. Човекът с мачетето вече бягаше в храстите покрай околостръстния булевард. Съучастникът му стоеше неподвижен, объркан. Полицаят стовари дръжката на револвера си върху гърлото му, после го изтегли за косата до близкия пътен знак. Сложи му белезниците с една ръка и чак тогава погледна надолу.

Тялото на жертвата се бе разбило върху платното и няколко коли бяха минали отгоре му, преди верижната катастрофа да спре движението напълно. Хаос от разбити коли и хвърчаща ламарина... Задръстването надаваше френетичния си рев от клаксони. На светлината на фаровете Ниманс видя един от шофьорите, който залиташе до колата си и си държеше лицето.

Комисарят насочи погледа си отвъд булеварда. Забеляза убиеца с шарения шал да прекосява храстите. Прибра оръжието си в кобура и го последва.

Сега убиецът му хвърляше през дърветата кратки погледи. Полицаят не се криеше – мъжът трябваше да знае, че главният комисар Пиер Ниманс ще му види сметката. Внезапно хулиганът прескочи през един насип и изчезна. По шума на стъпките върху чакъла Ниманс разбра накъде се е насочил – към парка на Отьой.

Тръгна след него по сивите камъчета на парковите алеи. Мина покрай парниците и забеляза силует, който се катереше по някаква стена. Затича се и стигна до кортовете „Ролан Гарос“.

Решетъчните врати не бяха заключени – убиецът лесно преминаваше от корт на корт. Ниманс отвори една врата, проникна на червения терен и прескочи мрежата. Петдесет метра по-нататък човекът вече намаляваше ход и показваше признаци на умора. Успя все пак да прескочи една мрежа и да се качи по стълбите между седалките. Ниманс на свой ред изкачи стълбите бързо, гъвкаво, едва задъхан. Оставаха му само още няколко метра, когато сянката на върха на трибуните направи скок в празното.

Беглецът бе достигнал до покрива на частна къща и изчезна най-внезапно. Комисарят отстъпи, засили се и скочи. Приземи се на чакълеста платформа. Долу видя морава, дървета, тишина.

Ни следа от убица.

Отпусна се върху влажната трева. Имаше само две възможности: главната сграда, от която току-що бе скочил, и една голяма дървена постройка в дъното на парка. Извади своя MR 73 и се облегна на вратата зад себе си. Тя поддаде.

Направи няколко крачки, после спря, поразен. Намираше се в мраморно преддверие. На стената бе окачена кръгла каменна плоча с изгравирани непознати букви. В мрака на горните етажи просветваше позлатен парапет. Кадифени тапицерии в имперско червено и култови вази се очертаваха в сянката. Ниманс разбра, че е попаднал в азиатско посолство.

Внезапно навън се чу шум. Убиецът беше в другата сграда. Полицаят прекоси градината, приведен над тревата, и стигна до дървената постройка. Вратата все още помръдваше. Ниманс влезе, като сянка в сянката. И се озова в конюшня, разделена на боксове, заети от кончета с добре поддържани гриви.

Придвижи се напред с оръжието в ръка. Мина покрай един, втори, трети бокс... Чу шум вдясно от себе си. Обърна се. Беше само потропващо копито. Прошумоляване вляво. Ново обръщане. Късно. Острието се стовари върху му. Успя да се отдръпне в последния момент. Мачетето одраска рамото му и се заби в задницата на един от конете, който със светкавичен къч заби подкованото си копито в лицето на убица. Полицаят се възползва от предимството си, хвърли се върху мъжа, обърна оръжието си и го употреби като чук.

Удряше и удряше, после внезапно спря и се взря в окървавените черти на хулигана. Счупени кости стърчаха изпод разкъсаната плът, едно око висеше на плетеница от фибри. Убиецът вече не мърдаше, но все още носеше кепето си с цветовете на Арсенал. Ниманс отново обърна оръжието си, стисна с две ръце окървавената дръжка и вкара дулото в разцепената уста на мъжа. Постави пръста си на спусъка и затвори очи. Щеше да стреля, когато се разнесе пронизителен звук.

Клетъчният му телефон звънеше в джоба му.

2

Три часа по-късно в централната дирекция на съдебната полиция на Министерството на вътрешните работи, разположена на една от новите и прекалено симетрични улици на квартал „Нантер-Префектур“,

проблесна слаба светлина. Светеше на първия етаж, в кабинета на Антоан Ренс, който седеше в сянката. Срещу него, зад светлия кръг, се открояваше високият силует на Пиер Ниманс. Той току-що лаконично бе предразказал рапорта си за преследването в Булон. Ренс скептично попита:

– Как е човекът?

– Англичанинът ли? В кома. Многобройни фрактури на лицевите кости. Преди малко се обадох в болницата. Опитват се да присадят кожа на лицето.

– А жертвата?

– Размазана от колите на околновръстната магистрала. При Порт Молитор.

– Господи. Как е станало?

– Разчистване на сметки между хулигани. Сред феновете на Арсенал е имало и привърженици на Челси. Двамата хулигани с мачетето убиха врага си.

Ренс недоверчиво кимна. Помълча, после каза:

– А твоят? Сигурен ли се, че един конски ритник го е докарал до това състояние?

Ниманс не отговори и се обърна към прозореца. Под тебеширено бялата луна се очертаваха странни пастелни мотиви, които покриваха фасадите на съседните квартали – облаци, дъги, опънати над тъмозелените хълмове на парка в Нантер. Ренс отново се обади:

– Не те разбирам, Пиер. Защо се забъркваш в такива истории? Наблюдение на стадион... Направо не те...

Гласът му заглъхна. Ниманс продължаваше да мълчи.

– Тази работа не е за твоята възраст – подхвана Ренс. – Нито за квалификацията ти. Договорът ни беше ясен: никаква работа на терена, никакви побоища...

Ниманс се обърна и се приближи до своя началник.

– Давай направо, Антоан. Защо ме извика посред нощ? Когато ми се обади, нямаше как да знаеш за парка. Тогава за какво ме извика?

Сянката на Ренс не помръдваше. Широки рамене, чупливи сиви коси, изсечени черти, физика на пазач на фар. Дивизионният комисар ръководеше от няколко години Централната служба за борба с лошото третиране на хора – сложно наименование, с което се означаваше просто висшестоящата инстанция на нравствената бригада. Ниманс го познаваше много преди да получи този административен пост, когато двамата бяха бързи и ефикасни улични ченгета. Ниско подстриганият полицай се наведе и повтори:

– Та за какво ме извика?

Ренс въздъхна:

– Става дума за убийство.

– В Париж?

– Не, в Гернон. Малко градче в Изер, близо до Гренобъл. Университетски град.

Ниманс придърпа един стол и седна срещу дивизионния.

– Слушам те.

– Намерили са тялото вчера привечер. Заклещено в скалите над реката покрай парка на университета. По всичко изглежда, че става дума за престъпление на умопобъркан.

– Какво знаеш за тялото? На жена ли е?

– Не. На мъж. Младо момче. Библиотекаря на факултета, доколкото разбрах. Тялото било голо. Имало е следи от мъчения – порезни рани, изгаряния... Споменаха и удушаване.

Ниманс постави лакти на бюрото и запремята в ръце някакъв пепелник.

– Защо ми разказваш всичко това?

– Защото смятам да те изпратя там.

– Какво? Да разследвам убийството? Местните от Гренобъл ще заловят убиеца за една седмица и...

– Пиер, не се прави на глупак. Много добре знаеш, че не е толкова лесно. Говорих със съдията. Той иска специалист.

– Специалист по какво?

– По убийствата. И по нравите. Подозира сексуални подбуди. Така де, нещо подобно.

Ниманс проточи врат към светлината и усети топлината на халогенната лампа.

– Антоан, не ми казваш всичко.

– Съдията се казва Бернар Терпант. Стар приятел ми е. И двамата сме от Пиренеите. Страх го е, чаткаш ли? И иска да приключи с тази работа възможно най-бързо. Да избегне слуховете, медиите, всички гадо-рии. След няколко седмици започват занятията. Дотогава убиецът трябва да е заловен. Ясен ли съм?

Главният комисар се изправи и се върна до прозореца. Вгледа се в малките като карфички светлини на фенерите, в тъмните куполи на парка. Ужасът от последните часове още го владееше – ударите с мачете, околоръстният булевард, преследването по тенис-кортовете. За сетен път си помисли, че обаждането на Ренс му бе попречило да убие човек.

Помисли си за пристъпите на неконтролируема ярост, които замъгляваха съзнанието му, разкъсваха времето и пространството и го подтикваха да извърши най-лошото.

– Е? – попита Ренс.

Ниманс се обърна и се подпря на перваза на прозореца.

– От четири години вече не водя такива разследвания. Защо ми предлагаш точно това?

– Имам нужда от опитен човек. А и знаеш, че централните служби могат да изпратят свой подчинен където и да е във Франция. (Пръстите му потропваха по масата.) Използвам властта си.

Полицаят с очилата с железни рамки се усмихна.

– Изкарваш вълка от леговището му, а?

– Точно така. За теб това ще е разнообразие. Аз ще направя услуга на стар приятел. А междувреме ти поне няма да пребиеш някого...

Ренс взе листата на един факс, които се белееха на бюрото му:

– Първите заключения на жандармите. Искаш ли ги?

Ниманс се приближи до бюрото и смачка хартията.

– Ще ти се обадя. За новини от болницата.

Полицаят напусна сградата на улица Троя Фонтано и се отправи към дома си на улица Лабрюйер в девети район. Голям, почти празен апартамент с излъскан като у стара дама паркет. Ниманс взе душ, почисти раните си – бяха повърхностни – и се погледна в огледалото. Костеливо лице, прорязано от бръчки. Късо подстригана коса, лъскава и прошарена. Очила с метални рамки. Усмихна се на образа си. Не би искал да срещне тази мутра на пуста улица.

Натика малко дрехи в един спортен сак, пхна между ризите и чорапите една пушка-помпа ремингтън, калибър 12, няколко кутии с патрони, както и пълначи за револвера. Накрая сложи два зимни костюма в калъфа им, като добави няколко вратовръзки с екстравагантни шарки.

По пътя към Порт дьо ла Шапел се отби в денонощния Макдоналдс на булевард Клиши и набързо погълна два сандвича със сирене, без да изпуска от поглед паркираната си наблизко кола. Три часът сутринта. На безезниковавата неонова светлина в мръсното помещение бродеха познати призраци. Чернокожи с прекалено широки роби. Проститутки с дълги ямайски плитки. Наркомани, бездомници, пияници. Всички тези същества принадлежаха към някогашната му вселена – уличната. Вселената, която напусна, за да се заеме с добре платена и почтена канцеларска

работа. За всяко друго ченге работата в централната администрация би означавала издигане. За Ниманс тя бе равнозначна на изгнание – позлатено изгнание, което го бе уязвило. Отново се вгледа в сумрачните създания, които го заобикаляха. Тези видения бяха дървета от неговата гора, същата, в която някога бе ходил на лов.

Качи се в колата си, пусна дългите фарове и подкара с пълна скорост, без да се съобразява с радарите и ограниченията на скоростта. В осем часа сутринта се отклони от магистралата и се отправи към Гренобъл.

Отдалеч забеляза университета – големи модерни сгради от бетон и стъкло, оградени отвсякъде от тревни площи. Ансамбълът напомняше на санаториум с размерите на административно градче.

Спря колата. Взе бинокъла си и излезе. Огледа пейзажа. Реката не се виждаше. Съобрази, че тече зад стената от скали. Внезапно забеляза една подробност. Не, не се беше излъгал. Върна се в колата и подкара. Бе видял между скалите жълтата флуоресцираща лента на националната жандармерия:

ПРЕМИНАВАНЕТО ЗАБРАНЕНО

3

Ниманс се отправи към скалите, където се очертаваха завоите на тясна пътека. Скоро се наложи да спре, тъй като пътят не беше достатъчно широк. Излезе от колата, мина под лентата и стигна до реката.

Тук течението ѝ бе спряно от естествена преграда. Водата обаче не се пенеше, както очакваше Ниманс, а образуваше бистро и спокойно езерце. Като лице, от което гневът внезапно е изчезнал. По-нататък вдясно реката продължаваше да тече и очевидно прекосяваше сивкавия град долу в долината.

Ниманс рязко спря. Вляво от себе си видя сведен над водата човек. С рефлекторен жест попипа колана си и закачените на него белезници изтракаха. Човекът се обърна и му се усмихна.

– Какво правите тук? – грубо попита Ниманс.

Непознатият продължи да се усмихва, без да отговаря.

Изправи се и си избърса ръцете. Беше млад мъж с нежно лице и руси щръкнали коси. С яке от еленова кожа и панталон с щипки. Отвърна с ясен глас:

– А вие?

Тази непринуденост обезоръжи Ниманс. Той кисело заяви:

– Полиция. Не видяхте ли лентата? Надявам се да имате добра причина да не спазите забраната, защото...

– Ерик Жоано от полицията в Гренобъл. Дойдох на разузнаване.

Още трима колеги ще пристигнат по-късно.

Ниманс слезе при него на тясната брегова ивица.

– Къде са дежурните? – попита.

– Освободих ги за половин час. Да закусят. (Безгрижно сви рамене.)

Имам работа тук. Искях никой да не ме безпокои... комисар Ниманс.

Сивокосият полицай примигна. Младежът продължи:

– Веднага ви познах. Пиер Ниманс. Бивша слава на полицията.

Бивш комисар от Бригадата за борба със сводничеството. Бивш ловец на убийци и на дилъри. Доста бивши неща, като помислиш...

– Да не би вече и нахалството да влиза в обучението?

Жоано иронично се поклони:

– Извинете, господин комисар. Опитвам се просто да придам на звездата човешки облик. Добре знаете, че сте известен, че сте „суперченге“, което захранва мечтите на всички млади инспектори. За убийството ли сте тук?

– Ти как мислиш?

Полицаят отново се поклони.

– За мен ще е чест да работя с вас.

Ниманс се взря в проблясващата повърхност на гладката вода, която изглеждаше като стъклена на утринната светлина. В дълбините се долавяше нефритено сияние.

– Каж ми какво знаеш за случая.

Жоано посочи с глава скалите.

– Тялото е било заклещено там горе.

– Там горе? – повтори Ниманс, докато оглеждаше острия, агресивен релеф на канарите.

– Да. На петнайсет метра височина. Убиецът е натикал тялото в една от пукнатините. Поставил го е в странна поза.

– Каква?

Жоано сви краката си и обхвана колене с ръце.

– Поза на зародиш.

– Доста необичайно.

– Всичко е необичайно в този случай.

– Чух за рани, за изгаряния – подзе Ниманс.

– Още не съм видял тялото. Но разбрах, че наистина има много

следи от мъчения.

– Смъртта вследствие на мъченията ли е?

– Засега не се знае. И по гърлото има дълбоки резки. Следи от душене.

Ниманс отново се загледа в езерцето. Силуетът му съвсем отчетливо се отразяваше във водата – ниско подстриганата глава и синьото палто.

– А тук? Откри ли нещо?

– Не. От цял час търся някаква улика. Нищо. Според мен жертвата не е убита тук. Убиецът я е пренесъл горе.

– Ходи ли дотам?

– Да. Нищо особено. Убиецът явно се е изкачил на скалите от другата страна и е спуснал тялото с въже. След това е слязъл с друго въже и е натикал жертвата в процепа между скалите. Едва ли е било лесно да й придаде тази театрална поза. Не разбирам защо го е направил.

Ниманс гледаше към заострените напукани канари. Оттук не можеше да прецени точно разстоянието, но му се струваше, че нишата с тялото е точно на средата между земята и върха на скалите. Обърна се рязко.

– Да тръгваме.

– Къде?

– В болницата. Искам да видя трупа.

Човекът беше гол, завит до раменете, поставен легнал на една страна върху лъскавата маса. Свит, с прибрани рамене, превита глава, двата юмука под брадичката, лактите – между коленете. Белезникавият цвят на кожата, сгърчените мускули, многобройните рани придаваха на трупа непоносима реалност. По врата имаше дълги разкъсвания, сякаш убиецът се бе опитал да одере кожата на жертвата си. Под слепоочията се виждаше мрежа от изпъкнали вени.

Ниманс вдигна поглед към другите мъже в моргата. Тук бе съдебният следовател Бернар Терпант – източен силует и къс мустак, капитан Роже Барн – колосален като товарен кораб, шеф на жандармерийската бригада в Гернон, и капитан Ръне Вермон – изпратен от изследователската секция на жандармерията, дребен опърпан човечец с лице на червени петна и очи като свредели. Жоано стоеше встрани от останалите и си придаваше вид на усърден стажант.

– Знаем ли кой е? – попита Ниманс.

Барн вдървено пристъпи напред и се прокашля.

– Жертвата се нарича Реми Кайоа, господин комисар. На двайсет и пет години. От три години главен библиотекар в университета в Гернон. Тялото ме е разпознато от съпругата му Софи Кайоа тази сутрин.

– Тя ли съобщи за изчезването му?

– Да, вчера, късно следобед. Съпругът ѝ тръгнал предишния ден на екскурзия в планината към връх Мюре. Сам, както всяка събота. Случвало му се да преспи в някоя от хижите. Затова не се разтревожила. До вчера следобед...

Барн замълча. Ниманс бе дръпнал платното и разглеждаше гърдите на трупа.

Вик на ужас замря в гърлата на присъстващите. Коремът и гърдният кош бяха покрити с черни рани с различна форма и релеф. Порезни рани с виолетови ръбове, следи от изгаряния във всички цветове на дъгата. Имаше и разкъсана кожа около китките и в горната част на ръцете, сякаш човекът е бил завързан с тел.

– Кой откри тялото?

– Една млада жена...

Барн хвърли поглед на книгата си и продължи:

– Фани Ферера. Преподавател в университета.

– Как го е открила?

Барн отново си прочисти гърлото.

– Занимава се със спорт. Със спускане по бързеите... С дъска, неопренов костюм и плавници. Това е много опасен спорт и...

– Та как го е открила?

– Завършила спускането зад естествения бараж на реката, точно под скалите. Качила се на брега и забелязала тялото.

– Тя ли ви каза това?

Барн неуверено се огледа.

– Ами да, аз...

Комисарят откри напълно тялото и обиколи белезникавото свито същество, чийто череп, покрит с много къси коси, стърчеше като каменна стрела.

Пое смъртния акт, който му подаваше Барн, и бързо прочете напечатаните редове. Документът беше изготвен лично от директора на болницата. Лекарят не се произнасяше за часа на смъртта. Задоволяваше се да опише видимите рани. Заключениеето му беше: смърт чрез удушаване. За да се научи повече, тялото трябваше да се разгъне и да се аутопсира.

– Кога ще дойде съдебният лекар?

– Всеки момент го очакваме.

Комисарят се приближи до жертвата. Наведе се, взря се в чертите на младежа. Лицето бе по-скоро красиво, със затворени очи и без никаква следа от удар или изтезание.

– Някой пипал ли е лицето?

– Никой, господин комисар.

– Със затворени очи ли беше?

Барн кимна. С палец и показалец Ниманс леко разтвори клепачите на жертвата. Тогава се случи невъзможното. От дясното око бавно се стече голяма и бистра сълза. Комисарят стреснато се отдръпна – трупът плачеше.

Погледна другите мъже. Никой не бе забелязал тази поразителна подробност. Запази самообладание и повтори жеста си отново, без останалите да му обърнат внимание. Онова, което видя, му доказа, че не е луд и че това убийство несъмнено беше случаят, от който всяко ченге се страхува или на който се надява да попадне през кариерата си, според човека. Изправи се и с рязък жест зави тялото. После се обърна към следователя:

– Разкажете как се води разследването.

Бернар Терпант се изпъна.

– Господа, разбирате, че този случай ще е труден и... необичаен. Затова с прокурора решихме да поискаме помощта на съдебната полиция в Гренобъл и на националната жандармерия. Повиках и главния комисар Пиер Ниманс. Сигурно сте чували името му. Понастоящем комисарят работи в ръководството на Бригадата за борба със сводничеството в Париж. Засега не знаем нищо за мотивите за престъплението, но най-вероятно става дума за сексуално убийство. Извършено от маниак. Опитът на господин Ниманс ще ни бъде от голяма полза. Затова ви предлагам комисарят да оглави операциите...

Барн кимна, Вермон също, но не толкова охотно. Колкото до Жоано, той отвърна:

– За мен няма проблеми. Но колегите ми от съдебната полиция ще пристигнат скоро и...

– Ще им обясня – прекъсна го Терпант и се обърна към Ниманс. – Господин комисар, слушаме ви.

Патосът на сцената притесняваше Ниманс, който нямаше търпение да започне разследването, да излезе навън и главно да бъде сам.

– С колко души разполагате, капитане? – попита той.

– С осем. Не, извинете, с девет.

– Свикнали ли са да разпитват свидетели, да събират улики, да правят проверки по пътищата?

– Ами... Точно тези неща не са сред...

– А вие, капитан Вермон, колко души имате?

Гласът на жандарма прокътна като оръдеен изстрел:

– Двайсет. Опитни мъже. Те ще претърсят терена около мястото, където е бил открит трупът, и...

– Отлично. Нека също разпитат хората, които живеят близо до пътищата към реката, да обиколят бензиностанциите, гарите, къщите в съседство с автобусните спирки... Вижте в кои хижи е преспивал младият Кайоа и ги претърсете. Може би жертвата е била нападната в някоя от тях.

После Ниманс се обърна към Барн.

– Капитане, изпратете запитвания до всички жандармерии в областта. До обяд искам да имам списъка на местните скитници. Проверете кой е излязъл наскоро от затвора в радиус от триста километра. Осведомете се за кражбите на коли и на всякакво друго имущество. Разпитайте персонала на хотелите и ресторантите. Изпратете им въпросници по факса. Нека отбележат и най-малкия по-особен факт, и най-дребния подозрителен клиент, и най-малкия знак. Нужен ми е и списък на произшествията в Гернон през последните дваайсет и повече години, които някак може да са свързани с нашия случай.

Барн записваше всяко изискване в бележника си. Ниманс се обърна към Жоано:

– Свържи се с Вътрешното разузнаване. Нека ти дадат списък на сектите, влъхвите и всички откачалки в областта.

Жоано кимна. Терпант също кимаше снизходително, сякаш му взимаха думите от устата.

– Имате с какво да се занимавате, докато чакаме резултатите от аутопсията – заключи Ниманс. – Излишно е да ви предупреждавам, че трябва да пазите пълно мълчание по случая. Нито дума на местната преса. Нито дума никому.

Пред площадката на Областната университетска болница мъжете се разделиха и забързаха под утринния дъждец. В сянката на високата сграда, която сякаш бе строена поне преди два века, те се качиха в колите си, навели глави, превили рамене, без да разменят дума, нито поглед.

Ловът започваше.

4

Пиер Ниманс и Ерик Жоано отидоха в университета в края на града. Комисарят помоли лейтенанта да го изчака в библиотеката в главното здание, докато той се срещне с ректора, чийто кабинет се намираше в административната сграда на сто метра оттам.

Полицаят се изкачи на последния етаж на въпросната сграда, строена през седемдесетте години и наскоро ремонтирана, с високи тавани и със стени, боядисани в различни пастелни тонове. Влезе в нещо като преддверие, заето от секретарката и малкото ѝ бюро, представи се и поиска да види Венсан Луис.

Докато чакаше, успя да разгледа окачените по стените снимки на студенти, победоносно размахали купи и медали край ски-писти или буйни реки.

След няколко минути Пиер Ниманс стоеше прав пред ректора – човек със ситно къдриви коси и сплескан нос, но с млечнобял тен, с лице, странна смесица между негроидни черти и анемична бледност. Ректорът предложи на полицая да седне и нервно замасажира китките си.

– Е? – попита той сухо.

– Е, какво?

– Открихте ли следи?

Ниманс опъна краката си.

– Току-що пристигам, господине. Оставете ме да се огледам. Засега по-добре вие да отговорите на въпросите ми.

Луис замръзна на стола си. Кабинетът му бе обзаведен със светли дървени мебели с метални обковки.

– Да се е случвало вече нещо подозрително във факултета? – продължи спокойно Ниманс.

– Подозрително? Съвсем не.

– Наркотици? Кражби? Сбивания?

– Не.

– Няма банди, кланове... Младежи със сбъркани мозъци?

– Не разбирам какво искате да кажете.

– Ами например увлечени по разни церемонии, ритуали...

– Не. При нас няма такива неща. Мозъците на студентите ни са в ред.

Ниманс замълча. Ректорът открито го разглеждаше – ниско подстриган, широкоплещест, дръжката на револвера му се подаваше от

джоба на палтото. Луис прекара ръка по лицето си, после заяви така, сякаш искаше сам себе си да убеди:

– Казаха ми, че сте отличен полицаи.

Ниманс не реагира. Ректорът подзе:

– Искам едно-единствено нещо, господин комисар. Да откриете убица възможно най-бързо. Скоро започва учебната година и...

– В момента в градчето няма никакви студенти, така ли?

– Само шепа пенсионери. Живеят горе под покрива на главната сграда. Както и няколко преподаватели, които подготвят лекциите си.

– Може ли списъка им?

– Ами... (Поколеба се.) Няма проблем...

– Що за човек беше Реми Кайоа?

– Много дискретен. Саможив.

– Обичаха ли го студентите?

– Да... Разбира се.

– Къде живееше? В Гернон?

– Не, тук в градчето. На последния етаж на главната сграда, със съпругата си. Заедно с пенсионерите.

– Реми Кайоа е бил на двайсет и пет години. В наше време малко рано за женитба.

– Реми и Софи Кайоа са наши бивши студенти. Мисля, че са се запознали в колежа, в който учат децата на преподавателите. Те са... бяха приятели от детинство.

Ниманс рязко се изправи:

– Много добре. Благодаря ви.

И побърза да излезе, да избяга от мириса на страха, който усещаше около себе си.

Книги.

Навсякъде в голямата университетска библиотека. Неизброими рафтове с книги под светлината на неона. Металните лавици поддържаха истински стени от книги, съвършено подредени. Тъмни стени. Украсени в златно или сребърно. С етикети с емблемата на университета в Гернон. В средата на пустата зала бяха разположени покрити с гетинакс маси, разделени на малки кабинки със стъклени прегради. Когато влезе в залата, Ниманс не можеше да се въздържи да не я сравни със стаята за срещи в затвора.

– В този университет са събрани най-добрите преподаватели –

обясни Ерик Жоано. – Каймакът на югоизточна Франция. Право, икономика, литература, психология, социология, физика... И главно медицина – всички светила от областта преподават тук и дават консултации в болницата. Някога сградата на болницата е била част от университета. После са я реконструирали. Половината окръг идва да се лекува тук и всички жители от планините са родени в тукашния майчин дом.

Ниманс слушаше със скръстени ръце, облегнати на една от масите за четене.

– Говориш като познавач.

Жоано взе някаква книга от една лавица.

– Следвал съм в този факултет. Право... Исках да ставам адвокат.

– И стана полицай.

Лейтенантът погледна Ниманс. Очите му блестяха на бялата светлина.

– На третата година изведнъж са уплаших да не ми доскучее. И се записах в школата за инспектори в Тулуза. Казах си, че в занаята на ченгето има повече действие, повече риск. Че ме очакват изненади...

– Разочарован ли си?

Лейтенантът върна книгата на мястото ѝ. Леката му усмивка изчезна.

– Не днес. В никакъв случай. Това тяло... Как може човек да извърши подобно нещо?

Ниманс пренебрегна въпроса.

– Каква беше атмосферата в университета? Имаше ли нещо особено?

– Не. Доста дечица от буржоазни семейства. Главите им бяха пълни с клишета – за живота, за времето, в което живеем, за идеите, които трябва да имаме... Имаше и деца на селяни, на работници. Те бяха още по-големи идеалисти. И по-агресивни. Във всеки случай тогава всички ни очакваше безработица...

– Някакви странни истории? Някакви групички?

– Не. Нищо такова. Всъщност да. Спомням си, че съществуваше някакъв университетски елит. Микрокосмос, съставен от децата на преподавателите. Някои бяха свръхнадарени. Всяка година заемаха първите места във всичко. Дори в спорта.

Ниманс си спомни за снимките на шампионите при секретарката на Луис. Попита:

– Дали тези студенти не образуват нещо като клан? Биха ли могли да се обединят около някакъв извратен план?

Жоано се разсмя.

– Какво имате предвид? Конспирация?

Сега Ниманс стана и тръгна покрай лавиците с книги.

– В университета всички погледи са насочени към библиотекаря. Той е идеалната мишена. Представи си група студенти, обзети от някаква налудничавя мания, свързана с ритуали, жертвоприношения... Ако трябва да си изберат жертва, съвсем естествено биха се сетили за Кайоа.

– Тогава забравете свръхнадарените, за които ви споменах. Те са прекалено заети да се състезават с останалите на изпитите, за да се занимават с каквото и да било друго.

Ниманс тръгна между кафяво-златистите стени от книги. Жоано го последва.

– Библиотекарят – подхвана Ниманс – е и човекът, който ви заема книги... Който знае какво чете всеки, какво учи всеки... Може да е разбрал нещо, което не би трябвало да знае.

– Никой не убива по този начин само за... А и каква тайна биха могли да крият студентите зад четивата си?

Ниманс рязко се обърна.

– Не знам. Нямам вяра на интелектуалците.

– Имате ли някакво предположение? Подозрение?

– Никакво. Всичко ми се струва възможно. Сбиване. Отмъщение. Нещо, свързано с интелектуалците. Или с хомосексуалистите. Или просто някой скитник, някой побъркан, случайно налетял на Кайоа в планината.

Комисарят почука с пръст по редицата книги.

– Както виждаш, не съм тесногръд. Но ще започнем оттук. Ще прочим всички книги, които биха могли да имат връзка с убийството.

– Каква връзка?

Ниманс отново мина през коридора между книгите и се озова в читалнята. Тръгна към бюрото на библиотекаря, разположено в другия край на залата върху нещо като естрада, над масите за четене. Отгоре му гордо стоеше компютър, а в чекмеджетата бяха подредени тетрадки с телчета. Ниманс почука по тъмния екран.

– Тук вътре трябва да има списък на всички вземани книги. Искам да извикаш хора от съдебната полиция, които да се заемат с това. Възможно най-образованите. Поискай помощ и от пансионерите. Нека отделят книгите, в които се говори за злото, за насилието, за изтезания и жертвоприношения. Да прегледат например трудовете по етнология. Нека отбележат и имената на студентите, които най-често са взимали

подобни книги. И да ми намерят дипломната работа на Кайоа.

– А... аз?

– Ти разпитай пенсионерите. Един по един. Те живеят тук, би трябвало да познават университета като петте си пръста. Навиците, настроенията, по-нестандартните студенти... Искам да знам какво мнение са имали за Кайоа. Освен това се осведоми и за разходките му в планината. Виж дали не е имал спътници. Открий кой е знаел за екскурзиите му. Кой е можел да го настигне...

Жоано погледна скептично комисаря. Ниманс се приближи до него и тихо продължи:

– Ще ти кажа с какво разполагаме. С потресавачо убийство и с труп – бледен, гладък, свит на кравай, със следи от безгранично страдание. Всичко това вони на лудост от сто километра. Засега то е наша тайна. Имаме няколко часа, надявам се и малко повече, за да разплетем случая. След това ще се намесят медиите, ще започне натиск, ще се разгорят страсти. Съсредоточи се. Потопи се в кошмара. Дай най-доброто от себе си. Само така ще разкрием лицето на злото.

Лейтенантът изглеждаше ужасен.

– Наистина ли мислите, че за няколко часа...

– Искаш ли да работиш с мен, да или не? – прекъсна го Ниманс. – Ако искаш, ще ти обясня как виждам нещата. Когато има извършено убийство, всеки елемент трябва да се разглежда като огледало. Тялото на жертвата, хората, които са я познавали, мястото на престъплението... Всичко това отразява някаква истина, някакъв присъщ на престъплението аспект, разбираш ли?

Ниманс почука по екрана на компютъра.

– Този екран, например. Когато светне, ще се превърне в огледало на всекидневие на Реми Кайоа. Огледало на работата му, на мислите му. Вътре има подробности, отблясъци, които могат да ни заинтересуват. Трябва да навлезем в тях. Да преминем от другата страна на екрана.

Изправи се и разтвори ръце.

– Намираме се в двореца на огледалата, Жоано, в лабиринта на отблясъците! Вгледай се добре. Разгледай всичко. Защото някъде в тези огледала, в някой незабележим ъгъл се крие убиецът.

Жоано стоеше със зяпнала уста.

– За оперативен работник сте доста интелектуален...

Комисарят го потупа по гърдите с опакото на ръката си.

– Това не е философия, Жоано. Това е практика.

– А вие? Кого... вие кого ще разпитвате?

– Аз ли? Аз ще разпитам нашата свидетелка Фани Ферера. И Софи Кайоа, съпругата на жертвата.

Ниманс смигна.

– Само мацки, Жоано. Това е то, практиката.

5

Пътят се виеше под унилото небе през градчето, като минаваше покрай всяка от сивкавите сгради със сини и ръждясали прозорци. Ниманс шофираше внимателно – беше се снабдил с карта на университетското градче – и пое по отклонението към една изолирана спортна зала. Сградата беше нова, бетонна и приличаше повече на бункер, отколкото на спортно съоръжение. Ниманс излезе от колата и пое дълбоко въздух. Ръмеше.

Вгледа се в сградите, разположени на стотина метра по-нататък. Приживе родителите му също бяха преподаватели, но в малки колежи в околностите на Лион. От онова време не си спомняше нищо, или почти нищо. Отрано бе видял в семейната клетка само слабост и лъжа. Бе разбрал, че ще трябва да се бори сам и че колкото по-рано започне, толкова по-добре. На тринайсет години поиска да учи в интернат. Не посмяха да му откажат това доброволно изгнание, но все още си спомняше как майка му плачеше зад стената на стаята му. Беше просто звук в главата му и в същото време физическо усещане за нещо влажно, топло върху кожата му.

Четири години интернат. Четири години самота и физически упражнения след училище. Тогава всичките му надежди бяха насочени към една цел, към една дата – постъпването в армията. На седемнайсет години блестящият абитуриент Пиер Ниманс бе поискал да се запише в школата за офицери. Когато военният лекар му съобщи, че е негоден за военна служба, младият Ниманс разбра – нервността му бе толкова очевидна, че сам бе предал амбицията си.

Друг на негово място би се отказал, покорно би приел присъдата на психиатрите. Не и Пиер Ниманс. Той се заинати, отново започна физическите си упражнения с още по-голяма воля и ярост. Никога нямаше да бъде военен. Затова избра друга битка – уличната, анонимната битка срещу обикновеното зло. Щеше да вложи силите си, душата си във война без слава, без знамена. Щеше да стане полицаи. За тази цел месеци наред се бе упражнявал в решаването на психологически тестове. След

това постъпи в полицейската школа в Кан-Еклюз. Така дойде неговото време. Резултатите му бяха изключителни. Ставаше все по-добър, все по-силен. Превърна се в изключителен полицаи. Упорит, агресивен, порочен.

Най-напред работи в някои квартални управления, после стана елитен стрелец в бригадата, която щеше да се превърне в БРН – Бригада за разследвания и намеса. Започна да участва в специални операции. Уби първия си човек. В този миг сключи пакт със себе си и за последен път се замисли за проклятието, което го преследваше. Не, никога нямаше да бъде достоен войник, доблестен офицер. Но ще бъде градски боец – трескав, упорит, удавящ собствените си страхове в насилието и яростта на асфалта.

Ниманс дълбоко пое планинския въздух. Мислеше за отдавна починалата си майка. Мислеше за отминалото време, което се бе оттекло – бурно като водите на водопад, за спомените, които се бяха пропукали, после изличили и отстъпили място на забравата.

Внезапно долови ситни бързи стъпки. Стори му се, че сънува. Кучето беше само мускули, късата му козина лъщеше от дъжда. Очите му – два кръга тъмен лак – се бяха впили в полицаия. Приближаваше се, като поклащаше задница. Ниманс замръзна на място. Кучето дойде още по-близо, оставаха му само няколко крачки. Влажната му муцуна потръпваше. И изведнъж започна да ръмжи. Очите му заблестяха – бе усетило страха. Страх, който се излъчваше от човека.

Ниманс се бе вкаменил от ужас. Кучето изляя, озъби се. Полицаят познаваше процеса. Уплашеният човек отделяше молекули, които кучето подуваше и които предизвикваха у него страх и враждебност. Страхът раждаше страх. Кучето отново изляя, после изръмжа, скръцна със заби. Ченгето извади пистолета си.

– Кларис! Кларис! Върни се, Кларис!

Ниманс се опомни. Зад червения воал на страха си забеляза сив мъж в груб пуловер, който бързо се приближаваше.

– Да не сте луд!

Ниманс промърмори:

– Полиция. Махайте се. Отведете псето.

Човекът го гледаше изумено.

– Господи. Не мога да повярвам. Ела, Кларис, ела, моето момиче...

Човекът и псето му се отдалечиха. Ниманс се опита да преглътне. Гърлото му беше сухо и пареше като фурна. Разтърси глава, прибра оръжието си и заобиколи сградата. Зави наляво и се опита да размисли – от

колко време не беше посещавал психиатъра си?

Зави още веднъж покрай спортната зала и видя жената.

Фани Ферера стоеше до една отворена врата и търкаше с гласпапир червена на цвят дъска. Полицаят предположи, че това е дъската, с която се спуска по буйните реки.

– Добър ден – каза той и леко се поклони.

Беше се съвзел напълно.

Фани вдигна очи. Едва ли беше на повече от двайсет. Мургава, с къдрави коси, които нежно се виеха около слепоочията и падаха на тежки вълни върху раменете. Загоряло и гладко лице и почти неприлично светли очи.

– Аз съм Пиер Ниманс, комисар от полицията. Разследвам убийството на Реми Кайоа.

– Пиер Ниманс? – повтори тя недоверчиво. – Стига бе. Направо невероятно.

– Кое?

Тя посочи с глава малък транзистор, поставен на земята.

– Току-що говориха за вас в новините. Казаха, че сте арестували двама убийци миналата нощ до стадион „Парк де Пренс“. И че това е хубаво. Казаха също, че сте обезобразили единия и че това е по-скоро лошо. Да не сте вездесъщ?

– Не, просто пътувах цяла нощ.

– Какво правите тук? Местните ченгета не са ли достатъчни?

– Да кажем, че съм изпратен в подкрепа.

Фани продължи работата си. Навлажняваше повърхността на дъската, после търкаше с две ръце с гласпапира. Тялото ѝ изглеждаше здраво, силно. В дрехите ѝ нямаше нищо елегантно – неопренов гащеризон за гмуркане, моряшка наметка, високи обувки от светла кожа.

– Изглежда добре сте понесли удара – каза Ниманс.

– Какъв удар?

– Ами... откриването на...

– Гледам да не мисля за това.

– Имате ли нещо против да поговорим за него?

– Нали за това сте дошъл?

Тя не гледаше полиция. Ръцете ѝ ритмично търкаха дъската. Жестовете ѝ бяха сухи, груби.

– При какви обстоятелства открихте трупа?

– Всяка неделя се спускам по реката... (Тя посочи съоръжението си)... Ето с това. Тъкмо бях направила едно спускане. Близо до

университетското градче има едни скали, естествена преграда, която превръща реката в езеро. Там може да се спре без проблем. Прибрах дъската, когато го забелязах...

– В скалите?

– Да, в скалите.

– Не е вярно. Бях там. Не е възможно оттам да се види, че има нещо в скалите на петнайсет метра височина.

Фани хвърли гласпапира, избърса си ръцете и запали цигара. Тези прости жестове внезапно събудиха у Ниманс силно желание.

Младата жена издиша синкав дим.

– Тялото беше в скалите. Но аз не го видях там.

– А къде?

– Във водата на езерото. Видях отражението му. Бяло петно върху повърхността на водата.

Ниманс се отпусна.

– Така си и мислех.

– Важно ли е за разследването?

– Не. Но обичам нещата да са ясни.

Ниманс помълча, после подхвана:

– Занимавате се с алпинизъм, нали?

– Откъде знаете?

– Не знам. Местността наоколо. А и изглеждате... спортен тип.

Тя се обърна и разпери ръце към планината, която се издигаше над долината. За пръв път се усмихна.

– Ето и моите владения, господин комисар! Наизуст ги знам тези планини. Когато не се спускам по реките, се катеря по върховете.

– Според вас трябва ли да си алпинист, за да поставиш тялото в скалите?

Фани отново стана сериозна. Взираше се в горящото въгленче на цигарата си.

– Не непременно. В скалите има нещо като естествени стъпала. Затова пък трябва да си изключително силен, за да мъкнеш такъв товар, без да загубиш равновесие.

– Един от моите инспектори смята, че убиецът се е изкачил от другата страна, където наклонът е по-малък, след това е спуснал тялото с въже.

– Доста голяма обиколка.

Младата жена се поколеба, после продължи:

– Всъщност има и трета възможност. Съвсем просто е, ако поне

малко познаваш техниките на катеренето.

– Слушам ви.

Фани Ферера загаси цигарата в подметката си и я хвърли.

– Елате с мен.

Двамата влязоха в спортната зала. Ниманс забеляза в полумрака продълговатите сенки на успоредки, върлини, въжета. Фани се отправи към дясната стена и каза:

– Това е моето убежище. През лятото никой не стъпва тук. Тук си държа екипировката.

Запали фенера, окачен над нещо като тезгях. На масата имаше многобройни инструменти, метални части с различни размери. Фани отново запали цигара. Ниманс попита:

– Какво е това?

– Съоръжения за алпинизъм.

– Е и?

– Ами, господин комисар, ако убиецът е притежавал тези неща и е умел да си служи с тях, той е можел спокойно да качи тялото от брега на реката.

Ниманс скръсти ръце и се облегна на стената. Фани задържа цигарата в уста и размести инструментите. Този безобиден жест засили желанието на полицая. Това момиче истински му харесваше.

– Нали ви казах – продължи тя, – на това място има нещо като естествени стъпала. За човек, запознат с алпинизма, би било детска игра да се изкачи нагоре без тялото.

– А после?

Фани взе нещо, подобно на макара, и продълговато заострено парче желязо.

– После забивате ето това в скалата над нишата.

– В скалата! Как? С чук? Това би отнело страшно много време.

Жената заяви:

– Познанията ви по алпинизъм са явно нулеви, господин комисар. Това е клин. С пикел като ето този тук можете за секунди да забиете няколко клина в коя да е скала, фиксирате макарата и просто издигате тялото си. Тази техника се използва, за да се изкачват чувалите в тесни или трудни места.

Ниманс направи скептична гримаса.

– Не съм се качвал горе, но според мен нишата е твърде тясна. Не виждам как убиецът би могъл да се превие вътре и да изтегли тялото. Освен ако, както казахте, силата му не е колосална.

– Кой казва, че е теглил отгоре? За да изкачи жертвата си, алпинистът е трябвало да направи само едно: да се спусне от другата страна на макарата като противотегжест. Тогава тялото се е изкачило само.

Полицаят внезапно разбра техниката и се усмихна – беше толкова очевидно.

– Само че убиецът би трябвало да е по-тежък от мъртвия, нали?

– Или колкото него, защото когато висите във въздуха, теглото ви се увеличава. След като е вдигнал тялото, вашият убиец би могъл бързо да се изкачи, все по естествените стъпала, и да натика жертвата си в тази театрална ниша.

Комисарят още веднъж разгледа клиновете и халките върху тезгяха. Приличаха му на инструменти на касоразбивач, но от по-особен вид.

– Колко време е нужно за подобна операция?

– За някой като мен – по-малко от десет минути.

Ниманс кимна. Профилът на убицеца вече се очертаваше. Излязоха навън. Слънцето се процеждаше през облаците и огряваше върховете с кристална светлина. Полицаят попита:

– Какво преподавате във факултета?

– Геология.

– По-точно?

– Преподавам няколко дисциплини: таксономия на минералите, тектонични дислокации, глациология – еволюция на ледниците.

– Изглеждате твърде млада.

– Защитих докторат на двамадесет години, когато вече бях главен асистент. Аз съм най-младата дипломантка във Франция. Сега съм на двамадесет и пет години и съм щатен преподавател.

– Истинско университетско чудо.

– Именно. Университетско чудо. Дъщеря и внучка на изтъкнати преподаватели тук, в Гернон.

– Значи принадлежите на братството?

– Какво братство?

– Един от моите лейтенанти е следвал в Гернон. Обясни ми, че университетът си има свой елит, съставен от децата на преподавателите...

Фани закачливо завъртя глава.

– Бих казала по-скоро голямо семейство. Децата, за които говорите, са израснали в университета, в образованието, в културата. Затова постигат отлични резултати. Изглежда естествено, не е ли така?

– Дори в спортните дисциплини?

Тя вдигна вежди.

– Това е от планинския въздух.

Ниманс продължи:

– Вие сте познавали Реми Кайоа. Що за човек беше?

Фани отвърна без колебание:

– Самотник. Затворен. Дори мрачен. Но блестящ. Образован до козирката. Говореше се, че... Разправяха, че е прочел всички книги в библиотеката.

– Мислите ли, че е вярно?

– Не знам. Но познаваше библиотеката като петте си пръста. Тя му беше убежището, леговището, бърлогата.

– Той също беше много млад, нали?

– Израсна в тази библиотека. Още баща му беше главен библиотекар.

Ниманс направи няколко крачки.

– Не знаех. И семейство Кайоа ли принадлежеше към „голямото семейство“?

– О, не. Реми се държеше някак враждебно. Въпреки културата си, никога не постигна успеха, на който се надяваше. Мисля... е, предполагам, че ни завиждаше.

– Каква беше специалността му?

– Философия, струва ми се. Довършваше дипломната си работа.

– На каква тема?

– Нямам представа.

Комисарят замълча. Загледа се във все по-осветените от слънцето планини. Приличаха на заслепени гиганти.

– Баща му жив ли е?

– Не. Изчезна преди няколко години в планината. Беше алпинист.

– Нищо подозрително?

– Не. Затрупа го лавина. Наистина мислите като полицаи.

– Имаме двама библиотекар-алпинисти. Баща и син. И двамата загиват в планината. Заслужава си да се подчертае съпадението, не смятате ли?

– Нищо не сочи, че Реми е бил убит в планината.

– Така е. Но в събота сутринта е тръгнал на екскурзия. Вероятно е бил нападнат някъде горе. Може би убиецът е познавал маршрута му.

– Реми не беше от хората, които следват класическите маршрути. И не споделяше с другите. Беше много... потаен.

Ниманс се поклони.

– Благодаря ви, госпожице. Знаете формулата – ако се сетите за

нещо... Можете да ми се обадите на някой от тези номера.

Ниманс ѝ даде номерата на клетъчния си телефон и на една аудитория, която ректорът му бе предоставил за работа – предпочиташе да се настани в университета, а не в жандармерията. Каза тихо:

– Доскоро.

Младата жена не вдигна поглед. Полицаят си тръгваше, когато тя каза:

– Може ли да ви попитам нещо?

Сега го гледаше с кристалните си зеници. Ниманс се притесни. Ирисите бяха прекалено бистри. Като стъкло, като течаша вода, като скреж.

– Слушам ви.

– По радиото казаха... Вярно ли е, че сте един от ония, които убиха Жак Мерин?

– Бях млад. Вярно е.

– Питам се... Какво изпитва човек след това?

– След кое?

– След такова нещо.

Ниманс се приближи до младата жена. Тя инстинктивно отстъпи. Но смело срещна погледа му.

– Винаги бих разговарял с вас с удоволствие, Фани. Но никога за този случай. Нито за онова, което загубих тогава.

Жената сведе очи и глухо изрече:

– Ясно.

– Не, не ви е ясно. За ваше щастие.

6

Водата бълбукаше зад гърба му. Ниманс бе заел едни туристически обувки от жандармерията и се изкачваше по естествените стъпала в скалите. Стигна до нишата и се взря в тесния процеп, където беше открито тялото. Внимателно огледа скалата наоколо. Търсеше евентуални следи от клинове. Дупки в камъка.

Вятърът носеше капки ледена вода и шибаше лицето му. Усещането му харесваше. Въпреки обстоятелствата, когато стигна до езерцето, бе изпитал чувство на душевна пълнота. Може би убиецът бе избрал това място точно по тази причина – заради покоя, ведростта, която нефритените води носеха на разбунените духове.

Не откри нищо. Продължи да търси около нишата – нямаше следи от забити клинове. Коленичи на ръба и опипа вътрешните ѝ стени. Изведнъж пръстите му се докоснаха до отвор точно в центъра на горната стена на кухнята. Сети се за Фани Ферера. Беше познала – убиецът бе издигнал тялото, използвайки собствената си тежест.

Бръкна по-навътре и откри общо три дупки с дълбочина двайсет сантиметра, разположени в триъгълник – три следи от клинове, които бяха задържали макарата. Обстоятелствата на престъплението вече се очертаваха. Реми Кайоа е бил нападател по време на прехода си. Убиецът го бе завързал, изтезавал, обезобразил и удушил някъде в планината, после бе слязъл до езерото с тялото на жертвата си. Как? Ниманс хвърли поглед на петнайсетина метра по-долу – там, където проблясваха огледалните води на езерцето. По реката. Убиецът се бе спуснал по реката с кану или някаква подобна лодка.

Но защо си е дал целия този труд? Защо не е изоставил трупа на мястото на престъплението?

Полицаят внимателно слезе от скалите. Свали ръкавиците си, обърна се с гръб към каменната стена и се взря в сянката на нишата, отразена в съвършено гладките води.

Отражението беше ясно като картина. Обзе го някакво вътрешно убеждение – това място бе светилище. Покой и чистота. И може би убиецът го бе избрал тъкмо затова. Във всеки случай вече бе сигурен в едно: ставаше дума за опитен алпинист.

Колата на Ниманс бе снабдена с предавател, но полицаят никога не го използваше. Не използваше за важни съобщения и личния си клетъчен телефон, който бе още по-недискретен. Предпочиташе да си служи с пейджър, приемател на радиопослания, като често сменяше марките и моделите. Никой не можеше да проникне в тази система, освен ако не знаеше паролата. Тази хитрост я бе научил от парижките дилъри, които първи оцениха дискретността на радиосъобщенията. Номерът и кодът бяха известни само на Жоано, Барн и Вермон. Като се качи в колата, Ниманс извади пейджъра от джоба си и провери за съобщения. Нямаше.

Подкара колата и се отправи към университета.

Беше единайсет часът сутринта. Тук-там някой силует прекосяваше зелените площи. Няколко студенти тичаха по пистата на стадиона.

Полицаят пое по един страничен път и се насочи към главното здание – огромен осеметажен бункер с дължина шестстотин метра.

Паркира и погледна картата си. Освен библиотеката, в сградата се намираха и аудиториите на факултетите по медицина и физика. На по-долните етажи бяха разположени занималните. Най-горе се намираха стаите на пансионерите. Пазачът на сградата бе отбелязал с червен флумастер номера на апартаментата на Реми Кайоа и младата му съпруга.

Пиер Ниманс задмина вратите на библиотеката до главния вход и влезе във фойето. По стените му се виждаха наивистични рисунки, които блестяха на утринната светлина. Размерите на мястото бяха по-скоро грандомански – нищо общо със светлия мрамор и дървото в парижките университети. Поне на Ниманс така му се струваше – той не бе стъпвал в никакъв университет. Нито в Париж, нито другаде.

Ниманс изкачи стълбището с гранитни стъпала и стигна до тесен коридор с изгорели крушки. Търсеше № 34 – апартаментата на Кайоа.

Вратата беше открената.

Вътре беше тихо и полутъмно. Намираше се в малък вестибюл. По стените забеляза черно-бели фотографии на олимпийски шампиони от трийсетте или четирийсетте години. Лицата, силуетите, позите излъчваха някакво обезпокоително съвършенство, някаква нечовешка чистота. Ниманс се сети за архитектурата на университета – всичко това образуваше свързано цяло, не непременно приятно.

Под фотографиите забеляза портрет на Реми Кайоа. Откачи го, за да го разгледа по-добре. Жертвата беше усмихнат хубав младеж с къси коси и неспокойно изражение. В погледа му се четеше, че е нащрек.

– Кой сте вие?

Ниманс обърна глава. На вратата на вестибюла видя женски силует, облечен в шлифер. Комисарят се приближи. Още едно младо момиче. И тя едва ли имаше двамайсет и пет години. Средно дълги светли коси обрамчваха тясното ѝ, изпито лице, чиято бледност се подсилваше от кръговете около очите. Чертите ѝ бяха опънати, но деликатни. Хубостта ѝ се забелязваше едва на втори поглед, като отзвук на първото впечатление за болезненост.

– Аз съм Пиер Ниманс – заяви полицаят. – Главен комисар.

– И влизате вкъщи, без да звъните?

– Извинете ме. Вратата беше отворена. Вие ли сте съпругата на Реми Кайоа?

Вместо отговор жената изтръгна портрета от ръцете на Ниманс и го окачи на мястото му. Без да иска, Ниманс мерна бледата ѝ слаба гръд през деколтето на износения пуловер. Потръпна.

– Влезте – каза жената неохотно.

Влязоха в тясна дневна, обзаведена грижливо и строго. По стените бяха окачени модерни картини. Симетрични линии, ярки цветове, неразбираеми фигури. Полицаят не им обърна внимание. Затова пък го порази нещо друго – силната миризма на някакъв химикал. Всъщност на лепо за тапети. Семейство Кайоа наскоро си бяха сменили тапетите. Тази подробност го разтърси. За пръв път се замисли за съсипания живот на двойката, за пепелта от изгорялото щастие, с която сигурно бе посирана скръбта на тази жена.

– Госпожо, идвам от Париж. Повика ме съдебният следовател, за да подпомогна разследването, свързано с изчезването на съпруга ви. Аз...

– Имате ли някаква следа?

Комисарят я погледна и внезапно изпита желание да счупи нещо – предмет, прозорец, каквото и да е. Тази жена беше изпълнена с мъка, но още повече с омраза към полицията.

– Засега нищо – призна той. – Но се надявам, че разследването...

– Питайте.

Ниманс седна на креслото срещу жената, която се настани на малко столче на разстояние от него, като прислужница.

– Прочетох показанията ви. Трябват ми само някои допълнителни сведения. Много хора ходят на екскурзии тук, нали?

– Да не мислите, че в Гернон има кой знае колко развлечения? Всички правят туристически преходи или се занимават с алпинизъм.

– Някой друг познава ли маршрутите на Реми?

– Не. Той не говореше за тях. И си имаше собствени маршрути.

– Разхождаше ли се или се катереше?

– Зависи. В събота тръгна пеша. Не възнамеряваше да се изкачва на повече от две хиляди метра височина. Не беше взел екипировка.

Ниманс замълча, после започна направо:

– Съпругът ви имаше ли врагове?

– Не.

Особеният тон на отговора го накара да зададе въпрос, който учуди и самия него.

– Имаше ли приятели?

– Също не. Реми беше необщителен.

– Какви отношения поддържахте със студентите, които ходеха в библиотеката?

– Контактите им се ограничаваха до попълването на фишовете за взетите книги.

– Нищо особено ли не се е случвало напоследък?

Жената не отговори. Ниманс настоя:

– Беше ли съпругът ви нервен, напрегнат?

– Не.

– Разкажете ми как изчезна баща му.

Софи Кайоа вдигна поглед. Цветът на очите ѝ бе мътен, но миглите и веждите ѝ бяха великолепни. Тя сви рамене.

– Затрупа го лавина през 93-а. Още не бяхме женени. Не знам нищо повече от това. Реми никога не говореше за този случай. Какво намеквате?

Полицаят не отговори и огледа малкото помещение. Познаваше от лично този вид жилища. Знаеше, че не е сам със Софи Кайоа. Споменът за мъртвия все още присъстваше, сякаш душата му приготвяше куфари-те си някъде в съседната стая. Комисарят посочи картините по стените.

– Съпругът ви нямаше ли книги?

– За какво му са? През целия ден работеше в библиотеката.

– Там ли подготвяше дипломната си работа?

Жената леко кимна. Ниманс не спираше да наблюдава хубавото ѝ сериозно лице. С изненада установи, че е срещнал две толкова привлекателни жени за по-малко от час.

– На каква тема беше?

– Олимпийските игри.

– Не звучи много интелектуално.

Софи Кайоа го изгледа презрително.

– Интересуваше го отношението между физическото усилие и свещеното. Между тялото и мисълта. Изучаваше мита за *атлона* – първичния човек, оплодил земята със собствената си сила, преодолявайки границите на собственото си тяло.

– Извинете – прошепна Ниманс. – Не съм много запознат с философските въпроси... Това има ли връзка с фотографиите във вестибула?

– И да, и не. Това са кадри от един филм на Лени Рифенстал за Олимпийските игри през 1936-а в Берлин.

– Впечатляващи са.

– Реми казваше, че тези игри са били подобни на древногръцките, основани на единството между тялото и духа, между физическата сила и философската мисъл.

– Не ставаше ли дума за нацистката идеология?

– Съпругът ми не се интересуваше от природата на изразената мисъл. Беше влюбен в сливането на идеята и на силата, на духа и тялото.

Ниманс не разбираше нищо от подобни брътвежи. Жената се

наведе към него и изрече гневно:

– Защо ви изпратиха тук? Защо точно човек като вас?

Той не обърна внимание на агресивната забележка. Водеше ли разпити, винаги прибягваше до една и съща техника – нечовешка и студена: техниката на сплашването. Когато си полицай – и особено с мутра като неговата, – няма смисъл да си играеш на чувства или на психология. Попита с властен тон:

– Според вас някой имал ли е причина да мрази съпруга ви?

– Да не сте се побъркал? – каза тя. – Не видяхте ли тялото? Не разбирате ли, че съпругът ми е убит от луд човек? Че го е нападнал някой умопобъркан? Че го е бил, изтезавал, измъчвал докрай?

Полицаят дълбоко въздъхна. Мислеше си за тихия безплътен библиотекар и за агресивната му жена. Смразяваша кръвта двойка. Попита:

– Вървеше ли бракът ви?

– Какво ви интересува това?

– Моля ви, отговорете ми.

– Заподозряна ли съм?

– Добре знаете, че не сте. Ако обичате, отговорете на въпроса ми.

Младата жена му хвърли леден поглед.

– Искате да знаете колко пъти седмично се чукахме ли?

Ниманс настръхна.

– По-добре ще направите да ми сътрудничите, госпожо. Върша си работата.

– Махайте се оттук, мръсно ченге.

Зъбите ѝ не бяха съвсем бели, но в извивката на устните ѝ имаше нещо чаровно и трогателно. Ниманс гледаше устата, острите скули, очертанията на веждите върху безцветното лице. Какво значение имаше тенът, цветът на очите – всичко това беше въпрос на осветление. А красотата беше въпрос на линии. На очертания. На чистота. Полицаят не помръдваше.

– Махайте се! – изкрещя жената.

– Последен въпрос. Реми винаги е живял в университета. Кога е служил в армията?

Софи Кайоа се обърка. Стисна ръце, сякаш внезапно ѝ бе станало студено.

– Той не е служил.

– Негоден за военна служба?

Тя кимна утвърдително.

– Какви бяха мотивите?

Очите на жената отново се насочиха към комисаря.

– Психиатрични, струва ми се.

– Имаше психични отклонения?

– Ама къде живеете вие? Всички отлагат службата си поради психични отклонения. Това нищо не значи. Правите се на луд, говорите каквото ви дойде на ум и ви отлагат.

Ниманс не каза нищо, но цялото му същество издаваше глухо неодобрение. Жената огледа късо подстриганата му коса, строгата му елегантност и устните ѝ се сгърчиха в гримаса на отвращение.

– Майната ви, махайте се.

Той се изправи и каза тихо:

– Отивам си. Но искам да знаете едно.

– Какво? – изсъска тя.

– Все едно дали ви харесва или не, но хора като мен ловят убийците. Хора като мен могат да отмъстят за съпруга ви.

За миг чертите на жената се вкамениха, после брадичката ѝ затрепери и тя избухна в ридания. Ниманс тръгна към вратата.

– Ще го хвана – каза той.

На вратата удари с юмрук по стената и подхвърли през рамо:

– Кълна ви се – ще хвана кучия син, който е убил мъжа ви.

Светлината навън го заслепи. Пред очите му заиграха черни петна. Опита се да върви спокойно към колата, докато петната се превърнаха в лица на жени. Фани Ферера, brunetката. Софи Кайоа, блондинката. Две силни, интелигентни и агресивни жени. Жени, каквито полицаят най-вероятно никога нямаше да прегръща.

Влезе в колата и по навик провери пейджъра си.

Екранът мигаше – съдебният лекар току-що бе завършил аутопсията.

II

7

Призори на същия ден, на двеста километра оттам в западна посока лейтенантът от полицията Карим Абдуф дочиташе труд по криминология за употребата на генните отпечатъци при разследването на изнасилвания и убийства. Тухла от шестстотин страници, която го бе държала буден през цялата нощ. Сега се вираше в цифрите на кварцовия будилник, който звънеше – 07:00.

Карим въздъхна, захвърли книгата на другия край на стаята, след това отиде в кухнята да сложи чая. Върна се в дневната – тя му беше и трапезария, и спалня – и се загледа в мрака навън през балконската врата. Залепи чело в стъклото и се опита да изчисли шансовете си да извърши генетично разследване в затънтения край, където го бяха преместили. Клоняха към нула.

Горчивина бе заседнала на гърлото на младия алжирец. И в най-престъпното си юношество бе успявал да избегне затвора. А ето че сега, когато бе станал ченге, го бяха запрели в къде-къде по-гаден затвор – смазано от скука провинциално градче. Затвор без зидове и решетки. Психологически затвор, който бавно го убиваше.

Карим се размечта. Видя се как лови серийни убийци благодарение на анализи на ДНК и на специални компютърни програми като в американските филми. Представи си, че оглавява научен екип, проучващ генетичната картография на престъпниците. След много изследвания специалистите успяват да открият нещо като пролука в хромозомната верига и установяват, че именно тя е ключът към престъпните наклонности. По едно време наистина бе ставало дума за двоен Y хромозом, присъщ на убийците, но това не се оказа вярно. В мечтата на Карим фигурираше нова „правописна грешка“, която лично той откриваше. Внезапно младият полицай потръпна.

Знаеше, че ако тази „грешка“ съществува, тя с положителност е вписана и в неговите гени.

За Карим думата „сирак“ никога не бе означавала нещо. Човек може да съжалява само за това, което е преживял, а алжирецът не бе

преживявал нищо що-годе наподобяващо семеен живот. Първите му спомени бяха от кътче, покрито с линолеум, и черно-бял телевизор в дома за сираци на улица Морис Торез в Нантер, в грозния и безцветен квартал на детството му.

Карим бе изоставено дете. Или намерено. В зависимост от гледната точка. Във всеки случай не познаваше родителите си и във възпитанието, което получи по-късно, нищо не напомняше за произхода му. Не говореше добре арабски, имаше съвсем смътна представа за Исляма. Юношата бързо се бе отегчил от добрата воля и простотата на възпитателите и бе избягал от дома, за да отиде в града.

Тогава откри Нантер – безкрайна територия с широки булеварди, заводи, административни сгради, с неспокойни, зле облечени минавачи, свикнали да мислят за бъдеще, което ни най-малко нямаше да е сияйно. Но мизерията шокира само богатите. Карим не забелязваше бедността, която властваше в този град и прозираше във всичко – от най-обикновения материал до издълбаните от бръчки лица.

Напротив, запазил бе трогателни спомени от онова време. Времето, когато бъдещето още не съществува. Тринайсетте години. Първите приятели. Първите мацки. Най-парадоксалното бе, че в самотните години на юношеството Карим се научи да обича и да споделя. След детството в сиропиталището, юношеството му бе предложило втори шанс да се отвори за хората, за света. Спомняше си този период с кристална яснота. Дългите часове в бирариите с приятелите, безкрайните мечтания за някое девойче, забелязано на стълбите пред училището.

Абдуф винаги бе знаел, че Нантер е тъжен и безперспективен град. Но откри също така, че е и смъртоносен.

През една петъчна вечер в кафенето при басейна бе нахлула някаква банда и бе пребила собственика. Стара история с отказан достъп, неплатена сметка или кой знае какво. Никой не бе помръднал. Но виковете на собственика се запечатаха върху нервите на Карим. През онази вечер му обясниха всичко – имена, места, слухове. Разбра, че съществува и друг свят, за който не бе подозирал. Свят, населен с престъпни същества, които се криеха в недостъпни места. Друг път, точно преди един концерт, бе станало сбиване, което прерасна в клане. Отново работа на банди. Карим видя младежи с разбити лица, момичета с окървавени коси.

Алжирецът растеше и не можеше да познае града си. Нещо ново и различно ставаше в него. Говореха с възхищение за Виктор, камерунец, който се дрогираше на покривите на сградите. За Марсел, бандит с лице,

белязано от едра шарка, с татуирана на челото бенка, многократно осъждан за побой над полицаи. За Жамел и Саид, които бяха обралаи Спестовната каса. Случваше се да ги види и биваше поразен от благородството им. Те съвсем не бяха вулгарни, необразовани и груби, а елегантни, с трескав поглед, с отработени жестове.

Карим си избра лагер. Най-напред започна да краде радиокасетофони от колите, после коли и така стана финансово независим. Сближи се с чернокожия наркоман, с „братята“ обирджии и главно с Марсел – същество ужасяващо, грубо, което се друсаше от сутрин до вечер, но и притежаваше поглед върху предградието, който очароваше Карим. Марсел подстригваше късо изрусените си коси, носеше кожени фланели на голо, слушаше унгарските рапсодии на Лист и четеше Блез Сандрар. Наричаше Нантер „октопода“ и непрекъснато си подготвяше алиби за неизбежния ден на падението. Най-парадоксалното бе, че този младеж от емигрантските квартали показва на Карим, че съществува и друг живот, отвъд предградието.

И алжирецът си обеща да стигне до него. Продължи да краде, но започна да заляга в училието. Записа се и на курсове по тайландски бокс, за да се защитава от другите и от себе си, защото понякога получаваше неконтролируеми пристъпи на ярост. Съдбата му се превърна в опънато въже, върху което той се опитваше да запази равновесие. Беше на седемнайсет години. И отново самотен. Около него настъпваше тишина, когато прекосяваше фойето на асоциацията на емигрантите или когато пиеше кафето си в гимназиалния стол. Никой не смееше да му досажда. По това време вече участваше в регионалните шампионати по тайландски бокс. Всеки знаеше, че Карим Абдуф е способен да ви счупи носа с един ритник, без да вдига ръцете си от плота на бара. Разправяха се и други истории – за разбити витрини, за продажба на наркотици, за нечувани побоища...

Повечето от слуховете не бяха верни, но осигуряваха на Карим относително спокойствие. Младият гимназист изкара матурата си с оценка „много добър“. Лично директорът го поздрави и тогава разбра, че дори този властен мъж се бои от него. Записа се във факултета по право. Все така в Нантер. По това време крадеше по две коли месечно. Беше единственият алжирец в комплекса, който никога не бе арестуван, нито обезпокояван от ченгетата. И не се друсаше с каквото и да било.

На двайсет и една години получи бакалавърска степен по право. А сега какво? Никой адвокат не би взел дори като стажант млад алжирец, висок метър и осемдесет и пет, слаб като свирка, с козя брадичка,

негърски плитки и обици. По един или друг начин щеше да остане без работа и да се върне в изходното положение. По-добре да пукне. Да продължи да краде коли? Карим обичаше повече от всичко потайните нощни часове, тишината на паркингите, прилива на адреналин, когато обезвредяваше алармите на БМВ-тата. Знаеше, че никога няма да се откаже от това окултно съществуване, изпълнено с остри усещания, с рискове и тайнственост. Знаеше и друго – един ден шансът щеше да се обърне.

Тогавя му дойде просветление – щеше да стане ченге. Да се движи в същата среда, но под закрилата на законите, които презираше. Карим бе научил от младите си години, че няма нито произход, нито родина, нито семейство. Че има свои собствени закони и свое собствено жизнено пространство.

След армията се записа във висшата школа за инспектори на националната полиция в Кан-Еклюз. За пръв път напускаше Нантер. Веднага показва изключителни резултати. Интелектуалните му способности бяха над средните и главно познаваше по-добре от който и да било поведението на бандите от предградията. Стана и елитен стрелец и овладя още по-добре ръкопашния бой. Младите ченгета инстинктивно го намразиха. Беше арабин. Беше горд. Умееше да се бие и се изразяваше по-добре от повечето от колегите си, които бяха влезли в полицията, за да избягат от безработицата.

Година по-късно Карим завърши стажа си в парижките районни управления. Все същата зона, все същата мизерия, но този път в Париж. Младият стажант се настани в една стаичка около улица Абес. И смътно разбра, че е спасен.

Но не беше изгорил мостовете към родния си град. Редовно се връщаше в Нантер и се осведомяваше какво става там. Разгромът бе пълен. Бяха открили Виктор на покрива на осемнайсететажен блок, свит на кълбо, със спринцовка, забита в скротума. Свръхдоза. Хасан, едрият рус кабилец, бе застрелян в главата с ловджийска пушка. „Братята“ обирджии бяха в затвора. А Марсел се бе изцяло отдал на хероина.

Карим виждаше как приятелите му затъват и с ужас очакваше последната катастрофа – спина. Болниците, които преди приютяваха съсипани работници и немощни старци, сега се напълниха с осъдени момчета с почернели венци, кожа на петна и разядени органи.

Градът му умираше.

Получи дипломата си през юни 1992 г. И поздравленията на изпитната комисия, която му вдъхваше само презрение. Но все пак трябваше

да отпразнува случая. Купи шампанско и отиде във Фонтанел, комплекса на Марсел. И до днес си спомняше всяка подробност от този късен следобед. Бе позвънил на вратата. Никой. Търси го до вечерта. Напразно. В двацет и два часа отиде в болницата в серологичното отделение, защото Марсел беше серопозитивен от две години. Нямаше го и там.

Пет дни по-късно научи, че са намерили трупа на приятеля му в една мазе с обгорени ръце, обезобразено лице, изтръгнати нокти. Бяха го изтезавали до смърт, преди да го довършат с изстрел в гърлото. Карим не се изненада. Приятелят му търгуваше с наркотици и търговията му се бе превърнала в надбягване със смъртта. По една случайност същия ден Карим получи трицветната си лъскава карта на инспектор. И видя в това някаква поличба. Усмихна се, като се сети за убийците на Марсел. Тези мръсници не можеха да предвидят, че Марсел има приятел полицай. Нито че този полицай няма да се поколебае да ги убие в името на миналото и на дълбокото си убеждение, че мамка му, не, животът просто не може да бъде толкова гаден.

За няколко дни узна имената им. Бяха ги видели с Марсел малко преди предполагаемия момент на убийството. Тиери Калдер, Ерик Мазуро, Антонио Донато. Карим бе разочарован – наркомани и тримата. Сигурно бяха искали да научат от Марсел къде крие дрогата си. Оказа се, че Калдер и Мазуро не са били достатъчно надрусани, за да изтезават Марсел. Оставаше Донато. Рекет и насилие над деца. Сводничество с малолетни момичета. Продажба на наркотици.

Карим реши, че неговото жертвоприношение ще е достатъчно за отмъщението му.

Трябваше да действа бързо – ченгетата от Нантер, които му бяха дали тези сведения, също щяха да тръгнат по следите на кучите синове. Карим хукна по улиците. Беше родом оттук, познаваше кварталите, говореше езика на младите им обитатели. Още същия ден откри тримата наркомани. Живееха в изоставена сграда близо до магистралата, която свързваше Нантер с университета.

Карим прекоси файето с изкормени пощенски кутии, изтича по стълбите и през грохота на колите по магистралата долови специфичния ритъм на рапа. Усмихна се, като позна парчето. С един ритник издъни вратата и каза само: „Полиция.“ Във вените му нахлу адреналин. За пръв път си играеше на ченге, без да го е страх.

Тримата се вцепениха. Апартаментът беше пълен с боклуци, стени те бяха почти разрушени, отвсякъде стърчаха тръби, върху прокъсан матрак се кипреше телевизор. Последен модел Сони, явно откраднат

предишната нощ. На екрана течеше порнофилм.

Карим усети, че тялото му се раздвоява и се понася из стаята. С ъгъла на окоото си видя струпани радиокасетофони от коли. Видя разкъсани пакетчета от дрога върху обърнат кашон. Видя и пушка-помпа сред кутии с патрони. Веднага разпозна Донато по снимката, която носеше в джоба си – бледо лице, светли очи, изпъкнали скули, множество белези. Все още не бе извадил оръжието си.

– Калдер, Мазюро, изчезвайте.

Двамата трепнаха, като чуха имената си. Поколебаха се, спогледаха се с разширените си зеници, после се юрнаха към вратата. Донато посегна към пушката. Карим настъпи ръката му в момента, когато сграбчваше приклада, а с другия крак го срита в лицето. Ставата на ръката изпука. Донато дрезгаво изкрещя. Карим го вдигна и го опря в стария матрак.

Извади автомата си и уви ръката си с оръжието в прозрачен найлонов плик. Донато вдигна очи.

– Какво... мамка му... какви ги вършиш?

Карим се усмихна.

– Гилзите, мой човек. Никога ли не си виждал това по телевизията? Много е важно да не се оставят гилзите.

– Но какво искаш? Ченге ли си? Сигурен ли си, че си ченге?

Карим каза:

– Марсел ме изпраща.

– Кой?

Ченгето прочете в погледа на Донато неразбиране – той явно не си спомняше за човека, когото бе изтезавал до смърт. В замаяната му памет Марсел не съществуваше, никога не беше съществувал.

– Поискай му прошка.

– К-к-какво?

Карим насочи увитото си оръжие.

– Поискай прошка от Марсел! – извика той.

Човекът, който щеше да умре, изкрещя:

– Прости ми! Прости ми, Марсел! Мамка му мръсна! Прости ми, Марсел! Аз...

Карим стреля два пъти в лицето му. Извади куршумите от матрака, прибра горещите гилзи в джоба си и излезе, без да се обръща.

Така се сбoguва с Нантер, града, от който бе научил всичко.

След няколко седмици младият полицай се обади в комисариата, за да се осведоми докъде е стигнало разследването. Научи това, което вече знаеше. Донато бил убит с два куршума калибър 9, но не бяха открили нито куршумите, нито гилзите. Другите двама бяха изчезнали. Случаят бе приключен. За ченгетата. И за Карим.

Арабинът поиска да го зачислят към бригадата по проследяването и залавянето на местопрестъплението. Но му предложиха Шеста дивизия – антитерористичната бригада. Идеята беше да го внедрят сред ислямските интегристи в проблемните предградия. Ченгета араби се срещаха твърде рядко, за да не се възползват от услугите му. Той отказа. Дума да не става, че ще си играе на информатор, дори сред фанатизирани убийци. Карим искаше да навлезе в царството на нощта, да преследва убийците, да се среща с тях на собствения им терен и да преоре паралелния свят, към който сам принадлежеше. Не оцениха отказа му. След няколко месеца Карим Абдуф, възпитаник на полицейската школа в Кан-Еклюз, никому неизвестен убиец на един наркоман психопат, бе преместен в Сарзак в департамента Лот.

Лот. Област, в която влаковете не спираха. В която призрачни села изникваха след завоя като каменни цветя. Край на пещерите, където дори на туристите се предлагаха троглодити – дефилета, пропасти, скални рисунки... Този край обиждаше личността на Карим. Той беше арабин от предградията, човек на улицата и нищо не можеше да му е по-чуждо от това скапано провинциално градче.

Оттогава започна жалкото му всекидневие – скучни до смърт дни, през които изпълняваше детински задачи. Протокол на пътно произшествие, задържане на дребен крадец в търговската зона, разобличаване на някой авантаджия в туристическите обекти...

И младият арабин заживя в мечтите си. Беше се снабдил с биографиите на известни ченгета. При всяка възможност ходеше в библиотеките във Фижак и Каор и събираше материали от вестниците за разследвания, за различни произшествия, за всичко, което му напомняше истинския му занаят на полицай. Четеше също стари бестселъри, спомени на гангстери... Абонира се за професионалните списания на полицията, за специализирани издания по балистика и нови оръжейни технологии. Цяло едно море от хартия, в което Карим постепенно потъваше.

Живееше сам, спеше сам, работеше сам. В управлението, което несъмнено беше едно от най-малките във Франция, се бояха от него и го мразеха. Колегите му го наричаха Клеопатра заради плитките. Мислеха го за интегрис, защото не близваше алкохол. Приписваха му особени

наклонности, защото след нощните патрули винаги отказваше задължителното отбиване у Силви.

Зазидан в самотата си, Карим броеше дните, часовете, секундите и можеше да прекара цял уикенд, без да отвори уста.

Един понеделник на вратата му се позвъни. Карим инстинктивно погледна часовника си. 7:45. Отвори.

Беше Селие, от кварталните полицаи. Карим не му предложи чай, нито дори стол. Попита:

– Какво има?

Мъжът отвори уста и измънка:

– Ами... училището. Малкото училище.

– Какво училището?

– „Жан Жорес“. Обрали са го... тази нощ.

Карим се усмихна. Бандитчетата от съседния квартал най-вероятно бяха безчинствали в първоначалното училище, колкото да се занимават с нещо.

– Има ли много щети? – попита, докато се обличаше. Униформеният полицаи с неодобрение наблюдаваше дрехите, които Карим навличаше: тениска, дънки, спортно яке, после кожено яке като на боклукчия от петдесетте години.

– Там е работата, че няма. Действал е професионалист.

– Професионалист? Какво искаш да кажеш?

– Не са никакви младоци... Влезли са в училището с шперц. И са взели много предпазни мерки. Директорката е забелязала, че нещо не е наред, иначе...

Арабинът се изправи.

– Какво са откраднали?

– Тъкмо това е най-странното. Нищо не са откраднали.

– Така ли?

– Да. Влезли са в стаята и после са се чупили... Просто така...

– И защо викаш мен?

– Грозие още не е дошъл. С Дюсар помислихме, че... че ти... Трябва да видиш това, Карим...

– Добре. Да вървим.

8

Училището „Жан Жорес“ се намиреше в източната част на града, в

квартала на бедните комплекси близо до индустриалната зона. Жена в тъмен пуловер ги очакваше на площадката. Директорката. Карим я поздравя и се представи. Жената го посрещна с искрена усмивка, която го изненада. Обикновено предизвикваше подозрение. Карим мислено благодари на жената за нейната непринуденост и я разгледа. Лицето ѝ беше плоско като езеро, големите ѝ зелени очи плуваха отгоре му като лилии.

Тя го покани да я последва. Минаха по коридор с нисък таван и стени, покрити с детски рисунки, закачени с кабарчета или изрисувани направо върху мазилката. Спряха пред откρηнатата врата. Директорката прошепна с тайнствен глас:

– Само в тази стая са влизали.

Влязоха в кабинет, който приличаше по-скоро на чакалня. В стъклените шкафове бяха подредени многобройни регистри и дневници. Върху малък хладилник беше поставена кафе-машина. Декоративни растения покриваха дървено бюро, имитация на дъб. В стаята миришеше на влажна пръст.

– Ето вижте.

Директорката посочи една от витрините.

– Този шкаф са отворили. Тук съхраняваме архивите. На пръв поглед нищо не са откраднали. Дори не са докосвали папките.

Карим коленичи и разгледа ключалката на витрината. От десетте години разбиване на ключалки и кражби на коли бе натрупал солиден опит. Нямаше съмнение, че човекът, отворил витрината, знаеше как се прави това. Карим бе силно изненадан: защо професионалист ще прониква в първоначално училище в Сарзак? Взе един от регистрите и го прелисти. Списъци с имена, коментари на преподавателите, административни нареждания... Всеки том съответстваше на отделна година. Лейтенантът се изправи.

– Никой нищо ли не е чул?

Жената отвърна:

– Честно казано, училището не е истински охранявано. Имаме една пазачка, но...

– Кога според вас са влезли – през нощта в събота или в неделя?

– Може да е по всяко време, дори през деня. През почивните дни всеки може да влезе. Няма нищо за крадене.

– Добре. Ще трябва да минете през комисариата, за да снемат показанията ви.

– Вие сте под прикритие, нали?

– Моля?

Директорката внимателно наблюдаваше Карим.

– Ами... Дрехите ви, видът ви. Сигурно се смесвате с бандите от предградията и...

Карим се разсмя.

– По тия места не гъмжи от банди.

Директорката продължи с компетентен тон:

– Знам как се прави. Гледах един документален филм на тази тема и...

– Госпожо – прекъсна я Карим. – Надценявате градчето.

Обърна се и се отправи към вратата. Директорката го настигна.

– Няма ли да снемете отпечатьци?

Карим отвърна:

– Мисля, че ще се задоволим да снемем показанията ви и да пообиколим из квартала.

Жената изглеждаше разочарована. Отново внимателно изгледа Карим.

– Не сте от този край, нали?

– Не.

– Какво сте направили, та сте се озовали тук?

– Дълга история. Някой ден ще намина и ще ви я разкажа.

Навън Карим се присъедини към униформените полицаи, които пушеха в шепите си с вид на гузни ученици. Селие изскочи от фургона.

– Лейтенант, има нещо ново.

– Какво?

– Друг обир. Откакто съм тук, нико...

– Къде?

Селие се поколеба, изгледа колегите си.

– Ами... На гробището. Влизали са в една от гробниците.

Гробовете и кръстовете се простираха върху леко наклонен терен. Карим вдъхна мириса на роса и увехнали цветя.

– Изчакайте ме тук – промърмори той.

Надяна гумени ръкавици и си каза, че Сарзак дълго ще помни този понеделник.

Този път бе минал през дома си, за да вземе „научната“ екипировка – всичко необходимо за снемане на евентуални отпечатьци от пръсти и следи от стъпки.

Тръгна по покритите с чакъл алеи към осквернената гробница. За

миг бе помислил, че става дума за истинско оскверняване като тези, които бяха зачестили във Франция през последните години. Но не – всичко беше в ред. Явно нищо не бе пипано освен гробницата. Надгробният камък бе във формата на параклис. Вратата беше само откряната. Карим коленичи и огледа ключалката. Както и в училището, крадците много внимателно бяха отворили вратата на гробницата. Полицаят опипа мястото и реши, че и този път става дума за професионалисти. Може би същите?

Отвори по-широко вратата и се опита да си представи сцената. Защо крадците си бяха дали толкова труд да не оставят следи, а не бяха затворили вратата? След миг разбра – в ключалката се бе вмъкнал чакъл и пречеше на ключа да се превърти. Тъкмо тези дребни камъчета бяха издали присъствието на осквернителите.

Карим още веднъж се запита: дали едни и същи хора бяха проникнали в училището и в гробницата? Каква връзка имаше между двете?

Надгробната плоча му помогна донякъде да си отговори. Надписът гласеше:

Юд Итеро 23 май 1972 – 14 август 1982
--

Карим размисли. Може би детето бе учило в „Жан Жорес“. Отново разгледа плочата. Никакъв епитаф, никаква молитва. Само малка овална рамка от остаряло сребро, монтирана в мрамора. Вътре в рамката обаче нямаше снимка.

– Това е женско име, нали?

Карим се обърна. Селие стоеше зад него с големите си патъци и уплашения си вид. Лейтенантът отговори с половин уста:

– Не, мъжко е.

– Да не е английско?

– Еврейско.

Селие си изтри челото.

– Господи, да не е оскверняване като в Карпантрас? Да не е замесена крайната десница?

Карим се изправи и отърка една в друга ръцете си.

– Не, не мисля. Бъди така добър, изчакай ме на портала с другите.

Селие се отдалечи, като ругаше под нос. Карим отново

заразглежда отворената врата. После се реши да влезе вътре. Приведе се и заслиза по стъпалата, като запали фенера си. Имаше чувството, че нарушава вековно табу. Не беше вярващ и се поздрави за това. Спря пред малкия ковчег от светло дърво. С пресъхнало гърло се приближи и го огледа. Беше дълъг около метър и шейсет и украсен по ъглите със сребърни арабески. В добро състояние. Карим го опипа, като си каза, че без ръкавици не би посмял да го докосне. Яд го беше, че изпитва такъв страх. На пръв поглед ковчегът не бе отварян. Захапа фенера и се приготви за по-подробен оглед, когато чу зад себе си глас:

– Какво правите тук?

Карим подскочи. Отвори уста, фенерът падна върху дървения ковчег. На вратата стоеше човек с приведени рамене и кепе на главата. Арабинът пипнешком затърси фенера си и едва изрече:

– Полиция. Аз съм лейтенант от полицията.

Човекът горе изръмжа:

– Нямате право да влизате тук.

Карим знаеше, че прави нарушение. Дори в случай като този му беше нужно писмено разрешение, подписано от семейството, или специална заповед от началството. Изкачи стъпалата и каза:

– Дръпнете се. Излизам.

Човекът се отмести. Карим погълна светлината като еликсир. Извади трицветната си карта и заяви:

– Карим Абдуф. От комисариата в Сарзак. Вие ли открихте оскверняването?

Човекът млъкна и оглеждаше арабина с безцветните си очи – мекурчета въздух в сива вода.

– Нямате право да влизате тук.

Карим разсеяно кимна.

– Добре, добре. Хайде да не спорим. Ченгетата винаги имат право.

После продължи:

– Кажете ми какво знаете. В колко часа открихте това?

Старецът въздъхна.

– Дойдох в шест. Тази сутрин имаме погребение.

– Кога за последен път минахте оттук?

– В петък.

– Значи може да са проникнали в гробницата по всяко време през уикенда?

– Аха. Обаче си мисля да е било тази нощ.

– Защо?

– Щото валя в неделя следобед, а в гробницата няма влага... Значи вратата трябва да е била затворена.

Карим попита:

– Наблизо ли живеете?

– Никой не живее наблизо.

Арабинът огледа малкото гробище, в което цареше покой и ведрост.

– Да са идвали насам скитници?

– Не са.

– Никакви подозрителни посетители? Да е имало прояви на вандализъм? Някакви окултни церемонии?

Пазачът се изплю върху чакъла.

– Нищо такова.

– Гробница само за едно дете... Малко странно, а?

– Аха. Странно е.

– Познавате ли родителите?

– Тц. Никога не съм ги виждал.

– Бяхте ли тук през 82-а?

– Не. А оня преди мен е мъртъв. (Човекът се изкикоти.) И ние умираме сегиз-тогиз.

– Гробницата изглежда поддържана.

– Не съм казвал, че никой не идва. Казах, че не ги познавам. Разбирам ги тия неща. Знам за колко време се износват камъните и колко дълго живеят цветята, дори ако са изкуствени. Знам как се завъждат бурените и тръните и всичката тая проклетия. Та мога да кажа, че често идват да се грижат за тая гробница. Ама аз не съм видял къорав човек.

Карим отново се наведе и разгледа малката рамка.

– Имам чувството, че са откраднали снимката на детето.

– А? Май да.

– Спомняте ли си лицето му? Лицето на детето?

– Не.

Карим се изправи и свали ръкавиците си.

– През деня ще дойде научен екип да вземе отпечатъци. Така че отменете днешната церемония. Кажете, че ще има изкопни работи или е протекла вода, каквото и да е. Не искам никого тук днес, разбрахме ли се? Най-малко журналисти.

Старецът кимна с глава.

Преди да отиде в управлението и да състави рапорта си, Карим мина през училището и попита директорката:

- Учило ли е тук момче на име Юд Итеро през осемдесетте години?
- Имате ли вече някаква следа, инспекторе?
- Моля ви, отговорете на въпроса ми.
- Ами... Трябва да погледна в архивите.
- Да вървим тогава. Веднага.

Директорката отново въведе Карим в малкия кабинет с декоративните растения.

– През осемдесетте, казвате? – попита тя, като прокара пръст по регистрите, подредени зад стъклото.

– 82-а, 81-а и тъй нататък – отвърна Карим.

Внезапно забеляза, че жената се колебае.

– Какво има?

– Странно. Не бях забелязала тази сутрин...

– Какво?

– Регистрите... От 81 и 82... Изчезнали са.

Карим се приближи до шкафа и сам разгледа кафявите томове, подредени вертикално. Върху всеки том бе изписана година. 1979, 1980... Следващите два наистина липсваха.

– Какво точно има в тези регистри? – попита той, докато прелистваше един.

– Списък на учениците. Бележки на преподавателите. Това са всъщност дневниците на класовете.

Карим разтвори регистъра за 1980 г. и разгледа списъците на учениците.

– Ако детето е било на осем години през 1980-а, в кой клас щеше да е?

– Втори. Или дори трети.

Карим прочете съответните списъци. В тях нямаше Юд Итеро. Попита:

– Има ли други документи в училището за класовете от 81-а и 82-а? Директорката размисли.

– Ще трябва да видя горе. Например регистрите на стола. Или докладите за медицинските прегледи. Всичко е подредено на тавана. Елате с мен. Там никой не стъпва.

Двамата бързо изкачиха покритите с линолеум стълби. Жената изглеждаше силно възбудена от случая. Тръгнаха по тесен коридор и стигнаха до железна врата, пред която директорката поразено спря.

– Това... това е невероятно. И тази врата е била отваряна...

Карим огледа ключалката. Насилена, но пак крайно внимателно. Влезе вътре. Просторно таванско помещение без прозорец, само с малка капандура с решетки. Върху метални конструкции бяха натрупани множество папки. Миришеше на суха и прашна хартия.

– Къде са папките за 81-а и 82-а? – попита Карим.

Без да отговори, директорката се отправи към една купчина и започна да рови в нея. Трябваша й само няколко минути, за да каже:

– И те са изчезнали.

Карим усети, че го полазват тръпки. Училището. Гробището. Годишите 1981 и 1982. Името на момченцето – Юд Итеро. Тези елементи бяха свързани в едно цяло.

– Тук ли бяхте през 1981-а?

Жената кокетно изрече:

– Хубава работа, инспекторе. Тогава бях още студентка.

– Нищо особено ли не е случило в училището по онова време? Нещо сериозно, за което да сте чували?

– Не. Какво имате предвид?

– Някой ученик да е умрял.

– Не. Не съм чувала за подобно нещо. Но бих могла да се осведомя.

– От кого?

– В областната академия. Аз...

– Ще можете ли да узнаете дали момченце на име Юд Итеро е учило тук през тези две години?

– Ами... няма проблем, инспекторе. Ще...

– Побързайте. Ще мина след малко.

Карим заслиза по стълбите, но спря на средата и се обърна.

– Само едно нещо за полицейската ви култура. Днес ченгетата не са „инспектори“, а „лейтенанти“. Като в Америка.

Директорката широко отвори очи и се загледа след изчезващата сянка.

От всички ченгета в управлението Карим най-малко мразеше шефа Крозие. Не защото му беше началник, а защото прекрасно си познаваше работата и понякога проявяваше истинска интуиция на копой.

Роден в Лот, бивш военен, петдесет и четири годишният Анри Крозие работеше във френската полиция от двайсетина години. Имаше нос като картоф, а косата му изглеждаше сресана с гребло. Излъчваше строгост и твърдост, но понякога проявяваше обърквашо добродушие. Крозие беше самотник. Нямаше жена, нито деца и да си го представиш в семейно обкръжение си беше чиста фантастика. По тази самотност си приличаха с Карим. Но само по нея. Иначе шефът притежаваше всички черти на ограничено и дори тъповато френско ченге. Нещо като хрътка, която би искала да се преобрази в немска овчарка.

Карим почука и влезе в кабинета му.

– Какво става? – попита Крозие, седнал зад бюрото си.

– Обир и оскверняване. И двете много дискретни и внимателни. И много странни.

Крозие изръмжа:

– Какво са откраднали?

– В училището няколко регистъра от архивите. На гробището не знам. Трябва да се направи внимателен оглед вътре в гробницата, където...

– Мислиш, че двата случая са свързани?

– Как да не си го помислиш? Два обира през един и същ уикенд в Сарзак. Съвпадението може да съсипе всяка статистика.

– Откри ли връзка между двата случая?

Крозие почисти дъното на черната си лула. Карим мислено се усмихна: карикатура на комисаря от черните серии от петдесетте години.

– Струва ми се, че да. Тънка връзка, но...

– Слушам те.

– Осквернената гробница е на момченце с оригинално име. Юд Итеро. Починало е на десетгодишна възраст през 1982-а. Може би си спомняте?

– Не. Продължавай.

– Откраднатите регистри са от 81-а и 82-а година. Казах си, че може би малкият Юд е учил в това училище и то точно през тези години...

– Имаш ли с какво да подкрепиш тази хипотеза?

– Не.

– Провери ли в другите училища?

– Не още.

Крозие дръпна от лулата си. Карим се приближи към него и каза с най-благия си тон:

– Нека аз да водя разследването, господин комисар. Усещам нещо

тъмно в тези случаи. Има някаква връзка.

Може да изглежда невероятно, но ми се струва, че са пипали професионалисти. Търсели са нещо. Нека най-напред открием родителите на детето, после ще направя задълбочен оглед на гробницата. Аз... Не сте ли съгласен?

Комисарят бе свел очи и грижливо тъпчеше лулата си. Измърмори:

– Скинарите са.

– Какво?

Крозие вдигна поглед.

– Казвам, че гробището е работа на бръснатите глави.

– Какви бръснати глави?

Комисарят се разсмя и скръсти ръце.

– Виждаш ли, още много има да учиш за нашето местенце. Трийсетина са. Живеят в един изоставен склад в Келюс. На двайсет километра отгук.

Абдуф се замисли. После подхвана:

– Мисля, че грешите.

– Селие ми каза, че гробът е еврейски.

– Нищо подобно! Казах просто, че Юд е еврейско име, производно на Юда. Това не означава нищо. В гробницата няма никакъв символ на еврейската религия, а и евреите предпочитат да бъдат погребвани в семейните си гробници. Господин комисар, това дете е починало на десетгодишна възраст. В такива случаи на еврейските надгробни плочи винаги има някаква рисунка, мотив, който да илюстрира рано прекъснатия живот. Примерно част от колона или отсечено дърво. Тази гробница е християнска.

– Голям специалист си. Откъде знаеш всичко това?

– Чел съм го.

Крозие невъзмутимо повтори:

– Само са скинарите.

– Това е нелепо. В случая няма расизъм. Нито дори вандалщина. Търсено е нещо друго...

– Карим – прекъсна го Крозие с приятелски тон, в който се усеща известно напрежение. – Ценя оценките и съветите ти. Но все още аз командвам тук. Довери се на стария звяр. Тръгни по следата на бръснатите глави. Ако им направиш едно посещение, може и да разберем нещо.

Карим се изправи и преглътна.

– Сам?

– Не ми казвай, че се боиш от няколко остригани младежи.

Карим не отговори. Крозие си падаше по подобни изпитания. В неговото съзнание това означаваше едновременно да направиш мръсно и да проявиш уважение. Лейтенантът опря ръце в ръба на бюрото. Ако Крозие иска да играе, той нямаше нищо против.

– Предлагам ви сделка, господин комисар.

– Я гледай.

– Ще разпитам скинарите. Сам. Ще ги пораздрусам и ще ви докладвам до тринайсет часа. В замяна ще ми издействате разрешение да проникна в гробницата и да я огледам. Искам също така да разпитам родителите на детето. Днес.

– А ако скинарите са свършили тая работа?

– Не са.

Крозие запали лулата си. Тютюнът му изпука като суха трева.

– Съгласен – каза той.

– След скинарите аз водя разследването, нали така?

– Само ако имам рапорта ти до тринайсет часа. И без това ченгетата от съдебната полиция скоро ще довтасат.

Младият полицай се отправи към вратата. Пръстите му стискаха дръжката, когато комисарят изрече:

– Сигурен съм, че скинарите ще харесат стила ти на работа.

Карим затръшна вратата.

10

Доброто ченге трябва да познава врага си до съвършенство. Във всичките му аспекти. А Карим нямаше равен по въпроса за скинарите. В Нантер многократно се беше сблъсквал с тях в безмилостни битки. В полицейската школа им бе посветил подробен доклад. Докато караше към Келюс, арабинът си припомни всичко, което знаеше за тях.

Например униформите на двете течения. Не всички скинари бяха привърженици на крайната десница. Имаше и червени скинари от крайната левица. Свърхобучени, със специфичен кодекс на честта, те бяха не по-малко опасни от неонацистите, ако не и повече. Но с тях Карим имаше някакви шансове да се справи. Припомни си атрибутите на двете течения, фашагите носеха пилотски якета като на британските военновъздушни сили – налице, откъм лъскавото зелено. Червените го носеха наопаки – откъм флуоресциращото оранжево. Първите връзваха докерските

си обувки с бели или червени връзки. Вторите – с жълти.

Към единайсет часа спря пред изоставения склад, пред който бе паркиран черен ситроен DS. Излезе от колата и се отправи към вратата, като се мъчеше да диша бавно. Зелени якета и бели или червени връзки – фашаги. Оранжеви якета и жълти връзки – червени.

Пое дълбоко въздух и бутна вратата. Няваше нужда да гледа връзките на обувките, за да разбере къде е попаднал. По стените бяха изрисувани пречупени кръстове. До нацистките знаци висяха снимки на концентрационните лагери и увеличени фотографии на изтезавани алжирци. Под тях цяла орда бръснати глави в зелени якета стоеше и го наблюдаваше. Крайна десница, от най-твърдите. Карим знаеше, че всички тия мъже бяха татуирали отвътре на долната си устна думата СКИН.

Съсредоточи се и затърси с поглед оръжието им. Познаваше арсенала на тези откачалки – американски боксове, бейзболни бухалки и пистолети за самоотбрана. Гаднярите сигурно криеха някъде и пушки-помпи, заредени с каучукови сачми.

Това, което видя, му се стори много по-лошо.

Птици. Женски скинари. Главите им също бяха обръснати с изключение на няколко кичура на челото и покрай бузите. Доста ячки птици, напоени с алкохол, несъмнено по-агресивни и от приятелите си. Карим преглътна. Разбра, че няма насреща си няколко безработни, които се чудят какво да правят, а истинска банда, скрита тук в очакване да получи предложение да пребие някого. Шансовете му да се справи с тях скоропостижно намаляваха.

Една от жените отпи глътка бира, широко отвори уста и се оригна. Специално за Карим. Другите се изсмяха.

Арабинът заговори високо и твърдо:

– Добре, момчета. Аз съм ченге. Дошъл съм да ви задам няколко въпроса.

Скинарите тръгнаха към Карим. Ченге или не, той бе преди всичко арабин. А колко струваше кожата на един арабин в склад, натъпкан с умопобъркани? И дори в очите на Крозие и на другите полицаи? Младият лейтенант потръпна. За част от секундата почувства как земята се изплъзва изпод краката му. Испита усещането, че целият град, цялата страна, може би целият свят е срещу него.

Извади оръжието си го насочи към тавана. Скинарите замръзнаха на място.

– Повтарям: ченге съм и искам да играя по правилата.

Бавно положи оръжието си върху някакъв ръждясал варел.

Бръснатите глави го наблюдаваха.

– Оставям желязото тук. Никой няма да се докосва до него, докато говорим.

Автоматичният пистолет на Карим беше глок 21 – от новите свръх-леки модели. С петнайсет куршума в пълнителя плюс един в цевта и с фосфоресциращ визьор. Знаеше, че отрепките пред него не са виждали такъв.

– Кой е шефът?

Мълчание. Карим направи стъпка напред и повтори:

– Шефът, за Бога. Да не губим време.

Най-високият проговори с дрезгавия акцент на областта.

– К'во иска тоя боклук?

– Забрави, че си ме нарекъл така, момче. Ще поговорим само за малко.

Скинарят се приближаваше, клатейки глава. Беше по-висок и по-плещест от Карим. Арабинът не помръдна. Хвърли поглед вдясно – другите се примъкваха към оръжието му.

– Ей, задник, какво...

Карим изстреля юмука си като снаряд. Носът на скинарят се разплеска. Той се сгъна на две, Карим се завъртя и го изрита право в гърлото. Бандитът се отлепи от пода и се просна на два метра встрани, превит от болка.

Един от скинарите се спусна към оръжието и натисна спусъка. Нищо. Опита се да го зареди, но пълнителят бе празен. Карим измъкна беретата изпод мишницата си. Хвана я здраво с две ръце, насочи я към бръснатите глави и изкрещя:

– Наистина ли помислихте, че ще оставя заредено оръжие на гниди като вас? Обърнете се! Ръцете на стената, тъпанари! И вие, женските! Изпразнете джобовете! Един непредпазлив жест и ви отнасям коленете!

После попита вече по-тихо:

– С какво се друсате?

Човекът плюеше кръв.

– Амфетамин... лепило...

– Какво лепило?

– Ди... Дисопластин...

– Къде е?

– В кошчето за боклук до хладилника...

– Само да мръднеш и си мъртъв!

Карим тръгна назад, насочил оръжието си едновременно към

ранения скинар и неподвижните силуети до стената. С лявата си ръка изсипа кошчето – хиляди хапчета се разпиляха по пода, както и няколко туби лепило. Вдигна тубите, отвори ги и прекоси стаята. Очерта с лепилото лъкатушна линия точно зад гърбовете на скинарите, като не пропускаше да ги изрита в краката, в кръста, и да прати на безопасно разстояние ножовете им.

– Обърнете се. Вземете тубите. Помпайте. И се целете в линията.

Лепилото избликна от тубите. При третото стискане ръцете бяха окончателно залепнали една в друга.

Карим се доближи да първия си нападател. Седна с кръстосани крака в поза „лотос“ и пое дълбоко въздух, за да се успокои. Попита:

– Къде бяхте снощи?

– Не... не сме ние.

Карим наостри уши. Беше унижил скинарите, за да им даде урок, и сега поставяше въпросите си съвсем формално. Бе сигурен, че тия тъпанари нямат нищо общо с оскверняването на гробището. Само че този скинар като че ли вече знаеше какво се бе случило.

– За какво говориш?

Бръснатата глава се облегна на лакът.

– Гробището... Не сме ние.

– Откъде знаеш за гробището?

– Ние... минахме оттам.

На Карим му хрумна нещо. Крозие имаше свидетел. Някой му бе съобщил тази сутрин, че скинарите са бродели около гробището. И комисарят го беше изпратил при тях, без да му каже и дума. Щеше да си разчисти сметките с него по-късно.

– Разказвай.

– Мотаехме се натам...

– В колко часа?

– Не знам. Може би към два...

– Защо?

– Ами... Бяхме тръгнали ей така... Минахме покрай гробището...

Вратата беше отворена... Видяхме сенки... Някакви типове излизаха от гробницата...

– Колко бяха?

– Двама, мисля.

– Можеш ли да ги опишеш?

Раненият се изсмя.

– Човече, бяхме толкова друсани...

– Можеш ли да ги опишеш?

– Не! Беше тъмно...

Карим размисли. Явно ставаше дума за професионалисти.

– И после?

– Хвана ни шубето... и се ометохме...

– Само това ли? Нищо друго ли не забелязахте?

– Нищо... В два сутринта...

Карим си представи пустия път с един-единствен фенер и бандата бръснати глави, надрусани до козирката и ревящи нацистки химни. Повтори:

– Помисли още.

– Малко по-късно... мисля, че видяхме източна кола, лада или нещо подобно... движеше се в обратна посока... Идеше от гробището...

– Какъв цвят?

– Бяла...

– Нещо особено?

– Беше кална...

– Видя ли номера?

– Я па тоя. Да не сме ченгета...

Карим го изрита в корема. Онзи се сгърчи и изстена. Лейтенантът се изправи и изтупа джинсите си. Чуваше как другите стенат зад гърба му. По ръцете им вече сигурно имаше изгаряния от трета или четвърта степен. Карим заключи:

– Ще отидеш в управлението в Сарзак. Днес. За да подпишеш показанията си. Кажим им, че аз те пращам. Така ще бъдат по-любезни.

Скинарят кимна, после хвърли към Карим поглед на подгонено животно.

– Защо... защо правиш това, човече?

– За да си спомняш – прошепна Карим. – Ченгето е винаги проблем за такива като вас. А арабското ченге е страхотен проблем. Опитай се още веднъж да посегнеш на арабин и ще се запознаеш с проблема. (Отново го изрита.) Из основи.

Карим взе глока си и напусна склада. Метна се в колата и рязко потегли. Спря няколко километра по-нататък, за да се успокои и размисли. Значи оскверняването беше станало преди два часа сутринта. Осквернителите бяха двама и може би караха източна кола. Погледна часовника си – време бе да си напише рапорта. Беше си изпълнил задачата. Сега Крозие трябваше да му отпусне юздите. Щеше да води разследването по свой начин – да се занимае например с момченцето, изчезнало през 1982

година.

III

11

„Огледът на вътрешната страна на гръдния кош показва дълги по-резни рани, несъмнено направени с остър инструмент. Налице са и други подобни рани на раменете и по ръцете...“

Съдебният лекар Марк Костес беше млад, с очила, с остри черти и разсеян поглед. Ниманс веднага го хареса. Разпозна в него влюбения в работата си човек, може би недостатъчно опитен, но с много хъс. Костес четеше заключението си с равен глас:

„Многобройни изгаряния – по гърдите, раменете, хълбоците, ръцете. Наброяват се около двацет и пет подобни белези, много от които на същите места като по-горе описаните срезове...“

Ниманс попита:

– Какво значи това?

Докторът стеснително го погледна иззад очилата си.

– Мисля, че убиецът е обработвал раните с огън. Изливал е върху раните малки количества бензин и го е запалвал.

Ниманс обходи стаята на първия етаж на факултета по психология и социология, където бе настанил щаба си. На това дискретно място бе пожелал да се срещне със съдебния лекар. Капитан Барн и лейтенант Жоано също присъстваха, кротко седнали на студентските пейки.

– Продължавайте.

„... Установени са също многобройни хематоми, едеми, фрактури. Само върху гърдите има осемнайсет хематома. Четири ребра са счупени. Двете ключици са направо раздробени. Както и три пръста на лявата ръка и два на дясната. Гениталиите са посинели от нанесените удари.

Използван е железен или оловен прът, дебел около седем сантиметра. Трябва, разбира се, да се вземат под внимание нараняванията, причинени от пренасянето на трупа и «вграждането» му в скалата...“

Ниманс огледа присъстващите – отбягващи погледи и покрити с

капчици пот слепоочия.

„Лицето е недокоснато. По тила няма видими белези от рани...“

Полицаят попита:

– По лицето не са ли нанасяни удари?

– Не. Изглежда дори, че убиецът е избягвал да го докосва.

Костес сведе очи над доклада си и понечи да продължи да чете, но Ниманс го прекъсна:

– Почакайте. Предполагам, че има още много.

Лекарят притеснено примигна и разлисти доклада си.

– Още доста страници.

– Добре. Ще си го прочетем сами. Дайте ни по-скоро причината за смъртта. От какво е настъпила, от раните ли?

– Не. Човекът е бил удушен. Няма никакво съмнение. С метална тел с диаметър около два милиметра. Може би кабел от спирачка на велосипед или струна от пиано, нещо такова. Телта се е врязала в плътта на дължина петнайсет сантиметра, раздробила е глътката, разкъсала е мускулите на ларинкса и е прекъснала каротидната артерия, като е предизвикала кръвоизлив.

– Часът на убийството?

– Трудно е да се каже. Поради свитото положение на трупа. Процесът на трупното вдървяване е бил нарушен от тази гимнастика и...

– Дайте ми един приблизителен час.

– Бих казал... събота вечер между двацет и двацет и четири часа.

– Може би са нападнали Кайоа, когато се е връщал от експедицията си?

– Не е задължително. Според мен е бил изтезаван доста време. Смятам по-скоро, че са го отвлекли сутринта. И че мъките му са траяли през целия ден.

– Защищавал ли се е?

– Не може да се каже, раните са прекалено многобройни. Едно е сигурно – не е припадал. Бил е вързан и е понесъл мъченията в пълно съзнание. Следите от завързване по ръцете са очевидни. От друга страна, нищо не говори, че устата му е била запушена, което означава, че палачът не се е боял, че ще чуят виковете му.

Ниманс се опря на перваза на един от прозорците.

– Какво ще кажете за изтезанията? Професионални ли са?

– Професионални?

– Дали не става дума за военни техники на мъчение? За познати методи?

– Не съм специалист, но мисля, че не. По-скоро бих казал, че става дума за методи на... луд човек. На откачен, който е искал да получи отговор на въпросите си.

– Защо смятате така?

– Убиецът се е опитвал да накара Кайоа да проговори. И Кайоа е проговорил.

– Откъде знаете?

Костес скромно сведе глава. Въпреки горещината в залата, не бе свалил якето си.

– Ако убиецът е искал да измъчва Реми Кайоа само за свое удоволствие, щеше да го измъчва до края. А той, както вече казах, го е убил по друг начин. С тел.

– Има ли следи от сексуални мъчения?

– Не. Нищо такова. Това не е по неговата част. Ни най-малко.

Ниманс направи още няколко крачки покрай масата. Опита се да си представи чудовище, способно да изтезава човек по този начин. Да погледне сцената отстрани. Не можа. Не видя нито лице, нито силует. Тогава помисли за жертвата, за това, което тя е могла да види – непоносима буря от удари, огън, кръв. Какви ли са били последните мисли на Кайоа? Ниманс произнесе отчетливо:

– Кажете ни нещо за очите му.

– Очите?

Въпросът бе зададен от Барн. Ниманс благоволно да му отговори:

– Да, очите. Преди малко в болницата забелязах, че убиецът е откраднал очите на жертвата си. Дори бе напълнил кухините с вода...

– Точно така – обади се Костес.

– Започнете отначало – нареди Ниманс.

Костес се зарови в бележките си.

– Убиецът е работил под клепачите. Подпъхнал е остър плосък инструмент, прерязал е очните мускули и очния нерв, после е изтръгнал очите. След което грижливо е остъргал вътрешността на очните кухини.

– Била ли е жертвата жива по време на тази операция?

– Не може да се каже. Но има следи от кръвоизлив в тази област, което ще рече, че Кайоа е бил жив.

Настъпи тишина. Барн беше пребледнял, Жоано бе замръзнал от ужас.

– После? – попита Ниманс.

– По-късно, когато жертвата е била вече мъртва, убиецът е напълнил кухините с вода. Вода от реката, предполагам. После внимателно я е похлупил с клепачите. Затова очите бяха затворени и издути, сякаш изобщо не са били пипани.

– Да се върнем на очите. Според вас убиецът притежава ли познания по хирургия?

– Не. Или съвсем бегли. Бих казал, че както и при изтезанията, просто е проявил старание.

– Какви инструменти е използвал? Същите като за срезове ли?

– Във всеки случай от същия вид.

– Какъв вид?

– Фабрични инструменти. За рязане на картон.

Ниманс застана с лице към лекаря.

– Това ли е всичко, което можете да ни кажете? Никаква следа? Нищо ли не се очертава според доклада ви?

– За съжаление нищо. Тялото е било добре изплакнато, преди да го вклинят в скалата. От трупа не можем да научим нищо за мястото на престъплението. Още по-малко за самоличността на убиеца. Можем само да предполагаме, че става дума за силен и ловък човек. И толкова.

– Твърде малко – изръмжа Ниманс.

Костес се върна към доклада си.

– Има все пак една подробност, за която не сме говорили... Която няма нищо общо със самото убийство.

Комисарят наостри уши.

– Каква?

– Пръстите на Реми Кайоа не са оставяли отпечатьци.

– Тоест?

– Върху пръстите му няма нито една бразда, напълно гладки са. Може би се дължи на изгаряне. Но то е станало отдавна.

Ниманс погледна въпросително към Барн, който смръщи вежди в недоумение.

– Ще проверим – каза комисарят. – А какво лично вие мислите за убийството? Как го усещате? Имате ли някаква интуиция като лекар?

Костес свали очилата си и разтри клепачите си. Когато отново си сложи очилата, погледът му изглеждаше по-бистър. И гласът му бе по-твърд:

– Убиецът изпълнява някакъв ритуал. Ритуал, който трябва да завърши именно в тази поза на зародиш в нишата в скалата. Всичко изглежда изпипано, съвсем обмислено. Изваждането на очите е много

важно. А и водата. Водата под клепачите на мястото на очите. Сякаш убиецът е искал да измие очните кухини, да ги пречисти. В момента анализират водата. Знае ли човек? Може би в нея има някаква следа... Химическа следа.

Ниманс неопределено махна с ръка. Костес говореше за пречистване. След посещението си на малкото езеро комисарят също мислеше за катарзис, за покой. По този въпрос двамата бяха на едно мнение. Горе над езерото убиецът бе искал да отмие петното, а може би да пречисти собственото си престъпление?

Минутите течаха. Никой не смееше да помръдне. Накрая Ниманс отвори вратата и прошепна:

– Да се връщаме на работа. Нямаме време. Не знам какво е имал да признава Реми Кайоа. Само се надявам това да не повлече и други убийства.

12

Ниманс и Жоано се върнаха в библиотеката. Преди да влезе, комисарят погледна лейтенанта – лицето му бе пребледняло и опънато. Полицаят го потупа по гърба. Младият Ерик неуверително се усмихна.

Двамата мъже влязоха в залата и пред очите им се разкри неочаквана гледка. Двама офицери от съдебната полиция със загрижен вид, както и цял взвод полицаи по ризи, бяха окупирали библиотеката и извършваха щателен обиск. Стотици книги бяха струпани пред тях на купчини. Жоано изумено попита:

– Това пък какво е?

Един от офицерите му отговори:

– Ами правим, каквото казахте... Издирваме всички книги, в които се говори за злото, за религиозни ритуали и...

Жоано хвърли поглед към Ниманс. Той изглеждаше потресен от операцията. Развика се на офицера:

– Аз ви казах да проверите в компютъра! Не да търсите из книгите по лавиците!

– Търсихме и в компютъра по заглавия и теми. Сега проверяваме дали в книгите има нещо, което да ни насочи към причините за убийството...

Ниманс се намеси:

– Консултирахте ли се с пенсионерите?

Офицерът с досада отвърна:

– Те са философи. Първият ни отговори, че злото е буржоазна категория, че всичко трябва да се преразгледа от социална гледна точка, и то марксистка. Отказахме се от него. Вторият ни заразпраща нещо за границите и тяхното нарушаване. Но добави, че границата била вътре в нас, че съзнанието ни непрекъснато преговаряло с някакъв висш цензор... Абе нищо не разбрахме. Третият се впусна в реч за абсолютното и за търсенето на невъзможното... Нещо за мистичното изживяване, което можело да се изпита както в доброто, така и в злото. Тогава аз... Май не се справяме, лейтенант...

Ниманс се разсмя.

– Нали ти казах – прошепна той на Жоано. – Стой по-далеч от интелектуалците.

След това се обърна към объркания полицаи:

– Продължете работата си. Към ключовите думи „зло“, „насилие“, „мъчение“ и „ритуал“ прибавете „вода“, „очи“ и „чистота“. Вижте в компютъра. Търсете главно имена на студенти, които са се интересува-ли от тези книги или са разработвали подобни теми например за дипломна работа. Кой работи с централния компютър?

Един плещест младеж отвърна:

– Аз, господин комисар.

– Какво друго открихте във файловете на Кайоа?

– Списъци на повредените книги, на заетите и т.н. Списъци на студентите, които взимат книги от библиотеката и списък на местата им в читалнята.

– Местата им?

– Аха. В задълженията на Кайоа е влизало да ги настанява... (Лейтенантът посочи с глава стъклените прегради.) ... в кабинките им, ей там. Местата са въведени в компютъра.

– Не открихте ли неговата дипломна работа?

– Открихме я. Хиляда страници за античността и... (Хвърли поглед върху листчето с бележките си.)... Олимп. Става дума за първите Олимпийски игри и за свещените ритуали, свързани с тях... Обемист труд.

– Разпечатайте го и го прочетете.

– Моля?

Ниманс иронично добави:

– По диагонала, разбира се.

Човекът изглеждаше объркан. Комисарят продължи:

– Нищо друго ли няма вътре? Видеоигри? Електронна поща?

Офицерът поклати отрицателно глава. Новината не учуди Ниманс. Той предчувстваше, че Кайоа е живял само с книгите си. Бил е съвестен библиотекар и не се е отвлечал от задълженията си, освен за да напише дипломната си работа. Какво са искали да изтръгнат от подобен аскет?

Пиер Ниманс се обърна към Жоано:

– Ела с мен. Искам да ми разкажеш какво си свършил.

Двамата се отделиха на една от пътеките между рафтовете. В дъното един полицай с каскет четеше книга. При тази гледка комисарят едва се въздържа да не прихне. Лейтенантът отвори бележника си.

– Разпитах няколко от пансионерите и двамата колеги на Кайоа от библиотеката. Не са обичали много Реми, но са го уважавали.

– В какво са го упреждали?

– В нищо конкретно. Струва ми се, че нещо в него ги е притеснявало. Бил е потаен, затворен. Дори не се е опитвал да общува с другите. В известен смисъл това е било свързано с работата му. (Жоано хвърли наоколо почти уплашен поглед.) Я си представете... в тази библиотека, по цял ден дума да не обелваш...

– Разбра ли нещо за баща му?

– Знаехте ли, че и той е бил библиотекар? Да, разбрах. Същият тип човек. Мълчалив, непроницаем. Тази атмосфера на изповедалня сигурно им се е отразила.

Ниманс се облегна на книгите.

– Казаха ли ти, че е загинал в планината?

– Разбира се. Но нищо подозрително. Старецът е бил затрупан от лавина и...

– Знам. Според теб възможно ли е някой да е искал да отмъсти за нещо на бащата и на сина?

– Господин комисар, жертвата е вадела книги от склада, попълвала е фишове и е посочвала на студентите къде да седнат. За какво отмъщение може да става дума? На някой студент, на когото не са дали исканата книга?

– Добре. Алпинизмът?

Жоано отново разлисти бележника си.

– Кайоа е бил и алпинист, и изключителен турист. Миналата събота, според хората, които са го видели да потегля, по-скоро е тръгнал на екскурзия пеш. Не е носил екипировка за катерене.

– Излизал ли е в планината с някой друг?

– Никога. Дори жена му не го е придружавала. Кайоа е бил неконтактен. Почти аутист.

Ниманс каза:

– Ходих отново до реката. Открих следи от клинове в скалата. Мисля, че убиецът е използвал специална техника, за да издигне тялото.

Лицето на Жоано помръкна:

– По дяволите. И аз се качвах, но...

– Убиецът е закачил макари в нишата, после се е спуснал от другата страна като противотежест на жертвата.

– По дяволите.

В изражението на Жоано се четеше смесица от обида и възхищение. Ниманс се усмихна.

– Заслугата не е моя, а на една свидетелка – Фани Ферера. Истинска професионалистка. Поработи още в тази насока. Състави списък на утвърдените алпинисти и на всички, които имат достъп до средства за катерене.

– Но това са хиляди!

– Нека колегите ти помогнат. И Барн. Нищо не се знае. Може и да изскочи нещо. Искам да се занимаеш и с очите.

– С очите?

– Нали чу съдебния лекар? Убиецът е отстранил очите крайно внимателно. Нямам представа какво означава това. Може би някакъв фетишизъм. Може би желание за пречистване. Възможно е очите да напомнят на убиеца за сцена, видяна от жертвата. Или пък за някакъв обсебващ го поглед. Не знам. Не обичам тези психологически изгъзици. Но искам да преровиш града и да събереш цялата възможна информация, която може да има връзка с очите.

– Като например?

– Като например имало ли е в университета или в града някакви произшествия, свързани с този орган. Порови и сред полицейските протоколи от последните години. Прегледай и криминалната хроника в местните вестници. Сбивания, в които някой е бил наранен. Или, знам ли – изтезания на животни. Търси. Провери и дали в областта няма случаи на слепота, на очни заболявания...

– Наистина ли мислите, че ще мога да открия...

– Нищо не мисля. Действай.

В края на пътеката полицаят все така се визираше в книгата. Накрая я остави и изчезна. Ниманс тихо продължи:

– Искам също да знам как точно е прекарвал времето си Кайоа през последните седмици. С кого се е срещал, с кого е разговарял. Искам списък на телефонните му разговори – личните и служебните. Списък

на писмата, които е получавал. Всичко. Може би Кайоа е познавал убиеца си. Може дори да е имал среща с него там горе.

– А от жена му нищо ли не научихте?

Ниманс не отговори. Жоано подзе:

– Не знам дали трябва да ви кажа... С това осакатено тяло... и този откачен убиец, който броди някъде наоколо...

– Но?

– Но, мамка му, имам чувството, че с вас научавам много неща.

Ниманс разлистваше една взета от лавицата книга: „Топография и релеф на областта Изер“. Хвърли книгата в ръцете на лейтенанта и заключи:

– Моли се да научим много неща и за убиеца.

13

Свит профил на жертвата. Мускулите сгърчени под кожата и твърди като въжета. Черни и виолетови рани върху бледа и на места синкава кожа.

Ниманс се бе върнал в аудиторията, в която работеше, и разглеждаше полароидни снимки на трупа на Реми Кайоа.

Лицето във фас. Открехнати клепачи над черните дупки на очите.

Ниманс мислеше за страданията на мъжа. За ужасяващото насилие, което се бе развихрило в този спокоен град. Без да си го признава, полицаят се боеше от най-лошото. Може би от още едно убийство. Или от ненаказано престъпление, което времето и страхът ще изличат от паметта на хората.

Ръцете на жертвата. Снимани отгоре, после отдолу. Красиви фини ръце с анонилни пръсти. Няма и помен от набраздяване. Следи от завързване по китките. Тъмни.

Ниманс се облегна на стената. Скръсти ръце зад тила си и се сети за собствените си сентенции: „Всеки елемент от разследването е нещо като огледало. И убиецът се крие там, където огледалото не отразява нищо.“ Не можеше да се отърве от мисълта, че Кайоа не е бил избран случайно.

Смъртта му бе свързана с миналото му. С лице, което е познавал. Или с тайна, която е узнал.

Каква?

От детството си насам Кайоа е прекарвал живота си в университетската библиотека. И всяка събота и неделя е изчезвал в самотните въздушни пространства над долината. Какво е сторил или открил, за да заслужи екзекуцията си?

Ниманс реши да проведе кратко разследване върху миналото на жертвата. Започна с една подробност, която го бе поразила по време на срещата му със Софи Кайоа.

След няколко опита успя да се свърже по телефона с Четиринайсети сухопътен полк, дислоциран в околностите на Лион, в който всички младежи от областта отбиваха службата си. Обясни кой е и какво иска и го свързаха с архива, където откриха електронното досие на младия Реми Кайоа, освободен от военна служба през деветдесетте години.

Ниманс долови потракване на клавиши, далечни стъпки, после шумолене на хартия и помоли:

– Прочетете ми заключението на комисията.

– Не знам дали... Откъде да знам, че сте комисар?

Ниманс въздъхна.

– Обадете се в жандармерийската бригада в Гернон. Поискайте да ви свържат с капитан Барн и...

– Добре, добре. Ще ви го прочета. Прескачам подробностите, отговорите на тестовете и подобни. Заключението е, че вашият човек е освободен поради „остра форма на шизофрения“. Психиатърът е добавил в полето: „Препоръка за лечение“ – и го е подчертал. Написал е още: „Да се установи контакт с университетската болница в Гернон.“

– Записано ли е името на лекаря?

– Разбира се, военен лекар д-р Ивен.

– Все още ли работи в гарнизона?

– Да. Горе е.

– Свържете ме с него.

– Добре. Ей сега.

В слушалката прозвуча военна музика, после се чу плътен глас. Ниманс се представи и отново обясни за какво става дума. Доктор Ивен беше скептичен. Накрая попита:

– Как се казва лицето?

– Кайоа, Реми. Освободили сте го от служба преди пет години с диагноза остра шизофрения. Дали случайно не си спомняте за този

случай? Ако да, бих искал да знам дали според вас е симулирал или не.

Гласът възрази:

– Документите са поверителни.

– Открили са тялото му натикано в една скална пукнатина. С прерязано гърло. С извадени очи. Изтезавано. Съдебният следовател Бернар Терпант ме извика от Париж, за да разследвам убийството. Би могъл сам да се свърже с вас, но можем да спечелим време. Спомняте ли си за...

– Спомням си – прекъсна го Ивен. – Беше болен. Луд. Без никакво съмнение.

Ниманс очакваше точно това и все пак бе изненадан. Повтори:

– Не се е преструвал, така ли?

– Не. Нагледал съм се на симуланти. Здравите хора имат много по-голямо въображение от лудите. Разправят какви ли не глупости, измислят си невероятни неща. Истинските болни си личат. Те са обсебени от лудостта си. Разяждани от нея. Дори безумието си има своя... рационална логика. Реми Кайоа беше болен. Учебнически случай.

– Какви бяха симптомите на лудостта му?

– Двойственост на мислите. Загуба на контакт с външния свят. Музикален класически симптоми на шизофренията.

– Докторе, този човек е бил библиотекар в университета в Гернон. Всеки ден се е срещал със стотици студенти и...

Лекарят се изсмя.

– Лудостта е неуловима, господин комисар. Тя умее да се прикрива, да си придава безобиден вид. Би трябвало да знаете това по-добре от мен.

– Но нали току-що казахте, че лудостта му е била очевидна?

– Аз имам набито око в това отношение. А и впоследствие Кайоа може да се е научил да се контролира.

– Защо сте написали „препоръка за лечение“?

– Защото го посъветвах да се лекува.

– Вие самият свързахте ли се с университетската болница в Гернон?

– Право да ви кажа, не си спомням. Случаят беше интересен, но не мисля, че съм се обаждал в болницата. Нали знаете, ако пациентът...

– Интересен ли казахте?

Лекарят въздъхна.

– Този младеж живееше в затворен, изключително суров свят, в който собствената му личност се умножаваше. Сигурно е проявявал известна привидна гъвкавост, но беше буквално обсебен от реда, от

точността. Всяко негово чувство кристализираше в конкретна личност, в отделна личност. Той представляваше цяла армия от хора. Случаят беше... изумителен.

– Беше ли опасен?

– Със сигурност.

– И вие го оставихте да си тръгне?

Пауза. После лекарят подзе:

– Знаете ли, лудите на свобода...

– Докторе – прекъсна го Ниманс, – този човек е бил женен.

– Ами... жал ми е за съпругата му.

Полицаят положи слушалката. Разкриваха се нови хоризонти. И нови поводи за безпокойство. Реши да направи още едно посещение.

– Вие ме излъгахте!

Софи Кайоа се опита да затвори вратата, но комисарят я подпря с лакът.

– Защо не ми казахте, че съпругът ви е бил болен?

– Болен ли?

– От шизофрения. Според специалистите е бил луд за връзване.

– Мръсник.

Със стиснати устни младата жена отново се опита да затвори вратата, но Ниманс без усилие я удържа. Въпреки неподдържаните си коси, въпреки развлечения пуловер, жената изглеждаше по-хубава от всякога.

– Не разбирате ли? – изкрещя той. – Търсим убиец. Търсим подбуда. Може би Реми Кайоа е извършил нещо, което би могло да обясни жестоката му смърт. Нещо, за което дори не си е спомнял. Моля ви... само вие можете да ми помогнете!

Софи Кайоа широко разтвори очи. Съвършено очертаните ѝ вежди бяха прекрасни – и трогателни.

– Вие сте луд.

– Трябва да се запозная с миналото му.

– Вие сте луд.

Жената трепереше. Ниманс неволно сведе очи. Видя релефа на ключиците ѝ, които опъваха трикото на пуловера. Забеляза прозиращата през тънката вълна усукана презрамка на сутиена ѝ. Внезапно нещо го накара да я хване за ръката и да вдигне ръкава ѝ. Под лакътя ръката бе покрита със синини. Ниманс изръмжа:

– Той ви е биел.

Откъсна очи от тъмните следи и впи поглед в Софи Кайоа.

– Биел ви е! Съпругът ви е бил болен човек. Обичал е да причинява болка. Сигурен съм. Извършил е нещо лошо. Убеден съм, че имате някакви подозрения. Не казвайте и една десета от това, което знаете!

Жената се изплю в лицето му. Ниманс отстъпи, залитайки.

Тя се възползва от това, за да затръшне вратата. Ключалката многократно изщрака, докато Ниманс се опитваше да отвори. Пансионерите надничаха от откренатите врати в коридора. Полицията скрита вратата.

– Пак ще се върна! – извика той.

Настана тишина.

Ниманс още веднъж удари с юмрук вратата и няколко мига постоя неподвижен.

Гласът на жената, прекъсван от ридания, звучеше иззад вратата като от гробница. „Вие сте луд.“

14

– Искам да я следи цивилно ченге. Обадете се в жандармерията в Гренобъл да изпратят още полицаи.

– Софи Кайоа? Но... защо?

Ниманс изгледа Барн. Двамата стояха в голямата зала на жандармерията в Гернон. Капитанът бе с униформения си пуловер – морскосин с бяла лента. Приличаше на моряк.

– Тази жена крие нещо – обясни Ниманс.

– Не мислите, че тя...

– Не. Но не ни казва какво знае.

Барн неубедено кимна, после тикна в ръцете на Ниманс дебела купчина от папки, пълни с факсове и справки.

– Първите резултати от общото разследване – заяви той. – Нищо забележително засега.

Без да обръща внимание на околната врява, Ниманс веднага прегледа папките, като бавно вървеше към един изолиран кабинет. Въпреки многобройните доклади и свидетелства, разследването на Барн и Вермон не бе довело до нищо. Ниманс влезе в кабинета. В такова малко градче – такова ужасно престъпление. Комисарят не можеше да се примири с мисълта, че все още няма никаква следа, никаква pista.

Седна на един стол зад желязно бюро и започна внимателно да препрочита справките.

По линия на мародерите – нищо. Запитванията до затворите, до префектурите, до съдилищата – безплодни. Колкото до кражбите на коли, извършени през последните четирийсет и осем часа, нито една не можеше да бъде свързана с убийството. Нищо не бе открито и в криминалните хроники на вестниците от последните двайсет години. Никой не си спомняше за толкова жестоко, толкова странно убийство, нито за какъвто и да било подобен факт. Списъкът на полицейските протоколи от последните двайсет години съдържаше няколко закъсали в планината – и спасени – алпинисти, дребни кражби, злополуки, пожари...

Ниманс прелисти следващата папка. От проверките в хотелите не бе изскочила и най-малката полезна информация.

Премина към справките на Вермон. Неговите хора продължаваха да обикалят около реката. Засега бяха посетили само пет хижи, а на картата бяха отбелязани седемнайсет, някои от които горе в планината, на повече от три хиляди метра надморска височина. Какъв смисъл имаше убийство, извършено на такава височина? Бяха разпитали селяните наоколо. Бяха посетили бензиностанциите, гарите, автобусните спирки. Нищо. Само че по улиците и в хижите хората започваха да се питат защо им задават всички тия въпроси. И защо има толкова полицаи.

Ниманс остави папката на бюрото и се замисли. За двете жени. Едната беше силна и матова като кора на дърво. Със здрави мускули и кадифена кожа. С вкус на смола и измачкана трева. Другата беше тънка и крехка. Излъчваше притеснение и агресивност, смесена със страх, но не по-малко очароваше Ниманс. Какво криеше вълнуващата хубост на това ъгловато лице? Каква бе тайната му?

Образите на двете жени не го напуснаха. При всяко разследване изпитваше едно и също чувство. Напрежението събуждаше сетивата му, тласкаше го към някакъв любовен, горещ, трескав лов. Ниманс се влюбваше само в такива – в свидетелки, заподозрени, курви, сервитьорки...

Брюнетката или блондинката?

Клетъчният му телефон иззвъня. Беше Антоан Ренс.

– Връщам се от болницата.

През цялата сутрин Ниманс не се бе обаждал в Париж. Сега случаят на стадиона се връщаше към него като бумеранг. Директорът продължи:

– Правят му пето присаждане на кожа. Опитват се да спасят лицето му. Човекът вече почти няма кожа по бедрата – оттам я взимат. Това не е всичко. Има три черепни травми. Едно загубено око. Седем лицеви фрактури. Седем, Ниманс. Долната челюст е влязла дълбоко в ларинкса. Парчетата от кост са разкъсали гласните му струни. Човекът е в кома, но

каквото и да се случи, вече няма да проговори. Според лекарите дори автомобилна катастрофа не би могла да нанесе толкова поражения. Какво смяташ, че мога да им кажа? На тях и на посолството на Великобритания. Или на медиите. Двамата с теб отдавна се познаваме. Мисля, че сме приятели. Но мисля също, че си откачено животно.

Ръцете на Ниманс се разтрепериха.

– Въпросният човек е убиец – възрази той.

– А ти да не мислиш, че си нещо друго?

Ченгето не отговори. Прехвърли слушалката в лявата си ръка. Ренс продължи:

– Как върви разследването?

– Бавно. Няма следи. Няма свидетели. Оказа се много по-сложно от предвиденото.

– Казах ти – когато медиите разберат, че си в Гернон, ще се нахвърлят отгоре ти като краста върху плешиво куче. Защо ли те изпратих там!

Ренс тресна слушалката. В продължение на няколко минути Ниманс не помръдна. Устата му беше пресъхнала. Спомни си за миналата нощ, когато нервите му бяха изневерили.

Пиер Ниманс винаги бе живял в свят на насилие, на дива жестокост и не се боеше от опасността. Напротив, винаги я бе търсил и винаги я бе контролирал. Но не и този път. Насилието бе проникнало в личността му, бе го превзело отвътре. И все още не бе победил страховете си. Някъде в ъгъла на съзнанието му кучетата все така виеха.

Телефонът му отново извъня. Беше Марк Костес, съдебният лекар.

– Имам новини, господин комисар. Разполагаме с улика. Солидна. Става дума за водата под клепачите. Получих резултатите от анализа.

– Е?

– Не е вода от реката. Невероятно, но факт. Работим заедно с един химик от научната полиция в Гренобъл, Патрик Астие. Голям спец. Според него следите от замърсяване във водата в очните кухини не са същите като в реката. Няма нищо общо.

– Бъди по-точен.

– Водата в очите съдържа сярна и азотна киселина. Високо киселинна е, направо оцет. Подобна информация е безценна.

– Не разбирам. Какво означава това?

– Няма да навлизам в технически подробности, но двете киселини са производни на серния диоксид и на азотния диоксид. А според Астие само един тип производство използва подобна смес от диоксиди – топлоелектрическите централи, които работят с лигнитни въглища.

Централа от много стар тип. Заключение на Астие е, че жертвата е била убита близо до подобно място. Намерете лигнитна централа в областта и ще сте открили мястото на престъплението.

Ниманс нареди:

– Изпрати ми по факса състава на водата. На факса на Барн.

Комисарят отваряше вратата на кабинета, когато се появи Ерик Жоано.

– Търсих ви навсякъде. Мисля, че имам важна информация.

Може би най-после разследването ще тръгне? Ниманс затвори вратата. Жоано нервно разлистваше бележника си.

– Открих, че близо до Сет Ло има институт за незрящи деца. Много от тях са от Гернон. Децата страдат от различни заболявания. Перде. Ретинит. Далтонизъм. Броят на очните заболявания в Гернон е много над средния.

– Продължавай. Каква е причината?

– Долината. Изолираното ѝ местоположение. Става дума за наследствени болести, както ми обясни лекарят. Предават се от поколение на поколение. Заради браковете между кръвни роднини. Нещо като зараза, но по генетичен път.

Лейтенантът откъсна едно листче от бележника си.

– Ето адреса на института. Директорът д-р Шампела е проучил явлениято. Мислех, че...

Ниманс го прекъсна.

– Ти ще отидеш.

Лицето на младия полицаи светна.

– Доверявате ми се?

– Доверявам ти се. Потегляй.

Жоано понечи да тръгне, но спря и смръщи вежди.

– Господин комисар... Извинявайте, но... защо не отидете вие да поговорите с директора? Там може да излезе нещо интересно. Да не би да сте открили други следи? Или мислите, че аз ще задавам по-добри въпроси, защото съм местен? Нещо не схващам.

Ниманс се подпря с лакът на рамката на вратата.

– Прав си, по друга следа съм тръгнал. Но ти давам един малък допълнителен урок. Понякога човек си има причини, които нямат нищо общо с разследването.

– Какви причини?

– Лични. Няма да отида в този институт, защото имам фобия.

– Към какво? Към слепци?

– Не. Към кучета.

По физиономията на лейтенанта се изписа недоверие.

– Не разбирам.

– Размисли. Щом има слепи, значи има и кучета за незрящи, разбих ли? Затова кракът ми няма да стъпи там.

И комисарят излезе от стаята под смаяния поглед на лейтенанта.

Почука на вратата на кабинета на капитан Барн и я отвори. Великанът разпределяше факсовете на купчини – отговори от хотели, от ресторанти, от сервизи, които продължаваха да излизат от машината. Приличаше на бакалин, който подрежда стоката си.

– Господин комисар? Вижте. Току-що го получих.

– Знам.

Ниманс взе факса от Костес и бързо го прочете. Беше списък от цифри и сложни имена – химическият състав на водата в очните кухни.

– Капитане – попита полицаят, – има ли в областта топлоелектрическа централа на лигнитни въглища?

– Не, това нищо не ми говори. Може би в западната част... Индустриалните зони са повече към Гренобъл...

– Къде бих могъл да попитам?

– Може би във федерацията за индустриални дейности в Изер, но... Чакайте, сещам се за нещо по-добро. Тази централа сигурно много замърсява околността, нали?

Ниманс се усмихна и размаха факса.

– С киселини.

Барн вече записваше нещо.

– Идете при този човек, Ален Дерто. Има парник за тропически плодове на изхода от Гернон. Той ни е специалистът по замърсяването. Активен еколог. Няма газ, няма изпарение в областта, за което да не знае откъде идва, от какво е съставено и какви последствия има за околната среда.

Ниманс вече тръгваше, когато полицаят го извика.

– Осведомих се за историята с отпечатъците от пръсти. Нали се сещате, ръцете на Кайоа. Било е злополука. В детството му. Помагал на баща си да поправи малката семейна яхта на езерото в Анеси. Изгорил си е и двете ръце с киселина. Свързах се с капитанството. Там си спомнят за случая. Бърза помощ, болница и прочие... Можем да проверим, но според мен всичко е ясно.

– Благодаря, капитане. (Ниманс посочи факсовете.) И кураж.

– И на вас – отвърна Барн. – Онзи екологът, Дерто, е голям

досадник.

15

– Цялата ни област загива. Отровена е, осъдена е! Индустиалните зони са навсякъде – в долините, по склоновете на планината, в горите. Те заразяват водите, почвата, въздуха... Изер се задушшава от газове и отрови!

Ален Дерто беше сух, с тясно и прорязано от бръчки лице. Имаше брада във формата на огърлица и очила с метални рамки, които му придаваха вид на избягал мормон. Бе се сврял в един от парниците си и подреждаше буркани, пълни с пръст и памук. Ниманс го прекъсна.

– Извинете. Имам нужда от информация... спешно.

– Какво? А да, разбира се... Вие сте от полицията...

– Знаете ли в областта да има топлоелектрическа централа, която използва лигнитни въглища?

– Лигнитни? Чиста отрова...

– Чували ли сте за подобна централа?

Дерто завъртя глава отрицателно.

– Не. В областта няма лигнит, слава Богу. От седемдесетте години насам този вид промишленост запада във Франция и в съседните страни. Прекалено замърсява. Киселинните изпарения се издигат право в небето и превръщат облаците в химически бомби...

Ниманс извади от джоба си факса на Марк Костес.

– Бихте ли погледнали тези химически съставки? Това е анализ на водна проба, взета недалеч оттук.

Дерто внимателно изчете листчето, докато полицаят разсеяно се оглеждаше – обширен парник със замъглени стъкла, извити и оплетени увивни растения, които сякаш се бореха за жизнено пространство. Дерто недоумяващо каза:

– И тази проба е от нашата област?

– Със сигурност.

– Мога ли да знам откъде точно?

– Намерихме я в един труп. На убит човек.

– О, естествено... Трябваше да се сетя... нали сте от полицията.

Той размисли, после каза с изпълнен със съмнение глас:

– Труп? Тук, в Гернон?

Комисарят пренебрегна въпроса.

– Можете ли да потвърдите, че този състав говори за замърсяване вследствие изгарянето на лигнит?

– Във всеки случай за силно киселинно замърсяване. Ходил съм на семинари по тези въпроси. Съдържанието на сярна и азотна киселина е... изключително високо. Но повтарям – в областта няма централа от този тип. Нито тук, във Франция, нито в Западна Европа.

– Може ли подобно замърсяване да се дължи на друга промишлена дейност?

– Не мисля.

– Тогава къде би могло да има промишлена дейност, която да предизвиква подобно замърсяване?

– На повече от осемстотин километра оттук, в източноевропейските страни.

Ниманс стисна зъби – не можеше да се примири, че първата му следа не води доникъде.

– Може би има друго обяснение – каза Дерто.

– Какво?

– Може водата наистина да е от другаде. Да е дошла тук от Чешката република например, от Словакия, Румъния, България... Там са истински екологични варвари.

– Искате да кажете в контейнер? Камсион, минаващ оттук и...

Дерто се разсмя безрадостно.

– Имам предвид много по-просто транспортно средство. Облаците.

– Обяснете ми, ако обичате.

Ален Дерто разтвори ръце и бавно ги вдигна нагоре.

– Представете си топлоелектрическа централа някъде в Източна Европа. Представете си високи комини, които през целия божи ден изхвърлят серни и азотни диоксиди... Понякога тези комини са високи до триста метра. Пушекът се издига, издига и се смесва с облаците... Ако няма вятър, отровите остават там. Но ако задуха например в западна посока, диоксидите пътуват, носени от облаците, които достигат нашите планини и се превръщат в поройни дъждове. Това са така наречените киселинни дъждове, които унищожават горите ни. Като че ли ние не си произвеждаме достатъчно отрови, та дърветата ни умират и от чуждите! Впрочем и ние изпращаме в чужбина доста токсични продукти чрез нашите облаци...

Една ясна, очертана като със скалпел сцена се появи в съзнанието на Ниманс. Убиецът принасяше в жертва своята плячка на открито, някъде в планините. Изтезаваше, осакатяваше, убиваше, а в това време

върху мястото на клането се излива пороен дъжд. Отворените празни очи се напълват с дъжд. С отровен дъжд. Убиецът затваря клепачите над малките резервоари с киселинна вода. Това бе единственото обяснение.

Валяло е, докато чудовището е извършвало престъплението си.

– Какво беше времето в събота? – внезапно попита Ниманс.

– Моля?

– Спомняте ли си дали валише в събота вечерта или през нощта?

– Не, не мисля, че вали. Времето беше прекрасно. Грееше истинско августовско слънце и...

Едно на хиляда. Ако в предполагаемото време на убийството небето е било ясно, може би съществуваше зона, една-единствена, където е преваляло. Излял се е киселинен порой, който огражда като с тебеширен кръг мястото на убийството. За да се открие то, трябваше да се тръгне по следите на облаците.

– Къде е най-близката метеорологична станция? – попита бързо.

Детро размисли, после отвърна:

– На трийсет километра. Искате да проверите дали е валяло? Интересна идея. И аз бих искал да знам дали тези варвари все още ни изпращат токсичните си бомби. Води се истинска химическа война, господин комисар, а никой не го е грижа!

Детро млъкна. Ниманс му подаваше един лист.

– Това е номерът на клетъчния ми телефон. Ако ви хрумне нещо по този въпрос, каквото и да е, звъннете ми.

16

Комисарят подкара с пълна скорост. След четирийсет минути стигна до метеорологичната станция в подножието на планината. Пое по алеята, която водеше към научната лаборатория. Пред очите му се разкри любопитна гледка. На стотина метра от лабораторията няколко мъже се мъчеха да надуят огромен балон от прозрачна изкуствена материя. Ниманс паркира, приближи се до метеоролозите и им показва служебната си карта. Те го гледаха неразбиращо.

– Комисар Ниманс – извика полицаят, като се опитваше да заглуши пукота на огъня под балона. – Бих искал някой от вас да ме придружи до станцията.

Един от мъжете, очевидно шефът им, се изправи и попита:

– Какво има?

– Искам да знам дали е валило миналата събота. Водя разследване.

Метеорологът посочи към огромния балон, който постепенно се издуваше. Ниманс направи извинителен жест.

– Балонът ще почака.

Ученият се отправи към лабораторията, като мърмореше:

– Не е валило в събота.

– Ще видим.

Човекът бе прав. Справката показва, че през този октомврийски ден в Гернон не е имало нито едно облаче, да не говорим за пороен дъжд или за буря. Спътниковите карти на екрана на централния пулт бяха недвусмислени – нито през деня, нито през нощта на събота срещу неделя не бе паднала и капка дъжд в цялата област.

Ниманс помоли инженера да провери и за неделя сутрин, след това за неделя следобед. Никаква буря, никакъв дъжд. Разшириха проверката в радиус от сто километра. Нищо. Двеста километра. Нищо.

Комисарят удари с юмрук по бюрото.

– Не е възможно. Все някъде трябва да е валило, имам доказателство. В дъното на някоя долина. На върха на някой хълм. Някъде наоколо е имало буря.

Метеорологът сви рамене.

Клетъчният телефон на Ниманс иззвъня.

– Господин комисар? Ален Дерто на телефона. Мислих за вашата история с лигнита. Проверих някои неща. Съжалявам, но съм сбъркал.

– Сбъркал?

– Да. Не е възможно дъжд с такава киселинност да е падал тук през уикенда. Нито когато и да било.

– Защо?

– Поразпитах за лигнита. Дори в източните страни пушекът от това гориво минава през специални филтри. Или пък сярата предварително се отделя от минерала. С други думи, този вид замърсяване много е намалял от шейсетте години насам. Дъждове с такава киселинност не падат вече от трийсет и пет години. За щастие! Заблудих ви – извинете ме.

Ниманс мълчеше. Екологът продължи с невярващ тон:

– Сигурен ли сте, че по вашия труп има следи от такава вода?

– Абсолютно – отвърна Ниманс.

– Тогава може да е невероятно, но излиза, че трупът ви е дошъл от миналото. След като носи следи от дъжд, валил преди трийсет и пет години...

Полицаят затвори телефона с разсеяно „довиждане“.

Уморено тръгна към колата си. За миг бе помислил, че е попаднал на истинска следа. Но тя бе изтекла между пръстите му като тази нелепа киселинна вода.

Ниема вдигна очи към хоризонта.

Слънчевите лъчи рикошираха във върховете на планината, отразявайки се във вечните снегове. Как е могъл той, професионалният полицай, човек с рационално мислене да повярва, че няколко облака ще му покажат мястото на убийството?

Как е могъл...

Изведнъж Ниманс вдигна ръце към искрящия пейзаж, имитирайки жеста на Фани Ферера, младата алпинистка. Сега вече знаеше къде е бил убит Реми Кайоа. Знаеше къде има трийсет и пет годишна вода.

Не на земята.

Не на небето.

В ледовете.

Реми Кайоа е бил убит в ледниците на три хиляди метра надморска височина. Там, където дъждовете замръзват и остават затворени в прозрачната вечност на леда.

Там е мястото на убийството. И това вече беше нещо конкретно.

IV

17

Тринайсет часът. Карим Абдуф влезе в кабинета на Анри Крозие и постави рапорта си на бюрото му. Съсредоточен в писмото, което пишеше, последният попита, без да вдига поглед:

– Е?

– Скинарите нямат нищо общо, но са видели два силуета да излизат от гробницата. През същата нощ.

– Описаха ли ти ги?

– Не. Било е много тъмно.

Крозие благоволите да го погледне.

– Може би лъжат.

– Не лъжат. И наистина не са осквернили гробницата.

Карим замълча, после продължи:

– Имали сте свидетел, господин комисар. И не сте ми казали. Преди предупреждават ви, че скинарите са бродели покрай гробището през онази нощ и сте решили, че те са виновните. Но нещата са по-сложни. Ако ме бяхте оставили да разпитам свидетеля ви...

Крозие успокояващо вдигна ръка.

– Спокойно. Тукашните хора се доверяват само на местните. Нямаше да научиш и една десета от това, което ми разказаха. Само това ли разбра от бръснатите?

Карим отвърна:

– Видели са и бяла кола да потегля оттам към два часа сутринта.

– Каква кола?

– Лада. Или друга източна марка. Някой трябва да се заеме с това. Подобни коли едва ли са много в областта и...

– Защо не се заемеш ти?

– Господин комисар, знаете какво искам. Разпитах скинарите. Сега искам да направя щателен оглед на гробницата.

– Пазачът каза, че си влизал вътре.

Карим се направи, че не е чул, и попита:

– Докъде стигна разследването на гробищата?

– Доникъде. Няма отпечатьци от пръсти. Никаква следа. Ако са били вандалите, явно са взели страхотни предпазни мерки.

– Не са вандали. Професионалисти са. Във всеки случай са знаели какво търсят. В тази гробница има тайна, която са искали да разкрият. Съобщихте ли на семейството? Какво казват родителите? Съгласни ли са да...

Карим млъкна. Крозие изглеждаше притеснен.

– Не открихме семейството. Няма хора с такава фамилия в града. Нито в областта.

– Погребението е извършено през 1982 г. Все трябва да има някакви документи.

– Засега не откриваме нищо.

– Смъртния акт?

– Няма смъртен акт. Поне в Сарзак.

Лицето на Карим просветна.

– Има някакъв проблем с тази гробница и с това дете. Сигурен съм. И той е свързан с обира в училището.

– Карим, имаш прекалено въображение. Има хиляди начини да се обясни тази мистерия. Може би малкият Юд е загинал в автомобилна катастрофа. Може да е починал в болница в съседен град и да е погребан тук, защото е било най-лесно. Може би майка му все още живее тук, но не носи същото име. Може би...

– Говорих с пазача на гробището. Гробницата е отлично поддържана, но никога не е виждал човек да влиза в нея.

Крозие не отговори. Отвори един железен шкаф и извади отвътре бутилка алкохол с кехлибарени отсенки. Сипа си в малка чашка.

– Ако не открият семейството, ще можете ли да издействате разрешение за влизане в гробницата?

– Не.

– Тогава нека аз да потърся родителите.

– А бялата кола? А следите около гробището?

– Ще дойдат подкрепления. Те ще се справят с това.

Дайте ми няколко часа, господин комисар. За тази част от разследването. Искам да я водя сам. Крозие посочи чашката си.

– Искаш ли?

Карим поклати отрицателно глава. Крозие изпи чашката на екс и мясна с език.

– Имаш време до осемнайсет часа. Включително за да си напишеш рапорта.

Карим отново се обади на директорката на училището „Жан Жорес“, за да разбере дали е узнала нещо за Юд Итеро. Жената бе поискала информация от областната академия, но не бе получила нищо – името на детето не фигурираше в архивите на окръга. „Възможно е да грешите – каза тя. – Детето, което търсите, може да не е живяло в нашия окръг.“

Карим затвори и погледна часовника си. Тринайсет часът и трийсет минути. Даде си два часа, за да се порови из архивите на другите училища и да провери списъците на класовете, съответстващи на възрастта на детето.

Направи го за по-малко от час и не откри и следа от Юд Итеро. Отново се върна в училището. Беше му хрумнало нещо, докато прелистваше архивите. Жената с големите очи го посрещна с трескава възбуда.

– Поработих за вас, лейтенант.

– Слушам ви.

– Издирих имената и адресите на преподавателите, които са работили тук по онова време.

– И?

– Нямаме късмет. Бившата директорка се е пенсионирала.

– Детето е било на девет и на десет години през 81-а и 82-а година. Можем ли да открием учителките?

– Можем. Още повече, че по една случайност и двата класа са имали една и съща класна.

– Къде е тя сега?

– Не знам. Напуснала е училището в края на учебната 81–82 година.

Карим изруга. Директорката каза сериозно:

– Има нещо, което сме пропуснали.

– Какво?

– Училищните фотографии. Пазим по една групова снимка на всички класове.

Лейтенантът прехапа устни. Как не се беше сетил? Директорката продължи:

– Проверих в архива. Интересуващите ни снимки също са откраднати. Направо невероятно...

Истината се разливаше в съзнанието на полицая като изгриваща светлина. Сети се за овалната рамка, закачена върху надгробния камък.

И разбра, че момченцето е било „заличено“ – взели са името му, откраднали са лицето му. Жената се обади:

– Защо се усмихвате? Карим отвърна:

– Извинете ме. От твърде отдавна очаквам това. Най-последно имам истински случай, разбирате ли? Впрочем и на мен ми хрумна нещо. Пазите ли тетрадките от предишните години?

– Тетрадките?

– По мое време всеки клас имаше нещо като присъствена тетрадка, в която се записваха и отсъстващите, и домашното за другия ден...

– И тук е така.

– Пазите ли ги?

– Да. Но в тях няма списъци на учениците.

– Знам, но се записват имената на отсъстващите. Лицето на жената светна. Очите ѝ заблестяха като огледала.

– Надявате се, че малкият Юд е отсъствал през някои дни?

– Надявам се само, че на натрапниците не им е хрумвало същото.

Директорката отново отвори шкафа с архивите. Карим извади тетрадките от интересуващите го години. Очакваше го разочарование – името на Юд Итеро не се появяваше нито веднъж.

Явно бе тръгнал по погрешна следа. Въпреки убеждението му, нищо не сочеше, че детето е учило тук.

Отново прелисти тетрадките с надеждата да открие някоя подробност, потвърждаваща, че е на прав път.

И я видя под кръглия детски почерк, с който бяха номерирани страниците на тетрадката в горния десен ъгъл. Липсваха страници. От 8 до 15 юни 1982 г.

Лейтенантът се обърна към жената:

– Донесете ми телефонен указател.

След няколко минути Карим вече се обаждаше на всички лекари в Сарзак с твърдото убеждение, че Юд Итеро е отсъствал от училище от 8 до 15 юни 1982 г. Очевидно по болест.

Разпита всички лекари, караше ги да ровят из архивите си, като всеки път произнасяше името на детето по букви. Никой не си спомняше подобна фамилия. Ченгето изруга. Провери в съседните градчета – Каяк, Тиермон, Валуок. Най-последно в Камбюз, град на трийсетина километра от Сарзак, един от лекарите отговори безразлично:

– Юд Итеро. Да, разбира се. Много добре си спомням.

Карим не вярваше на ушите си.

– Много добре си спомняте след четиринайсет години?

– Елате в кабинета ми. Ще ви обясня.

19

Доктор Стефан Маса представляваше осъвременена и елегантна версия на селски лекар. Благодушно изражение, дълги бледи ръце, скъп костюм – съвършен образец на интелигентен и фин лекар, способен да прояви разбиране при всички обстоятелства. Карим го намрази от пръв поглед. Не харесваше подобни подчертано приветливи маниери.

Седна на ръба на едно кресло, без да сваля коженото си яке. Между двамата се простираше обширно лакирано бюро. Няколко леко претенциозни дреболии, компютър, лекарствен справочник. Кабинетът беше мебелиран пестеливо и правеше добро впечатление.

– Разказвайте, докторе – нареди Карим без предисловие.

– Бихте могли да ми кажете защо...

– Не. (Карим смекчи грубия си отговор с усмивка.) Съжалявам. Но не мога.

Лекарят барабанеше с пръсти по бюрото си. После се изправи. Очевидно този арабин с шарена шапка го изненадваше. По време на разговора по телефона не бе очаквал това.

– Беше през юни 82-а. Повикване като всяко друго. За малко момче... с висока температура. Това ми беше първото посещение при болен. Тогава бях на двайсет и осем години.

– Затова ли си го спомняте?

Лекарят се усмихна. С широка като хамак усмивка, която още повече подразни Карим.

– Не. Ще разберете... Когато отидох на адреса, се оказа, че е малка къщичка в камениста равнина на петнайсет километра оттук... Пазя адреса. Ще ви го дам.

Лейтенантът мълчаливо кимна.

– С други думи къщата беше напълно изолирана. Беше ужасно горещо. Когато жената ми отвори, веднага ми се стори, че има нещо странно. Сякаш не беше на мястото си в тази селска обстановка...

– Защо?

– Не знам. В главното помещение имаше пиано и...

– Не могат ли и селяните да обичат музика?

– Не съм казал това...

Лекарят замълча.

– Май не съм ви симпатичен.

Карим вдигна поглед.

– Има ли значение?

Лекарят кимна все така приветливо. Усмивката не слизаше от лицето му, но сега в очите му имаше страх. Бе забелязал четвъртитата дръжка на глока. И може би следите от засъхнала кръв по кожения ръкав на Карим.

– Влязох в стаята на детето и нещата станаха наистина прекалено странни.

– Защо?

Лекарят сви рамене.

– Стаята беше празна. Нито една играчка, нито една рисунка, нищо.

– Как изглеждаше детето?

– Не знам.

– Не знаете?

– Не. Точно това бе най-поразителното. Жената ме прие в пълна тъмнина. Всички капаци бяха затворени. В къщата нямаше никаква светлина. Дори върху мебелите бяха опънати тъмни покривки. Беше... много мистериозно.

– Какво ви каза тя?

– Че детето ѝ е болно. И че светлината го дразни.

– Успяхте ли да го преслушате?

– Да. На тъмно.

– Какво му беше?

– Обикновена ангина. Впрочем, спомням си...

Лекарят се наведе и постави показалец на устните си – сух, авторитетен жест, явно предназначен да впечатлява пациентите. Но Карим не се впечатли.

– Точно в този миг разбрах... Когато извадих фенерче, за да осветя гърлото на момченцето, жената ме хвана за ръката... Жестът беше толкова груб... Не искаше да видя лицето на детето.

Карим размисли. Отново се сети за празната рамка върху надгробната плоча. За кражбата на снимките.

– Какво имате предвид, като казвате груб?

– Трябваше по-скоро да кажа силен. Жената беше... неестествено силна. Впрочем тя бе висока повече от метър и осемдесет. Истински великан.

– Нейното лице видяхте ли?

– Не. Всичко ставаше в пълна тъмнина.

– После?

– Написах рецепта и си тръгнах.

– Как се държеше жената? Искам да кажа с детето си?

– Изглеждаше едновременно внимателна и разсеяна... Сега, като си помисля, нищо не беше както трябва в това посещение...

– Посетихте ли ги втори път?

Лекарят погледна Карим. От лицето му бе изчезнала всяка жизнерадост. И полицаят внезапно разбра защо Маса така добре си спомня за това посещение. Два месеца по-късно малкият Юд е бил мъртъв. И лекарят сигурно знаеше това.

– После дойде лятната ваканция. Посетих къщата отново през септември. Семейството вече го нямаше. От един съсед разбрах, че са заминали.

– Заминали? Никой ли не ви каза, че детето е мъртво?

Лекарят поклати глава.

– Не. Съседите не знаеха нищо. За смъртта научих по-късно, случайно.

– Как?

– Когато ходих на едно погребение на гробището в Сарзак.

– На друг ваш пациент?

– Ставате неприятен, инспекторе, аз...

Карим се изправи. Лекарят отстъпи.

– Оттогава насам – каза ченгето – все се питате дали през онзи ден не сте пропуснали нещо, симптомите на някое по-сериозно заболяване. Оттогава насам живеете с несъзнателно угризение. Сигурно сте провели собствено разследване. Знаете ли как е починало детето?

– Не. Вярно е, че... проведох своето разследване, но нищо не открих. Свързах се с колеги, с болниците... Нищо. Тази история не ми излизаше от ума, разбирате ли?

– И други работи няма да ви излизат от ума.

– Какво?

Лекарят бе станал блед като компрес.

– Ще узнаете.

– Но, Господи, какво съм ви направил?

– *Нищо*. Просто като дете крадах колите на такива като вас...

– Ама откъде се взехте? Кой сте? Вие... Не ми показайте никакъв документ...

Карим се усмихна криво.

– Спокойно, шегувам се.

Излезе в коридора. Чакалнята бе препълнена с пациенти. Лекарят го настигна.

– Почакайте. Има ли нещо, което знаете, а аз не знам? Искам да кажа... за смъртта...

– За съжаление не.

– Какво става? Защо е това разследване след толкова години?

– Влизали са в гробницата на детето миналата нощ. И са обрали училището му.

– Кой... кой е направил това според вас?

Лейтенантът заяви:

– Не знам. Но едно е сигурно: снощните закононарушения са дърветата, които крият гората.

20

Най-напред Карим отиде на адреса, който му бе дал Масе. Къщичката вече не съществуваше. Бяха останали само обрасли със сива трева руини. След това можеше да потърси в местния кадастър името на собственика, но предпочете да отиде в Каор и да разпита Жан-Пиер Ко, фотографа на училище „Жан Жорес“, който бе направил изчезналите снимки.

Надяваше се да разгледа негативите. Сред непознатите лица трябваше да бъде и лицето на интересувашото го дете, макар да нямаше причина да го познае. Тайно разчиташе все пак на някакъв знак, който щеше да му помогне да го идентифицира.

Към шестнайсет часа паркира колата си в пешеходната зона на Каор. Каменни сводове, балкони от ковано желязо, водоливници – цялата красота на историческия град, непозната на детето от предградията, каквото беше Карим.

Откри ателието на Жан-Пиер Ко, „специалист по сватби и кръщенета“, на първия етаж на една от сградите. Стаята беше празна и полутъмна. Полицията смътно различи окачените по стените портрети на усмихнати двойки в празнично облекло. Дежурното щастие, запечатано на фотографска хартия.

Карим съжали за обзелото го чувство на презрение. Кой беше той, та да съди тези хора? Какво можеше да предложи той, ченгето в изгнание, който никога не се бе научил да прониква под сведените клепахи на момичетата и бе превърнал цялата любов, която носеше в себе си, в

твърда ядка, скрита от чуждите погледи? За Карим чувствата предполагаха смирение и уязвимост, които винаги бе отхвърлял. Винаги бе проявявал прекалена гордост и от доста време усещаше, че постепенно се изсушава в самотната си черупка.

– Ще се жените ли?

Карим се обърна към гласа.

Жан-Пиер Ко имаше сивкава и сипаничава кожа, рошави бакенбарди, които сякаш потръпваха от нетърпение в пълен контраст с оградените му от дълбоки сенки уморени очи. Човекът запали лампата.

– Не, няма да се жените – отговори си той.

Ко се приближи. Погледът му проблясваше зад очилата уморено и недоверчиво. Карим се усмихна. В този град нямаше никаква власт. Затова трябваше да изиграе картите си внимателно.

– Казвам се Карим Абдуф – заяви той. – И съм лейтенант от полицията. Провеждам разследване и имам нужда от информация.

– От Каор ли сте? – попита фотографът, повече заинтригуван, отколкото разтревожен.

– От Сарзак.

– Имате ли карта или нещо подобно?

Карим му показва картата си. Фотографът внимателно я заразглежда. Арабинът въздъхна. Знаеше, че човекът никога не бе виждал отблизо подобна карта, но това не му пречеше да се прави на копей.

– Какво искате от мен?

– Търся училищни снимки.

– Кое училище?

– „Жан Жорес“ в Сарзак. Снимки на втори и трети клас от 1981 и 1982 г., както и списъци с имената на учениците, ако случайно са се запазили. Пазите ли такива документи?

Човекът отново се усмихна.

– Пазя всичко.

– Мога ли да погледна? – попита полицаят с най-краткия тон, който успя да изтръгне от гърлото си.

– Няма проблем, елате.

Отидоха в съседната стая, която беше още по-обширна с все същите портрети по стените. Човекът се наведе над един класбор.

– „Жан Жорес“. Ето ги.

Извади плик и прегледа съдържанието му. Бръчките на челото му се увеличиха. Прегледа го още веднъж.

– Казвате втори и трети клас от 81-а и 82-а?

– Да.

– Странно. Аз... Няма ги.

Карим потръпна. Възможно ли е крадците да са разсъждавали като него? Попита:

– Като дойдохте тази сутрин, нищо ли не забелязахте?

– Какво искате да кажете?

– Нещо като обир.

Ко се разсмя и показа камерите с инфрачервени лъчи в четирите ъгъла на ателието.

– Няма да им е лесно на тези, които решат да се вмъкнат тук. Както виждате, инвестирал съм в сигурността...

Карим се поусмихна и заяви:

– Да проверим все пак. Познавам доста типове, на които подобна система би попречила не повече от изтривалката пред вратата. Нали пазите негативите?

Изречението на Ко се промени.

– Негативите ли? Защо?

– Може би сте запазили тези, които ме интересуват.

– Не. Съжалявам, но това е поверително...

Ченгето забеляза вената, която пулсираше на врата на фотографа. Време беше да смени тона.

– Негативите, татенце. Или ще се нервирам.

Човекът се поколеба, после кимна, отстъпвайки. Отвори друг шкаф. Ръцете му трепереха. Лейтенантът коленичи до фотографа. Усещаше, че човекът е обзет от все по-голямо безпокойство, от някакъв необясним страх. Сякаш, докато търсеше, си бе спомнил за нещо, за някаква подробност, която сега го тровеше. Накрая спря да рови и вдигна поглед. По лицето му пробягнаха тикове.

– Няма ги.

Карим грубо хвана човека за гърлото и го вдигна. Гласът му все още беше спокоен.

– Бъди разумен, Ко. Обрали ли са те, или не?

– Н-н-не... Кълна ви се...

– Тогава какво си направил с тия шибани снимки?

Ко измънка:

– Про... продадох ги.

Поразен, Карим отпусна хватката си.

– Продад си ги? Но... кога?

Човекът отговори:

– Боже мой... Това е стара история... Мога да правя каквото си искам с моите...

– Кога ги продаде?

– Не си спомням вече... Преди петнайсетина години...

– Започни отначало. Защото май не ми е много ясно.

Ко направи гримаса.

– Една вечер през лятото... дойде една жена... Искаше снимките. Същите, които искате вие. Сега си спомням...

Тези нови факти обръщаха всичко наопаки. Излизаше, че още през 82-а година са търсили снимките на малкия Юд.

– Спомена ли за Юд? Юд Итеро?

– Не. Само взе снимките и негативите.

– Даде ли ти пари?

Човекът кимна.

– Колко?

– Двайсет хиляди франка. Цяло богатство за онова време... за няколко клишета на деца...

– Защо й трябваша?

– Не знам. Не съм я питал.

– Ти сигурно си видял тези снимки. Имаше ли на тях дете с нещо особено в лицето?

– Не. Не съм видял такова нещо... Не знам... Не си спомням.

– А жената? Как изглеждаше? Висока едра жена? Майка му ли беше?

Старецът избухна в смях.

– Как пък не!

– Защо?

– Защото беше монахиня. Скапана католическа монахиня!

21

В Сарзак имаше три черкви. Едната беше в ремонт, в другата се подвизаваше стар, едва кретащ свещеник, в третата служеше младо кюре, за което се носеха най-странни слухове. Разправяха, че тайно пианствал заедно с майка си, скрит в свещеническият си дом. Лейтенантът, който ненавиждаше всички жители на Сарзак и още повече страстта им към клюките, трябваше да признае, че този път имаха право – самият той бе ходил да разтървава майката и сина, вкопчени в апокалиптична

битка.

Карим избра тъкмо този свещеник, за да получи нужната информация.

Кюрето живееше в безлична едноетажна къща до модерната черква с асиметрични витражи. На малка табела бе изписано: „Моята енория“. Пред прага растяха тръни и коприва. Карим позвъни. Минаха минути. Отвътре се чуваха приглушени викове. Полицаят изруга – не беше сега моментът.

Накрая му отвориха.

В средата на следобеда свещеникът вече вонеше на алкохол, физиономията му на изпостаяло теле бе оброчена с неподдържана брада и чорлави коси, сякаш посипани с пепел. Очите му бяха с цвят на никотин.

– Какво желаете, сине мой?

Гласът бе дрезгав, но твърд.

– Карим Абдуф, лейтенант от полицията. Познаваме се.

Човекът оправи сивкавата си яка.

– А, май да... Съседите ли ви извикаха?

Карим се усмихна.

– Не, Имам нужда от помощта ви. За едно разследване.

– Така ли? Ами добре. Влезте.

Ченгето влезе в къщата и веднага усети, че подметките му залепват. Сведе поглед – по линолеума се точеха лъскави следи.

– Майка ми – прошепна свещеникът. – Вече за нищо не я бива. Всичко цапа с конфитюрите си. Откачена работа, само това яде.

През отворената врата полицаят видя нещо като дневна с разпръснати безвкусни възглавници и купчина градинарски инструменти на пода. В друго помещение отсреща се виждаше маса с пластмасово покритие, отрупана с мръсни чинии, и неоправено легло.

Свещеникът го поведе към дневната, като леко залиташе. Карим каза:

– Пийнете една чашка. Ще спечелим време.

Кюрето го изгледа враждебно.

– Я се погледнете, синко. Целият треперите.

Карим преглътна. Все още бе в състояние на шок. След сеанса при фотографа не бе успял да размисли, да разгледа нещата отстрани. Усещаше само, че главата му бучи. Машинално обърса лице с ръкава на якето си като сополив хлапак.

Свещеникът си сипа чаша алкохол.

– Искате ли? – попита с неприятна усмивка.

– Не пия.

Човекът в черно отпи една глътка. Кръвта нахлу в мършавото му лице. Трескавите му очи заблестяха още по-силно. Засмя се подигравателно.

– Исляма, а?

– Не. Предпочитам да ми е бистра главата. Заради работата. Това е.

Свещеникът вдигна чашата си.

– За работата ви.

Карим забеляза в коридора майката – прегърбена старица, която притискаше до гърдите си буркан с конфитюр. Припомни си отворената гробница, скинарите, монахинята, която купуваше училищни фотографии. Сега и тези два призрака. Бе отворил кутията на Пандора, която не спираше да бълва кошмари.

Свещеникът улови погледа му.

– Не й обръщайте внимание, сине мой. Слушам ви.

Карим кротко изрече:

– Само ще ви помоля да не ме наричате „сине мой“.

– Прав сте – изсмя се човекът. – Професионална деформация. Какво разследване водите?

Карим с облекчение разбра, че кюрето още не знаеше за оскверняването на гробницата. Значи Крозие бе успял да предотврати изтичането на информацията.

– Съжалявам, но не мога да ви кажа. Знайте само, че търся един манастир. Някъде в околностите на Сарзак и Каор. Или на друго място в областта. Надявам се да ми помогнете да го открия.

Човекът си сипа втора чаша.

– Има ги доста по тия места.

– Колко?

– Само в окръга поне десетина.

Карим бързо пресметна. Да обиколи манастирите в цялата област щеше да му отнеме поне един ден. А вече минаваше четири следобед. Разполагаше с два часа.

Свещеникът бе станал и ровеше в един шкаф. „А, ето.“ Разлисти нещо като указател. В стаята влезе майката и заситни към бутилката. Наля си, без да погледне Карим. Виждаше само сина си. Свещеникът каза:

– Остави ни, мамо.

Жената не отвърна. Държеше чашата с двете си ръце. Внезапно се

взря в Карим и попита с писклив глас:

– Кой сте вие?

– Остави ни – повтори свещеникът и се обърна към Карим. – Ето. Отбелязал съм страниците на десетте манастира, запишете си селата, в които се намират. Но са доста отдалечени един от друг.

Карим извади бележника си и грижливо отбеляза адресите.

– Кой сте вие? – настоя майката.

– Върви си в стаята, мамо! – извика свещеникът, после се приближи до Карим. – Какво точно търсите? Може би ще мога да ви помогна...

– Търся една монахиня. Монахиня, която се интересува от фотографии.

– Какви фотографии?

Беше само за миг, но на Карим му се стори, че долавя някакъв проблясък в погледа на свещеника.

– Чувал ли сте за подобна история?

Човекът се почеса по главата.

– Ами... не.

Карим попита:

– На колко сте години?

– Аз ли? На двайсет и пет.

Майката си наля още една чаша и наостри уши.

– В Сарзак ли сте роден?

– Да.

– И сте учили тук?

– Да, до гимназията. После влязох в...

– В кое училище? „Жан Жорес“?

– Да, но...

Карим внезапно направи връзката.

– Тя е идвала тук.

– Какво?

– Монахинята, която търся. Идвала е, за да купи от вас училищните снимки. Господи. Отмъкнала е всички снимки, които хората са пазели по домовете си. В един клас ли бяхте с Юд Итеро? Говори ли ви нещо това име?

Свещеникът бе пребледнял.

– Не разбирам за какво говорите.

– Добре. Започвам отначало. Ако сте се учили нормално, трябва да сте били в трети клас през 1982 г., нали?

– Но това е преди петнайсет години!

– И във втори през 81-а.

– Да... така излиза.

– Следователно сте били в една паралелка с момче на име Итеро. Юд Итеро. Името не е обикновено. Размислете. Много е важно.

– Не, наистина, аз...

Карим направи крачка напред.

– Но си спомняте за монахиня, която е търсела училищни снимки, нали?

– Ами...

Майката не пропускаше нито дума.

– Ах ти, мизернико! Вярно ли е това, което разправя арабинът?

Тя се обърна и заподскача към вратата. Карим се възползва от това, стисна свещеника за раменете и му прошепна на ухото:

– Разкажете ми. Хайде, обяснете ми!

Свещеникът се отпусна върху канапето.

– Така и не разбрах какво стана онази вечер...

Карим коленичи до него. Свещеникът глухо продължи.

– Тя дойде... през една лятна вечер.

– През юли 82-а?

Човекът кимна.

– Почука на вратата... Беше ужасно горещо... ужасяващо... Не знам защо, но бях сам. Отворих ѝ. Господи! Представяте ли си? Бях само на десет години и тази монахиня се появи в полумрака с черно-белия си воал...

– Какво ви каза?

– Първо ме заразпитва за училището, какви са ми бележките, кои предмети предпочитам. Говореше много кротко... След това поиска да види съучениците ми. Показах ѝ снимката на класа... Онази, на която бяхме всички... Бях много горд да ѝ представя приятелите си, разбирате ли? Тогава разбрах, че търси нещо. Дълго разглежда снимката и попита дали може да я вземе... За спомен, така каза...

– Поискана ли ви други снимки?

– Снимката на класа от предишната година.

Карим бе сигурен – можеше да разпита всички родители на учениците от двата класа и нито един нямаше вече да притежава снимките. Но защо са ѝ на една монахиня?

Майката отново се появи на вратата. Притискаше до гърдите си кутия за обувки.

– Малък подлец. Дал си снимките. Училищните ти снимки. Когато

беше толкова сладък, толкова послушен...

– Стига, мамо! Вече чувствах у себе си призванието, разбирате ли?

Бях като хипнотизиран от тази висока жена...

– Висока? Висока ли беше?

– Не знам. Бях на десет години. Но все още я виждам, с черната ѝ пелерина... Говореше с толкова благ глас... Искаше снимките и аз ѝ ги дадох, без да се колебая. Благослови ме и изчезна. Стори ми се, че това е знак свише. Аз...

– Каза ли ви защо са ѝ снимките?

– Не.

– Спомена ли нещо за Юд?

– Не.

– Даде ли ви пари?

– Не! Поиска ми двете снимки и толкова. Господи! Мислех, че това посещение е знак свише!

Свещеникът се разрида.

– Още не знаех, че съм само едно нищожество. Че ще стана алкохолик. Бездарник, неудачник... Син на тази... Как да пръскаш светлина, когато си потънал в мрака? Как? Как?

Майка му изпусна кутията, по пода се разпиляха снимки. Хвърли се върху него и го заудря по гърба, по раменете.

– Мръсник, мръсник, мръсник!

Карим ужасено отстъпи. Разбра, че трябва да си тръгва, ако не иска и сам да превърти. Но още не разполагаше с всички отговори. Отблъсна жената и се наведе над свещеника.

– След няколко мига си тръгвам. Всичко ще свърши. Още веднъж – видяхте монахинята, нали?

Човекът кимна, разтърсван от ридания.

– Как се казва?

– Сестра Андре.

– От кой манастир?

– „Сен Жан дьо ла Кроа“. Кармелитките.

– Къде е това?

– Между... между Сет и нос Агд, до морето. От време на време я посещавам, когато ме обземат съмнения. Разбирате ли? Тя ми помага... Аз...

Ченгето вече тичаше към колата си.

V

22

Небето отново бе помрачняло. Под облаците връх Белдон се издигаше като чудовищна вкаменена вълна. Въжетата на кабинковия лифт чертаеха тънки линии по заснежените му склонове.

– Мисля, че убиецът се е качил там горе заедно с Реми Кайоа още докато е бил жив. (Ниманс се усмихна.) Мисля, че са използвали лифта. Опитният алпинист лесно може да задвижи системата.

– Защо сте толкова сигурен, че са били горе?

Фани Ферера, младата преподавателка по геология, беше прекрасна – под качулката на якето лицето ѝ трептеше от свежест, от преливаща младост. Косите ѝ леко се вееха на слепоочията, очите ѝ блестяха в полусянката на кожата ѝ. Ниманс изпитваше неудържимо желание да захване тази изтъкана от живот плът. Отговори:

– Имаме доказателство, че тялото е пътувало в един от ледниците в планината. Инстинктът ми подсказва, че става дума за връх Белдон и за ледника Валерн. Защото именно този връх се намира точно над университета и града. И защото от този ледник извира реката, която минава покрай университета. Мисля, че след това убиецът е слязъл в долината по реката с някаква лодка. И че жертвата е била на борда. Едва после я е натикал в скалата така, че да се отразява в реката...

Фани притеснено се оглеждаше. Около кабинките на лифта се суетяха полицаи. Тя упорито каза:

– Това не ми обяснява каква работа имам тук.

Комисарят се усмихна.

– Много просто. Смятам да се кача горе и да потърся някакви следи. Необходим ми е гид.

– Какво?

– Ще летя над ледника Валерн, докато открия следа. И имам нужда от познавач, който да ме насочва. Естествено, сетих се за вас. Самата вие ми казахте, че великолепно познавате планината.

– Отказвам.

– Бъдете разумна. Мога просто да ви задължа да ми станете гид. Знаем, че притежавате диплома. Не се опъвайте. Ще се качим на хеликоптера и ще прелетим над ледника. Работа за няколко часа.

Ниманс направи знак на полицаите, които донесоха няколко големи сака и ги оставиха до тях.

– Осигурил съм и екипировка. За експедицията. Ако искате да видите дали...

– Защо аз? – подзе тя. – Всеки жандарм би се справил. Планинската помощ е тяхно задължение.

Полицаят се наведе над нея.

– Ами да кажем, че ви свалям.

Фани му хвърли разярен поглед.

– Господин комисар, преди по-малко от двацет и четири часа намерих труп, напъхан в скалата. Многократно ме разпитвах и прекарах доста време в управлението. На ваше място щях да внимавам с тия мъжкарски номера! (Фани скръсти ръце.) Та защо аз?

– Защото сте геолог.

Жената смръщи вежди. Изражението ѝ се промени. Ниманс обясни:

– Химическият анализ показа, че водата, която намерихме в очите на жертвата, е от шейсетте години. Замърсена е със съединения, които вече не се използват. Съединения, които са се съдържали в дъжд, паднал преди близо трийсет и пет години. Разбирате какво означава това, нали?

Младата жена изглеждаше заинтригувана, но не отговори. Ниманс коленичи и начерта на земята с парче дърво няколко успоредни линии.

– Осведомих се. Всяка година валежите образуват леден пласт с дебелина двацет сантиметра в най-високо разположените ледници, там, където няма топене. Пластовете са запазват завинаги, нещо като кристални архиви. Тялото е било в един от тези ледници и е задържало дошлата от миналото вода.

Той погледна Фани.

– Искам да отида до тези ледници, Фани. Да слеза до някогашните води. Защото точно там убиецът е довършил жертвата си. Или я е пренесъл, не знам. И имам нужда от знаещ човек, който да намери мястото, откъдето може да се стигне до тези дълбоки ледове.

Фани прошепна:

– Ами ако е клопка? Ако убиецът само е взел няколко кристала, за да ви привлече горе на върха? Пластовете, за които говорите, се намират на повече от три хиляди и петстотин метра надморска височина. Това не е малка разходка. Там горе ще бъдете уязвим и...

– Помислих за това – призна Ниманс. – Но тогава значи става дума за послание. Убиецът иска да се качим. И ние ще се качим. Знаете ли къде са пукнатините в ледника Валерн, през които можем да стигнем до

старите ледове?

Фани кимна.

– Колко са? – попита Ниманс.

– В този ледник се сещам само за една пукнатина, много дълбока.

– Прекрасно. Можем ли двамата да се спуснем вътре?

Фани хвърли поглед към кацналия наблизо хеликоптер и се усмихна:

– Ще трябва доста да се потрудите, господин полицай.

23

Видени от небето, скалите и дърветата си поделияха територията и образуваха низ от върхове и долини, от светлина и сянка. Докато хеликоптерът облиташе пейзажа, Ниманс се любуваше на езерата от тъмни дървеса, на морените и канарите. Имаше чувството, че пред очите му се разкрива тайната истина на планетата. Внезапно появила се истина – гола, неподкупна, неподатлива на човешката воля.

Седнала до пилота, Фани се взираше в релефа, в проблясващите води на реката. Оттук нататък тя щеше да ръководи операцията.

Постепенно горите отстъпиха, сякаш неспособни да мерят сили с небето. Дойде ред на черните земи – каменисти и безплодни, почти замръзнали през цялата година. Черни мъхове, рехави лишей, сковани от студ блата, които пораждаха силно чувство на опустошение. Скоро се появиха сиви гребени. После отново вдлъбнатини, подобни на ровове на древни крепости. Планината разкриваше своите ридове и бездни.

Накрая дойде ослепителната непорочна белота. Заснежените куполи. Реките, вледенени в коритата си. На фона на сивото небе повърхността на тези змии от светлина блестеше, сякаш нажежена до бяло.

Фани нагласи микрофона, закрепен на каската ѝ, и се обърна към пилота:

– Там, на североизток, циркуса.

Пилотът кимна и зави към един голям кратер с дължина не по-малко от триста метра във формата на бумеранг. Вътре проблясваше чудовищен леден език, чиято белота потъмняваше в долния му край. Фани извика:

– Тук. Точно под нас. Голямата пукнатина.

Хеликоптерът се отправи към края на ледника, където прозрачните му, стъпаловидно подредени гребени свършваха до дълга бездна.

Пилотът приземи машината близо до ръба ѝ.

– Два часа – извика той. – Ще се върна след два часа. Преди да се стъмни.

Ниманс и Фани скочиха на земята с по един голям непромокаем сак в ръка. Хеликоптерът веднага отлетя, сякаш всмукан от небето, и остави двата силуета в тишината на вечните снегове.

Ниманс се взря в ледената пропаст, до която се намираха – две малки човешки точки в бялата пустиня. Струваше му се, че долавя, в контраст с необята на пейзажа, лекия шепот на снега.

Погледна към младата жена. Тя дишаше дълбоко, сякаш искаше да напълни дробовете си със студ и чистота. Планината ѝ бе възвърнала доброто настроение. Полицията предположи, че Фани Ферера е щастлива само тук, сред тези преливащи се отблясъци. Заприлича му на фея. На родено от планините създание. Посочи пукнатината и попита:

– Защо тази, а не някоя друга?

– Защото само тук можем да стигнем до пластове, които ви интересуват. Дълбока е сто метра.

Ниманс се доближи.

– Сто метра? Но според моите изчисления трябва да се спуснем само на няколко метра, за да стигнем до пластове от шейсетте години. По двайсет сантиметра на година, това...

Фани се усмихна.

– Така е, но само на теория. В този ледник ледовете са разположени косо. Всъщност всяка година е представена от пласт, дебел около метър. Сметнете пак, господин полицай. За да се върнем трийсет и пет години назад, трябва да се спуснем...

– ... на повече от трийсет и пет метра?

Младата жена кимна.

– Избрах тази пукнатина и по друга причина. Последната станция на кабинковия лифт е само на осемстотин метра оттук. Ако предположенията ви са верни, ако убиецът наистина е завел жертвата си в пукнатина, много е възможно да е точно в тази. Тя е най-достъпната.

Фани се отпусна на земята и отвори сака си. Извади два чифта стоманени котки и подаде единия на Ниманс.

– Закрепете ги на краката си.

Фани вече вадеше от сака си останалата екипировка.

– Ще загубим всякаква представа за време и разстояние. Единственият ни ориентир ще бъде въжето. Имам няколко сака с въжета от по сто метра и само аз мога да преценя колко сме изминали. Вие ще

вървите по стъпките ми и ще изпълнявате заповедите ми. Никаква лична инициатива. Никакви резки жестове. Ясно ли е?

– Да. Това ли е всичко?

Фани огледа облачното небе.

– Приех да участвам в експедицията само заради бурята. Ако изгрее слънце, веднага се качваме обратно.

– Защо?

– Защото ледът ще започне да се топи. Реките ще се пробудят и ще ни залепят. Вода с температура два градуса. А телата ни ще бъдат затоплени поради физическото усилие. Това ще е първият шок, от който може да ни се пръсне сърцето. Ако оцелеем, хипотермията ще ни довърши. Вкочанени крайници, забавени движения... Ще се вледеним за няколко минути, ще се превърнем в статуи, овесени на въжето. Така че каквото и да се случи, където и да се намираме, при първите признаци за слънце се изкачваме.

Ниманс попита:

– Това означава ли, че и убиецът е имал нужда от буря?

– От буря или от нощ.

Комисарят се замисли. Когато проучваше въпроса с облаци, бе научил, че онази събота е била слънчева в цялата област. Ако убиецът наистина се е спуснал с жертвата си в ледника, значи е изчакал нощта. Но защо толкова е усложнил нещата? И защо после се е върнал в долината с трупа?

24

Полицаят висеше на въжето, прекарано през самоблокиращ се стопер. За да се спусне, трябваше да го натисне и тя веднага освобождаваше въжето. Щом отслабеше натиска, системата блокираше. Тогава оставаше да виси в празното.

Ниманс слушаше заповедите на Фани, която, няколко метра по-долу, му казваше кога да се плъзне. Комисарят не виждаше жената, но изпитваше спонтанно доверие в уменията ѝ.

Скоро светлината, идваща от небето, намаля. Двамата бяха проникнали в самото сърце на бездната. Накрая Фани стъпи на нещо като перваз, почти хоризонтален. Ниманс също достигна до това естествено стъпало. Двете стени на пукнатината се бяха доближили една до друга и разстоянието помежду им бе не повече от няколко метра.

– Ако вашият убиец е идвал в тази бездна, то той е минал оттук.

Ниманс я погледна неразбиращо.

– Намираме се точно на трийсет метра дълбочина, при кристализираната вода от шейсетте години. Да продължаваме ли?

Ниманс кимна. Сега тръгнаха в хоризонтална посока, по перваза, завързани един за друг. Така извървяха около четиристотин метра. Никакъв знак, никаква следа, че убиецът е минал оттук. Внезапно на Ниманс му се стори, че стените потреперват. Счу му се лек пукот, далечен сардоничен смях. Всичко стана някак светло, отеквашо, несигурно. Дали съществуваше нещо като леден мираж? Погледна към Фани, която vadеше ново въже. Тя като че нищо не бе забелязала.

Сърцето на Ниманс се сви от страх. Може би започваше да халюцинира. Разтрепери се. Със сълзи на очи се опита да се доближи до Фани. Краката му вече не го държаха. Успя да извика:

– Фани...

Младата жена се обърна и Ниманс изведнъж разбра, че не бълнува.

Лицето на алпинистката бе осветено от ярка светлина. Стената блестеше. И по нея се стичаха поточета вода.

Не, не бълнуваше. Слънцето бе изгряло. Температурата се покачваше.

– По дяволите – изруга Фани. – Не мърдайте.

Погледна най-близкия клин. Той блестеше в ледената стена, по която се стичаха дълги водни сълзи. Всеки момент щяха да се откачат. Фани заповяда:

– Отдръпнете се.

Ниманс направи крачка назад, подхлъзна се и с все сила се вкопчи във въжето, за да възстанови равновесието си. И в един миг чу пукота на откъсващия се клин и стърженето на котките по леда. Заедно с това усети как в последната секунда Фани го сграбчва за врата и го притиска до стената. Ледената вода хапеше лицето му. Фани прошепна в ухото му:

– Не мърдайте.

Ниманс замръзна на място, превит, задъхан. С невероятна бързина Фани го завърза отново и заби още два клина в леда.

Ниманс затвори очи. Усещаше, че се плъзга, че потъва. Викът на Фани го върна към реалността.

– Там, ето го – извика тя.

Ниманс погледна в посоката, в която тя сочеше. И видя невъзможното.

В прозрачната крепост се очертаваше силуетът на затворено в ледовете тяло. В поза на зародиш. С отворена уста. Водата се стичаше отгоре му и набраздяваше образа на посинелия и наранен труп.

Въпреки потреса си, въпреки студа, който бе на път да ги убие и двамата, комисарят веднага разбра, че съзерцава само отражението на истината. Внимателно се обърна и погледна към отсрещната стена. Прошепна:

– Не. Там е.

Не можеше да откъсне очи от кървавите контури на истинското тяло, вклинено в отсрещната стена.

25

Ниманс остави папката на бюрото и се обърна към капитан Барн:

– Откъде сте сигурен, че този човек е нашата жертва?

– Майка му беше тук преди малко. Казва, че синът ѝ е изчезнал през нощта...

Комисарят отново се намираще в един от кабинетите на жандармерията, на първия етаж. Едва сега започваше да се затопля. Преди час Фани бе успяла да го измъкне от бездната. И двамата бяха горе-долу добре. А и шансът бе на тяхна страна – точно в този момент се бе върнал и хеликоптерът.

Оттогава екипите на спасителната служба се мъчеха да извадят трупа от ледения му ковчег.

Барн бе съобщил за нов изчезнал: Филип Сертис, двайсет и шест годишен, ерген, санитар в болницата в Гернон. Ниманс отпи от горещото кафе и повтори въпроса си:

– Как можете да сте сигурен, че е той, преди да са идентифицирали трупа?

Барн измънка:

– Ами... заради приликата.

– Приликата?

Капитанът подаде на Ниманс снимка на млад човек с тясно лице, ниско подстриган. В младежкото му, почти детско изражение прозираше нервност. Комисарят разбра какво искаше да каже Барн – човекът приличаше на Реми Кайоа, първата жертва. Същата възраст. Същото тясно лице. Същата прическа. Двама хубави млади мъже, излъчващи някакъв вътрешен смут.

– Това е серия, господин комисар.

Ниманс отново отпи от кафето и вдигна поглед.

– Какво?

Барн се поклащаше от крак на крак.

– Нямам вашия опит, разбира се, но... Ако втората жертва наистина е Филип Сертис, очевидно става дума за серия. За сериен убиец, искам да кажа. Той избира жертвите си според външния им вид. Това лице вероятно му напомня за... някаква травма и...

Капитанът млъкна и се усмихна смутено.

– Капитане, хайде да не фантазираме. Не сега, когато дори не знаем коя е жертвата.

– Аз... имате право, господин комисар.

Барн изглеждаше едновременно объркан и на края на силите си. Ниманс почти можеше да прочете мислите му: „Сериен убиец в Гернон“. Събитието щеше да го обсебва до пенсия, че и след нея.

– Докъде стигнаха спасителите?

– Скоро ще извадят жертвата. Ледът се е затворил над трупа. Според колегите човекът е бил поставен там миналата нощ. Трябва да е било много студено, та да се вледени толкова бързо.

– Кога ще свършат?

– Трябва им още поне един час. Съжалявам, господин комисар.

Ниманс стана и отвори прозореца. Студът нахлу в стаята.

Осемнайсет часа.

Над града вече притъмняваше. Сянката бавно изпиваше керемидените покриви и дървените фасади. Реката се плъзгаше в мрака като змия между два камъка.

Комисарят потръпна. Провинцията определено не беше неговият свят. Поне не тази – забутана в подножието на планината, шибана от бурите и студа, смръщена, потайна, враждебна.

– Имаме ли резултати от разследването?

– Никакви. Проверките не дадоха нищо. Никакъв скитник, никакъв освободен затворник, чийто профил би напомнял за този на убиеца. Нищо от хотелите, гарите, автобусните спирки.

– А библиотеката?

– Библиотеката?

След появата на втория труп следата с книгите изглеждаше второстепенна, но комисарят не искаше да пропусне нищо. Той обясни:

– Хората от съдебната полиция проучват книгите, ползвани от студентите.

Капитанът сви рамене.

– А, да. Трябваше да видите Жоано, за да...

– Къде е той?

– Нямам представа.

Ниманс се опита да се свърже с младия лейтенант по клетъчния му телефон. Нямахше отговор. Беше го изключил.

– А Вермон?

– Все още е горе с взвода си. Обикалят хижите.

Ниманс въздъхна.

– Поискайте подкрепление от Гренобъл. Трябват ми още поне петдесет души. Да се завъртят около ледника Валерн и кабинковия лифт. Да претърсят цялата планина до върха ѝ.

– Ще имам грижата.

– Блокирани ли са пътищата?

– Всичките. Магистралата, двете национални шосета, петте областни. Гернон е под наблюдение, господин комисар. Но както ви казах...

Полицаят го прекъсна:

– Капитане, сега сме сигурни в едно: убиецът е опитен алпинист. Разпитайте всички, които са способни да се спуснат в ледник. В Гернон и околностите.

– Няма да е лесно. Алпинизмът е местният спорт и...

– Става дума за експерт, Барн. За човек, способен да се спусне на трийсет метра дълбочина под леда и да пренесе човешко тяло. Вече наредих на Жоано да се занимае с това. Проверете докъде е стигнал.

Барн кимна.

– Добре. Но пак ви казвам – ние сме планински народ. Опитни алпинисти има във всяко село, във всяка къща по склоновете на планинските масиви. Това е местна традиция.

– Какво искате да кажете?

– Че ще трябва още да разширим издирването. До селата в най-високите части на планината. Това ще отнеме дни.

– Поискайте още подкрепления. Нека проверят кой къде е бил по време на убийствата, с каква екипировка разполага – всичко. И за Бога, искам заподозрени!

Комисарят отвори вратата и заключи:

– Извикайте майката.

– Майката?

– Майката на Филип Сертис. Искам да разговарям с нея.

Ниманс слезе на партера. Жандармерийският участък изглеждаше като всички такива участъци във Франция и вероятно в света – метални картотеки, бюра с пластмасово покритие, замърсен линолеум. Харесваше тези унили места, защото бяха преддверия към истинския занаят на полицията – от тях се излизаше на улицата, от тях тръгваха колите с включени сирени.

Тогава я забеляза. Седеше в коридора, загърната в одеяло. Отново се почувства затворник на ледовете и усети дъха ѝ във врата си.

– Още ли сте тук?

Фани Ферера вдигна поглед.

– Трябва да подпиша показанията си. Това взе да им става навик. Не разчитайте на мен, когато се появи третият.

– Третият?

– Третият труп.

– Мислите, че убийствата ще продължат?

– А вие не мислите ли?

Младата жена долови болката в изражението на Ниманс и прошепна:

– Извинете ме. Иронията е моят начин да се разтоварвам.

Тя потупа мястото до себе си на пейката, както би направила, за да накара малко дете да седне до нея. Ниманс се подчини.

– Бих искал да ви благодаря – каза той. – Без вас на оня лед...

– Изпълних ролята си на гид.

– Вярно. Не само ми спасихте живота, но и ме заведохте точно където исках...

Фани попита:

– Докъде стигнахте? Искам да кажа в разследването. Защо е всичкото това... извратено насилие?

Ниманс направи неуспешен опит да се усмихне.

– Доникъде. Знам само това, което усещам.

– Тоест?

– Усещам, че имаме работа със сериен убиец. Но не в обикновения смисъл на думата. Убийствата не съответстват на някаква фикс идея. Те имат ясен, дълбок и рационален мотив.

– Какъв?

– Не знам. Все още.

Фани запали цигара и внезапно попита:

– От колко време сте в полицията?

– От двайсетина години.

– Защо избрахте тази професия? За да ловите лошите?

Ниманс се усмихна.

– Знаете ли, тази цел бързо се изпарява. А и справедливостта никога не ме е привличала.

– Тогава какво? Жаждата за печалба? Сигурността на занаята?

Ниманс се учуди.

– Странни идеи имате. Не, мисля, че избрах тази професия заради усещанията.

– Усещанията? Като тези, които изпитахме?

– Примерно.

– Ясно – каза иронично Фани. – Човек на силните усещания. Който всеки ден рискува живота си, за да му придаде стойност.

– А защо не?

Фани вече не се усмихваше. Тя сякаш отгатваше, че под прикритието на общите приказки Ниманс ѝ разкриваше част от себе си.

– Защо не, наистина...

Полицаят сведе очи към ръцете на младата жена. Нямаше годежен пръстен. Само белези от рани. Сякаш алпинистката се беше омъжила за стихииите, за природата, за силните усещания.

– Никой не може да разбере полиция – поде той сериозно. – Още по-малко да го съди. Ние живеем в груб, нелогичен, затворен свят. Опасен свят с добре очертани граници. Ако сте отвън, не можете да го разберете. Ако сте вътре, губите обективност. Такъв е светът на ченгетата. Запечатан. Ограден с бодлива тел. Неразбираем. Такава е природата му. Но едно е сигурно – ние не приемаме уроци от бюрократите, които не биха рискували дори да си заклежат пръстите във вратата на автомобила си.

Младата жена попита:

– Сега какво ще правите?

– Ще продължим да търсим. И ще чакаме.

– Какво? – попита тя отново агресивно. – Следващата жертва?

Ниманс стана от пейката.

– Засега чакам тялото да слезе от планината. Убиецът ни бе определил среща. Беше оставил в първия труп знак, който ме заведе в ледника. Смятам, че е оставил знак и във втория труп, който ще ни заведе до третия... И тъй нататък. Нещо като игра, в която ние трябва всеки път да

губим.

Фани на своя ред се изправи и взе якето си, което съхнеше на края на пейката.

– Ще трябва да ми дадете интервю.

– За какво говорите?

– Аз съм главният редактор на университетския вестник „Темпо“.

Ниманс усети как нервите му се напрягат.

– Не ми казвайте, че...

– Не бойте се, изобщо не ми пука за вестника. А и без да ви тревожа, както вървят нещата, скоро всички национални медии ще бъдат тук.

– Къде живеете? – внезапно попита комисарят.

– В университета.

– Къде точно?

– На тавана на централното здание. Имам апартамент до стаите на пансионерите.

– Където живее семейство Кайоа?

– Точно там.

– Какво мислите за Софи Кайоа?

На лицето на Фани се изписа възхищение.

– Тя е странно момиче. Мълчаливо. И страхотно хубаво. Двамата бяха затворени като миди. Как да ви кажа... Сякаш имаха обща тайна.

Ниманс кимна.

– И аз така мисля. Може би мотивът за убийствата е в тази тайна. Ако няма да ви преча, ще мина да ви видя тази вечер.

– Още ли ме сваляте?

Комисарят потвърди:

– Повече от всякога. И първо на вашето вестниче ще дам информация, когато се слобия с такава.

– Казах ви, че не ми пука за вестника. И съм напълно неподкупна.

– До довечера – подхвърли той през рамо.

27

Час по-късно тялото на втората жертва още не беше освободено от леда.

Ниманс беше бесен. Току-що бе изслушал лаконичните показания на майката на Филип Сертис – възрастна жена със силен местен акцент. Премишната вечер синът ѝ излязъл както обикновено към девет часа с

наскоро купената си на старо лада. Филип работел като ношен санитар в университетската болница в Гернон и смяната му започвала в десет часа. Жената се разтревожила на другата сутрин, когато открила колата в гаража, а Филип го нямало в стаята му. Това означавало, че се е прибрал и после отново е тръгнал нанякъде. Когато се свързала с болницата, майката с изненада разбрала, че Филип бил предупредил, че ще отсъства. Значи бил отишъл другаде, после се върнал и отново излязъл без колата. Жената била в паника. Какво означаваше това? Къде е момчето ѝ? Синът ѝ нямал приятелка, никога не излизал и всяка вечер си спял „у дома“.

Комисарят изслуша всичко това без особен ентузиазъм. И все пак, ако именно Сертис бе затворен в ледовете, уточненията на майката позволяваха да се определи евентуалният час на престъплението. Убиецът бе нападнал младежа в края на нощта, бе го убил, навярно осакатил, после пренесъл в ледника Валерн. Но всичко това бе само хипотеза.

Комисарят придружи жената до кабинета, за да снемат показанията ѝ, след което се завърна в малката аудитория на университета.

Тук се преоблече и подреди върху масата различните документи, с които разполагаше. Започна да сравнява данните за Реми Кайоа и Филип Сертис, като се опитваше да установи връзка между двете евентуални жертви.

Имаше твърде малко общи елементи. Двамата мъже бяха на около двацет и пет години. И двамата високи, с правилни и някак измъчени черти на лицето, и двамата късо подстригани. И двамата нямаха бащи – бащата на Филип Сертис бе починал преди две години от рак на черния дроб. Реми Кайоа бе загубил и майка си – тя починала, когато той бил на осем години. Последна обща точка – и двамата упражняваха бащината си професия – библиотекаря за Кайоа, санитар за Сертис.

Разликите бяха много повече. Кайоа и Сертис не бяха учили в едно и също училище. Не бяха израсли в един и същ квартал и не принадлежаха към една и съща социална класа. Произлязъл от скромно семейство, Реми Кайоа бе отгледан в среда на интелектуалци и бе живял в университета. Филип Сертис започнал да работи като санитар още на петнайсет години, следвайки стъпките на баща си. Бе почти неграмотен и все още живееше в семейния дом в околностите на Гернон.

Реми Кайоа прекарваше живота си сред книгите. Филип Сертис прекарваше нощите си в болницата. Нямаше никакво хоби освен видеоигрите, на които се отдавал преди работа в бирарията срещу болницата. Кайоа бе освободен от военна служба. Сертис бе служил в пехотата.

Единият бе женен, другият – ерген. Единият бе влюбен в планината и в експедициите. Другият сякаш никога не бе мръдвал от квартала си. Единият беше шизофреник, при това несъмнено опасен. Другият по всеобщо мнение бе „кротък като агне“.

Трябваше да се приеме очевидното – единствената обща черта между двамата мъже бе физиката им. Приличаха си по изпитите лица, ниско подстриганите коси и източените силуети. Както бе казал Барн, убиецът очевидно избираше жертвите си заради външността им.

За миг Ниманс се замисли дали не става дума за сексуално престъпление. Може би убиецът е неосъзнат хомосексуалист, привличан от този тип млади мъже. Не му се вярваше, а и съдебният лекар бе категоричен: „Това не е по неговата част. Ни най-малко.“ Разглеждайки раните по първия труп, докторът бе доловил студенина, жестокост, усърдие, които нямаха нищо общо с треската на извратеното желание. Пък и по тялото не се забелязваха следи от сексуални мъчения.

Тогава какво?

Може би лудостта на убиеца бе от съвсем друг вид. Във всеки случай приликата между предполагаемите жертви и очевидното начало на серия – две убийства за два дни – подкрепяха хипотезата за маниак, който се готви да убива отново. Имаше и други аргументи в полза на подобно подозрение: знакът, оставен върху първото тяло, който ги бе отвел до второто, позата на зародиш, извадените очи, както и упорството да се поставят труповете на недостъпни и театрални места – в скалата високо над реката, в прозрачния затвор на ледника...

И все пак Ниманс все още не вярваше в тази версия.

На първо място заради опита си на полицаи. Макар внесените от САЩ „сериен убийци“ да бяха навлезли в литературата и в световното кино, във Франция тази жестока тенденция не се бе утвърдила. През двайсетте си години служба Ниманс бе преследвал педофили, извършили убийство по време на някоя от кризите си, изнасилвачи, чиято бруталност бе причинила смъртта на жертвата, садомазохисти, прекалили с жестоките си игри. Но никога сериен убийца в строгия смисъл на думата. Този вид престъпления не беше френска специалност. Комисарят нямаше намерение да анализира това явление, но фактът бе налице – последните сериен убийци във Франция се наричаха Ландрю или доктор Петю и по манталитет бяха по-близо до дребния буржоа, жаден за печалба или за наследство. Нищо общо с кръвожадните американски чудовища.

Комисарят отново разгледа снимките на младия Филип Сертис и на

Реми Кайоа, пръснати на масата пред него. В папката имаше и снимки на първия труп. Ниманс се вгледа в тях. Не можеше да стои така, със скръстени ръце. Може би в същия този миг някъде подлагаха трети човек на най-тежки изтезания. Може би ръце в найлонови ръкавици вадеха очите му.

Деветнайсет часът. Смрачаваше се. Ниманс стана и запали неоновото осветление. Реши да се порови в живота на Филип Сертис. Може би щеше да открие нещо. Следа. Знак.

Или просто още някоя обща черта между двете жертви.

28

Филип Сертис и майка му живееха в малка къща на пуста улица извън града, недалеч от жилищен комплекс с неподдържани сгради. Ниманс знаеше, че възрастната жена още дава показания в жандармерията, но за всеки случай позвъни.

Никакъв отговор.

Обиколи къщата. От лявата ѝ страна имаше малък гараж, в който бе паркирана кална стара лада. Градината бе отзад – няколко квадратни метра трева.

Полицаят се огледа за недискретни свидетели. Никой. Изкачи трите стъпала и освети с фенера си ключалката. Класически модел. Лесно отвори вратата и влезе в дома на предполагаемата жертва.

След антрето проникна в дневната. Видя зеленикав мокет, покрит с тъмни килимчета, окачени на стената ловни пушки, разкривени мебели, безвкусни украшения.

Сложи си латексовите ръкавици и внимателно прегледа съдържанието на чекмеджетата. Не намери нищо особено. Посребрени прибори за хранене, бродирани салфетки, лични документи – квитанции за платени данъци, формуляри от общественото осигуряване... Качи се на втория етаж.

Лесно откри стаята на Филип Сертис. Афиши с животни, илюстрирани списания в едно сандъче, програми на телевизията – от всичко лъхаше на интелектуална бедност, граничеща с малоумие. И тук не забеляза нищо особено освен някои подробности, които свидетелстваха, че Сертис е водел нощен живот. Лампи и фенери от всякакъв вид и с всякаква мощност бяха подредени на една етажерка. Забеляза и дебелите капаци на прозорците – плътни, без никакъв процеп, очевидно

предназначени да предпазват обитателя от светлината и да прикриват моментите му на будуване. Накрая откри маски, като тези, които се използват в самолетите от пътниците, желаещи да подремнат. Излиза, че Сертис е страдал от безсъние. Или е имал вампирски наклонности.

Ниманс повдигна завивките, чаршафите, плъзна пръсти под килима, опипа тапетите. Не откри нищо. И никаква следа от връзка с жена.

Набързо огледа стаята на майката. После слезе в кухнята, мина през банята, през мазето. Чиста загуба на време.

Загаси фенера си и усети приятна и неочаквана тръпка. Прониза го усещане за нещо скрито, за някакво тайно убежище.

Размисли. Не можеше да греша. Не чак толкова. Трябваше да има нещо някаква връзка между Кайоа и Сертис. Тогава му хрумна нещо друго.

Гардеробната на болницата бе пуста. Ниманс безшумно огледа металните шкафчета и прочете табелките с имената. Намери шкафчето на Филип Сертис. Отново нахлузи ръкавиците си и насили ключалката. Престилки. Стари списания. И още фенери и маски. Опипа стените, огледа ъглите. Нищо. Провери дали няма двойно дъно.

Коленичи и изруга. Явно вървеше по фалшива следа. Нямахше нищо за откриване в живота на този млад човек. А и не беше сигурен, че замръзалият труп в планината е неговият. Може би Филип Сертис щеше да се появи няколко дни след първото си бягство с някоя пищна блондинка.

Усмихна се на собственото си упорство. Когато се изправи, забеляза под шкафчето леко отлепена част от линолеума. Плъзна ръка отдолу и повдигна парчето. Пръстите му напипаха цимент и някакъв предмет. Когато измъкна ръката си, държеше в нея ключ.

По нарезите му позна, че е предназначен да отваря ключалка на блиндирана врата.

Ако Сертис имаше някаква тайна, тя се намираще зад вратата, която този ключ отваряше.

В кметството успя да хване последния служител, който се готвеше да си тръгва. Когато произнесе пред него името на Сертис, лицето на човека не трепна – явно никой още не знаеше за случая, нито за предполагаемата самоличност на новата жертва. Чиновникът неохотно извади регистъра, за да направи исканата от офицера справка.

Докато чакаше, Ниманс си повтори хипотезата, която го бе довела тук. Филип Сертис бе скрил ключ за блиндирана врата под шкафчето си. Но вратата на дома му бе най-обикновена. Ключът можеше да отваря безкрайно много врати, шкафове, складове, особено в болницата. Защо обаче да го крие? Интуицията бе подтикнала Ниманс да дойде тук, в кадастралния отдел, за да провери дали Сертис не притежава и друго жилище, колиба, плевня, какво да е, но с укрепен вход.

Чиновникът плъзна под прозорчето на гишето папка с надпис „Сертис“. Сдържайки възбудата си, Ниманс прегледа официалните документи – нотариални актове, планове. Прочете и препрочете адреса на имота.

Значи е било съвсем просто.

Филип Сертис и майка му живееха под наем в онази къща, но младият човек притежаваше и друга, на собствено име, наследена от баща му Рене Сертис.

29

Всъщност това беше усамотен склад с олющени стени в подножие-то на планината, заобиколен от изсъхнали борове.

Ниманс предпазливо се приближи. Прозорците бяха с решетки, като отвътре бяха закрити с чували цимент. Вратата беше блиндирана. Вътре можеха да се складират бидони, метални цилиндри, строителни материали, каквото и да е, свързано с индустриалното производство. Само че постройката принадлежеше на саможив санитар, несъмнено убит и затворен в ледовете.

Полицаят обиколи сградата, после се върна пред укрепената врата и завъртя ключа в ключалката. Пое дълбоко въздух, преди да влезе. Помещението бе огромно, няколкостотин квадратни метра, мрачно, с метална конструкция на тавана и високи колони.

Халето беше свършено празно. Или по-скоро бяха го изпразнили не много отдавна. Подът бе зацапан, по цимента се виждаха следи от тежки мебели, влачени към вратата. Цареше особена атмосфера – на бързане, на паника.

Комисарят огледа помещението, помириса го, опипа го. Наистина бе производствено хале, но извънредно чисто. Носеше се мирис на хлорен препарат. И на диви животни.

Ниманс продължи огледа си. Сега стъпваше върху някакъв белезникав прах. Наведе се, откри съвсем ситни метални стърготини.

Постави няколко в найлонов плик, после събра и малко от прахта. Не може да разпознае миризмата ѝ. Може би сода. Или гипс. Във всеки случай не беше наркотик.

Забеляза и признаци, че тук е била поддържана висока температура. В продължение на години. В контактите в четирите ъгъла на стаята може би са били включени електрически радиатори, както свидетелстваха по-белите петна по стените.

Хрумнаха му две различни обяснения. Отглеждане на животни, изискващо топлина. Или лабораторни опити в стерилни условия. Не знаеше кое от двете е вярно, но изпита силен страх. По-дълбок от онзи, който бе усетил в ледника.

Сега бе сигурен в две неща – че безличният Филип Сертис се е отдал тук на някаква окултна дейност и че точно преди да умре е бил принуден спешно да се изнесе.

Ниманс отново опипа стените и усети на височина метър и осемдесет четириъгълна вдлъбнатина. Разкъса тапета и видя ниша с етажерки, покрити с прах и плесен.

Под една от дъските напипа нещо плоско. Измъкна го. Оказа се тетрадка.

Веднага я разлисти. Всички страници бяха покрити с дребни неразбираеми цифри. Но на една от страниците, косо върху цифрите се виждаха написани с кръв букви. Ниманс прочете:

НИЕ СМЕ ГОСПОДАРИТЕ, НИЕ СМЕ РОБИТЕ.
НИЕ СМЕ НАВСЯКЪДЕ, НИЕ СМЕ НИКЪДЕ.

НИЕ СМЕ ПЪРВОПРОХОДЦИТЕ.
НИЕ ВЛАДЕЕМ ПУРПУРНИТЕ РЕКИ.

Полицаят се облегна на стената. Не бе открил връзка между Реми Кайоа и Филип Сертис. Но бе открил нещо по-добро – сянка, тайна в дискретния живот на младия санитар. Какво означаваха цифрите и загадъчните сентенции от тетрадката? На какво си е играл Сертис в тайното си хале?

Реми Кайоа бе страдал от остра шизофрения, опасна за околните, и може би в миналото бе извършил някакъв престъпен акт. Филип Сертис се занимаваше с тайна дейност в зловещото си ателие, която се бе опитал да заличи няколко дни преди смъртта си.

Комисарят не разполагаше с никакво доказателство, но ставаше все

по-очевидно, че нито библиотекарят, нито санитарят са невинни жертви.

VI

30

Карим шофираше от вече близо два часа. И мислеше за лицето. За лицето на момченцето. Съвършено гладко лице, без нос, без скули, пронизано от две бели и лъскави орбити. Или пък обикновено детско лице с мили, безобидни черти. Толкова обикновено, че никой не си спомняше за него. След това му се струваше, че вижда физиономия с невъзможни черти, които се променяха и отразяваха лицето на онзи, който го гледа. Ченгето потръпна. Беше сигурен, че ключът към истината е в това лице. Само в него.

Посещенията у фотографа и свещеника бяха разбили първоначалните му версии. Карим внезапно разбра, че липсващите документи от училището „Жан Жорес“ може би не бяха откраднати предната нощ. По пътя се бе обадил на директорката. На въпроса: „Възможно ли е документите да са изчезнали през 1982 г. и никой да не е забелязал това през изминалите оттогава години?“ тя бе отговорила: „Да.“ На въпроса: „Възможно ли е да са открили това изчезване едва днес?“ отговори отново с „Да“. На въпроса: „Чували ли сте за монахиня, която се е опитвала да събере училищните снимки по онова време?“ директорката каза: „Не.“

И все пак... Преди да тръгне, Карим бе потърсил телефоните и адресите на бившите ученици и се бе свързал с някои от тях. Никой не пазеше снимките от 81-а и 82-а година. Или бе избухнал пожар и снимките бяха изгорели, или крадец бе проникнал в къщата и ги бе отнесъл, без да задигне нищо друго. Или, но по-рядко, си спомняха за сестрата, дошла да търси снимките, но не биха могли да я познаят. Всички тези събития се бяха случили през кратък период от време – през юли 1982 г. Месяц преди смъртта на Юд.

Карим спря пред манастира. Помисли си, че никога не се бе сблъсквал с религията толкова често. Това му напомни за едно разсъждение, което вече бе чувал. Когато учеше в школата за инспектори в Кан-Еклюз, понякога идваха комисари да споделят с школниците опита си. Един от тях бе направил на Карим дълбоко впечатление. Висок, късо подстриган, с очила с метални рамки. Комисарят бе обяснил, че пресъплението винаги се отразява в ума на свидетелите и на близките. Че

трябва да ги разглеждаме като огледала и че убиецът се крие някъде по ъглите им.

Човекът имаше вид на луд, но слушателите бяха покорени. Беше им говорил и за атомните структури. Според него, когато някои елементи, подробности, дори незначителни, непрекъснато се появяват в хода на разследването, трябва да им се обръща сериозно внимание, защото с положителност имат важно значение. Всяко престъпление е атомно ядро и повтарящите се елементи са неговите електрони. Карим се усмихна. Прав беше онзи с металните очила. Забележката му можеше да се приложи и към собственото му разследване. Религията беше повтарящ се елемент.

Карим се отправи към малка, обрамчена с камък врата и позвъни. След няколко мига вратата се откряна и се появи усмивката на възрастна монахиня. Още преди Карим да отвори уста, сестрата се отдръпна и го покани: „Влезте, сине мой.“

Ченгето влезе в тъмен вестибюл. Само сепъл дървен кръст се открояваше на една от белите стени. Вдясно по дългия коридор се виждаше сивата светлина на няколко отворени врати.

– Следвайте ме – каза монахинята. – Тъкмо вечеряме.

– По това време? – учуди се Карим.

Сестрата се изкиска закачливо като младо момиче.

– Явно не познавате разписанието на кармелитките. В деветнайсет часа четем молитвите си.

В трапезарията трийсетина монахини вечеряха и разговаряха помежду си. Някои от тях погледнаха към полицаия, поусмихнаха се, но никога не прекъсна разговора си. Подканен от възрастната монахиня, Карим седна в края на дългата маса пред чиния със супа.

– Хапнете, сине мой. Голямо момче сте...

Пак „сине мой“. Но на Карим сърце не му даваше да скастри сестрата. Сведе очи над чинията и се сети, че не е ял от вчера. Изгълта супата, после изяде няколко филии хляб със сирене. Храната имаше особения приятен вкус на домашното производство. Вдигна поглед и срещна погледа на сестрата, която тихо каза:

– Говорехме за прическата ви...

– И какво?

Сестрата се засмя.

– Как ги сплитате тези плитки?

– Те са естествени – обясни Карим. – Ситно къдравите коси от само себе си се сплитат, ако не ги подрязвате. В Ямайка мъжете никога не се

подстригват, нито се бръснат. Това противоречи на религията им, като при равините. Когато плитките станат достатъчно дълги, те ги запълват с пръст, за да станат по-тежки и...

Карим млъкна. Спомнил си бе повода за посещението си. Понечи да заговори, но сестрата го попита със сериозен глас:

– За какво сте дошли, сине мой? Защо носите пистолет под якето си?

– От полицията съм. Трябва да видя сестра Андре. На всяка цена.

Жената каза:

– Добре. Ще ви заведе при нея. Елате с мен.

Ченгето се поклони на монахините в знак на признателност и последва монахинята. Внезапно тя се обърна.

– Знаете, нали?

– Какво?

– Можете да ѝ говорите, но не можете да я виждате. Можете да я слушате, но не можете да се приближавате до нея. Сестра Андре даде обет за вечен мрак. Не сме я виждали от четиринайсет години. Трябва вече да е ослепяла.

Сестрата отключи една врата и се оттегли. Карим пристъпи няколко крачки в тъмното помещение. В дъното, в нещо като ниша сестра Андре стоеше напълно неподвижна.

31

Беше свела глава и воалът изцяло закриваше лицето ѝ. Карим разбра, че няма да го види и внезапно получи нещо като просветление. Сестрата и момченцето може би имаха някакъв белег по лицата си, показващ родство. Може би бяха майка и син. Тази мисъл така завладя съзнанието му, че не чу първите думи на жената.

– Какво казахте? – прошепна той.

– Попитах ви какво искате.

Гласът бе плътен, но нежен.

– Сестро, аз съм от полицията. Дойдох да поговорим за Юд.

Тъмният воал дори не потрепна.

– Преди четиринайсет години – подзе Карим – в градче, наречено Сарзак, вие сте откраднали или унищожили всички снимки на едно момченце – Юд Итеро. В Каор сте подкупили един фотограф. С измама сте вземали снимките от децата. Предизвиквали сте пожари, вършили

сте кражби. И всичко това, за да заличите едно детско лице. Защо?

Сестрата не помръдваше.

– Изпълнявах заповеди – изрече тя накрая.

– Заповеди? Чии?

– На майката на детето.

Карим усети, че го полазват тръпки. Знаеше, че жената казва истината. И веднага се отказа от предположението си, че тя самата е майката на момченцето.

– Слушам ви – каза той.

– Тя дойде при мен една неделна вечер през юни 82-а.

– Познавахте ли я?

– Не. Разговаряхме точно тук. Не видях лицето ѝ. Не ми каза името си. Само ме помоли да ѝ помогна. Имала нужда от мен за някаква специална мисия... Искаше да унищожа училищните снимки на детето ѝ. Искаше да заличи всяка следа от лицето му.

– Защо?

– Беше луда.

– Моля ви се. Намерете друго обяснение.

– Казваше, че детето ѝ е преследвано от дяволи.

– От дяволи?

– Така се изразяваше. Казваше, че търсят лицето му...

– Никакво друго обяснение ли не ви даде?

– Не. Казваше, че синът ѝ е прокълнат. Че лицето му е доказателство, улика. Че тя и синът ѝ са спечелили две години, но нещастията отново ги е застигнало, дяволите отново бродят наоколо. Думите ѝ бяха лишени от смисъл. Луда. Беше напълно луда.

Карим поглъщаше всяка дума. Не разбираше каква е тази история с „доказателството“, но едно му беше ясно – двете години отсрочка бяха прекараните в Сарзак, в най-дълбока анонимност. Откъде всъщност идваха тези хора?

– Ако малкият Юд наистина е бил преследван, защо е поверила тази тайна мисия на монахиня, за която всички ще си спомнят?

Жената не отговори.

– Моля ви, сестро – прошепна Карим.

– Казваше, че е опитвала всичко, за да скрие детето си, но дяволите били по-силни. Казваше, че единственото, което ѝ остава, е да прогони нечистата сила от лицето на детето.

– Какво?

– Според нея точно аз трябвало да взема снимките и да ги изгоря. И

така да прогоня нечистата сила. Да освободя лицето на сина й.

– Нищо не разбирам.

– Жената беше луда, нали ви казах.

– Но защо вие? Господи, та вашият манастир е на повече от двеста километра от Сарзак!

– Беше ме търсила. Беше ме избрала.

– Какво искате да кажете?

– Не винаги съм била кармелитка. Преди да почувствам призиването, имах семейство. Наложих се да напусна съпруга си и малкия си син. Жената мислеше, че точно заради тях ще погледна благосклонно на молбата й. И беше права.

Карим настоя:

– Не ми казвайте всичко. Ако сте мислели, че тази жена е луда, защо сте й се подчинили? Защо сте изминали стотици километри заради няколко снимки? Защо сте лъгали, крали, горили?

– Заради детето. Въпреки безумието на тази жена, въпреки абсурдните й приказки, аз... усещах, че детето е в опасност. И че единственият начин да му се помогне е като се изпълнят желанията на майка му. Поне за нейно успокоение.

Абдуф преглътна.

– Разкажете ми за майката. Как изглеждаше?

– Беше много висока, поне метър и осемдесет, и много силна. С широки рамене. Така и не видях лицето й, но си спомням, че косата й беше черна и къдрава. Носеше и очила с дебели рамки. Винаги облечена в черно. С някакви пуловери, памучни или вълнени...

– А бащата на Юд? Никога ли не ви е говорила за него?

– Не, никога.

– Колко пъти идва при вас?

– Четири или пет. Винаги в неделя. Сутринта. Даде ми списък с имена и адреси – на фотографа, на семействата, които биха могли да имат снимки. Прибирах снимките през седмицата. Откривах семейства и лъжех, крадах. Подкупих фотографа с парите, които тя ми даде...

– Тя взимаше ли снимките след това?

– Не. Нали ви казах? Искаше аз да ги изгоря. Когато идваше, просто зачеркваше имената от списъка. След като зачеркна всички, като че ли се поуспокои. И изчезна завинаги. А аз потънах в мрака. Избрах тъмнината, самотата. Само Божият поглед ми е поносим. Оттогава всеки ден се моля за онова момченце. Аз...

Тя млъкна, сякаш изведнъж я осени някаква скрита истина.

– Защо сте дошли? Защо разпитвате? Господи, да не би Юд...

Карим стана.

– Направили сте каквото е трябвало. Но не е свършило работа – казва той глухо. – Момченцето е починало месец по-късно. Не знам при какви обстоятелства. Не знам защо. Но жената не е била толкова луда. А снощи гробът на Юд в Сарзак беше осквернен. Сега съм почти сигурен, че това е дело на дяволите, от които се е страхувала тогава. Тази жена е изживяла истински кошмар, сестро. И кошмарът започва отново.

Сестрата изстена и сведе още повече глава. Карим продължи с по-висок глас:

– Аз съм полицаи без много опит, сестро. Бях гамен, сега съм самотник. Но в известен смисъл снощните мръсници нямат късмет с мен. Защото съм дал обещание на момченцето, разбирате ли? Защото идвам от никъде и нищо и никой не може да ме спре. Защото се бия за собственото си знаме, схващате ли? За собственото си знаме!

Полицаят се наведе напред.

– Сега е моментът добре да размислите, сестро. Спомнете си нещо, каквото и да е, което да ме насочи. Трябва да тръгна по следите на майката на Юд.

Монахинята поклати отрицателно глава.

– Нищо не знам.

– Помислете! Къде бих могъл да намеря жената? Къде е отишла след Сарзак? И къде е била преди това? Дайте ми някоя подробност, нещо, което да ми позволи да продължа разследването!

Сестра Андре сподави риданията си.

– Аз... мисля, че тя идваше с него.

– С него?

– С детето.

– Вие видяхте ли го?

– Не. Оставяше го в града, близо до гарата, в един увеселителен парк. Паркът все още съществува, но никога не съм имала смелостта да отида там при панаирджиите... Може би някой от тях ще си спомни за момченцето... Това е всичко, което мога да ви кажа...

– Благодаря ви, сестро.

изхода на малкия пуст град. Нямахме зяпачи, никакъв посетител не идваше тук в понеделник вечер.

Карим влезе вътре. Едно голямо колело бавно се въртеше. По спичките му бяха накачени лампички, половината от които не светеха. Под плющящите на вятъра сенници се виждаха томболи, стрелбища... Потискаща картина.

Абдуф неубедено започна да разпитва панаирджиите. Спомена името на детето – Юд Итеро, датата – юли 82-а. Понякога изобщо не получаваше отговор, или само някакво отрицателно ръмжене. Други недоволно питаха: „Преди четиринайсет години? Още нещо да искате?“ Карим се почувства обезсърчен. Кой би могъл да си спомни? Колко ли пъти е идвал Юд тук? Три, четири, най-много пет?

Въпреки това съвестно обиколи целия парк. Вече се готвеше да тръгва, когато забеляза малък цирк. Отпрати се натам – не беше истински цирк, по-скоро палатка, в която се изпълняваха някои циркови номера.

Влезе вътре и застина пред ослепителната гледка – пламъци, глух пукот, мирис на бензин. Бяха гълтачи на огън, които се придвижваха в кръг, изпълнявайки странен балет. Глътка бензин. Пламъци. Нова глътка. Нови пламъци.

Карим седна на една от дървените пейки и се взря в начинаещите дракони. Усещаше, че трябва да остане тук, да разпита тези мъже. Не знаеше защо. Накрая един от тях благоволи да го забележи.

– От нашите ли си? – попита.

– От вашите?

– Аха. Панаирджия ли си? Работа ли търсиш?

– Не. Ченге съм.

– Ченге значи. Не приличаш на такъв.

– Зависи от представата ти за ченге.

– Какво искаш?

Карим не отговори. Обгърна с поглед платнения купол, манежа, после си каза, че през 82-а този млад мъж трябва да е бил на петнайсетина години. Попита:

– Преди четиринайсет години беше ли вече тук?

– Ами да. Циркът е на моя старец.

Карим бързо произнесе:

– Търся едно момченце, което може би е идвало тук по онова време. През юли 82-а. Няколко недели подред. Търся хора, които да си спомнят за него.

Гълтачът на огън се вгледа недоверчиво в очите на Карим.

– Сериозно ли говориш, човече?

– Нямам ли такъв вид?

– Как се е казвало момчето ти?

– Юд. Юд Итеро.

– И си въобразяваш, че някой ще си спомни за хлапе, което може би е минало оттук преди четиринайсет години?

Карим се изправи.

– Добре. Остави.

Младият човек внезапно го хвана за якето.

– Юд идва тук няколко пъти. Гледаше ни, докато репетирахме. Беше като хипнотизиран.

– Какво?

– Човече, беше ужасно горещо лято. С Юд бяхме почти на една възраст. Играехме заедно. Научих го да гълта огън. Детски истории.

– И ти си спомняш за него сега, след четиринайсет години?

– Нали на това се надяваше?

Ченгето повиши тон:

– Питам те как така си спомняш.

– Спомням си, защото у Юд имаше нещо по-особено.

Карим потръпна.

– На лицето ли? Нещо по-особено на лицето?

– Не, не на лицето. (Младежът се разсмя.) Човече, Юд беше момиче.

33

Истината бавно се очертаваше. Според огнегълтача детето, с което се беше срещал четири пъти, беше момиченце, грижливо дегизирано като момче. Късо подстригани коси, подходящи дрехи и маниери. Човекът беше категоричен: „Тя никога не ми каза, че е момиче... Това беше нейната тайна, схващаш ли? Само че аз веднага забелязах, че нещо не е наред. Първо, беше много хубава. Страхотно. А и гласът. И дори формите ѝ. Трябва да беше на десет-дванайсет години. Започваше да ѝ личи. Имаше и други неща. Носеше цветни лещи. Очите ѝ бяха черни, обаче мастилено черни, изкуствено черни. Аз бях малък, но си давах сметка за тия неща. И все се оплакваше, че я болят очите...“

Карим бавно сглобяваше елементите от загадката. Майката на Юд

се е бояла повече от всичко от дяволите, които искали да унищожат детето й. Вероятно затова е напуснала родния си град и е дошла в Сарзак. Тук – Карим трябваше да се сети – е сменила самоличността си, дала е друго име на детето и е променила пола му. Така е нямало опасност някой да го познае. Но след две години дяволите се появили и в Сарзак. Все още търсели детето и били на път да го открият.

Да я открият.

Майката била обзета от паника. Затова унищожила всички документи, всички регистри и формуляри с името, макар и измислено, на дъщеричката си. И главно снимките, защото едно е било сигурно – дяволите може и да не са знаели новото име на детето, но са познавали лицето му. И са търсели точно това лице – доказателството, уликата. Но кои са били тези преследвачи? И откъде? Карим попита огнегълтача:

– Момиченцето споменавало ли ти е нещо за дяволи?

– За дяволи? Не. Юд не говореше много. Нали ти казвам – бяхме деца. Просто я научих да гълта огън.

– Това интересно ли й беше?

– Направо я очароваше. Казваше, че иска да се научи... за да се защитава. И да защитава майка си.

– Нищо ли не ти каза за майка си?

– Не. Нито веднъж не я видях. Юд оставаше около час или два, после изведнъж изчезваше... Като Пепеляшка.

– Нищо ли друго не си спомняш? Някоя подробност, някакъв особен факт?

– Не. Всъщност имаше нещо, на което тя държеше...

– Какво?

– Ами аз веднага я нарекох „Юд“, с английски акцент, като в песента на Бийтълс. Това много я ядоса. Искаше да я наричам Юуд, с френски акцент. Още виждам устенката й: „Ю-уд“.

Панаирджията се усмихна замечтано. После на свой ред попита:

– Разследване ли водиш? Защо? Какво става с нея? Тя трябва да е вече на...

Карим не го слушаше. Мислеше за момиченцето, което бе учило две години под чуждо име. Как е успяла майката да фалшифицира документите на детето, когато го е записвала в училището? Как е успяла Юд да минава за момче в очите на всички и особено на учителката, която я е виждала всеки ден?

Внезапно му хрумна нещо. Вдигна очи и попита огнегълтача:

– Имате ли телефон?

– Естествено. Да не сме клошари? Ела.

Карим набра номера на директорката на училището.

– Спомняте ли си учителката, за която ми разказахте, онази, която напуснала училището през 82-а?

– Разбира се.

– Казахте, че е преподавала на втори и трети клас?

– Точно така.

– Всъщност на класовете на Юд Итеро.

– Да. Може и така да се каже, но това често се случва...

– Как ѝ беше името?

– Чакайте да видя... Фабиен Паско.

Името не говореше нищо на Карим. И нямаше нищо общо с псевдонима на детето. Попита:

– Знаете ли бащиното ѝ име?

– Това е бащиното ѝ име.

– Не беше ли омъжена?

– Беше вдовица. Поне така пише на фиша ѝ. Странно. Върнала си бе бащиното име.

– Как се казваше по мъж?

– Момент... Ето: Еро.

Отново задънена улица.

– Добре. Благодаря ви, аз...

Внезапно се сети. Ако беше прав, ако тази жена бе майката на Юд, фамилията на момиченцето трябва да е била също Еро. А малкото му име...

Карим си спомни думите на панаирджията. Защо Юд толкова е държала да произнасят името ѝ по френски? Може би защото ѝ е напомняло истинското ѝ име?

– Изчакайте малко.

Коленичи и написа върху пясъка с нервна ръка двете имена с главни букви. Едно под друго.

ФАБИЕН ЕРО

ЮД ИТЕРО

Последните две срички имаха еднакво звучене. Размисли, после изтри с ръка имената и написа, разделяйки сричките:

Ю-ДИ-ТЕ-РО

После:

ЮДИТ ЕРО

За малко да нададе победоносен рев. Юд Итеро се наричаше всъщност Юдит Еро.²

Момченцето беше момиченце. И майката наистина беше учителката. Бе върнала бащиното си име, за да заличи следите, и леко бе променила името на детето си, несъмнено, за да не го безпокои прекалено или за да му е по-лесно да приеме новата си самоличност на момче.

Карим стисна юмруци. Сигурен бе, че нещата са станали точно така. Жената е успяла да промени самоличността на детето си, защото самата тя е била в училището. Това обясняваше лекотата, с която е заблудила всички в Сарзак и е откраднала официалните документи. С треперещ глас Карим попита директорката:

– Можете ли да получите по-подробни сведения за тази учителка от академията?

– Тази вечер ли?

– Тази вечер.

– Ами... Да, познавам там някои хора. Възможно е. Какво искате да знаете?

– Искам да знам къде е отишла Фабиен Паско-Еро след като е напуснала Сарзак. И къде е преподавала, преди да дойде в града ви. И с кого се е познавала. Имате ли клетъчен телефон?

Жената му даде номера си. Карим продължи:

– Колко време ви е нужно, за да отидете лично до академията и да получите тази информация?

– Около два часа.

– Вземете си телефона. Ще ви се обадя след два часа.

34

Два часа за убиване.

Карим се опита да си представи Фабиен и Юдит Еро, двете самотни същества, които са идвали тук всяка лятна неделя. Струваше му се, че вижда как майката и дъщерята вървят в утринта в този град, където

2. На френски език двете имена Jude Itero и Judit Herault имат еднаква транскрипция. Фамилията на майката е Herault.

никой не ги познава. Как са идвали тук? С влак? С автобус?

Лейтенантът реши да обиколи всички околни гари, автобусни спирки, жандармерийски управления, за да открие някоя следа, някой протокол, някой спомен...

Два часа за убиване.

Намери една телефонна кабина и се свърза със съдебната полиция в Родез, за да установи, че през 1982 г. не е имало кола, регистрирана на името на Фабиен Паско или Фабиен Еро. След това се качи на колата си и обиколи железопътните гари. Нищо. След петата гара се озова на мост над магистралата и забеляза на триста метра оттам пункт за събиране на пътна такса. Инстинктът му нареди да го наобиколи. За всеки случай.

Премина покрай ниските панелни сгради на администрацията, в които по това време на деня нямаше никой. Малко встрани обаче забеляза някакъв човек. Паркира колата и се отправи право към силуета, който се суетеше около един голям камион. Удари няколко пъти по кабината на камиона. Човекът се стресна. Посивелите му вежди се смръщица.

– Какво има? Кой сте вие?

– Дяволът.

– А?

Карим се усмихна.

– Шегувам се. От полицията съм, татенце. Имам нужда от сведения.

– Сведения? Няма никой до утре сутринта...

– Тези пунктове работят денонощно.

– На пункта има човек, а аз си работя тук и...

– Точно това казвам. Ще отидем двамата в офиса и ти ще пиеш едно кафе, докато аз хвърля поглед на компютъра.

– Ама... какво търсите?

– Ще ти обясня всичко вътре.

И офисът бе като всичко останало – износен и временен. Освен компютъра, който трепкаше в мрака. Това бе информационната централа, която складираше цялата информация за областната магистрална мрежа.

– Юли 1982 г. Искам всичко. Пътни произшествия. Повреди. Броя на преминалите коли. И най-дребната клюка. Всичко.

Старият човек свали ръкавиците и духна на пръстите си, за да ги стопли. Натисна няколко клавиша и на екрана се появиха данните за юли 82-а.

– Можеш ли да търсиш по име? – попита Карим, сведен над човека.

– Казвай.

– Имам няколко – Юд Итеро, Юдит Еро, Фабиен Паско, Фабиен Еро.

Старецът вкара имената и след няколко секунди се появи отговор.

– Какво става?

– Има информация за едно от имената. Но не е през юли 82-а.

– Продължавай да търсиш.

Сърцето на полиция прескочи един удар. На екрана се изписа датата 14 август 1982. Датата на смъртта на Юд.

– Не си спомням името – каза старецът. – Но си спомням катастрофата. Беше ужасна. Колата бе пресякла цялата магистрала и се бе разбила в шумоизолиращата стена. Едва извадиха майката и детето изпод усуканите ламарини. Детето бе мъртво. Майката се отърва само с контузии. През целия път имаше кървава следа. По три ленти във всяка посока, представяш ли си?

Карим не можеше да овладее треперенето си. Значи така бе завършило бягството на Фабиен и Юдит Еро. С удар в шумоизолиращата стена със сто и трийсет километра в час. Така нелепо. И така просто. Не можеше да повярва, че цялото приключение, всички предпазни мерки на жената бяха стигнали до тази катастрофа.

Макар да знаеше от самото начало – Юдит бе починала през август 1982 г., както показваше надписът върху гроба ѝ. Сега само откриваше обстоятелствата около тази смърт.

– Продължавай – нареди той. – Как изглеждаше тялото на детето?

– Беше... беше някаква мешавица от плът и ламарина. Трябваша им шест часа, за да... Както и да е. Никога няма да го забравя. Лицето му беше... нямаше лице, нямаше глава, нямаше нищо.

– А майката?

– Майката? Не знаех, че е майката. Във всеки случай името ѝ не беше същото.

– Знам. Тя беше ли ранена?

– Не. Хематоми, драскотини... Нищо особено. Защото колата се бе завъртяла, разбираш ли? И се бе ударила в стената откъм страната на пътника.

– Помниш ли я?

– Коя?

– Жената.

– Няма начин да я забравя. Беше огромна. Брюнетка с широко лице. С големи очила. Цялата в черно. Доста странна. Не плачеше.

Изглеждаше съвсем студена. Може би поради шока, не знам...

– Какво бе лицето ѝ?

– Хубаво.

– Тоест?

– Ами, знам ли... Много светла кожа, почти прозрачна...

– Нали имате досиета за всяко произшествие? Със смъртния акт и всичко останало.

Старият човек вдигна поглед към Карим.

– Какво точно търсиш, момко?

– Покажи ми досието.

Човекът избърса ръце в анорака си и отвори един шкаф.

– Юд Итеро. Ето го. Обаче да знаеш, че е...

Карим взе папката и я разгърна. Показания на свидетелите, протоколи, пълно описание на произшествието... Фабиен Паско е карала взета под наем от Сарзак кола. Дала е адреса, на който го бе завел доктор Масе. Дотук нищо ново. Учудващото бе, че майката е обявила смъртта на детето си под името Юд Итеро, от мъжки пол.

– Не разбирам – каза полицаят. – Детето момче ли беше?

– Ами да... Поне тя така каза.

– Нямаше ли някакъв проблем в това отношение?

– Какъв проблем?

– Виж, питам те дали е било възможно да се установи полът на детето.

– Че аз да не съм лекар! Обаче не, не мисля. Това, което извадиха от ламарините, бяха по-скоро части от тялото, късове плът...

Карим разбра, че състоянието на тялото бе позволило на жената да довърши лъжата си. Но защо? Още ли се е бояла от нещо? Дори когато дъщеричката ѝ е била мъртва?

Карим още веднъж разтвори папката и видя снимките на катастрофата. Кръв. Усукана ламарина. Крайници, стърчащи от каросерията. Сърце не му даваше да гледа това. Бързо премина нататък. Върху картонен формуляр бяха взети отпечатыци от пръсти.

– Това неговите отпечатыци ли са?

– Какво?

– Това отпечатыците на детето ли са?

– Ами да, разбира се. Аз държах масилото. Докторът допря ръката на детето, цялата беше в кръв. Виж, и до днес го сънувам това дете...

Карим тикна папката под коженото си яке.

– Добре. Взимам документите.

– Хубаво. Взимай ги. И на добър час.

35

– Свързах се с колегата от академията, лейтенант...

Гласът на жената трепереше от възбуда. Карим се бе спрял в друга телефонна кабина, за да набере номера на директорката.

– Какво открихте?

– Пълното досие на Фабиен Еро, по баща Паско. Само че след две години в Сарзак жената е изчезнала. Изглежда, е спряла да преподава.

– Няма ли начин да се разбере къде е отишла след това?

– Няма. Договорът ѝ с академията е изтекъл през онази година. Не го е подновила. Академията повече не е имала контакт с нея.

– А откъде е дошла в Сарзак?

– От Гернон, един университетски град в Изер. Там е преподавала само няколко месеца. А преди това е била учителка в начално училище в Таверле, планинско село в същата област.

– Някакви сведения за самата нея?

– Фабиен Паско е родена през 1945 г. в Корвие, в Изер. Омъжва се за Силвен Еро през 1970 г. и през същата година получава първа награда в консерваторията в Гренобъл в класа по пиано. Би могла да стане преподавател и...

– Моля ви, продължете.

– През 1972 г. постъпва в университета. Две години по-късно е вече учителка в началното училище в Таверле, все в Изер. Там преподава в продължение на шест години. През 1980 г. затварят училището. Построен е нов път и децата могат да ходят в по-голямо училище в съседното село дори през зимата, Фабиен е преместена в Гернон, съвсем близо до Таверле, на петдесет километра. А и градът е известен в средите на преподавателите. Университетски град, много приятен, много интелектуален.

– Казахте, че е била вдовица. Знаете ли кога е починал съпругът ѝ?

– И дотам ще стигна, младежо! През 1980 г., когато пристига в Гернон, Фабиен се регистрира с фамилията на съпруга си. Шест месеца по-късно в Сарзак се представя като вдовица. Така че съпругът очевидно е починал в Гернон.

– Нищо ли нямате за него? Възраст? Професия?

– Академията е звено на министерството на образованието, не е

детективска агенция.

Карим въздъхна.

– Продължавайте.

– Малко след пристигането си в Гернон е поискала да бъде преместена. Където и да е, само да е далеч от този град. Странно, нали? Веднага получава назначение в Сарзак. И нищо чудно – никой не иска да идва в прекрасния ни град. Тук възстановява бащиното си име. Като че ли наистина е искала да обърне нова страница.

– Не казвате нищо за детето ѝ.

– Наистина е имала дете. Родено през 1972 г. Момиченце.

– Така ли пише?

– Ами да.

– Името му?

– Юдит Еро. Но и за нея не се споменава в Сарзак.

Всяко ново сведение потвърждаваше подозренията на Карим.

– Открихте ли хора, които да са я познавали в Сарзак?

– Да. Говорих с тогавашната директорка Матилд Сарман. Тя много добре си спомня Фабиен. Странна жена била. Тайнствена. Сдържана. Много красива. И много едра. Метър и осемдесет. Широкоплещеста... Често свирела на пиано. Била истински виртуоз.

– Сама ли е живеела в Сарзак?

– Според Матилд да, сама. В усамотена къща на десет километра от града.

– И никой не знае защо така внезапно е напуснала Сарзак?

– Не, никой.

– Нито защо е напуснала Гернон две години по-рано?

– Не.

Жената се поколеба, после се осмели да попита:

– Все пак, лейтенант, бихте могли да ми обясните каква е връзката между това разследване и кражбата в училището...

– По-късно. У дома ли се прибирате?

– Ами... да, разбира се...

– Вземете всички документи, свързани с Фабиен, и чакайте да ви се обадя.

– Добре. Кога смятате да ми се обадите?

– Не знам. Скоро. Тогава ще ви обясня всичко.

Карим набра прекия номер на Анри Крозие.

– Къде се губиш, по дяволите?

– Продължавам разследването си.

– Надявам се, че си се запътил насам.

– Не съм. Трябва да се отбия още на едно място. В планината.

– В планината ли?

– Да, в едно университетско градче, близо до Гренобъл. В Гернон.

Пауза. После Крозие подзе:

– Дано да имаш добра причина за...

– Най-добрата възможна, господин комисар. Следите водят към този град. Мисля, че там ще открия кои са осквернителите.

Крозие замълча. Сякаш дъхът му бе секнал от самоуверения тон на Карим, който се възползва от предимството си и попита:

– Нещо ново за колата?

Комисарят се поколеба. Карим повиши тон:

– Имате ли нещо ново, или не?

– Откриха колата и собственика ѝ.

– Как?

– Появи се свидетел. Един селянин, който се прибирал с трактора си и видял по окръжен път 143 да минава бяла лада някъде към два часа сутринта. Запомнил само номера на окръга. Проверихме – там наскоро са регистрирали такава лада. Това е нашата кола. Да кажем, с осемдесет процента сигурност.

Карим размисли. Тази информация идваше толкова навреме, че му изглеждаше подозрителна.

– Защо се е появил свидетелят?

Крозие се изсмя.

– Защото Сарзак кипи. Момчетата от съдебната полиция се изсипаха тук с обичайната си дискретност. И медиите са тук. Пълна отврат.

Карим стисна зъби.

– Кажете ми името и града. Бързо.

– С мен не се говори така, Карим!

– Името, господин комисар. Не разбирате ли, че това е *моето* разследване? Че само аз знам причините за целия този хаос?

Крозие помълча, несъмнено за да си възвърне самообладанието. Когато заговори, гласът му звучеше невъзмутимо:

– Карим, през цялата ми кариера никой не ми е говорил така. Искам отчет за „твое“ разследване. Незабавно.

По тона се разбираше, че сега не е време да се водят преговори. Карим предаде накратко резултатите от разследването си. Разказа историята на Фабиен и на Юдит Еро. Описа безумното им бягство, смяната на самоличността им, катастрофата, коствала живота на детето. Крозие

недоумяващо изкоментира:

– Това твое разследване си е чист роман.

– Смъртта е роман, господин комисар.

– Сигурно... Обаче не виждам връзката между твоята история и снощния случай...

– Вижте, господин комисар, според мен Фабиен Еро не е била луда. Наистина са я преследвали. При това мисля, че са били същите, които се появиха снощи в Сарзак.

– Моля?

Карим пое дълбоко въздух.

– Мисля, че са се върнали, за да проверят нещо. Нещо, което вече са знаели, но което някакво извънредно събитие е поставило под въпрос.

– Откъде ги измисляш тези неща? А и кои може да са тия хора?

– Нямам представа. Но според мен дяволите са се завърнали, господин комисар.

– Чисти измишльотини.

– Може би, но е факт, че някой е влизал в училище „Жан Жорес“ и в гробницата на Юд Итеро. Така че, ако обичате, дайте ми името на собственика на ладата и града му. Искам да знам дали става дума за Гернон. Според мен ключът към кошмара е там и...

– Записвай. Името е Филип Сертис. Адресът – улица Морис Блаш, № 7.

Гласът на Карим потрепери.

– Кой град, господин комисар? Гернон?

– Да, Гернон. Не знам как си стигнал дотам, но явно си попаднал на следа.

VII

36

Образите на германската фотографка сякаш се бяха материализирали.

Атлетите с бръснати слепоочия тичаха на стадиона в предвоенен Берлин. Леки. Могъщи. Виждаше ги как тичат. Чуваше звука от стъпките им по пистата. Усещаше дрезгавото им дихание.

Скоро обаче се появиха смущаващи подробности. Лицата бяха прекалено мрачни, прекалено затворени. Какво криеха погледите на атлетите? Сред истеричните викове на зрителите те внезапно изложиха на показ изтръгнатите си очи, което не им пречеше да виждат, нито да тичат...

Ниманс се събуди, облян в студена пот. Бялата светлина на компютъра го заслепи. Дискретно се огледа. Никой не бе забелязал, че е заспал и че в съня му ужасът бе добил формата на снимките, окачени по стените у Софи Кайоа. Снимките на нацистката фотографка, чието име бе забравил.

Двайсет и един часът и трийсет минути.

Бе спал само четирийсет и пет минути.

След като посети халето, Ниманс веднага изпрати тетрадката, металните стърготини и пробите от бял прах на гренобълския инженер Патрик Астие чрез Марк Костес, който все още очакваше пристигането в болницата на трупа от ледника.

После дойде тук, в университетската библиотека, за да открие нещо, свързано с думите „реки“ и „пурпурни“. Най-напред бе разгледал картите. Може би някое място носеше това име. После бе потърсил в компютъра книга, каталог, документ, в който да се съдържат тези думи.

Не откри нищо и внезапно заспа. След четирийсет часа без сън нервите му се бяха отпуснали.

Комисарят отново се огледа. Дузина полицаи в цивилно облекло продължаваха да прелистват книгите, в които се говореше за зло, за чистота или за очи... Двама правеха списък на студентите, които често бяха вземали някои от тези книги. Един все още четеше дипломната работа на Реми Кайоа.

Но Ниманс вече не вярваше в литературната следа. А и всички вече

знаеха, че съдебната полиция в Гренобъл поема ръководството на разследването поради слабите резултати, получени от тройката Ниманс/Барн/Вермон.

И наистина, разследването не бе напреднало и с милиметър въпреки многото хора, заети в него. Триста военни от гарнизона в Роман бяха мобилизирани, за да подпомогнат екипите, които действаха около ледника и в западната част на планината. Пристигнаха някъде около деветнайсет часа и веднага се пръснаха из зоната, изпълнявайки заповедите на Вермон. Освен войниците, капитанът бе мобилизирал и две отделения полицианти от Баланс.

Вече бяха претърсени повече от триста хектара. Засега акцията не даваше резултат. И нямаше да даде – Ниманс знаеше това. Ако убиецът бе оставил някакви следи, досега да ги бяха открили.

Бяха усилили наблюдението и над пътната мрежа. Осемте места, където се извършваха проверки, станаха двама и четири. Всички градове и села около Гернон, входните и изходните пунктове на магистралите, на националните и окръжните пътища бяха блокирани.

Капитан Барн и екипът му също продължаваха канцеларската си работа, факсовете бълваха свидетелски показания, отговори на въпросниците, коментари... Други формуляри потегляха към ски станциите в околностите.

От обед насам разпитваха всички, които се бяха виждали с първата жертва през последните седмици. Разговаряха и с най-добрите алпинисти в областта, главно с тези, които вече бяха слизали в ледника Валерн.

Други екипи проследяваха планинските маршрути на Реми Кайоа, на втората жертва и на убиеца. Трасетата биваха вкарвани в паметта на компютъра и сравнявани.

Сред цялата тази треска Ниманс упорито вярваше, че ще открие убиеца, след като открие мотивите му. Може би ставаше дума за отмъщение. Но с тази версия трябваше да бъде предпазлив. Нито властите, нито широката публика ценяха парадоксите в криминалните дела. Един убиец винаги убива невинни хора. А Ниманс се опитваше да докаже, че тези жертви не са били невинни.

Но как да го докаже? Кайоа и Сертис бяха отнесли тайната си със себе си. Софи Кайоа не желаше да проговори и проследяването ѝ не бе донесло нищо. Колкото до майката на санитаря и до колегите му, те познаваха само видимия Филип Сертис. Майката не подозираше за съществуването на халето, макар то да бе принадлежало на съпруга ѝ, Рене Сертис.

Тогава?

За момента Ниманс се опитваше да разгадае друга една мистерия, която в съзнанието му изместваше всички останали. Той включи клетъчния си телефон и се свърза с Барн.

– Нещо ново за Жоано?

Младият лейтенант, безупречният полицаи, който изгаряше от желание да придобие знанията на своя „учител“, все още не се бе появил.

– Да – отвърна Барн. – Изпратих един от моите хора в Института на слепите, за да узнае къде може да е отишъл след това.

– И?

– Жоано е напуснал института към деветнайсет часа. Тръгнал бил към Анеси при някакъв офталмолог. Преподавател от университета в Гернон, който се занимава с пациентите на института.

– Свързахте ли се с него?

– Опитяхме. Нито служебният, нито домашният му телефон отговарят.

– Имате ли адресите?

Барн продиктува на Ниманс името на улицата – кабинетът на лекаря бе в същата сграда, в която живееше.

– Отивам там – заяви Ниманс.

– Но... защо? Жоано все ще се...

– Чувствам се отговорен.

– Отговорен?

– Ако момчето е направило някоя глупост, ако е поело някакъв ненужен риск, то е било, за да ме шашне, разбирате ли?

Барн отвърна с успокоителен тон:

– Жоано ще се появи. Млад е още. Сигурно е тръгнал по някоя невярна следа.

– Сигурно. Но може да е в опасност. Без да знае това.

– В... опасност ли?

Ниманс не отговори. Барн внезапно додаде:

– А да. Щях да забравя. Жоано се е обаждал и в болницата. Искал е да слезе в архивите.

– Какви архиви?

– Огромни подземни галерии, в които се пази цялата история на областта, свързана с ражданията, болестите и смъртта.

Полицаят усети, че сърцето му се свива – явно младежът вървеше сам по някаква следа. Следа, започнала в института, завела го у офталмолога, после в архивите на болницата.

– Някой видял ли го е в болницата?

Барн отговори отрицателно. Ниманс затвори телефона. Веднага след това го потърсиха. Гласът на Костес трепереше.

– Току-що получих трупа.

– Сертис ли е?

– Без никакво съмнение.

Комисарят въздъхна. Всичко, което беше събрал за Сертис през последните три часа се оказваше част от разследването. Сега можеше да изпрати официален екип в халето. Костес продължи:

– Има голяма разлика в раните.

– Каква?

– Убиецът е извадил очите, но е отрязал и ръцете. В китките. Не сте видели това заради свитото положение на тялото. Чукачетата бяха пхнати между коленете.

Очите. Ръцете. Ниманс долавяше някаква смътна връзка между тези анатомически органи.

– Това ли е всичко?

– Засега да. Започвам аутопсията.

– Колко време ти трябва?

– Два часа. Най-малко.

– Започни от очните кухини и ми се обади, ако откриеш нещо. Сигурен съм, че има знак за нас.

– Имам чувството, че съм пратеник на ада, господин комисар.

Ниманс прекоси библиотеката. До вратата забеляза набития полицай, сведен над дипломната работа на Реми Кайоа. Седна срещу него на една от масите.

– Как върви?

Полицаят вдигна очи.

– Зубря.

Комисарят се усмихна и посочи дебелия папка.

– Нещо ново?

Полицаят сви рамене.

– Все Гърция, олимпиади, спортни състезания... Кайоа говори за свещения характер на физическото упражнение, на рекорда... Било нещо като единение с висшите сили. Според него физическото постижение е било смятано по онова време за средство за общуване с боговете. Например атлонът, тогавашният атлет, можел, като надскочи

собствените си възможности, да задвижи мощта на земята – плодородието, изобилието.

– Какво друго?

– Според Кайоа през Античността атлетите са били и поети, музиканти, философи. Много настоява на това. Сякаш съжالياва за времето, когато духът и тялото са били слети вътре в човешкото същество. Такова му е и заглавието: „Носталгия по Олимпия“. Носталгия по времето на висшите човеци, едновременно интелигентни и могъщи, духовни и физически развити. Кайоа противопоставя на тази епоха нашия век, в който интелектуалците не могат да повдигнат една гира, а атлетите нямат нищо под шапката. Той вижда в това признак на упадък, на разделение на духа от тялото.

Ниманс си припомни атлетите от съня си. Софи Кайоа му бе обяснила, че според съпруга ѝ спортистите от Олимпиадата в Берлин са възстановили дълбоката връзка между физиката и мисълта.

Полицаят се сети и за шампионите на университета. Децата на преподаватели, за които му бе говорил Жоано и които били най-добри във всички дисциплини, дори в спортните. По свой начин тези свръхнадарени младежи също се доближаваха до идеята за съвършен атлет.

Ниманс се усмихна на полиция.

– Май добре си вникнал в текста.

– Разбирам горе-долу една фраза от две. Обаче разчитам на носата си. Фашагите ги подушвам от далече.

– Мислиш, че Кайоа е бил фашист?

– Не знам точно... Изглежда по-сложно... Обаче митът за свръхчовека, за духовния атлет ми напомня за вечните блънувания за висшата раса и разните такива.

Ниманс отново си припомни снимките от Олимпиадата в Берлин по стените на коридора в апартамента на семейство Кайоа. Имаше някаква тайна в тези образи и в спортните постижения в Гернон. Но каква?

– Никакъв намек за реки? – попита той. – За пурпурни реки?

– Какво?

Пиер Ниманс стана от стола си.

– Нищо.

– Имаш ли новини от англичанина?

– В болницата съм. Още не е дошъл в съзнание. Докторите са песимистично настроени. Посолството на Обединеното кралство е мобилизирано цял взвод от адвокати. И журналистите са тук. Представи си най-лошото и пак няма да е толкова лошо, колкото е тук.

Сателитната връзка беше свършена. Гласът на Ренс – ясен като кристал.

– А твоето разследване? – попита той.

Тонът му не бе толкова агресивен, колкото първия път – професионалната солидарност, прекараните заедно години надделяваха.

– Сега имаме две убийства. И нита сянка от следа. Но аз продължавам да търся. И знам, че съм на прав път.

Ренс не каза нищо, но мълчанието му беше признание за доверие – Ниманс усещаше това. Попита:

– А за мен?

– Какво за теб?

– Искам да кажа, няма ли процедура по повод на хулигана?

Ренс зловещо се изсмя.

– Искаш да кажеш от вътрешните разследвания? Могат да почакат малко.

– Какво да чакат?

– Да умре ростбифът. За да те обвинят в убийство.

Ниманс стигна в Анеси към двайсет и три часа. Намери улицата и търсения от него номер, паркира и позвъни. На табелата върху вратата пишеше: „Д-р Едмон Шернсе. Офталмолог. Очен хирург.“

Никакъв отклик. Ниманс огледа ключалката. Не представляваше проблем, а един взлом в повече... Проникна в апартамента и забеляза вляво по коридора чакалния, вдясно – облицована с кожа врата.

Кабинетът. Завъртя дръжката и влезе в дълго помещение, всъщност обширна веранда, чийто покрив и двете стени бяха изцяло от стъклени тухли. Някъде се чуваше шуртене на вода.

На Ниманс му трябваша няколко секунди, за да различи в дъното на стаята изправен пред умивалник силует.

– Доктор Шернсе?

Човекът се обърна към него. Ниманс се приближи. Първото нещо, което ясно забеляза, бяха ръцете на лекаря, загорели и блестящи под течащата вода. Стари ръце с кафяви петна и изпъкнали вени.

– Кой сте вие?

Гласът бе плътен и спокоен. Дребен, но набит, човекът изглеждаше на повече от шейсет години. Белите му коси бликаха над високото загоряло чело, също покрито с кафяви петна. Носеше само бяла фланелка и бели дълги гащи.

– Пиер Ниманс, полицейски комисар. Позвъних, но никой не отвори.

– Как влязохте?

Ниманс размаха пръсти като цирков фокусник.

– С подръчни средства.

Човекът елегантно се усмихна, без да се засяга от неделикатните маниери на полицаия. Затвори чешмата с лакътя си и прекоси помещението с вдигнати ръце. Очевидно търсеше кърпа да се избърше. В сянката проблясваха инструменти с тънки остриета, микроскопи, неясно се виждаше анатомично табло с изобразени на него очи.

– Днес следобед при мен вече идва един полицаей. Вие какво искате?

Едва сега Ниманс забеляза очите на доктора – безцветно сиви и бдителни като на змия.

– Дойдох да ви задам няколко въпроса относно него.

Човекът снизходително се усмихна.

– Много оригинално. Полицаей разследва друг полицаей.

– В колко часа дойде?

– Бих казал, около осемнайсет.

– Толкова късно? Спомняте ли си какво искаше да узнае?

– Естествено. Разпитваше за пациентите на един институт близо до Гернон. В него са настанени деца, страдащи от проблеми със зрението, които аз редовно лекувам.

– Какво ви попита?

– Интересуваше се от произхода на болестите. Обясних му, че става дума за наследствени заболявания. Искаше да знае и дали не може да съществува външна причина, например отравяне или погрешно предписани лекарства.

– Какво му отговорихте?

– Че това е нелепо. Генетичните смущения са свързани с изолираното местоположение на града и с браковете между близки роднини. Болестите се предават по кръвен път. Това явление е познато в усамотени общности. Защо да се търси друго обяснение?

Без да се стеснява от Ниманс, лекарят обуваше тъмносин панталон.

От скъпа материя подобна на моаре. Полицаят продължи:

– Постави ли ви други въпроси?

– Говореше нещо за присадки.

– Какви присадки?

Сега лекарят закопчаваше ризата си.

– Очни. Нищо не разбрах от въпросите му.

– Не ви ли обясни какво точно е разследването?

– Не. Но му отговарях охотно. Искаше да знае дали някой би имал интерес да присажда роговица например.

– И какво му отговорихте?

– Обясних му, че такива операции не се правят. Изкуствените материали са много усъвършенствани. Поне що се отнася до роговицата. Колкото до ретината, още не е измислен начин на консервиране. Така че не става и въпрос за присаждане. (Лекарят се позасмя.) Знаете ли, тези истории с трафик на човешки органи са доста преувеличени.

– Зададе ли ви и други въпроси?

– Не. Изглеждаше разочарован.

– Посъветвахте ли го да отиде някъде? Дадохте ли му някой адрес?

Шернсе приятно се засмя.

– Вие като че ли сте изгубили колегата си.

– Отговорете ми. Можете ли да предположите къде е отишъл след това? Той каза ли ви?

– Не. Не ми каза. Бих искал все пак да знам за какво става дума.

Ниманс извади изпод мантията си снимките на трупа на Кайоа и ги постави върху бюрото.

– Става дума за това.

Шернсе сложи очилата си, запали един лампион и заразглежда снимките. Отворените клепачи. Извадените очи.

– Господи... – прошепна той.

Изглеждаше ужасен и заедно с това омагьосан от това, което виждаше.

– Имам две жертви в това състояние. Мислите ли, че подобно нещо може да бъде извършено от професионалист?

Шернсе вдигна очи. По лицето му бяха избили капчици пот.

– За Бога, какво искате да кажете?

– Говоря за изваждането на очите. Имам и снимки в едър план. Ето ги. Познат ли ви е разрезът? Има ли нещо специфично за хирургическа намеса? Убиецът е извадил очите, като е пощадил клепачите. Такава ли е практиката при операция? Това изисква ли сериозни анатомични

познания?

Шернсе отново разглеждаше образите.

– Кой е могъл да извърши подобно нещо? Що за чудовище е бил?

Къде е станало?

– В околностите на Гернон. Докторе, отговорете на въпроса ми.

Според вас от професионалист ли е извършена тази операция?

Офталмологът се изправи.

– Съжалявам, нямам представа. Мисля, че е плъзнал под очните ябълки нож... и е прерязал очните нерви и очните мускули. След това е обърнал окото, използвайки плоската част на ножа като лост. Разбирате ли?

Ниманс прибра снимките.

– Бих искал да ви задам един по-общ въпрос – каза той. – Помислете, преди да ми отговорите. Каква връзка би могло да има между очите и ръцете на човека? Има ли нещо общо между тях?

Офталмологът направи няколко крачки. Възвръщаше спокойствието си на учен.

– Общото е очевидно – каза той. – Окото и ръката са единствените уникални части на тялото ни.

Ниманс потръпна.

– Какво искате да кажете?

– Ирисите ни са уникални. Хилядите нишки, от които се състоят, образуват рисунък, който е единствен по рода си. Нещо като биологичен белег, изработен от гените ни. Ирисът е не по-малко характерен от пръстовия отпечатък. Това е общото между ръцете и очите. Лишете тялото от ръце и очи и ще унищожите характерните му белези. Човек без такива белези е никой, той е загубил дълбоката си самоличност. Може би душата си. В известен смисъл едва ли има по-ужасен край.

Комисарят внезапно се сети за ръцете на Кайоа, които нямаха пръстови отпечатъци и които убиецът не беше отрязал. Ръцете бяха анонимни и затова не го интересуваха.

Убиецът бе откраднал биологическия подпис на жертвите си.

Ниманс постави последния си въпрос.

– Защо не вдигайте телефона днес следобед?

Докторът се усмихна.

– Защото го бях изключил. Не давам консултации в понеделник.

Исках да подреда кабинета си. Опитвали сте се да се свържете с мен? Съжалявам. Можех да ви кажа всичко това по телефона. Загубих ви времето.

Но нямаше вид да съжалява за каквото и да било. От всяка пора на бронзовото му чело струеше безразличие. Може би дори вече бе забравил окървавените орбити на Реми Кайоа.

– Не сте ми загубили времето – отвърна Ниманс.

Навън го очакваше нова изненада. Някакъв мъж се бе опрял на берлината му. Беше висок колкото него, арабски тип, носеше дълги плитки, цветно кепе и брадичка като на Луцифер.

Опитният полицаи умее да разпознава опасните типове, когато ги срещне. А тази върлина, въпреки младата си възраст, явно принадлежеше към въпросната категория. Ниманс дори би се обзаложил, че крие някъде по себе си огнестрелно оръжие. Приблужи се с ръка на своето и не повярва на очите си – арабинът му се усмихваше.

– Комисар Ниманс? – попита той, когато полицаят беше на няколко метра от него.

И плъзна ръка под якето си. Ниманс веднага извади оръжието си и го насочи към него.

– Не мърдай!

Младежът се усмихна и каза със спокоен глас:

– Кротко, господин комисар. Казвам се Карим Абдуф и съм лейтенант от полицията. Капитан Барн ми каза, че ще ви намеря тук.

Арабинът довърши жеста си и извади трицветната си карта. Ниманс се поколеба и прибра оръжието си. Разглеждаше екстравагантния арабин и забеляза под плитките му да проблисват обици.

– От бригадата в Анеси ли си? – попита той недоверчиво.

– Не. Идвам от Сарзак.

– Не познавам това място.

Карим прибра картата си.

– Държим го в тайна.

Ниманс се усмихна.

– Що за ченге си ти?

– Ченгето, от което имате нужда, господин комисар.

38

Двамата полицаи пиха по едно кафе в крайпътно кафене до националния път № 56.

Ниманс внимателно изслуша забързания разказ на Абдуф, ченгето, изскочило отникъде, чието неправдоподобно разследване по някакъв

странен начин се свързваше с убийствата в Гернон. И все пак историята на арабина беше неразбираема. Той говореше за тайнствена майка и за бягството ѝ, за момиченце, превърнато в момче, за дяволи, решени да унищожат лицето на детето, което било опасна за тях улика... Всичко това приличаше на бълнуване, само че в хаоса от информации се съдържаха материалното доказателство, че в нощта на неделята срещу понеделника Филип Сертис бе осквернил един гроб в едно малко градче.

И тази информация беше съдбоносна.

Нямаше съмнение, че Филип Сертис е осквернител на гробове. Разбира се, трябваше да се сравнят частиците, открити близо до гробището в Сарзак, с гумите на ладата. Ако обаче следите потвърдяха подозрението на арабина, Ниманс щеше да разполага с конкретно доказателство за вината на *своята* жертва.

За сметка на това комисарят не виждаше как би могъл да вмести в собственото си разследване другите получени от Карим Абдуф сведения – фантазмагоричната история за майката и момиченцето, преследвани от „дяволи“. Ниманс попита Карим:

– Какво е твоето заключение?

Младият арабин нервно премятеше в пръстите си бучка захар.

– Мисля, че дяволите са се събудили снощи по причина, която ми е неизвестна, и че Сертис е проникнал в училището и в гробницата в мое градче, за да търси нещо, свързано с преследването от 1982 г.

– Да не би Сертис да е един от дяволите ти?

– Именно.

– Това е нелепо – възрази Ниманс. – През 82-ра Филип Сертис е бил на дванайсет години. Как виждаш едно хлапе да тероризира зряла жена и да я преследва из цяла Франция?

Карим Абдуф се намръщи.

– Знам. Не всичко съвпада.

Ниманс се усмихна и си поръча второ кафе. Още не знаеше дали да вярва на думите на Карим Абдуф. Дали да се довери на този висок метър и осемдесет и пет чешит с негърски плитки, който носеше необичаен автоматичен пистолет и очевидно караше откраднатото ауди. Но историята му не бе по-безумна от собствената му версия. А и у младия арабин имаше някакъв заразителен хъс.

Накрая реши да му се довери. Даде му ключа от личния си кабинет в университета, където Карим можеше да се запознае с цялото досие по случая, след това сподели с него тайните си подозрения, че жертвите са виновни в нещо, че убиецът им отмъщава. Изброи несигурните улики,

които подкрепяха тази хипотеза. Шизофренията и грубостта на Реми Кайоа. Усамотеното хале и тетрадката на Филип Сертис. Спомена и за „пурпурните реки“, за които нямаше обяснение, после обобщи накратко положението – очакват се резултатите от втората аутопсия, тъй като трупът може би съдържа ново послание. Накрая сподели тревогата си от изчезването на Ерик Жоано.

Абдуф зададе няколко конкретни въпроса за лейтенанта, който очевидно много го интересуваше. Ниманс на свой ред попита:

– Имаш ли някакво предположение по този въпрос?

Младият полицай уморено се усмихна.

– Същото каквото и вие, господин комисар. Мисля, че вашият човек е загазил. Надушил е нещо важно и е искал да играе сам, за да ви впечатли. Предполагам, че е открил нещо от капитално значение, което се е взривило в ръцете му. Дано да се лъжа, но вашият Жоано нищо чудно да попаднал на убиеца и това да му е струвало живота.

Карим замълча. Откакто се бе събудил в библиотеката, Ниманс споделяше същото убеждение. Карим продължи:

– Не мислете, че съм циничен, господин комисар. От сутринта насам живея като в кошмар. Сега се намирам тук, в Гернон, където един убиец изтръгва очите на жертвите си. Седя срещу Пиер Ниманс, едно от големите имена на френската полиция, който ми изглежда не по-малко объркан от мен. Затова съм решил да не се учудвам на нищо. Според мен убийствата имат пряка връзка с моето разследване и трябва да ви уверя, че съм готов да стигна до края.

Двамата полицаи напуснаха кафенето.

Наближаваше полунощ. Ръмеше. На бариерата автомобилите търпеливо чакаха реда си. Някои показваха глави от отворения си прозорец и хвърляха предпазлив поглед на лъщящите от дъжда автомати.

Комисарят по навик погледна пейджъра си. Имаше обаждане от Костес. Веднага му звънна по телефона.

– Какво има? Завърши ли аутопсията?

– Не съвсем, но бих искал да ви покажа нещо. Тук, в болницата.

– Не можеш ли да ми го кажеш по телефона?

– Не. А и очаквам резултатите от анализите. Елате тук. Докато дойдете, ще бъда съвсем готов.

Ниманс затвори.

– Нещо ново? – попита Карим.

– Може би. Трябва да отида при съдебния лекар. А ти?

– Бях дошъл да разпитам Филип Сертис. Той е мъртъв. Преминавам

към следващия етап.

– Който е?

– Да открия обстоятелствата около смъртта на бащата на Юдит. Той е изчезнал тук, в Гернон, и съм почти сигурен, че „дяволите“ са изиграли някаква роля в това.

– За какво намекаваш? За убийство? Защо не?

– Съмнявам се. Прегледах архивите на жандармерията и на полицейските управления от последните двайсет и пет години. Няма и сянка от подобно събитие. А и, пак ти казвам, Сергис е бил дете, когато...

– Ще видим. Сигурен съм, че поне ще открия някаква връзка между тази смърт и името на едната или другата от жертвите ви.

– Откъде ще започнеш?

– От гробището. (Карим се усмихна.) Това вече ми е специалност. Същинска втора природа. Искам да се уверя, че Силвен Еро наистина е погребан в Гернон. Вече се свързах с Таверле и намерих следа от раждането на Юдит Еро, единствена дъщеря на Фабиен и Силвен Еро, през 1972 г. тук, в университетската болница на Гернон. Толкова с акта за раждане. Остава да открия смъртния акт.

Ниманс му даде номера на клетъчния си телефон и на пейджъра.

– За поверителна информация използвай пейджъра.

Карим Абдуф прибра листчето и с полуироничен тон издекламира:

– В едно разследване всеки факт, всеки свидетел е огледало, в което се отразява една от истините за престъплението...

– Какво?

– Бил съм на лекциите ви в школата за инспектори, господин комисар.

– Е и?

– Е и, като става дума за огледала, нашите две разследвания са разположени ето така. (Той повдигна двете си длани и бавно ги обърна една срещу друга.) Взаимно се отразяват, схващате ли?

– Аз как да се свързвам с теб?

– Аз ще ви се обаждам. Бях поискал да ми отпуснат клетъчен телефон, но бюджетът за 97-а на Сарзак не позволяваше това.

Младото ченге се поклони по арабски и изчезна, бърз като кинжал.

Ниманс се качи в колата си. Хвърли последен поглед след лъскавото ауди. Изведнъж се почувства по-стар, поизносен. Но и по-силен – вече имаше съюзник.

И то от класа!

Кристалите проблясваха в розово, синьо, зелено, жълто. Разноцветни призми. Пречупена калейдоскопична светлина под прозрачните люспици. Ниманс вдигна очи от микроскопа и попита Костес:

– Какво е това?

– Стъкло, господин комисар. Този път убиецът е оставил стъклени частици.

– В коя част на тялото?

– Пак в дъното на очните кухини. Под клепачите. Като замръзнали сълзи, залепнали за тъканта.

Двамата бяха в моргата на болницата. Младият лекар носеше окървавена престилка. Ниманс за пръв път го виждаше облечен така сред белия фаянс на работното му място. Съдебният лекар се усмихна зад очилата си.

– Вода, лед, стъкло. Родството на материалите е явно.

– Все още ме бива да забелязвам очевидното – промърмори Ниманс и се приближи до тялото, положено в центъра на помещението и покрито с чаршаф. – Какво означава това? Към какво място ни насочва? Стъклените частици имат ли някаква особеност?

– Чакам резултатите от Астие. Той отиде до лабораторията, за да изследва и определи точния произход на стъклото. Ще донесе и резултатите от анализа на прахта и на стърготините, които сте намерили в склада. Вече има отговор за масилото от тетрадка – по-скоро разочароваш. Масилото е най-обикновено. Нищо повече. Колкото до страниците с цифрите... Докато не разполагаме с още данни... Проверихме само почерка. На Сертис е.

Ниманс прекара ръка по косата си. Почти бе забравил уликите от халето. Вдигна очи и забеляза по лицето на Костес някаква увереност, сякаш бе разрешил математическо уравнение. Попита раздразнено:

– Какво има?

– Нищо. Просто... Вода, лед, стъкло. Всеки път става дума за кристали...

– Казах ти, че все още...

– ... които обаче съответстват на различни температури.

– Не те разбирам.

Костес скръсти ръце.

– Околна температура за водата. Отрицателна за леда.

Изключително висока, за да се превърне пясъка в стъкло.

– Е и какво? Какво узнаваме за убийствата?

Костес сви рамене, сякаш отново се прибираще в черупката си.

– Нищо. Просто забелязах.

– По-добре ми кажи нещо за раните.

– Освен ампутацията на ръцете, тялото е идентично с това на Ка-йоа. Минус следите от изтезания.

– Сертис не е бил изтезаван?

– Не. Очевидно убиецът вече е знаел каквото е искал да знае. Отстраняване на очите и на ръцете. Удушаване. И все пак страданията му са били непоносими. Защото убиецът, изглежда, първо е ампутирал ръцете, после е извадил очите и чак тогава е довършил жертвата си.

– Техниката на удушаването?

– Същата. Използвал е метална жица. С която най-напред е завързал жертвата. Следите по ръцете и краката са еднакви.

– А ръцете? Как ги е отрязал?

– Трудно е да се каже. Имам чувството, че пак е използвал кабел. Както се реже масло, разбирате ли? Вързал е китките и е опънал жицата с невероятна сила. Търсим колос, господин комисар.

Ниманс размисли. Все още не можеше да си представи убиеца. Дори силуета му. Мислеше за него по-скоро като за мощ, като за енергия.

– Определихте ли часа на убийството?

– Невъзможно. При онзи студ в ледника няма начин да се стигне до каквото и да било заключение.

Вратата на моргата рязко се отвори. Появи се върлинест мъж с анемично лице, чип нос и много светли очи. Костес го представи. Беше хикът Патрик Астие.

– Имам състава на стъклото. Пясък от Фонтенбло, сода, олово, калиева основа, боракс. Според съдържанието на всяка от съставките може да се определи произходът. От този материал се оформят специални тухли. Като тези, с които се облицоват стените на басейните. Убиецът ни насочва към място, облицовано със стъклени тухли и...

Ниманс се отправи към вратата. Беше си спомнил тавана и стените в кабинета на офталмолога. Изруга наум. Нямаше начин да е съвпадение – Едмон Шернсе бе третата жертва.

Марк Костес го повика:

– Къде отивате?

Ниманс подхвърли през рамо:

– Може би знам къде убиецът ще удари за трети път. Ако вече не го

е направил.

Полицаят излизаше, когато Астие го догони в коридора.

– Господин комисар, имам и състава на прахта от склада...

– Какво?

– Онези останки, които бяхте събрали...

– Е и?

– Това са кости, господин комисар. Животински кости.

– От какви животни?

– На пръв поглед от плъхове. Изглежда налудничаво, но ми се струва, че Сертис е отглеждал гризачи и...

– По-късно – прошепна Ниманс. – По-късно. Ще се върна.

Ниманс пое по националния път. Ако д-р Едмон Шернсе беше третата жертва, значи е и третият виновен. След Реми Кайоа.

След Филип Сертис.

А ако Шернсе беше виновен, това означаваше, че той е убил младия Ерик Жоано.

По дяволите. Комисарят си хапеше устните, за да не се разкрещи. Предъвкваше грешките, които бе допуснал от началото на разследването. Не бе пожелал да отиде в Института на слепите заради тази глупост с кучетата. Така бе изпуснал първата истинска следа.

Докато бе напредвал в разследването с рачешка скорост, докато си играеше на алпинист в ледниците или разпитваше майката на Сертис, Ерик Жоано бе отишъл в института и бе научил нещо важно. Кое то го бе отвело право у Шернсе. Но се беше доверил на лекаря и с въпросите си бе разкрил истина, опасна за самия офталмолог. Ето защо Шернсе най-вероятно го бе убил.

В съзнанието на Ниманс се появяваше нова увереност, за която нямаше никакво доказателство освен инстинкта си – Кайоа, Сертис и Шернсе бяха извършили заедно нещо престъпно. Имаха общ грях. Смъртоносен.

НИЕ СМЕ ГОСПОДАРИТЕ, НИЕ СМЕ РОБИТЕ.
НИЕ СМЕ НАВСЯКЪДЕ, НИЕ СМЕ НИКЪДЕ.

НИЕ СМЕ ПЪРВОПРОХОДЦИТЕ.
НИЕ ВЛАДЕЕМ ПУРПУРНИТЕ РЕКИ.

Възможно ли бе това *ние* да препраща към тримата мъже? Възможно ли бе Кайоа, Сертис и Шернсе да са господарите на „пурпурните

реки“? Да са заговорничели срещу целия град и заговорът им да е бил причина за убийството им?

40

Този път вратата беше открената. Ниманс веднага се насочи вдясно по коридора към остъклената веранда. Полумрак. Тишина. Арогантните силуети на оптичните инструменти. Полицаят извади оръжието си и обиколи помещението. Никой.

Върна се в самото жилище. Хвърли поглед на чакалнята, после премина през вестибюл с мраморен под. Откри дневната с масивни мебели и тежки завеси, после старомодни спални с легла от лакирано дърво. Никой. Никаква следа от борба, нито от бягство.

Качи се по стълбите на горния етаж. Проникна в малък кабинет, където откри кожени куфари с позлатени ключалки, положени върху износен килим.

Мястото вонеше на заплаха, на смърт. През овалния прозорец забеляза високите върхове на дърветата, разклащани от силния вятър. Размисли и се сети, че прозорецът гледаше към покрива на верандата, покрития със стъклени тухли покрив. Рязко отвори прозореца и се взря надолу.

Кръвта замръзна в жилите му. Върху мокрите от дъжда стъклени квадрати се открояваше отражението на тялото на Шернсе. С разперени ръце и прибрани крака, в поза на разпънат на кръст.

Ниманс потисна вика си и огледа по-внимателно образа, за да определи къде точно се намира тялото. Протегна глава през прозореца и погледна нагоре. Тялото бе окачено точно над него.

Едмон Шернсе бе прикован към стената.

Офицерът излезе от малкия кабинет, качи се по второ стълбище с дървени стъпала и стигна до тавана. Нова врата и полицаят се озова в мансардата на покрива, откъдето можа да разгледа от възможно най-отблизо трупа на Едмон Шернсе.

Лицето нямаше очи. В празните очни кухини влизаше дъжд. Разперените ръце няхаха китки. Трупът се задържаше в това положение посредством плетеница от блестящи кабели, впити в плътта му. Ниманс направи равносметка.

Реми Кайоа.

Филип Сертис.

Едмон Шернсе.

Не, убийствата не бяха извършени от извратен хомосексуалист, който преследваше определена физика или лице. Не, не ставаше дума за сериен убиец, който принасяше в жертва невинни хора. А за рационален убиец, за крадец на идентичности, на биологични белези, действащ със строго определен мотив – мотива на отмъщението.

Ниманс знаеше, че не е завършил търсенето си – тялото на Жоано бе някъде тук, в тази къща. Няколко часа преди да бъде убит, Шернсе бе убил.

Ниманс прегледа всички стаи, всички гардероби, всички ниши. Върна се в кухнята, обиколи дневната, спалните. Огледа градината. После откри на партера под стълбището облицована с тапети врата. Грубо я откри от пантите ѝ. Избата.

Слезе по стълбите, като се опитваше точно да си припомни събитията. В двайсет и три часа бе заварил лекаря по фланелка и дълги гащи, явно току-що завършил кървавата си операция – убийството на Жоано. Именно затова бе изключил телефона си. Затова грижливо подреждаше кабинета си, където бе пронизал лейтенанта с един от хромираните стилети, забелязани от комисаря. Пак затова обличаше нов костюм и си приготвяше багажа.

В глупавото си заслепление Ниманс бе разпитвал палача, изпълнил зловещата си мисия.

В избата полицията откри потънали в паяжина поставки, върху които бяха положени стотици бутилки вино. Претърси всеки ъгъл, като предизвика срутването на няколко реда бутилки. От локвите вино се излъчваше замайваща миризма.

Целият в пот, като ругаеше и плюеше, Ниманс най-после откри залостен с метални пръти трап. Разби катинара и вдигна капака.

Тялото на Жоано лежеше на дъното на трапа, полузаялято от някаква черна, разяждаща течност. Химическият препарат бе започнал ужасяващата си работа, разлагайки плътта и постепенно заличавайки физическия образ на Ерик Жоано, лейтенант от съдебната полиция в Гренобъл. Отворените очи на младежа сякаш гледаха право в Ниманс от дъното на жестокия си гроб.

Ниманс отстъпи, нададе безумен вик и започна да повръща.

Не знаеше колко време е прекарал сред алкохолните и химическите

пари. Но в съзнанието му бавно изплува, като отровен черен прилив, една истина, която нямаше нищо общо с екзекуцията на Жоано, но хвърляше нова светлина върху серията от убийства в Гернон.

Марк Костес бе изтъкнал родството между трите материала, които отличаваха всяко от убийствата – вода, лед, стъкло. Но не това бе важното. Важното бе как бяха открили телата.

Реми Кайоа бе открит благодарение на отражението си във водата.

Филип Сертис – чрез отражението си върху ледника.

Едмон Шернсе – по отражението си върху стъкления покрив.

Убиецът бе измислил този мизансцен, за да попаднат *най-напред* на отражението на трупа, а не на самия труп.

Какво означаваше това?

Защо убиецът си даваше толкова труд?

Ниманс не би могъл да обясни мотивите за подобна стратегия, но предсещаше, че има някаква връзка между тези двойници, тези отблясъци и кражбата на ръцете и очите, която лишаваше тялото от неговата дълбока идентичност, от уникалния му характер. Предсещаше, че всичко това е насочено към една и съща неподлежаща на обжалване присъда – пълното унищожение на СЪЩЕСТВОТО на осъдените.

Какво бяха направили тези хора, за да ги сведат до състоянието на отражения, за да отнемат на плътта им всеки отличителен белег?

VIII

41

Гробището в Гернон не приличаше на онова от Сарзак. Надгробните плочи от бял мрамор се издигаха като малки симетрични айсберги върху тъмнозелената морава. Кръстовете се открояваха като любопитни силуети, застанали на пръсти. Само нападалите листа придаваха известна асиметрия – жълти петна върху смарагда на тревата. Карим Абдуф обикаляше алеите методично и търпеливо, като четеше имената и епитафиите, издълбани в мрамора, камъка или желязото.

Все още не бе открил гроба на Силвен Еро.

Докато обикаляше, мислеше за разследването си и за резкия обрат, настъпил през последните часове. Спешно бе дошъл в този град, като не се бе поколебал да „си присвои“ едно великолепно ауди. Смяташе, че ще залови осквернител, а се бе оказал въввлечен в случай със серийни убийства. Сега, след като бе прочел и препроочел всички документи от разследването на Ниманс, Карим се опитваше да се убеди в маловажния характер на собственото си разследване. Проникването в училището и в гробницата в Сарзак му бе разкрило трагичната съдба на едно семейство. Сега тази съдба се оказваше свързана със серийните убийства в Гернон. Чрез личността на Сертис. Карим бе решен да върви по собствения си път, за да открие други общи елементи.

Но не тази адска спирала го привличаше най-много, а фактът, че работеше заедно с Пиер Ниманс, комисарят с отраженията в огледалата и атомните теории. Карим бе горд от този факт. И свръхвъзбуден. Но и смутен от това, че се бе сетил за този човек точно днес, няколко часа, преди да го срещне.

Карим приключи и с последната алея. Нямаше Силвен Еро. Оставаше му само да посети крематориума. За всеки случай. Приблужи се до сградата с вид на параклис, поддържан от две изронени колони.

И тогава я забеляза.

Надгробната плоча. Прочете: Силвен Еро. Роден през февруари 1951 г. Починал през август 1980 г. Карим не очакваше, че бащата на Юдит е бил кремиран. Тази техника не пасваше с религиозните убеждения на Фабиен.

Но не това го изненада най-много, а положените до урната цветя –

червени, живи, току-що набрани и все още покрити с капчици роса. Бяха поставени същия ден. Абдуф излезе от гробището и обиколи оградата му с надеждата да открие някаква къща или барака, където да намери пазача. Оказа се малък, неподдържан павилион с прозорец, в който светеше слаба светлина.

Безшумно отвори дворната врата и се озова в градина, покрита с телена мрежа – нещо като гигантска клетка. Отнякъде се чуваше чуруликане. Това пък сега какво беше?

Направи няколко крачки. Чуруликането се засили, чу се и пърхане. Полицаят се вгледа в един от зидовете, в който бяха издълбани малки ниши. Гълъби. Стотици сиви гълъби. Карим изкачи трите стъпала и позвъни. Вратата веднага се отвори.

– К'во искаш бе?

Човекът държеше пушка, насочена към него.

– От полицията съм – заяви Карим спокойно. – Нека ви покажа картата си...

– Аха, как не. А аз съм Светия Дух. Не мърдай!

Карим бавно слезе по стъпалата и също така бавно отстъпи.

На устните на човека бе излязла пяна.

– Ще ти пръсна мозъка, ей сега ще ти...

– Съмнявам се, татенце. Оръжието ти не е заредено.

Онзи се изсмя.

– Напротив, от снощи е заредено, скапаняк!

– Може, но няма куршум в цевта.

Човекът хвърли бърз поглед на пушката си. Карим се възползва от това, прескочи стъпалата, отблъсна пушката с лявата си ръка и извади своя глок с дясната. Блъсна човека и притисна ръката му в рамката на вратата.

Гробарят изкрещя и изпусна пушката. Когато вдигна поглед, видя черния отвор на автоматичния пистолет на няколко сантиметра от челото си.

– Чуй ме добре – изсъска Карим. – Имам нужда от информация. Ако отговориш на въпросите ми, си отивам. Ако ме разиграваш, ще стане сложно. Много сложно. Особено за теб. Е, какво? Става ли?

Пазачът кимна с изцъклени очи. По лицето му вече не се четеше никаква агресивност. За сметка на това бе станало червено. „Паническото червено“, което Карим добре познаваше.

– Силвен Еро. Август 1980 г. Кремиран. Говори.

– Еро? – измънка гробарят. – Не го знам.

Карим го привлече към себе си и отново го блъсна в ръба на стената. Пазачът направи гримаса. От тила му шурна кръв и оцапа стената. Паниката бе заразила и гълъбите. Сега те хвърчаха във всички посоки, затворени в градината-клетка. Ченгето повтори:

– Силвен Еро. Жена му е много висока. С къдрава коса. С очила. И много хубава. Като момиченцето си. Мисли.

– Нещастникът нервно поклати глава.

– Добре де... Спомням си. Беше много странно погребение... Нямаше никой.

– Как така никой?

– Ей така. Дори жената не дойде. Плати ми предварително за кремацията и после повече не я видях в Гернон Изгорих тялото. Аз... Бях съвсем сам.

– От какво бе починал мъжът?

– Катастрофа. Автомобилна катастрофа.

Арабинът си спомни магистралата и жестоките снимки от тялото на детето. Пътните произшествия – нов лайтмотив, нов повтарящ се елемент.

– Разкажи подробно. Какво още знаеш?

– Блъснала го кола по окръжния път за Белдон. Бил на колело. Отивал на работа. Шофьорът бил мъртво пиян.

– Имаше ли разследване?

– Не знам... Във всеки случай така и не разбраха кой е бил. Намерили тялото на пътя, напълно размазано.

Карим беше объркан.

– Казваш, че е отивал на работа. Каква работа?

– Работеше във високопланинските села. Събираше ценни кристали... Казвах, че много го бивало, но поемал прекалени рискове...

Карим смени посоката.

– Защо никой от Гернон не дойде на погребението?

– Бяха нови... Идваха от друго място. Таверле... В планините... Никой не би дошъл на това погребение. Нямаше никой, нали ти казвам!

Карим зададе последния си въпрос:

– Пред вратичката на урната има букет цветя. Кой ги донесе?

– Винаги има цветя там...

– Кой ги донесе? – повтори Карим. – Една висока жена ли? С черна коса? Може би самата Фабиен Еро?

Старият енергично отрече.

– Тогава кой?

Пазачът се поколеба, сякаш се боеше да произнесе думите, които трептяха на устните му. Накрая прошепна:

– Софи... Софи Кайоа.

– Кой?!

– Ами да... – измънка човекът. – Жената на Реми Кайоа. Тя идва всяка седмица. Понякога дори по няколко пъти. Когато научих за убийството по радиото, исках да кажа на жандармите... Кълна се... Исках да им дам тази информация. Може би има връзка с престъплението... Аз...

Карим бутна металната врата на градината и затича към колата си. Сърцето му лудо беше.

42

Пред централната сграда на университета Карим забеляза полиция, който наблюдаваше входа. Явно този, който следеше Софи Кайоа. Продължи напред, заобиколи сградата и откри заден вход. Спря на стотина метра оттам и разгледа плана на университета, – който бе взел от кабинета на Ниманс. Апартаментът на семейство Кайоа бе отбелязан с номер 34.

Излезе под дъжда и се отправи към вратата. Проникна в тесен коридор и сви вдясно към стълбището. Бързо изкачи стъпалата, като се опитваше да не вдига шум.

На осмия етаж, където живееха пансионерите, цареше тишина. Карим тръгна по дългия коридор. Дори в два часа през нощта бе очаквал да чуе тук музика, радио, каквото и да е. Но не, нищо. Студентите като че ли се бяха изпокрили в дупките си, ужасени от мисълта, че убиецът може да дойде и да им извади очите. Карим продължаваше да върви, като четеше табелите по вратите. Накрая откри вратата, която търсеше. Поколеба се дали да не позвъни, после предпочете да почука.

Никакъв отговор.

Отново почука, все така тихо. Вътре не се чуваше нищо. Странно – присъствието на полиция долу пред сградата трябваше да означава, че Софи Кайоа си е у дома.

Карим извади глока си и огледа ключалката. Не беше с резе. Нахлузи гумените си ръкавици и извади инструмент, с който отвори вратата за няколко секунди.

Обиколи всички стаи на апартамента. Никой. Шестото чувство му говореше, че жената си е отишла. Безвъзвратно. Започна по-внимателен

оглед. Забеляза странните образи по стените – спортистите в черно и бяло, овесени на халки или тичащи по пистите на някакъв стадион. Претърси мебелите, чекмеджетата. Нищо. Софи Кайоа не бе оставила никакъв знак, никаква подробност, която да издава, че е заминала. Но Карим усещаше, че вече няма да се върне. Въпреки това не можеше да напусне апартамента. Имаше нещо, не можеше да определи какво, което го възпираше.

Накрая откри. Силна миризма на лепило. Лепило за тапети, едва изсъхнало. Карим се зае да оглежда стените. Дали семейство Кайоа са правили ремонт малко преди трагедията? Чиста случайност? Отхвърли тази мисъл. В тази история нямаше нищо случайно, никакъв елемент, който да не принадлежи към общия кошмар.

Поколеба се, после започна да отлепва лентите на тапетите. Под третата лента прочете края на кафеникав надпис. Личеше само думата „пурпурни“. Отлепи съседната лента вляво. Появи се цялото послание.

ЩЕ СЕ ИЗКАЧА КЪМ ИЗВОРА
НА ПУРПУРНИТЕ РЕКИ
ЮДИТ

Почеркът бе детски, думите бяха изписани с кръв. Убийството на Реми Кайоа. „Пурпурните реки“. Юдит. Вече не ставаше дума за връзки, за отзвучи. Двамата случая се бяха слели.

Внезапно Карим чу зад себе си лек шум. Обърна се инстинктивно и насочи глока си. Видя само една сянка, която изчезна зад отворената врата. Извика и се спусна след нея.

Силуетът завиваше в дъното на коридора. Шумът от забързани стъпки вече бе всял паника в обитателите на етаж, които сякаш само чакаха и най-малкия знак за опасност, за да се съживят. Студентите надничаха през откренатите врати.

Ченгето стигна края на коридора и се спусна по стълбите. Постепенно застигаше плячката си. Мерна гърба ѝ – носеше блестяща черна мушама. Протегна ръка и я хвана за рамото. Недостатъчно силно. Силуетът се изтръгна. Карим бе загубил няколко секунди.

Накрая стигна до огромното фоайе на партера. Бе напълно пусто и съвсем тихо. Отвън полицаят на пост не бе помръднал. Хвърли се към задната врата, от която бе влязъл. Никой.

Изруга. Излезе навън. Никой. Никакъв човек, никаква кола. Само плющенето на навеса над входа и сребристо-сивата пелена на дъжда.

Отпусна оръжието си и реши да се върне в сградата – може би сянката все пак беше вътре.

Внезапно някаква приливна вълна го запрати в стената. Не осъзна веднага какво става и изпусна оръжието си. Хвърли поглед нагоре и разбра, че накваденият от дъжда навес бе поддал и се бе откачил.

Помисли, че е станало случайно.

Но зад платното, все още висящо в двата си края, се появи черна проблясваща сянка. Черна мушама, плътно прилепнали черни панталони, планинска шапка, закриваща носа и устата, и каска на моторист. Сянката държеше с две ръце глока на Карим, насочен право към лицето му.

Полицаят отвори уста, но от нея не излезе никакъв звук.

Внезапно сянката натисна спусък и изпразни пълнителя. Карим се сви и закри лице с ръцете си. Машинално преброи шестнайсет изстрела и чак тогава вдигна очи. Успя да види само една гола ръка да хвърля оръжието и да изчезва зад завесата на дъжда. Мургава ръка с дълбоко изрязани нокти и белези от рани.

Женска ръка.

Ченгето се взря в глока си, който още пушеше. Многобройните изстрели продължаваха да ечат в главата му. След няколко секунди полицаят, който бдеше пред главния вход, най-после се появи с оръжие в ръка.

Но Карим не чуваше нито заповедите му, нито паническите му крясъци. Сега вече знаеше две истини.

Първата: убийцата го бе оставила жив.

Втората: разполагаше с пръстовите й отпечатъци.

43

– Какво правехте у Софи Кайоа? Не сте в своя район, нарушили сте най-елементарните закони, бихме могли да...

Карим наблюдаваше ядосания капитан Вермон – лицето и голото му теме бяха поруменели. Бавно кимаше и се опитваше да изглежда смутен. Накрая каза:

– Вече обясних всичко на капитан Барн. Убийствата в Гернон са свързани с разследване, което водя в Сарзак...

– Как не! А и това не обяснява нахлуването ви с взлом в дома на важен свидетел.

– Бях се уговорил с комисар Ниманс...

– Забравете Ниманс. Случаят му е отнет. (Вермон хвърли на бюрото една съдебна поръчка.) Току-що пристигнаха хората от съдебната полиция в Гренобъл.

– Наистина ли?

– Комисарят Ниманс е пребил снощи един английски хулиган след мач на стадиона „Парк де Пренс“. Нещата са се усложнили. Викат го спешно в Париж.

Сега Карим разбра защо Ниманс водеше разследването в този град. Железният полицай очевидно е искал да го позабравят след поредното сбиване, в което е участвал. Но Карим не смяташе, че той ще се върне в Париж тази нощ. Не. Не смяташе, че ще изостави тукашния случай. Първо щеше да открие убиеца и мотивите му. И Карим щеше да е до него.

– Момчетата от съдебната заеха ли се с разследването?

– Не още – отвърна Вермон. – Ще трябва първо да ги поставим в течение.

– Изглежда, че Ниманс няма много да ви липсва.

– Напротив. Той е болен човек, но познава света на престъпленията. С ченгетата от Гренобъл ще трябва да започваме всичко отначало.

Карим постави двете си ръце на бюрото и се наведе над капитана.

– Свържете се с комисаря Анри Крозие от полицейското управление в Сарзак. Проверете информацията, която ви дадох. Може да не ми е район, но разследването ми е свързано с престъпленията в Гернон. Една от жертвите, Филип Сертис, е осквернил гробището в моя град точно преди да умре.

Вермон направи скептична гримаса.

– Напишете рапорт. Жертвите оскверняват гробища. Ченгетата се сипят отвсякъде. Ако мислите, че тази история не е и без това достатъчно сложна...

– Аз...

– Имаме трето убийство.

Карим се обърна – Ниманс стоеше на вратата. Лицето му бе смъртно бледо, чертите му – опънати.

– Едмон Шернсе – продължи Ниманс. – Офталмолог в Анеси. Удушан с жица. Няма очи. Няма ръце. Серията не спира.

Вермон измънка плачливо:

– Нали ви казаха... Всички ви го казваха...

– Какво? Какво са ми казвали? – изкрещя Ниманс.

– Че е сериен убиец. Психопат. По американски. Трябва да се използват техните методи. Да се извикат специалисти. Да се направи психологически профил... Дори аз, провинциалният полицаи, знам, че...

Ниманс изрева:

– Да, това е серия от убийства, но не е извършена от сериен убиец. Убиецът не е луд. Той отмъщава. Има връзка между тримата мъже, която обяснява смъртта им. Точно нея трябва да открием.

Вермон направи уморен жест. Карим се възползва от мълчанието.

– Господин комисар, нека да ви...

– Не сега.

Карим настоя.

– Софи Кайоа е изчезнала.

– Какво? Нали поставихме човек...

– Той нищо не е видял. Според мен тя е вече далеч.

– Това пък сега какво е? Защо трябва да бяга?

– Защото сте прав по всички линии. (Карим говореше на комисаря, но гледаше Вермон.) Жертвите имат обща тайна. И тя е свързана с убийствата. Софи Кайоа е избягала, защото знае каква е връзката. И защото е може би следващата жертва.

– Мамка му, мамка му!

Ниманс намести очилата си и подкани Карим да продължи.

– Имам новини, господин комисар. Открих в дома на Кайоа надпис върху една от стените. В него се говори за „пурпурните реки“ и има подпис: Юдит. Търсите връзки между жертвите. Предлагам ви поне една между Кайоа и Сертис – Юдит. Момиченцето със заличеното лице. Сертис е осквернил гроба ѝ. А Кайоа е получил послание, подписано от нея.

Комисарят се отпрати към вратата.

– Ела с мен.

Вермон гневно се изправи.

– Да бе! Вървете! Продължавайте с вашите мистерии!

Ниманс въведе Карим в празен кабинет. Запали лампата и затвори вратата. Подаде стол на арабина и каза:

– Слушам те.

Карим не седна, а започна да говори възбудено:

– Надписът на стената гласеше: „Ще се изкача към извора на пурпурните реки“. Изписано с кръв вместо с мастило. И подписано: „Юдит“. Явно Юдит Еро. Име на мъртво момиче, господин комисар. Починало през 1982 година.

– Нищо не разбирам.

– И аз. Но има няколко знаменателни факта.

Ниманс също стоеше прав. Той бавно поклати глава.

Арабинът продължи.

– Убиецът елиминира най-напред Реми Кайоа. Да кажем, в събота през деня. Осакавява тялото, после го натиква в скалата. Защо е целият този театър, нямам представа. Още на другия ден се укрива някъде в университетското градче и започва да наблюдава Софи Кайоа. Отначало тя си стои въщи. Накрая излиза, да кажем, към десет сутринта. Може би отива да търси Реми в планината, не знам. В това време убиецът прониква в дома ѝ и се подписва на стената: „Ще се изкача до извора на пурпурните реки.“

– Продължавай.

– По-късно Софи Кайоа се прибира, открива надписа и схваща смисъла му. Разбира, че миналото е на път да се пробуди и че съпругът ѝ най-вероятно е бил убит. Обзета от паника, тя се обажда на Филип Сертис, който е или е бил съучастник на съпруга ѝ.

– Откъде ги измисляш тия неща?

– Смятам, че Кайоа, жена му и Сертис са били приятели от детинство и преди години са извършили нещо нередно. Нещо, свързано с „пурпурните реки“ и със семейството на Юдит.

– Карим, вече ти казах: през осемдесетте години Кайоа и Сертис са били на дванайсетина години, как биха могли...

– Нека довърша. Филип Сертис отива у Кайоа и на свой ред вижда надписа. И той схваща намека за „пурпурните реки“ и го хваща шубето. Затова решава да скрие издайническите думи, които никой не бива да прочете. Сигурен съм в едно: въпреки смъртта на Кайоа, въпреки наличието на убиец, който се подписва с „Юдит“, Сертис и Софи Кайоа в този момент мислят само как да прикрият знака за собствената си вина. Санитарят отива да донесе тапети, които залепа върху посланието. Затова целият апартамент мирише на лепило.

Погледът на Ниманс проблесна. Карим разбра, че и той е забелязал тази подробност, несъмнено докато е разпитвал жената. Карим продължи:

– В неделя двамата чакат. Или отново се опитват да издирят Кайоа.

Не знам. Накрая в късния следобед Софи се решава да уведоми жандармите. В същия момент откриват трупа в скалата.

– Нататък?

– През нощта Сертис тръгва към Сарзак.

– Защо?

– Защото убийството на Реми Кайоа е подписано от Юдит, мъртва и погребана от петнайсет години в Сарзак. И Сертис знае това.

– Изглежда ми изсмукано от пръстите.

– Може би. Но през миналата нощ Сертис е бил в моя град със свой съучастник, който е може би третата ни жертва – Шернсе. Преровили са архивите на училището. Отворили са гробницата на Юдит. Когато търсиш мъртвец, къде отиваш? На гробището.

– Продължавай.

– Не знам какво са намерили в Сарзак. Не знам дали са отворили ковчега. Не успях да направя подробен оглед на гробницата. Но предполагам, че не са открили нищо, което да ги успокои. Тогава се прибират в Гернон, смъртно уплашени. Представяте ли си? Фантомът се е пробудил и възнамерява да унищожи всички, които са му сторили зло.

– Нямах никакви доказателства.

Карим не обърна внимание на забележката и подзе:

– В понеделник призори фантомът напада Сертис. Това е второто убийство. Няма изтезания. Призракът вече знае каквото е търсел да узнае. Сега трябва само да отмъсти. Взима кабинковия лифт и изкачва тялото в планината. Всичко е предварително обмислено – вече е оставил знак върху първата си жертва. Ще трябва да остави друг и върху втората. И вече няма да се спре. Отмъщението е в ход.

Комисарят уморено седна.

– Отмъщение за какво? И кой е убиецът?

– Юдит Еро. Или по-скоро някой, който се взима за Юдит.

Комисарят не каза нищо.

– Намерих урната на Силвен Еро в крематориума на гробището. За самата смърт не открих нищо особено. Еро е бил сгазен от пиян шофьор. Може би и тук трябва да се порови, не знам... Но урната ми предложи нов елемент. Пред нея имаше букет от свежи цветя. Осведомих се – знаете ли кой е поставял пред нея цветя всяка седмица от години? Софи Кайоа.

– И как обясняваш това?

– Според мен тя го прави от угризения.

Комисарят не си даде труд да отговори. Карим извика:

– Всичко пасва, за Бога! Не си представям Софи Кайоа като истински виновна за нещо. Но тя е знаела тайната на мъжа си и си е мълчала – от любов, от страх, или по друга причина. Тайно обаче е поставяла цвета пред урната на Силвен Еро от уважение към семейството, което мъжът ѝ е преследвал.

Карим се доближи до комисаря.

– Ниманс – твърдо каза той, – размислете. Тялото на съпруга ѝ е вече открито. Убийството, подписано от „Юдит“, е очевидно отмъщение на някогашното момиченце. И въпреки това днес жената отново е положила цвета на гроба на бащата. Убийствата не пораждаат омраза в сърцето на Софи. Те само подхранват спомените ѝ. И съжаленията ѝ. Мамка му, Ниманс, сигурен съм, че съм прав. Преди да се изпари, това момиче е искало да отдаде последна почит на семейство Еро.

Комисарят не отговори. Мълчанието се проточи. Накрая Карим подхвана с дрезгав глас:

– Ниманс, прочетох внимателно документите по разследването. Има и други следи, други подробности, които сочат към Юдит Еро.

Комисарят въздъхна.

– Слушам те. Не знам какво печеля от това, но те слушам.

Арабинът закричи из помещението.

– От документите излиза, че вие сте уверен само в едно: че убиецът е добър алпинист. А с какво се е занимавал Силвен Еро? Бил е берач на кристали. Катерел се е по върховете, за да изтръгва кристалите от камъните. Бил е изключителен алпинист. Целия си живот е прекарал по чукарите и покрай ледниците. Точно там, където открихте първия труп.

– Както и стотици опитни алпинисти от областта. Това ли е всичко?

– Не. Огънят.

– Огънят?

– Забелязах една подробност в първия доклад на съдебния лекар. Една странна забележка, която продължава да звучи в главата ми. По тялото на Реми Кайоа е имало следи от изгаряния. Костес е отбелязал, че убиецът е полял с бензин раните на жертвата си. Убиецът може да е бил огнегълтач.

– Не разбирам.

– Защото не ви е известен един много особен факт. Юдит Еро е умеела да „гълта огън“. Невероятно е, но е истина. Срегнах се с панаирджията, който я е научил как се прави това няколко седмици преди смъртта ѝ. Каза, че иска да усвои тази техника, за да защитава майка си.

Ниманс разтриваше врата си.

– Господи, Карим, Юдит е мъртва!

– Има и един последен знак, господин комисар. Още по-неопределен, но може би важен. В първия доклад на съдебния лекар за техниката на удушването се казва: „Метална жица от рода на кабел на спирачка или струна на пиано.“ Сертис по същия начин ли е бил убит?

Комисарят кимна. Карим продължи:

– Може да не означава нищо, но Фабиен Еро е била виртуозна пианистка. Представете си за миг, че трите жертви са били удушени наистина със струна на пиано. Не виждате ли тук символична връзка с миналото?

Този път Пиер Ниманс се изправи и извика:

– И докъде ни води това, Карим? Какво търсим? Призрак?

– Не знам.

Ниманс попита:

– За майката помислил ли си?

– Да, разбира се – отвърна Карим. – Но не е тя. Чуйте и това, господин комисар. Най-хубавото съм запазил за накрая. Когато бях у Кайоа, видях призрака. Хукнах подире му, но ми избяга.

– Какво?

Карим измъчено се усмихна.

– Голям срам.

– Как изглеждаше той?

– Как изглеждаше *тя*. Беше жена. Видях ръцете ѝ. Усетих дъха ѝ. Няма никакво съмнение. Висока е около метър и седемдесет. Стори ми се доста силна, но не е майката на Юдит. Майката е истински великан – повече от метър и осемдесет и с много широки рамене. По този въпрос свидетелствата съвпадат.

– Тогава кой?

– Не знам. Носеше черна мушам, мотоциклетна каска, планинска шапка. Само това мога да кажа.

Ниманс се изправи.

– Трябва да пуснем съобщение за издирване.

– Какво ще дирим? Жена на мотор? (Карим се усмихна.) Имам нещо по-добро.

Извади от джоба си своя глок, пъхнат в прозрачен плик.

– Отпечатъците са ѝ отгоре му.

– Държала е оръжието ти?

– Дори го изпразни над главата ми. Тя е оригинална убийца,

господин комисар. Отмъщава, но само на определени хора. Не иска да причини зло на никой друг.

Ниманс рязко отвори вратата.

– Качи се на първия етаж. Момчетата от съдебната донесоха апарат за сравняване на отпечатъците. Чисто нов, последна дума на техниката. Но не знаят как да работят с него. Патрик Астие от научната полиция им помага. Иди да го видиш. Трябва да е заедно с Марк Костес, съдебния лекар. Извикай ги настрани, обясни им и сравни отпечатъците с файловете на системата.

– А ако не съвпадат?

– Тогава открий майката. Нейното свидетелство е от капитално значение.

– Търся я от повече от двайсет часа, Ниманс. Тя се крие. И то добре.

– Започни отначало. Може би си изпуснал някоя следа.

Карим се наостри.

– Нищо не съм изпуснал.

– Напротив. Ти сам ми каза. В твоя град гробът на момиченцето е прекрасно поддържан, нали така? Някой редовно го посещава. Кой? Не може да е Софи Кайоа. Така че намери отговора на този въпрос. И ще откриеш майката.

– Разпитах пазача. Той никого не е виждал...

– Може би не идва лично. Може да е възложила поддържането на някоя погребална фирма. Порови се, Карим. И без това трябва да се върнеш там и да отвориш ковчега.

Арабинът потръпна.

– Да отворя...

– Трябва да знаем какво са търсели осквернителите. Или какво са намерили. В ковчега ще откриеш адреса на гробаря. Ковчегът е като пуловера – марката е отвътре.

Карим преглътна. Краката му се подкосяваха от страх при мисълта да се върне на гробището в Сарзак и отново да влезе в гробницата. Но Ниманс уточни с глас, нетърпящ възражение:

– Първо отпечатъците. После гробището. До сутринта трябва да сме разрешили този случай. Ти и аз, Карим. И никой друг. След това се прибираме и даваме отчет.

– А вие?

– Аз ли? Аз ще се изкача към извора на пурпурните реки, към следата на моя младеж, Ерик Жоано. Само той бе открил част от истината.

– Беше?

Лицето на Ниманс помръкна.

– Шернсе го е убил, преди сам да бъде убит от нашия убиец или убийца. Намерих тялото му в една химическа яма в избата на лекаря. Шернсе, Кайоа и Сертис са били боклуци, Карим. Напълно съм убеден. И мисля, че Жоано е открил някакво доказателство за това. Кое то му е струвало живота. Открий самоличността на убиеца, аз ще открия мотивите му. Открий кой се крие зад призрака на Юдит. Аз ще открия смисъла на пурпурните реки.

45

Един висок рус мъж, седнал пред екрана, се мъчеше да регулира параметрите на програмата – самият Патрик Астие. До него стоеше прав Марк Костес – кестеняв, прегърбен човек с големи очила.

Карим се приближи и се представи. Размениха няколко думи и разбраха, че са настроени на една и съща дължина на вълната. Млади и вострастени в работата си, те надмогнаха страха, като се вдълбочаваха в разследването. Когато арабинът им обясни за какво е дошъл, Астие възкликна:

– Самите отпечатъци? Веднага ще ги сравним.

Астие свали отпечатъците от дръжката на глока и пусна пръстовия фиш в скенера. Прекара пръсти по клавиатурата и отпечатъците почти веднага се появиха на монитора. Астие отбеляза:

– Отпечатъците са с отлично качество. Да видим какво ще ни каже МОРФО.

Карим за пръв път виждаше системата в действие. МОРФО бе огромна база данни, която съдържаше отпечатъците на престъпниците от повечето европейски страни. Чрез модем програмата можеше да сравни всеки нов отпечатък с наличните, и то почти в реално време.

Накрая компютърът даде отговора си – отрицателен. Отпечатъците на сянката не съвпадаха с нито едни от тези на познатите закононарушители. Карим въздъхна. Очакваше това заключение – заподозряната не принадлежеше към корпорацията на обикновените престъпници.

Внезапно му хрумна нещо. Жокер. Извади от джоба на коженото си яке фиша с пръстовите отпечатъци на Юдит Еро, снети непосредствено след катастрофата преди четиринайсет години.

– Можеш ли да сканираш и тези отпечатъци и да ги сравниш?

– Няма проблем.

Инженерът повтори операцията и се взря в екрана. Размисли, после погледна Карим с теменужените си очи.

– Откъде си ги взел?

– От една бензиностанция. Принадлежали са на момиченце, загинало в катастрофа през 1982 г.

Ученият го прекъсна:

– Съмнявам се да е загинало.

– Какво?

– Няма нужда да анализирам тези отпечатьци, за да ти кажа, че са същите като върху дръжката на пищова ти. Абсолютно същите.

Карим бе потресен. Астие повтори:

– Същите отпечатьци, но на две различни възрасти. На твоя фиш са тези на детето, върху дръжката – на възрастната жена.

Карим се вираше в двата образа и се убеждаваше в невъзможното.

Юдит Еро бе починала през 1982 г. в автомобилна катастрофа.

Юдит Еро с мушам и мотоциклетна каска бе изпразнила собствения му глок над главата му. Юдит Еро бе едновременно мъртва и жива.

46

Време беше да се свърже със старите приятели. Фабрис Мосе. Виртуоз от научната полиция в Париж. Специалист по пръстови отпечатьци, с когото Карим се бе запознал по време на стажа си в управлението на XIV район на улица Мен. Свръхнадарен човек, който твърдеше, че може да разпознае близнаци само като види пръстовите им отпечатьци.

– Мосе? Абдуф на телефона. Карим Абдуф.

– Как си? Все още ли си в оная дупка?

– Все още – въздъхна Карим. – Само дето пътувам от дупка на дупка.

– Като къртица?

– Като къртица. Мосе, имам към теб неофициален въпрос по един проблем, на пръв поглед неразрешим. Можеш ли да ми кажеш мнението си веднага?

– Естествено. Питай.

– Разполагам с идентични пръстови отпечатьци. На едно момиченце, починало преди четиринайсет години. И на една непозната, заподозряна от вчера. Какво ще кажеш?

– Сигурен ли си, че момиченцето е починало?

– Сигурен съм. Говорих с мъжа, който е държал ръката на трупа.

– Значи има някаква грешка. Невъзможно е две различни лица да имат едни и същи отпечатьци. НЕ-ВЪЗ-МОЖ-НО.

– Не може ли да става дума за членове на едно и също семейство? За близнаци? Спомням си за програмата ти и...

– Само отпечатьците на едноличните близнаци си приличат. А генетичните закони са безкрайно сложни. Съществуват хиляди параметри, които оказват влияние върху дактилните бразди. Невероятно съвпадение би било толкова да си приличат, че...

Карим го прекъсна:

– Имаш ли факс у вас?

– Не съм у нас. Още съм в лабораторията. (Въздишка.) Няма милост за учените.

– Мога ли да ти изпратя фишовете?

– И да ми ги пратиш, няма да ти кажа нищо по-различно.

Лейтенантът замълча. Мосе пак въздъхна.

– Добре де. Заставам до факса. Обади ми се, щом ми ги изпратиш.

Карим изпрати факсовете, после отново набра номера на Мосе.

– Впечатляващо. Сигурен ли си, че върху първия фиш са отпечатьците на починало лице?

– Абсолютно – отвърна Карим.

– Трябва да има някакво обръкване в самоличностите, в отпечатьците. Случва се, нали знаеш...

– Ти май не разбираш – прекъсна го Карим. – Няма значение кое име е написано върху фиша. Това, което искам да кажа, е, че ръката на убитото момиченце има същите отпечатьци като ръката, която държеше оръжието ми снощи. Това е. Не ми пука за самоличността ѝ. Просто става дума за една и съща ръка!

Мосе се изсмя.

– Невъзможно е. Само това мога да ти кажа.

В коридорите на жандармерията Карим отново се видя с Марк Костес и Патрик Астие. Съдебният лекар беше пребледнял.

– Отивам в Анеси – обясни той. – Току-що научихме, че има още два трупа. И младото ченге е убито... Ерик Жоано. Това вече не е разследване, а клане.

– Знам. Колко време ти трябва?

– Поне до сутринта. Но там вече има друг лекар. Случаят се разраства.

– Костес, искам да те попитам нещо...

– Слушам те.

– В първия си доклад споменавах за кабел от спирачка или струна от пиано. Със същата жица ли е убит Сертис?

– Да. Същият материал. Същата дебелина.

– Ако става дума за струна, можеш ли да определиш нотата?

– Нотата?

– Да. Музикалната нота. Ако измериш диаметъра на струната, можеш ли да установиш на коя нота от октавата отговаря?

Костес недоверчиво се усмихна.

– Разбирам. Знам диаметъра. Искаш да...

– Да. Ти или някой от помощниците ти. Тоналността ме интересува.

– Как да се свържа с теб? Имаш ли клетъчен телефон?

– Не.

– Да.

Алтие подаде на Карим малък клетъчен телефон.

– Взemi го. Имам два. Мисля, че ще ти трябва през следващите часове.

Размениха си номерата и Марк Костес излезе. Карим се обърна към Алтие.

– А ти какво ще правиш?

– Нищо особено. Нямам с какво да си нахраня машините.

Карим предложи на инженера да му помага в разследването, като изпълни две задачи.

– Готово – въодушевено откликна Алтие.

– Най-напред се порови в регистрите за ражданията в болницата в Гернон.

– И какво да търся?

– На датата 23 май 1972 г. ще намериш името на Юдит Еро. Виж дали няма сестра или брат близък.

– Това детето с отпечатъците ли е?

Карим кимна. Алтие попита:

– Смяташ, че има друго дете със същите отпечатъци?

Ченгето смутено се усмихна.

– Знам, че звучи нелепо. Но провери все пак.

– А другата задача?

– Бащата на момиченцето е загинал в пътна злополука.

– И той ли?

– И той. Само че е бил с колело и са го блъснали. През август 80-а. Името му е Силвен Еро. Провери тук, в жандармерията. Сигурен съм, че ще откриеш досието му.

– И какво да търся?

– Точните обстоятелства на злополуката. Човекът е бил блъснат от пиан шофьор, който се е изпарил. Вгледай се във всяка подробност. Може би ще изскочи нещо.

– От рода на нарочна случайност?

– Нещо такова.

– А ти къде отиваш?

Карим отговори:

– Аз се връщам в изходното положение.

IX

47

В три часа сутринта Ниманс пристигна пред Института на слепите. Вътре беше тъмно. Комисарят позвъни. Един сънен пазач отвори вратата и изслуша обясненията му. После го въведе в голямо фоайе и отиде да събуди директора.

Полицаят зачака. Помещението бе осветено само от една лампа. Четири бели стени, гол под, също бял. В дъното – двойна стълба със светъл дървен парапет.

Направи две-три крачки. Забеляза нещо любопитно – няколко триножника, върху които бяха поставени загадъчни рисунки – приличаха на математически уравнения на фона на призрачни лица. Учудващо беше да види рисунки в заведение за слепи деца.

Полицаят изпитваше дълбоко облекчение. Откакто бе тук, не бе чул нито лай, нито ръмжене. Възможно ли е да няма кучета в център за слепи?

Внезапно чу стъпки, които отекваха по мрамора. Разбра защо помещението бе толкова голо. Хората, които обитаваха това място, използват звука като ориентир. Обърна се и видя едър мъж с бяла брада. Имаше вид на патриарх със зачервени бузи и замъглени от съня очи. Носеше пуловер в пясъчен цвят. Полицаят изпита положително чувство към човека – интуитивно усещаше, че може да му има доверие.

– Аз съм доктор Шампела, директор на Института – заяви човекът.
– Какво ви води насам в подобен час?

Ниманс показа картата си.

– Главен комисар Пиер Ниманс. Водят ме убийствата в Гернон.

– Пак ли?

– Да, пак. Искам само да ви задам няколко въпроса за първото посещение, на лейтенант Ерик Жоано. Мисля, че вие сте му дали изключително важна информация.

– Боже мой... Аз само отговорих на въпросите му.

– Вашите отговори са го завели у Едмон Шернсе.

– Да, разбира се. И какво от това?

– И двамата са мъртви.

– Мъртви ли? Как така? Не е възможно...

– Съжалявам, но нямам време да ви обяснявам. Просто ми повторете разговора ви. Може би, без да подозирате, знаете нещо важно за случая.

– Май трябва да се разсъня. Искате ли кафе?

Ниманс кимна. Тръгна след патриарха по коридор с високи прозорци. По стените бяха окачени други рисунки. Този път пейзажи. Планини с хаотични контури. Начертани с пастелни бои реки. Гигантски животни.

– Мислех, че във вашия институт има само слепи деца.

– Не само. Лекуваме всякакви очни заболявания.

– Например?

– Ретинит. Цветна слепота.

Човекът посочи с могъщия си пръст една от рисунките.

– Тези рисунки са доста особени. Нашите деца не виждат реалността като вас и мен, нито дори собствените си рисунки. Истината – тяхната истина – не е нито в истинския пейзаж, нито в рисунките. Тя е в съзнанието им. Само те знаят какво са искали да изразят. Смущаващо, нали?

Ниманс не можеше да откъсне поглед от рисунките. Човекът приятелски го потупа по рамото.

– Елате. Кафето ще ви дойде добре. Не изглеждате във форма.

Влязоха в обширна кухня. Всички мебели и съдове бяха от неръждаема стомана.

Директорът наля кафе в две чаши от блестяща кафеварка, покрита със стъклен глобус, който поддържаше кафето топло.

Шампела каза:

– Направо не мога да повярвам, че двамата са мъртви. Как е станало?

Пиер Ниманс не отговори.

– Какво ви каза Жоано?

– Питаше ме какви болести лекуваме тук. Обясних му, че най-често става дума за наследствени заболявания и че повечето от пациентите ми са от Гернон.

– Зададе ли ви и по-конкретни въпроси?

– Да. Попита ме как могат да се прихванат тези болести. Обясних му накратко действието на рецесивните гени.

– Слушам ви.

Директорът въздъхна, после започна:

– Просто е. Някои гени са носители на болести. Това са болни гени,

нещо като правописни грешки в системата, каквито има у всички нас, но които за щастие не са достатъчни, за да ни разболеят. Обаче когато и у двамата родители има такива гени, нещата се усложняват. Гените се сливат и предават болестта. Затова казват, че кръвните бракове развалят кръвта. Това просто означава, че родители, които са близки роднини със сходна кръв, имат по-големи шансове да предадат на децата си болест, която и у двамата е в латентно състояние.

– Свързани ли са наследствените болести в Гернон с бракове между близки роднини?

– Без никакво съмнение. Много от децата, лекували се в моя институт, идват от този град. Главно от семейства на преподаватели и учени от университета, която са една много отбрана и изолирана общност.

– Може ли по-точно?

Шампела скръсти ръце.

– Има една много стара традиция в университета в Гернон. Факултетът е бил основан през XVIII век, струва ми се. Някога е бил разположен в сградата на болницата. От близо три века преподавателите и учените живеят заедно и се женят помежду си. Така са се създали поколения от много надарени, но вече генетически изтощени интелектуалци. Гернон поначало е усамотен град. А университетът още повече. Нещо като изолация в изолацията, разбирате ли? Истински микрокосмос.

– И тази изолираност обяснява наследствените болести?

– Мисля, че да.

– Какво друго казахте на Жоано?

– Споменах му и за една странна подробност.

– Разкажете ми.

– От около едно поколение насам в тези семейства с обедняла кръв се раждат много различни деца. Блестящи интелекти, но и необяснимо здрави физически. Повечето от тях печелят спортните турнири и с лекота постигат високи резултати във всички дисциплини.

Ниманс си спомни за портретите в стаята на секретарката на ректора. Както и за снимките от Олимпиадата в Берлин. И за носталгията по Олимпия в дипломната работа на Кайоа.

– Всички тези деца би трябвало по-скоро да са болни, така ли?

– Не обезателно, но все пак би трябвало да показват някакви симптоми за отслабване на физиката, като децата от института например. Но не е така. Сякаш тези малки генийчета са си присвоили и физическите дарби на цялата общност и са оставили генетичните слабости на другите.

Ниманс попита:

– Сигурно сте изучавали по-основно това явление.

– Преди около две години се позанимах с него. Първо проверих дали шампионите наистина са от същите семейства. Ходих в кметството, в отдела по гражданското състояние. Няма грешка. После проследих родословното им дърво, изчетох медицинските им досиета в родилния дом, дори досиетата на родителите им, на бабите и дядовците им. Търсех нещо по-особено. Не открих нищо. Напротив, дедите им са били наследствено обременени, като в други семейства, които лекувам... Наистина странно.

Ниманс за кой ли път вече усещаше, че новата информация го приближава до същността на нещата. Шампела продължи:

– Разпитах и лекарите, гинеколозите от университетската болница и тогава открих още един изненадващ факт. От около петдесет години насам смъртността на новородените сред селяните от планината силно се е увеличила. А селските деца по принцип са много жизнеспособни. Като че ли нещата са се обърнали, разбирате ли? Слабосилните университетски деца като по чудо са станали много здрави, а потомството на селяните се изражда...

Проучих и медицинските досиета на внезапно починалите селски деца. Не открих нищо. Говорих и с персонала на болницата и с някои изследователи, специалисти по генетика. Никой не може да обясни явлението. Накрая се отказах, но с някакво чувство на смут. Как да се изразя? Излиза така, сякаш децата от университета са откраднали жизнената енергия на съседчетата си в родилния дом.

– Какво искате да кажете?

– Забравете какво казах. Не е много научно. И е напълно ирационално.

Може и да беше ирационално, но Ниманс бе вече сигурен – мистериата с тези свръхнадарени деца не се дължеше на случайността. Ставаше дума за брънка от кошмара. Попита с безизразен глас:

– Това ли е всичко?

Докторът се поколеба.

– Не – каза той. – Има и още нещо. През лятото историята получи странно развитие – на пръв поглед безобидно, но смуцаващо. През миналия юли в болницата в Гернон компютризирах архивите. Дойдоха специалисти, за да прегледат прашните папки в подземния склад и да преценят обема на работата. Със същата цел слязоха и в сутерена на стария университет и на библиотеката отпреди шейсетте години.

Ниманс наостри уши. Шампела продължи:

– По време на работата си експертите направиха любопитно откритие – намериха родилни фишове за един период от около петдесет години. Само фишовете, без останалата част от медицинските досиета, сякаш... сякаш са били откраднати.

– Къде ги намериха? Къде точно?

– Това е най-странното... Били са подредени в личния сейф на един-единствен човек, служител на библиотеката.

– Името му?

– Кайоа. Етиен Кайоа.

– Бащата на Реми?

– Именно.

Полицаят се изправи.

– И чак сега го казвате? След като вчера откриха тялото му?

– Не ми харесва тона ви, господин комисар. Не ме бъркайте с вашите заподозрени, ако обичате. А и каква връзка може да има това с убийствата в Гернон?

– Аз решавам кое с кое има връзка.

– Така да бъде. Но във всеки случай аз казах същото и на лейтенанта. Така че, успокойте се. А и не ви съобщавам никаква тайна. Всеки в града може да ви разкаже тази история. Дори писаха в местната преса.

Полицаят прекара ръка по челото си и каза с по-спокоен тон:

– Извинете ме. Вече имаме три убийства и вероятно ще имаме още. Всяка минута, всяка информация е от значение. Къде са сега тези стари фишове?

– Прибрани са в сутерена на болницата. Въвеждането им в компютъра още не е приключило, затова ги пазят.

– И предполагам, че някои от тях са на малките генийчета.

– Не съвсем. По-скоро на родителите им или на техните родители. Точно тази подробност ме смуги. Защото, докато си правех моята проверка, в медицинските досиета на тези лица имаше родилни фишове, разбирате ли?

– Кайоа е откраднал само копията?

– Копията... или оригиналите. Може да е заменил оригиналните фишове с фалшифицирани. А оригиналите да са намерени в сейфа му.

– Никой не ми е споменавал за този случай. Нямах ли разследване?

– Не. Приеха го по-скоро като административна неуредица. А и евентуалният заподозрян, Етиен Кайоа, бе починал три години преди

това. Всъщност май само аз се заинтересувах от тази история.

– Не отидохте ли да видите фишовете? За да ги сравните с тези от официалните досиета?

Шампела слабо се усмихна.

– Исках да отида. Но в края на краищата не ми стигна времето. Не знам дали разбирате за какви документи става дума. Хвърчащ лист с теглото, ръста и кръвната група на новороденото. Същата информация се нанася на другия ден върху здравния картон на детето. Тези фишове са само първата брънка от медицинското досие.

Ниманс се сети, че Жоано бе поискал да посети архивите на болницата. Явно тези незначителни фишове живо го бяха заинтересували. Комисарят смени темата.

– Каква е връзката с Шернсе? Защо Жоано го е посетил веднага след като е излязъл оттук?

Смушението на директора се засили.

– Едмон Шернсе много се интересуваше от децата, за които ви говорих.

– Защо?

– Шернсе е... беше официалният лекар на института. Той познаваше отлично наследствените заболявания на моите пациенти. Затова се учудваше, че други деца, първи или втори братовчеди на пациентите ми, са толкова различни. Освен това генетиката бе негова страст. Мислеше, че генетичните дадености могат да се доловят в зеницата на човешкото същество. В някои отношения беше много особен човек...

Полицаят си припомни офталмолога. „Особен“: терминът отлично му прилягаше. Припомни си и тялото на Жоано, разядено от киселината. Попита:

– Не поискахте ли мнението му на специалист?

– Не. Не посях. Не познавате атмосферата в нашия град. Шернсе принадлежи на каймака на университета, разбирате ли? Той е сред най-известните офталмолози в областта. Докато аз съм само пазачът на тези стени.

– Мислите ли, че Шернсе също е прегледал официалните медицински досиета на новородените?

– Да.

– Смятате ли, че е направил това преди вас?

– Възможно е.

– Смятате ли, че е открил фалшификацията?

– Но... откъде да знам! Не разбирам накъде биете!

Ниманс не настоя. Беше си изяснил един друг аспект на историята – Шампела не бе отишъл да разгледа откраднатите от Кайоа фишове, защото го е било страх да не открие някаква уличаваща информация за преподавателите в университета. Преподавателите, превърнали се в господари на града, от които е зависела съдбата на хора като него.

– Какво друго казахте на Жоано?

– Нищо. Разказах му точно това, което казах и на вас.

– Размислете.

– Това е всичко. Уверявам ви. Ниманс се изправи.

– Името Юдит Еро говори ли ви нещо?

– Не.

– А името Филип Сертис?

– Това не е ли втората жертва?

– Не бяхте ли го чували преди?

– Не.

– А думите „пурпурни реки“ напомнят ли ви за нещо?

– Не. Наистина, аз не...

– Благодаря, докторе.

Ниманс вече прекриваше прага на вратата, когато подхвърли през рамо:

– Последен въпрос, докторе. Не видях никакво куче. Нямате ли кучета?

– Кучета ли?

– Да. Кучета за слепи.

Човекът разбра и намери сили да се усмихне.

– Кучетата са полезни за незрящите, които живеят сами. В нашия център нямаме нужда от кучета.

Навън Ниманс огледа светлата сграда, която блестеше на дъжда. От сутринта насам бе избягвал института заради псета, които не съществуваха. Собствените му призраци бяха стрували живота на младия лейтенант.

Ниманс караше надолу по лъкатушния планински път. Дъждът се усилваше. Вкопчен във волана, полицаят се опитваше да овладее колата, която на всеки завой се плъзгаше към пропастта.

Внезапно пейджърът извънтя в джоба му. Повикването бе от

Париж, от Антоан Ренс. Ниманс извади с една ръка клетъчния си телефон и набра номера. Щом чу гласа му, Ренс каза:

– Англичанинът е мъртъв, Пиер.

Напълно съсредоточен в разследването си, Ниманс се опита да претегли последствията от тази новина. Не успя. Директорът продължи:

– Къде си?

– В околностите на Гернон.

– Има заповед за арестуването ти. На теория трябва да се предадеш и да върнеш оръжието си.

– На теория?

– Говорих с Терпант. Всички медии са в града ви. Утре Гернон ще бъде най-известният град във Франция. И всички те търсят.

Ниманс мълчеше. Ренс попита:

– Пиер, смяташ ли, че ще заловиш убиеца?

– Не знам. Но съм на прав път, убеден съм.

– Тогава ще си уредим сметките по-късно. Не съм разговарял с теб. Ти си в неизвестност. Имаш още час или два да приключиш случая. След това вече нищо не мога да направя. Освен да ти намеря адвокат.

Ниманс измърмори нещо и изключи телефона. В този миг колата се появи от дясната му страна. Комисарят реагира със секунда закъснение. Колата с пълна сила го блъсна. Ниманс изпусна волана. Берлината се заби в скалата. Полицията изкрещя и се опита да я изправи. Успя да я овладее и хвърли потресен поглед към другата кола. Джип 4×4 със загасени фарове, който отново го атакуваше.

Ниманс натисна спирачките. Масивната кола на свой ред намали, после зави вляво и принуди полицаия да спре, преди да продължи напред. Ниманс отново даде газ, опитвайки се да задмине джипа от външната страна. Напразно.

Какво искаше този побъркан? Внезапно Ниманс намали и остана на няколко десетки метра зад колата убиец. Джипът също намали, принуждавайки берлината да се доближи. Но полицаят се възползва от тази промяна в скоростта му и рязко даде газ. Този път успя да се промъкне отляво.

Ускори още, натискайки газта до дупка. В огледалото за обратно виждане забеляза джипа да потъва в мрака. Така измина няколко километра.

Отново беше сам на пътя.

Какво ставаше? Кой го бе нападнал? И защо? Какво бе узнал, та се опитваха да го отстранят? Дори не бе различил силуета на волана.

След поредния завой Ниманс забеляза моста, който бе на десетина километра от Гернон. Даде още газ. Вече бе излязъл на бетонното платно, когато го заслепиха фаровете – джипът отново бе зад гърба му. Ниманс се съсредоточи върху пътя пред себе си. Помисли: „Не мога да умра. Не така.“ И натисна газта.

Изпитваше странно усещане, нещо като необяснимо убеждение: докато кара по този мост, нищо няма да му се случи. Жив е. Неуязвим е.

Ударът спря дъха му. Огледалото за обратно виждане се разби на парчета. Дръжката му разкъса слепоочието на Ниманс като кука. Полицаят се сви, стенойки, с ръце около главата. Усети как колата занася вляво, после вдясно, завърта се... Кръвта заливаше половината му лице.

Нов подскок и изведнъж стоманената плесница на дъжда. Безкрайният студ на нощта.

Тишина. Мрак. Няколко мига.

Когато отвори очи, Ниманс видя небе и светкавици наопаки. Летеше – сам на вятъра и дъжда.

Удряйки се в парапета, колата му го бе изхвърлила в празното над моста. В момента падаше бавно, тихо, безпомощно размахал ръце и крака, задавайки си нелепия въпрос какво усеща човек, когато умира.

Отговорът бе хиляди болезнени пробуждания. Пукот на клони. И два почти едновременни удара.

Собственият му контакт със земята, смекчен от многобройните разклонения на дърветата. И отново мрак.

Дойде на себе си постепенно и изтръгна от дъното на съзнанието си едно заключение: жив, беше жив.

Бе преминал през клоните на дърветата и за късмет се бе задържал в основата на отточна тръба в подножието на един от пилоните на моста. Колата му бе следвала същата траектория и се бе разбила точно над него – шасито на берлината висеше, заклещено в ръбовете на тръбата.

С отчаяно усилие полицаят се изтръгна от тръбата. Изправи се и се хвана за каросерията на колата. Отвори смачкания багажник и измъкна пушката си и няколко разпръснати вътре патрона. Бе изгубил очилата си и зареди пушката пипнешком. Зави му се свят и се свлече покрай колата. Този път го събуди студената вода. Намираше се в реката.

Защо не, всъщност?

Притисна пушката към гърдите си и се отпусна по течението.

Дълго се носи по гръб с отворени очи. Ледената вода свиваше кръвоносните съдове около слепоочието му и не позволяваше да загуби много кръв. Надяваше се, че водата го носи към Гернон.

Много скоро разбра, че греши. Реката не напускате гората, извиваше се във формата на буквата S и постепенно губеше силата си. Накрая течението спря. Ниманс с мъка изплува на брега и се огледа. Гората не беше много гъста, но бе толкова тъмно, че не се виждаше нищо. Никакъв ориентир. Опита се да разсъждава. Припомни си, че университетът е разположен на север от мястото, където смяташе, че се намира. Но как да определи къде е север? През деня би могъл да се ориентира по слънцето, но през нощта?

Внезапно се сети. Можеше да се ориентира по слънцето дори през нощта. Чрез растенията. Комисарят не знаеше нищо за растителния свят освен това, което е известно на всички – някои мъхове и лишеи обичат влагата и растат само на сянка, откъм северната страна на дърветата. Коленичи и затърси в джобовете на мокрото си палто резервните очила, които винаги носеше със себе си. Бяха здрави. Металната им калъфка ги бе предпазила.

Запълзя покрай дърветата и след няколко минути разбра, че не греши. Тръгна по дългия път на мъховете.

Накрая се появи пътят. Ниманс отново се взря в крайпътните дървета, за да определи посоката си. Тогава зад завоя изскочи жандармерийски фургон. От колата слязоха мъже, за да помогнат на Ниманс, все така вкопчен в пушката си.

Единият от мъжете извика на шофьора:

– В болницата, бързо!

В полусъзнание Ниманс прошепна:

– Не. В университета.

– Какво? Не се ли виждате какво са ви...

– В университета. Имам... среща.

Вратата се отвори.

Пиер Ниманс сведе поглед. Забеляза силните мургави китки на жената. Взря се в гъстата плетка на грубия пуловер, после плъзна поглед

нагоре, към яката, към шията, където косите бяха фини като едва видим ореол, като пролетна мъгла. Фани се прозя:

– Закъснявате, господин комисар.

Ниманс се опита да се усмихне.

– Не... не спяхте ли?

Младата жена поклати отрицателно глава и се отмести. Ниманс влезе в осветеното антре. Лицето на Фани промени изражението си. Бе видяла окървавеното лице на полицаия.

– Какво ви се е случило? Да не сте катастрофирали?

Ниманс леко кимна. Въпреки загубата на кръв, въпреки треската, бе щастлив да се намира тук. Чисти стени, меки цветове. Бюро с компютър, накамарено с книги. Камъни и кристали върху етажерките. Струпана екипировка за алпинизъм.

Отпусна се на един стол. Навън отново валеше. Чуваше барабаненето на капките някъде върху покрива, чуваше приглушените шумове в съседните стаи. Скърцаща врата. Стъпки. Нощ в света на студентите.

Фани свали палтото на полицаия и внимателно разгледа раната на слепоочието му. Явно не изпитваше никакво отвращение от съсирената кръв, от кафеникавата сгърчена плът. Дори подсвирна през зъби:

– Добре сте се наредили. Надявам се, че артерията не е засегната.

Но не може да се разбере. Все още тече кръв и... Как стана?

– Катастрофирах – лаконично отговори Ниманс. – С кола.

– Ще ви заведе в болницата.

– И дума да не става. Трябва да продължа разследването.

Фани изчезна в съседната стая, откъдето се върна, натоварена с компреси, лекарства, вакуумизирни пликчета със спринцовки и серум. Отвори няколко от тях със зъби. После вкара една игла в спринцовката. Ниманс погледна ампулата.

– Какво е това?

– Обезболяващо. Ще ви успокои. Не бойте се.

Ниманс я хвана за китката.

– Чакайте.

Прочете характеристиките на лекарството. Ксилокаин. Обезболяващо, което нямаше да го приспи. Кимна и пусна ръката ѝ.

– Не бойте се – повтори Фани. – Това ще намали и кървенето.

След няколко минути болката започна да изчезва.

– Имате ли с какво да зашиете раната? – попита полицаият.

– Не, разбира се. Трябва да отидете в болницата. Скоро раната пак ще започне да кърви.

– Стегнете я някак. Направете нещо. Трябва да продължа разследването и да запазя бистрия си ум.

Фани сви рамене, после наква си няколко компреса с някакъв аерозол. Ниманс погледна към нея. Бедрата ѝ опъваха дънките, формите ѝ пораждаха у него глуха възбуда дори в състоянието, в което са намираще.

Учудваха го контрастите в тази жена. Как можеше да бъде толкова поетична и заедно с това тъй конкретна? Толкова мека и толкова груба? Толкова близка и така далечна? Същото противоречие откриваше и в погледа ѝ – агресивен блясък в очите и безкрайна нежност в очертаването на веждите. Попита я:

– Сама ли живеете тук?

Фани почистваше раната с енергични жестове. Усмихна се.

– Непоправим сте.

– Извинете ме. Недискретен ли съм?

Фани прошепна в ухото му:

– Живея сама. Нямам гадже, ако това ви интересува.

– Но... защо живеете в университета?

– Така съм по-близо да работата си.

– Вярно. Спомням си. Най-младата дипломантка във Франция. Дъщеря и внучка на изтъкнати преподаватели. Вие сте от ония деца, които...

Фани го прекъсна:

– Какви деца?

– Искам да кажа, от свръхнадарените и в учението, и в спорта...

Лицето на младата жена потъмня. В гласа ѝ прозвуча подозрение.

– Какви ги дрънкате?

Полицаят не отговори, въпреки дивото си желание да разпита Фани за произхода ѝ. Но пита ли се жена откъде черпи генетичната си сила, какъв е източникът на хромозомите ѝ?

– Господин комисар, не знам защо сте дошли у дома ми във вашето състояние. Но ако имате конкретни въпроси, задайте ги.

Ниманс вече не усещаше болка, но би я предпочел пред хапливия тон на Фани. Усмихна се смутено.

– Исках да поговорим за университетския вестник, в който пишете...

– „Темпо“?

– Да.

– Е, и какво за него?

Ниманс замълча. Фани вече бинтоваше главата му.

– Питях се дали сте писали статия за нещо, станало в сутерена на университета през миналия юли...

– Какво нещо?

– Намерили са фишове на новородени в сейфа на Етиен Кайоа, бащата на Реми.

– О, тази история...

– Писали ли сте статия за нея?

– Мисля, че да, няколко реда.

– Защо не ми казахте?

– Да не би да има връзка с убийствата?

Ниманс повиши тон.

– Защо не ми казахте за тази кражба?

Фани сви рамене. Все още увиваше главата на полица.

– Нищо не доказва, че е имало кражба. С това безредие в архивите всичко се обърква, всичко се губи, после всичко се намира отново. Толкова ли е важно?

– Вие лично видяхте ли фишовете?

– Да, ходих в архива.

– Нищо особено ли не забелязахте в тези документи?

– Какво например?

– Не знам. Не ги ли сравнихте с оригиналните досиета?

Фани отстъпи. Превръзката бе готова.

– Това бяха само хвърчащи листове, писани от сестрите. Нищо забележително.

– Колко бяха?

– Няколко стотици. Не виждам какво...

– В статията си цитирахте ли имената от фишовете, семействата?

– Написах само няколко реда, нали ви казах?

– Мога ли да видя статията?

– Не си пазя статиите.

Фани стоеше изправена, със скръстени ръце. Ниманс продължи:

– Мислите ли, че някой е ходил да види тези фишове? За да открие името си или името на родителите си?

– Не, едва ли. Сега там е заключено. Но какво значение има? Каква е връзката с вашето разследване?

Ниманс не отговори веднага. Избягвайки да гледа Фани, той зададе друг въпрос, който по-скоро приличаше на удар под кръста.

– А вие разгледахте ли тези фишове внимателно?

Мълчание. Полицаят вдигна очи. Фани не бе помръднала от мястото си, но изглеждаше много далеч. Накрая отговори:

– Вече ви казах, че да. Какво точно ви интересува?

Ниманс се поколеба, после каза:

– Искам да знам открихте ли във фишовете имената на родителите си. Или на баба ви и дядо ви.

– Не. Защо питате?

Комисарят стана, без да отговори. Сега и двамата бяха прави, като на дуел, като два противоположни полюса. Ниманс видя бинтованата си глава в едно огледало в другия край на стаята. Обърна се към младата жена и смутено прошепна:

– Благодаря. И извинявайте за въпросите.

Взе палтото си и изрече:

– Колкото и невероятно да ви се струва, мисля, че тези фишове са коствали живота на един от полицаите, който участваше в разследването. Един млад лейтенант в началото на кариерата си. Той е искал да разгледа тези документи. И мисля, че са го убили, за да му попречат.

– Това е смешно.

– Ще видим. Отивам в архива, искам да сравня фишовете с медицинските досиета.

Вече навличаше подгизналото си палто, когато младата жена го спря.

– Няма да обличате тази ужасна дреха. Почакайте. Излезе от стаята, после се върна. Носеше фланелка, пуловер, подплатено сако и непромокаем панталон.

– Няма да ви отива – уточни тя, – но поне е сухо и топло. И главно, сложете това.

С един жест нахлузи върху главата му качулка от полиестер. Изненадан, Ниманс комично завъртя очи. Двамата едновременно избухнаха в смях.

За миг съучастничеството им се възстанови. Но полицаят сериозно каза:

– Трябва да тръгвам. Да продължа работата. Да отида в архива.

Не успя да реагира. Фани го прегърна и го целуна по устните. Усети, че го облива топлина. Не знаеше дали от треската или от нежността на езичето, което се плъзгаше между устните му, горещо като жарава. Затвори очи и прошепна:

– Разследването. Трябва да го продължа.

Но раменете му вече бяха притиснати о пода.

X

51

Вратата все още бе открената. Карим нахлузи ръкавици и я отвори. Запали фенера си и се вмъкна в гробницата. Слезе приведен по стъпалата и си каза: „Вече нямам избор.“ Фенерът освети повърхността на черна вода. Дъждът бе проникнал вътре и бе напълнил гробницата до половина.

Задържа дъха си и нагази във водата. Внезапно главата му се удари в ковчега. Извика, обзет от паника, после се завъртя, забави движенията си, опитвайки се да се успокои. Тогава видя малкия ковчег, който плуваше във водата като лодка.

Повтори си: „Нямам избор.“ Заобиколи ковчега и забеляза нещо, което не бе видял сутринта, когато пазачът го бе изненадал. Около винтовете боята се бе олющила. Някой явно бе отварял ковчега. Извади от джоба си сгъваеми клещи, чиито два края се съединяваха и образуваха отвертка, и се зае с винтовете.

Постепенно капакът се размърда. Карим с мъка го повдигна – водата вече стигаше до раменете му, – обърса очите си с ръкава и се взря в ковчега.

В ковчега нямаше скелет на дете. Не беше и празен, нито имаше следи от оскверняване. Бе пълен до ръба с малки кости, остри и белезникави. Нещо като гробница на гризачи. Хиляди изсъхнали скелети. Остри като нокти муцуни. Тънки като кибритени клечки костици.

С разтреперани крака Карим протегна ръка към костницата. Тогава чу глас зад гърба си.

– Не трябваше да се връщаш, Карим.

Нямаше нужда да се обръща, за да разбере кой говори.

– Крозие, не ми казвайте, че сте замесен.

Гласът продължи:

– Не биваше да ти давам това разследване.

Карим хвърли поглед към вратата на гробницата – силуетът на Анри Крозие ясно се очертаваше на светлината. Държеше в ръка MR 73 – същото оръжие като на Ниманс. С шест куршума в барабана. Карим попита:

– Мога ли поне да изляза от тази гнус?

Крозие направи знак с оръжието си.

– Ела насам. Но бавно. Много, много бавно.

Карим се плъзна във водата и изкачи стъпалата. Крозие се отдръпна, като все още държеше револвера си насочен към арабина. Мокър до кости, Карим се изправи до комисаря и отново попита:

– Каква е вашата роля във всичко това? Какво знаете?

Крозие помълча, после изрече:

– Беше през 1980-а. Когато пристигна, веднага я забелязах. Това си е моят град, малкия. Моята територия. А по онова време бях, кажи-речи, единственото ченге в Сарзак. Тази жена, толкова хубава, толкова висока, идваше да заеме поста си на учителка... Веднага се досетих, че не ѝ е чиста работата...

Карим подхвърли:

– Крозие, окоето на Сарзак.

– Аха. Проучих я. Разбрах, че е с дете. Успях да ѝ вляза под кожата. Всичко ми разказа. Разправяше, че дяволите искат да убият детето ѝ.

– Това ми е известно.

– Обаче не ти е известно, че аз реших да закрилям това семейство. Снабдих ги с фалшиви документи и...

Карим имаше чувството, че се взира в бездна.

– Кои бяха дяволите?

– Един ден дойдоха двама мъже. Уж търсеха стари учебници в училищата. Идваха от Гернон, откъдето идваше и Фабиен. Веднага разбрах, че те са дяволите...

– Как се казваха?

– Кайоа и Сертис.

– Подигравате ли ми се? По онова време Реми Кайоа и Филип Сертис са били по на дванайсет години!

– Не бяха Реми и Филип. Казваха се Етиен Кайоа и Рене Сертис. Трябва да бяха на около четирийсет. С костеливи лица и фанатични очи.

Ясно. Как не се беше сетил? „Грехът“ на пурпурните реки се разпростираше върху няколко поколения. Преди Реми Кайоа е бил Етиен Кайоа. Преди Филип Сертис – Рене Сертис. Карим прошепна:

– После?

– Поиграх си на лошо ченге. Проверка на документите и тъй натаък. Но нямаше в какво да ги упрекна. Тръгнаха си, без да открият Фабиен и детето ѝ. Поне така си мислех. Но когато Фабиен разбра, че те бродят из Сарзак, веднага реши да избяга. Не ѝ задавах въпроси. Унищожихме сума ти документи, страници от тетрадки, всичко заличихме,

Фабиен бе променила самоличността на детето си, но...

Карим го прекъсна.

– През нощта срещу неделя тук е идвал Филип Сертис. Знаете ли какво е търсил в гробницата?

– Не.

Абдуф посочи входа на гробницата.

– Ковчегът е пълен с кости на гризачи. Кошмарна работа. Какво означава това?

– Не знам. Не трябваше да го отваряш. Не уважавах мъртвите...

– Какви мъртви? Къде е тялото на Юдит Еро? Наистина ли е мъртва?

– Мъртва и погребана, малкия. Лично уредих погребението.

Арабинът потръпна.

– Вие ли поддържахте гроба?

– Аз. Нощно време.

Карим се приближи до дулото на оръжието и извика:

– Къде е тя? Къде е сега Фабиен Еро?

– Не трябва да й причиняваш зло.

– Господин комисар, вече не става дума за оскверняване на гробовете, а за убийства.

– Знам.

– Знаете?

– Показах го по всички канали на телевизията.

– Тогави ви е ясно, че става дума за серия от убийства с изтезания, зловещ мизансцен и цялата шибана гнусотия... Крозие, кажете ми къде да намеря Фабиен Еро!

Крозие все още държеше оръжието си насочено срещу Карим.

– Не трябва да й причиняваш зло.

– Крозие, никой нищо няма да й направи. Фабиен Еро е единствената, която може да ни каже нещо по случая. Всичко сочи към нея, разбирате ли? Всичко сочи към Юдит Еро, която би трябвало да лежи в този гроб!

Крозие свали оръжието си. Арабинът знаеше, че ако има момент, в който трябва да държи устата си затворена, то той е дошъл. Комисарят каза:

– Фабиен живее на двайсет километра оттук, на хълма Ерзин. Ще дойда с теб. Ако й направиш нещо, ще те убия.

Карим се усмихна и отстъпи назад. После светкавично се завъртя и заби петата си в гърлото на комисаря. Наведе се над възрастния човек.

Изтегли го до един гранитен гроб и мислено му поиска извинение.

Сега можеше да действа свободно.

52

– Горещо, Абдуф. Много горещо.

Гласът на Патрик Астие се опитваше да пробие през бурята от смущения. Клетъчният телефон на Карим бе извъннал, докато той караше из нещо като степи и с мъка избягваше коловозите. Астие продължи възбудено:

– Двете ти задачи бяха истински бомби със закъснител. И ми избухнаха право в лицето.

– Слушам те – каза Карим и паркира до пътя с изгасени фарове.

– Първо, злополуката със Силвен Еро. Намерих досието. И получих потвърждение на информацията, която имаш. Силвен Еро е карал колело и е бил блъснат от кола, която не е била открита. Кофти история. Към дело. Тогава жандармите са провели рутинна анкета. Няма свидетел. Няма мотив, който би могъл да говори за умисъл.

– Но?

– Но оттогава насам има голям прогрес в обработката на образите...

Карим усети, че се задават технически обяснения.

– Имай милост, Астие, карай направо.

– Добре. В досието намерих снимки. Черно-бели клишета. Виждат се следи от гумите на колелото, които се пресичат с тези на автомобила. Всичко е толкова замазано, че се чудя защо са запазили снимките.

– После?

– Ами после в Гренобъл имаме институт по оптика...

– Майната ти, Астие, недей...

– Почакай. Там могат да обработват образите така, както не можеш да си представиш. С една дума, да ти покажат подробности, невидими с просто око. Добре ги познавам тамошните инженери. Казах си, че може би си струва да ги събудя и...

– И КАКВО?

– Резултатите им разказват съвсем друга история. Увеличиха следи от гумите на велосипеда и на автомобила. Първото им заключение е, че Еро не е отивал на работа в планината, а в обратната посока – към университета.

– Но... какво казва жена му Фабиен?

– Фабиен Еро е излъгала. Прочетох показанията ѝ – тя просто е потвърдила това, което са предположили жандармите. Но то не е вярно.

Карим стисна зъби. Нова лъжа, нова мистерия. Астие продължи:

– И това не е всичко. Оптиците са анализирали и следите от гумите на колата. Те вървят и в двете посоки, Карим. Водачът е минал веднъж през тялото, после е дал заден ход и после пак го е прегазил. Това си е истинско шибано убийство.

Карим вече не слушаше. Струваше му се, че най-после знае какъв е мотивът за отмъщението на семейство Еро. Преди бягството на двете жени, преди страха и преследването, които косвено бяха причинили смъртта на Юдит, е имало убийство. Убийството на Силвен Еро. Дяволите най-напред са отстранили „силния човек“ в семейството, после са се заловили да преследват жените.

Фабиен Еро. Юдит Еро.

– А болницата?

– Бомба номер две. Прегледах регистъра за ражданията през 1972 г. Страницата за 23 май е откъсната.

Карим усещаше, че го обзема чувство за нещо вече видяно.

– Но това не е най-странното – подзе Астие. – Прегледах и архивите с медицинските досиета на децата. Истински лабиринт. Там намерих досието на Юдит. Съвсем лесно. Схващаш ли какво означава това? Сякаш нещо друго се е случило през онази нощ, което е трябвало да бъде заличено от общия регистър, но не и от досието на детето. Страницата е откъсната, за да се прикрие това мистериозно събитие, а не раждането на момиченцето. Разпитах няколко от сестрите, но бяха твърде млади, за да знаят нещо по въпроса.

Карим благодари на инженера и затвори. Взря се в хълма Ерзин, който се очертаваше на четиристотин метра оттам.

На този хълм го очакваше истината.

53

Къщата на Фабиен Еро.

На върха на хълма. Каменни стени. Мъртви прозорци. Наоколо – пустош. Нищо и никой на двайсет километра околоръст.

Карим паркира и се закатери по покрития с трева склон. До къщата имаше огромна сателитна антена. Карим извади оръжието си и си

спомни, че в цевта вече има куршум. Тази мисъл го успокои.

Преди да се запъти към вратата, надникна в гаража, в който бе паркирано едно волво, покрито със светъл гюрук. Колата не беше заключена. Отвори капака и с няколко опитни жеста унищожи кутията с бушоните. Ако се случеше нещо, Фабиен не можеше да отиде никъде.

Насочи се към вратата на къщата и почука няколко пъти. Отдръпна се назад с оръжието в ръка. След няколко мига вратата се отвори. Без звук на ключ или резе. Фабиен Еро вече не живееше в страх.

Карим видя пред себе си жена, висока колкото него. Широки рамене, бяло лице с правилни черти, обрaмчено със ситно къдрави кестеняви коси. Очила с дебели рамки.

Карим се представи.

– Лейтенант Карим Абдуф. Полиция.

Никакъв признак на изненада. Тя гледаше Карим през очилата си и леко поклащаше глава. После сведе очи към ръката му с глока.

– Какво обичате? – попита с топъл глас.

Карим стоеше неподвижно, замръзнал в тишината на нощта.

– Влезте. Като начало.

Жената се усмихна и му направи път.

Капаците бяха спуснати, повечето от мебелите бяха покрити с разноцветни покривала. Телевизор, отворено пиано. Над клавишите – ноты: соната в си бемол минор от Фредерик Шопен. Всичко тънеше в трепкащия полумрак на десетина свещи.

Фабиен Еро прошепна:

– Оттеглила съм се от света и от времето. Тази къща прилича на мен.

Карим си спомни за сестра Андре, оттеглила се в мрака.

– А сателитната антена въвн?

– Чрез нея поддържам контакт. Трябва да науча, когато се разкрие истината.

– Това ще стане съвсем скоро, госпожо.

Жената кимна, без да промени изражението си. Полицаят не очакваше токова спокойствие, такива усмивки, такъв мек глас. Насочи оръжието си и се засрами, че заплашва тази жена.

– Госпожо – каза той, – разполагам с много малко време. Трябват ми снимки на Юдит, дъщеря ви.

– Снимки на...

– Ако обичате. От повече от двайсет часа съм по следите ви и се опитвам да разбера. Защо сте организирали този заговор, защо сте се

опитали да заличите лицето на детето. Засега са ми известни само два факта. Юдит не е била чудовище, както си мислех в началото. Напротив, смятам, че е била прекрасна, чаровна. Другият факт е, че по лицето ѝ е имало следи от изживявания кошмар. Кошмар, който дълго ви е карал да бягате и който сега се пробужда отново като злотворен вулкан. Така че покажете ми снимките и ми разкажете цялата история. Искам да чуя дати, подробности, обяснения, всичко. Искам да разбера защо и как мъртвото от четиринайсет години момиченце се е отдало на истинско клане в един университетски град в подножието на Алпите!

Жената остана неподвижна няколко секунди, после тръгна по един коридор. Карим я последва, стиснал оръжието си. Влязоха в малка стая, Фабиен Еро отвори едно чекмедже и извади оттам желязна кутия. Карим хвана ръката ѝ и сам отвори кутията.

Снимки. Само снимки.

Жената се допита до Карим с поглед, после порови из снимките и подаде една на полицаия. Той неволно се усмихна.

От снимката го гледаше малко момиченце с овално лице, матова кожа и късо подстригани къдрави коси. Светли очи грееха под изписаните, доста дебели вежди.

На Карим му се струваше, че познава това лице отдавна, много отдавна. Открай време. Полицаят се бе надявал, че по някакъв начин чертите на детето ще хвърлят светлина върху случая. Но чудото не стана, Фабиен прошепна с топлия си глас:

– Снимката е направена няколко дни преди смъртта ѝ. В Сарзак. Тогава беше с къси коси. Ние...

– Нещо не пасва. Това лице би трябвало да ми разкрие нещо, да ми даде някакво обяснение. А виждам само лицето на хубаво момиченце.

– Защото снимката е непълна.

Карим потръпна. Сега жената му показваше друго Клише.

– Ето последната училищна снимка от Гернон. Училището „Ламартин“. Точно преди да заминем за Сарзак.

Ченгето се взря в усмихнатите лица на децата. Позна Юдит, после схвана поразителната истина. Беше очаквал това. То бе единственото обяснение. И все пак не разбираше.

– Юдит не е ли била единственото ви дете?

– И да, и не.

– И да, и не? Какво... какви ги говорите? Обяснете ми.

– Нищо не мога да ви обясня, младежо. Мога само да ви разкажа как необяснимото съсипа живота ми.

XI

54

В сутерена с архивите имаше истински океан от хартия. Талази от папки по рафтовете – натрупани, завързани, издути. Купища пакети задръстваха пътеките между тях.

Ниманс прескочи купчините и тръгна по първата пътека. Докато преглеждаше регистрите, не спираше да мисли за Фани, за невероятния час, който бе изживял. Усмехнатото лице на младата жена в полумрака. Покритата ѝ с белези ръка, която загаси лампата. Малките сини пламъчета, които горяха в нощта – очите ѝ.

Колко време бе прекарал в обятията ѝ? Не можеше да каже. Но по устните си, по наранената си кожа усещаше нещо като татуировка, като отпечатък. Фани бе изтръгнала от душата му отдавна загубени тайни, забравени пориви, чието възкръсване дълбоко го вълнуваше.

Ниманс се съсредоточи. Отвори нужната му папка и започна да чете фишовите. Имена. Дати. Отчети на сестри за новородените бебета. На всеки фиш бяха отбелязани фамилията, теглото, ръстът и кръвната група на детето. Както и броят на дадените биберони и имената на някакви препарати, явно витамини или нещо подобно.

Прегледа всички фишове – бяха няколкостотин и се отнасяха за период от повече от петдесет години. Нито едно име не му напомни нещо. Нито една дата.

Реши да сравни фишовите с медицинските досиета на новородените. Извади петдесетина досиета и започна да сравнява първата им страница с фишовите. Установи, че първите страници бяха фалшифицирани. Етиен Кайоа бе имитирал почерка на сестрите доста прилично, но изматата си личеше съвсем ясно.

Защо го бе направил?

Полицаят сравни няколко фиша с първите страници на съответните досиета. Сравни всеки ред, всяка колона и не забеляза нищо. Копията бяха еднакви. Продължи нататък.

И този път видя.

Една незабележима разлика между истинския и фалшивия фиш. **РАЗЛИКАТА**. Все още не знаеше какво означава тя, но усещаше, че държи в ръцете си един от ключовете към загадката. Откри същата

разлика и на други фишове, след това сложи в една папка пълните досиета и откраднатите от Кайоа документи.

Напусна сутерена и прибра папката в багажника на новата си кола – синьо жандармерийско пежо, после се върна в болницата и отиде в родилното отделение.

В шест часа сутринта мястото бе тихо и сънливо, въпреки ярките неоновни светлини. Няколко от сестрите и акушерките, които срещна, се опитаха да го спрат, тъй като не носеше стерилни дрехи. Но трицветната му карта и решителният му вид не допускаха никакъв коментар.

Откри един гинеколог, който тъкмо излизаше от операционната. На лицето му бе изписана цялата умора на света. Ниманс се представи и за даде въпроса си – имаше само един въпрос.

– Докторе, има ли логическа причина, поради която бебето рязко да промени теглото си през първата нощ след раждането?

– Какво искате да кажете?

– Често ли се случва бебето да отслабне или да наддаде с няколкостотин грама в часовете след раждането си?

Лекарят отговори:

– Случва се. Но ако детето много спадне на тегло, се налага обстоен преглед, защото това означава, че има някакъв проблем.

– А ако наддаде? Ако само за една нощ теглото му рязко нарасне?

– Такова нещо не може да се случи. Никога. Не ви разбирам.

Ниманс се усмихна.

– Благодаря, докторе.

Ето каква била машинацията на пурпурните реки. Оставаше само да провери още нещо. В университетската библиотека.

55

– Вън! Всички!

Библиотеката бе ярко осветена. Полицаите вдигнаха носове от книгите си.

– Вън! – повтори Ниманс. – Разследването тук завърши.

Полицаите смутено се спогледаха. Несъмнено бяха чули, че главният комисар Ниманс вече не ръководи разследването. Несъмнено не разбираха защо прочутото ченге се разхожда с овързана глава и папка под мишница. Но кой можеше да се опъне на Ниманс, особено когато гледаше с този поглед?

Полицайте станаха и се приготвиха да си тръгват. Един от тях се приближи до комисаря и тихо го повика. Ниманс позна набития лейтенант, който разучаваше дипломната работа на Реми Кайоа.

– Приключих с тухлата, господин комисар. Исках да ви кажа... Може би не е важно, но заключението на Кайоа е наистина изненадващо. Спомняте ли си за атлона, за човека, у когото интелектът и силата, духът и тялото се сливат в едно? Ами значи Кайоа споменава за нещо като проект, чрез който да се възпроизведе подобно единство. Но не говори за нови програми за учениците и студентите, нито за преподавателите. Намеква за...

– За генетично решение.

– И вие ли сте чели работата му? Изглежда доста откачено. Според него интелектът е биологична реалност. Той е генетично заложен и трябва да се свърже с други гени, които са носители на физическата сила, за да се възпроизведе съвършенството на античния атлон...

Ниманс вече бе наясно със същността на заговора на пурпурните реки. И не искаше да чуе описанието му от тромавия полицай. Ужасът трябваше да остане латентен, подразбиращ се, мълчалив.

– Остави ме, момче – изръмжа той.

Но полицаят не спираше:

– На последните страници Кайоа говори за селекция на ражданията, за рационализирани съюзи, за нещо като тоталитарна система... Напълно смахната работа. Като във фантастичните романи от шейсетте години...

– Разкарай се!

Набитият полицай изгледа Ниманс, поколеба се, накрая си тръгна.

Комисарят прекоси пустата зала и спря пред бюрото на Реми Кайоа, главен библиотекар на университета. Натисна няколко клавиша на компютъра, после се замисли – необходимите му сведения бяха от периода преди седемдесетте години, така че нямаше как да се намират в машината.

Трескаво затърси из чекмеджетата на бюрото регистрите със списъците, които го интересуваха. Не на книгите. Не на студентите.

Само на остъклените кабинни, заемани през годините от хилядите читатели.

Колкото и абсурдно да изглеждаше, Ниманс очакваше да намери във вътрешната логика на кабините, грижливо подредени от бащата и сина Кайоа, съответствие с това, което бе открил в болницата.

Накрая откри регистрите на местата в библиотеката. Разтвори

папката си и извади досиетата на новородените. Изчисли след колко години децата са станали студенти, после потърси имената им в списъка на заеманите места.

Намери ги в плана на кабинките – вписани във всяко квадратче. Не можеше и да се мечтае за по-логична, по-стройна система, по-съответстваща на конспирацията, за която подозираше. Всяко от децата от фишовите винаги бе поставяно – двайсет години по-късно, вече като студент – на едно и също място. С дни, седмици и години в една и съща кабинка, но винаги срещу един и същ студент от другия пол.

Сега Ниманс знаеше, че е прав.

С разтреперани ръце изключи компютъра. Все така седнал зад бюрото на Кайоа се свърза по клетъчния си телефон с нощния пазач на кметството в Гернон. С голяма мъка успя да го убеди да слезе в архива и да донесе от там регистъра на браковете, сключени в града.

Когато пазачът най-сетне се върна на телефона с регистъра, Ниманс започна да му диктува имената. Искеше да знае дали те принадлежат на хора, които са се оженили помежду си. В седемдесет процента от случаите бе точно така.

Ниманс прекоси двора на университета и влезе в административната сграда. Качи се на последния етаж и се отправи към кабинета на ректора. Премина през секретарската стая и свали от стените снимките на младите медалисти. Отвори вратата на ректора, без да чука.

– Какво...

Като видя комисаря, ректорът веднага се успокои.

– Надявам се, че имате нещо ново. Тук всички сме...

Полицаят постави снимките на бюрото, после извади фишовите от папката си. Луис се размърда на стола си.

– Какво наистина...

– Почакайте.

Ниманс разположи фишовите и снимките пред очите му и попита:

– Сравнете тези фишове с имената на шампионите. За същите ли семейства става дума?

– Моля?

– Мъжете и жените от тези фишове са се оженили един за друг. Мисля, че принадлежат към прословутото университетско братство. Трябва да са преподаватели, учени, интелектуалци... Погледнете имената и ми кажете дали наистина това са родителите или бабите и дядовците на поколението от гении, които печелят всички спортни състезания...

Луис сложи очилата си и сведе поглед.

– Ами да, повечето имена са ми познати...

– Потвърждавате ли, че децата на тези двойки притежават изключителни способности – и умствени, и физически?

– Но... да, точно така. Това младо поколение е направо блестящо. Повярвайте ми, те ще изпълнят обещанията си. Впрочем и в предишното поколение вече имаше такива представители. Новото ще затвърди престижа на университета и...

Ниманс прекъсна ректора и прибра фишовете и снимките в папката си. После глухо изрече:

– Радвайте се тогава. Защото тези имена наистина ще допринесат за славата на университета ви.

По лицето на ректора се бе изписал ужас. Той прошепна:

– Но какво ви е? Вие кървите...

Ниманс сведе поглед и видя черна локва върху бюрото. Раната му се бе отворила. Залитна и не успя да отговори на въпроса. След миг се свлече на колене, с лице върху бюрото.

56

Светлина. Шум. Топлина.

Пиер Ниманс не разбра веднага къде се намира. После видя лице с лекарска шапка. Бяла престилка. Неон. Болница. Колко време бе останал в безсъзнание? Чу глас:

– Започнете преливането. Инжектирайте диприван, двацет кубика.

Ниманс разбра и се опита да се изправи. Сграбчи китката на лекаря и изрече:

– Не искам упойка!

Докторът поразено го изгледа.

– Не искате упойка! Но човече, трябва да ви зашия. Сцепен сте на две.

Ниманс намери сили да прошепне:

– Местна... Местна упойка.

Човекът въздъхна, после се обърна към анестезиолога.

– Добре. Направете му силокаин. В максимална доза. Четирийсет кубика.

Ниманс се отпусна. Затвори очи. Докато лекарят и сестрите се суетяха около слепоочието му, мислите му губеха яснотата си. Сърцето му забавяше ударите си, главата вече не го мъчеше.

Тайната... Тайната на Кайоа и Сертис... Дори това ставаше неясно, странно, далечно... Лицето на Фани... Мускулестото ѝ и нежно тяло... Фани...

– Стоп!

Заповедта наруши тишината в операционната. Всички спряха.

Ниманс отвори очи и видя дявол с плитки, който размахваше под носа на лекаря трицветната си карта. Карим Абдуф.

– Не го докосвайте – нареди Карим.

Лекарят сви рамене.

– Все трябва да срежа конците.

– Как е той?

– Състоянието му е стабилно. Загубил е много кръв, но му преляхме достатъчно. Зашихме раната. Операцията още не е напълно завършена, но...

– Давали ли сте му нещо?

– Нещо?

– За приспиване.

– Само местна упойка и...

– Донесете амфетамини. Възбудителни. Трябва да го събудя. Въпросът е на живот и смърт.

Лекарят извади от едно плитко чекмедже няколко малки хапчета.

– Ето. Това ще го държи буден около половин час, но после...

– Сега се омитайте. Всички! Искам да говоря с комисаря.

Лекарят и сестрите неохотно излязоха.

Карим откачи системата от ръката на Ниманс и му подаде сакото. В другата си ръка държеше хапчетата. Усмихна се.

– Амфетамините ви господин комисар. От един път не се свиква.

Ниманс сграбчи кожата ръкав на Карим и прошепна:

– Карим... Аз... разкрих заговора им.

– Заговора?

– Заговора на Сертис, Кайоа и Шернсе. Заговора на пурпурните реки.

– КАКВО!

– Те... те разменят бебетата.

XII

57

Осем часът сутринта. Карим Абдуф и Пиер Ниманс стояха под огромен бор, единият подпрян на своето ауди, другият на дървото. Бяха съсредоточени и напрегнати до крайност. Арабинът наблюдаваше комисаря, който постепенно възвръщаше силите си под въздействието на амфетамина. Бе му разказал за смъртоносната атака на джипа. Сега Абдуф искаше да узнае цялата истина.

Пиер Ниманс започна:

– Снощи бях в института на слепите.

– По следата на Ерик Жоано. Знам. Какво открихте там?

– Шампела, директорът, ми съобщи, че лекува деца с наследствени заболявания на очите. Деца все от едни семейства, на университетския елит. Шампела обясни явлението така: поради своята изолираност въпросните интелектуалци се женели помежду си и така са обеднили кръвта си. Децата, които се раждат днес, ще бъдат блестящи умове, но телата им са изтощени, изчерпани.

– Каква е връзката с разследването?

– На пръв поглед никаква. Жоано е бил там заради евентуалната връзка между очните болести и извадените очи. Но няма такава. Има нещо съвсем друго. Шампела ми каза също, че от двайсетина години насам в тази общност се раждат и много силни физически деца. Интелигентни, но и способни да спечелят всички медали в спортните състезания. А тази подробност не се вписва в пейзажа. Как така едно и също братство успява да произведе и обременени наследствено деца, и блестящи свръхчовеци? Шампела се е поинтересувал за произхода на свръхнадарените. Разгледал е медицинските им досиета в родилния дом. Търсил е в архивите. Дори е проверил в досиетата на родителите, на дядовците и бабите им. Търсел е някакъв знак, някаква генетична особеност. Но нищо не е открил. Абсолютно нищо.

– Е и?

– Историята има продължение. През миналия юли в архивите на болницата са били открити стари документи, забравени в сутерена на бившата библиотека, фишове на новородени. Тези новородени са били родителите или дедите на сегашните генийчета.

– Което ще рече?

– Че фишовете са били издавани в два екземпляра. Или по-вероятно, че документите, които е видял Шампела в медицинските досиета, са били фалшиви, а истинските фишове са откритите в сейфа на главния библиотекар на университета Етиен Кайоа, бащата на Реми.

– По дяволите.

– Именно. Шампела би трябвало да сравни едните фишове с другите. Но не го е сторил. От липса на време. От нехайство. И от страх, че може да открие някоя нездрава истина за общността в Гернон. Аз обаче го направих.

– И какво установихте?

– Фишовете в официалното досие са фалшиви. Етиен Кайоа е имитирал почерците на сестрите и всеки път е променял една цифра.

– Каква цифра?

– На теглото на детето в момента на раждането. За да може тази цифра да съответства на цифрите, които сестрите ще нанесат през следващите дни.

– Не разбирам.

– Слушай ме добре, Карим. Етиен Кайоа е фалшифицирал първите фишове, за да прикрие един необясним факт. Теглото на новороденото, отбелязано на този документ, не съответства на теглото му от следващия ден. Бебетата са отслабвали или са наддавали с по няколкостотин грама само за една нощ. Отидох в родилното отделение и се консултирах с гинеколог. Научих, че не е възможно децата да се развиват толкова бързо. Тогава разбрах. Не теглото се е променяло за една нощ, а бебето е било сменяно. Точно това е искал да скрие бащата Кайоа. Той, или по-скоро съучастникът му Сертис, нощен санитар в университетската болница в Гернон, е разменял децата.

– Но... защо?

Ниманс се опита да се усмихне.

– За да вдъхне живот на изтощената общност, за да ѝ влее свежа, здрава кръв. Техниката на Кайоа и Сертис е била проста. Заменяли са някои от университетските бебета със селски деца, подбирани според физическите характеристики на родителите им. Така в интелектуалното общество на Гернон се са появявали телесно здрави деца. Нова кръв се е вливала в старата кръв на единственото място, където пътищата на недостъпните интелектуалци са се пресичали с тези на простите селяни – родилното отделение в университетската болница. Такъв е смисълът на тайнствените думи от тетрадката: „Ние владеем пурпурните реки.“ Не

става дума за топографски термин, а за кръвта на обитателите на Гернон. За вените на децата от долината. Кайоа и Сертис, бащите и синовете, са контролирали кръвта на своя град. Те са извършвали най-простата генетична манипулация – разменяли са бебетата.

Тогава отгатнах, че Кайоа и Сертис, бащите и синовете, са имали и по-точна цел. Искали са не просто да освежат скъпоценната кръв, но и да създадат съвършени същества, свръхчовеци. Същества красиви като тези на снимките от Олимпийските игри в Берлин. И интелигентни като най-прочутите учени от Гернон. Разбрах, че тези откачалки са искали да обединят мозъците на Гернон с телата от планинските села. Затова са организирали не само ражданията, но и бракове между избраните деца.

Карим поемаше една след друга информацията, които сякаш отекваха в дъното на мълчанието му. Трескавият монолог на Ниманс продължи:

– Как са били организирани срещите? Как са били програмирани браковете? Знаех, че Кайоа и Сертис са изпълнили големия си проект чрез скромните и незабележими роли, които са играли. Спомни си думите в тетрадката: „Ние сме господарите, ние сме робите. Ние сме навсякъде, ние сме никъде.“ Тези думи дават да се разбере, че въпреки невзрачния си статус, всъщност благодарение на него, тези мъже са владеели съдбата на цялата област. Били са слуги. Но са били и господари.

Така че двамата Сертис са били само санитарни, но като са разменяли бебетата, те са променяли битието на децата в цялата област. А двамата Кайоа са използвали професията си, за да организират следващата част от програмата – браковете. Но как?

Спомних си за личните регистри на Кайоа в библиотеката. Проверихме кои книги са били взимани от студентите. Проучихме биографията на тези студенти. Само на едно нещо не обърнахме внимание – на местата, на които са седели читателите, на кабинките, в които са чели. Отидох в читалнята и сравних тези места с фалшифицираните фишове. Станало бе преди трийсет, четирийсет, петдесет години, но всичко съвпаднаше, до последното име.

Разменените деца винаги са били поставяни срещу едно и също лице от другия пол, произлязло от някое от най-блестящите семейства в университета. Тогава проверих в кметството. Повечето от двойките, запознали се в читалнята, впоследствие се бяха оженили.

Бях прав. След като разменяли самоличностите, „господарите“ грижливо организирали срещите. Поставяли селските деца срещу изключително интелигентните деца на преподавателите. Така

осъществявали висш съюз между „децата-тела“ и „децата-мозъци“. И се получило, Карим. Шампионите на университета са децата тъкмо на тези двойки.

Свързах тези елементи и постепенно подредих пъзела. Разбрах, че вървя по следите на убиеца, който се бе уплашил от разгласената в пресата история с откритите фишове. И той като мен сигурно е сравнил двете групи документи. И сигурно вече е имал съмнения относно произхода на „шампионите“ на Гернон. Несъмнено е един от тях. Едно от съданията на ония побъркани.

Отгатнал е принципа на конспирацията. Проследил е сина на крадеца на фишове Реми Кайоа и е открил какво го е свързвало със Сертис и Шернсе... Според мен последният е привнесен елемент, превъртял лехкар, който е открил истината и е предпочел да се присъедини към манипулаторите, вместо да ги разобличи. Та нашият убиец ги е открил и е решил да ги унищожи. Измъчвал е първата си жертва, Реми Кайоа, и така е научил цялата история. После се е задоволил да осакати и убие двамата му съучастници.

Карим се изправи.

– Само защото са разменяли бебета? И са организирали бракове?

– Има още един факт, който не знаеш. Сред селяните в планината детската смъртност силно се е увеличила. Явлението е необяснимо, още повече, че става дума за съвсем здрави семейства. Сега вече ми е ясна причината за тази смъртност. Двамата Сертис не само са разменяли бебетата, но и са убивали новородените, които са представляли за деца на селяните. Всъщност децата на интелектуалците. По този начин са били сигурни, че лишените от потомство семейства ще родят нови деца и ще им доставят нова свежа кръв. Тези хора са били фанатици, Карим. Болни хора, убийци, и бащата, и синът. Готови на всичко, за да поставят началото на висша раса.

Карим попита:

– Ако убийствата са извършени за отмъщение, защо са тези сходни осакатявания?

– Те имат символично значение. Целта е да се заличи биологичната идентичност на жертвите, да се унищожат белезите на произхода им. И мизансценът цели същото – да се видят най-напред отраженията, а не самите тела. Друг начин да се дематериализират жертвите. Кайоа, Сертис и Шернсе са били крадци на идентичности. И са заплатили за това. Око за око, зъб за зъб.

Абдуф се приближи до Ниманс.

– Ниманс, вие сте гениално ченге.

– Не, Карим. Защото сега знам мотива на убиеца, но не знам кой е той.

Арабинът сухо се изсмя.

– Аз знам кой е.

– Какво?

– Сега вече всичко съвпада. Спомнете си за моето разследване. За дяволите, които са искали да заличат лицето на Юдит, защото е било доказателство, улика. Дяволите са били Етиен Кайоа и Рене Сертис, бащите на жертвите. И знам защо са искали да заличат лицето на Юдит. – Защото то е можело да ги издаде, да разкрие същността на пурпурните реки и размяната на бебетата.

– Но защо?

– Защото Юдит Еро е имала сестра близначка, която е била разменена.

58

Този път беше ред на Карим да разказва.

– Казвате, че заговорниците са подбирали децата според физическия профил на родителите им. Търсели са най-силните, най-здравите сред планинците. Тогава е нямало как да не попаднат на Фабиен и Силвен Еро, млада двойка от Таверли, село на хиляда и осемстотин метра надморска височина.

Тя – висока метър и осемдесет, силна, прекрасна. Отдадена на професията си учителка. Виртуозна пианистка. Мълчалива и грациозна, силна и поетична. По-малко информация имам за съпруга ѝ Силвен. Той е живял изключително във високите планини, събирал е редки кристали. И той е бил истински великан, който не се е колебаел да се изкачва по най-недостъпните върхове.

Ако заговорниците е трябвало да откраднат едно-единствено дете в цялата област, те са щели да изберат детето на тази забележителна двойка.

Сигурен съм, че са очаквали с нетърпение раждането му. Истински генетически вампири. И го дочакват – на 22 май 1972 г. Семейство Еро пристига в болницата в Гернон. Високата хубава жена всеки миг ще роди. След само седем месеца бременност. Детето ще е недоносено, но според акушерките в това няма нищо страшно.

Само че нещата не се развиват както са предвидени. Бебето е разположено седалищно. Налага се да упоят Фабиен и да я изродят с цезарово сечение. Раждат се еднолични близначки с дихателни смущения. Поема ги санитарят и спешно ги слага в кувъз. Санитарят е Рене Сертис, бащата на Филип.

Той е напълно объркан. Тази нощ е трябвало да размени детето, но не е могъл да предвиди, че ще бъдат две. Какво да прави? Студена под го облива, докато къпе недоносените деца – истински шедьоври със свежа кръв, предназначени за новия народ на Гернон. Накрая ги поставя в кувъзи и решава да размени само едното. Никой не се е вглеждал в лицата им. Едва ли са видели дали си приличат. И Сертис решава да рискува. Измъква едната от близначките от кувъза и я слага на мястото на момиченце от университетско семейство, което донякъде прилича на него – същия ръст, същата кръвна група, приблизително същото тегло.

Знае обаче, че ще трябва да убие размененото дете, защото не може да остави жива една фалшива близначка, която няма да има нищо общо със сестра си. Задушават детето, после извикват педиатрите и сестрите. Разиграва паника, угризения. Не разбира какво се е случило, наистина не разбира... Никой не се учудва особено. Още една внезапна смърт сред децата на селяните. Медицинският персонал се утешава, като си казва, че поне едно от двете деца е оцеляло. Сертис се радва – другата малка Еро ще се присъедини към клана на Гернон чрез новото си семейство.

Всичко това, Ниманс, си го представям благодарение на вашите открития. Защото жената, с която разговарях тази нощ, Фабиен Еро, не знае нищо за заговора, дори днес. А през онзи нощ не е видяла нищо, не е чула нищо. Била е упоена.

А когато се събудила, ѝ обяснили, че е родила две момиченца, но само едното оцеляло. Може ли човек да оплаква същество, за чието съществуване дори не е подозирал? Фабиен се примирява с новината. След седмица напуска болницата и отнася дъщеричката си, която бързо се съвзема.

Някъде в болницата Рене Сертис наблюдава двойката, която се отдалечава. Майката държи в прегръдките си двойничката на размененото дете, но той знае, че тази дива двойка, която живее на петдесет километра оттам, никога няма да има причина да се завърне в Гернон. Като оставя живо второто дете, Сертис рискува, но рискът е минимален. По онова време той мисли, че лицето на близначката никога няма да разкрие заговора им.

Но греша.

Осем години по-късно затварят училището в Таверле, където преподава Фабиен, И я преместват – това е единствената случайност в цялата история – в самия Гернон, в престижното училище „Ламартин“, където учат децата на университетските преподаватели.

Така Фабиен открива един невъзможен факт. В класа на Юдит има още една Юдит. Момиченцата си приличат като две капки вода. След като преминава първата изненада – междуременно фотографът прави снимка на класа, на която се виждат двете двойнички – Фабиен анализира ситуацията. Има едно-единствено обяснение. Другото дете може да бъде само близначката на Юдит, която е оцеляла и по някаква причина е сменена с друго бебе.

Учителката отива в родилния дом И обяснява случая. Приемат я студено и подозрително, Фабиен не се оставя да я сплашат. Тя нагрубява лекарите, нарича ги крадци на деца и обещава да се върне. Няма съмнение, че Сертис е присъствал на сцената и е надушил опасността. Но Фабиен е вече далеч. Тя решава да посети семейството на преподавателите, така наречените родители на втората ѝ дъщеря. Узурпаторите. Качва се на велосипеда си и заедно с Юдит тръгва към университета.

Но изведнъж настъпва ужасът. Започва да притъмнява, когато една кола се опитва да ги блъсне, Фабиен и дъщеря ѝ са изхвърлени в канавката, Фабиен здраво стиска детето и успява да забележи убийците. Мъже с пушки, изскочили от колата си. Фабиен не разбира. Защо е всичко това?

Накрая убийците си тръгват, вероятно решили, че двете жени са паднали в пропастта. Същата нощ Фабиен отива в Таверле, където работи мъжът ѝ. Разказва му цялата история и предлага да уведомят полицията. Силвен не е съгласен. Той иска да си уреди сметките с мръсниците, които са искали да убият жената и детето му.

Взема една пушка, качва се на велосипеда и слиза в долината. Там открива убийците много по-рано, отколкото би желал. Защото те още бродят наоколо, срещат го на пътя и го блъскат с колата си. Минават два пъти през тялото му и избягват. В това време Фабиен се е укрила в църквата в Таверле. Призори научава, че съпругът ѝ е бил убит от пиян шофьор. Тогава разбира, че децата ѝ са били жертва на манипулация и че мъжете, убили съпруга ѝ, ще ѝ видят сметката, ако веднага не се укрие.

Така започва бягството ѝ.

Нататък знаете. Двете отиват в Сарзак, на повече от триста

километра от Гернон. Отново бягат, когато Етиен Кайоа и Рене Сертис попадат на следите им. После Фабиен се опитва да прогони демоните от лицето на дъщеря си, убедена, че е жертва на проклятие. Накрая пътната злополука отнема живота на детето ѝ.

Оттогава майката се е оттеглила от света. Винаги се е колебала между няколко хипотези. Но най-вероятната според нея е, че осиновите-лите на втората ѝ дъщеря са могъщи и диаволични личности от университета и че те са организирали цялата история – заменили са мъртвата си дъщеря срещу нейната и после са решили да убият и нея, и Юдит, за да не се разкрие истината. Жената така и не разбрала за какво става дума, каква е същността на истинската манипулация.

Сега, Ниманс, нашите две разследвания се сливат. Вашата хипотеза подкрепя моята. Да – убиецът е видял откраднатите фишове. Да – проследил е Кайоа, после Сертис и Шернсе. Да – разкрил е манипулацията и е решил да си отмъсти по най-кървавия начин. И този убиец не е никой друг, освен близначката на Юдит. Затова използва струна от пиано – за да припомни за дарбите на истинската си майка. Затова изнася телата в планината – там, където баща ѝ е събирал кристали. Затова пръстовите ѝ отпечатащи толкова приличат на тези на самата Юдит... Търсим кръвна сестра, Ниманс.

– Но коя е тя? – избухна Ниманс. – Под какво име е израсла?

– Не знам. Майката отказа да ми го съобщи. Но имам лицето ѝ.

– Лицето ѝ?

– Имам снимка на Юдит на единайсет години. Ще рече, че имам лицето на убийцата, след като двете са напълно еднакви. Мисля, че с тази снимка можем...

– Покажи ми я. Бързо.

Карим извади снимката и му я подаде.

– Тя убива, господин комисар. Тя отмъщава за изчезналата си сестра. Отмъщава за убития си баща. За задушнените бебета, за измамените семейства, за... Ниманс, добре ли сте?

Снимката трепереше в пръстите на комисаря, който наблюдаваше лицето на момиченцето със стиснати зъби. Карим внезапно разбра и се наведе над него.

– Господи, да не би да я познавате? Така е, нали? Познавате я.

Ниманс изпусна снимката в калта. И изрече:

– Жива. Трябва да я заловим жива.

Двете ченгета тръгнаха в дъжда. Не си говореха, едва дишаха. Преминаха през няколко пътни бариери. Полицаите им хвърляха подозрителни погледи. На никой от двамата не хрумна да поискат подкрепление. Ниманс беше въвн от играта, Карим – извън своята територия. Но знаеха – разследването беше тяхно. Само тяхно.

Стигнаха до университетското градче и спряха пред главната сграда. Безмълвно се качиха на последния етаж, преминаха по коридора и почукаха на вратата, застанали от двете страни на рамката. Никакъв отговор. Разбиха ключалката и влязоха в апартамента.

Ниманс бе насочил напред своя ремингтон, който бе взел от централното управление. Карим държеше глока си и фенера.

Никой.

Тъкмо претърсваха жилището, когато пейджъра на Ниманс извънтя. Трябваше спешно да се обадят на Марк Костес. Комисарят веднага набра номера му. Ръцете му все още трепереха.

– Ниманс, аз съм с Барн. Само да ви кажа, че са открили Софи Кайоа.

– Жива?

– Да, жива. Бягала към Швейцария с влака...

– Каза ли нещо?

– Казава, че ще е следващата жертва. И че познава убиецата.

– Съобщи ли името му?

– Съгласна е да говори само с вас, господин комисар.

– Осигурете й охрана. Никой да не разговаря с нея. Никой да не се приближава до нея. До един час ще съм в управлението.

– До един час? Но... къде сте?

– Доскоро.

– Чакайте! Абдуф с вас ли е?

Ниманс подаде телефона на младия лейтенант и продължи обиска си. Карим чу гласа на лекаря:

– Имам тоналността на струната – каза Костес.

– Си бемол?

– Откъде знаеш?

Карим не отговори и изключи телефона.

– Тук нищо няма да намерим – каза Ниманс. – Да вървим в спортната зала. Там е убежището й.

Вратата на спортната зала отвориха без всякакво усилие. Вътре нямаше никой.

Прескочиха трамплините, минаха под успоредките, хвърлиха поглед нагоре, където висяха халки и върлини. Тишина. Миризма на застояла пот и стара гума. Всеки от полицаите усещаше напрежението на другия. Ниманс прошепна:

– Тук е. Сигурен съм, че е тук.

Карим се насочи към отоплителните тръби. Тръгна покрай тях, прескачайки гири и кожени топки, и стигна до купчина железни пръти, подпрени на изправени до стената дюшеци. Премести прътите и смъкна, дюшеците. Отзад бе вратата към котелното.

Изстреля един куршум в ключалката и вратата изскочи от пантите си.

Вътре беше тъмно. Силна миризма ги удари в ноздрите. На кръв.

Кръв по стените, по чугунените тръби, по пода, по издутите стени на котела.

Приблжиха се и в светлината на фенера видяха увити около тръбите струни от пиано. На пода имаше бидони с бензин, запушени с окървавени парцали; гири с парчета Изсъхнала плът по тях; ножовки, залепнали в локви от хемоглобин.

Върху една пейка Ниманс забеляза някакви цветни предмети. Коленичи и ги огледа. Хладилни кутии. Отвори едната и освети вътрешността ѝ. Очи. Белезникави желатинови сфери в гнездо от лед.

Другата кутия съдържаше синкави ръце със зацапани с кръв нокти. Комисарят отстъпи. Карим изстена.

И двамата знаеха, че не се намират в котелното. Бяха проникнали в мозъка на убийцата. В царственото ѝ убежище. Там, където бе сметнала за уместно да принесе в жертва убийците на бебета.

Карим прошепна:

– Избягала е. Далеч от Гернон.

– Не – отвърна Ниманс и се изправи. – Трябва ѝ Софи Кайоа. Тя е последната в списъка. Софи е в централното управление. Сигурен съм, че тя ще научи това, или че вече го знае, и ще отиде там.

– При тия блокирани пътища? Няма да направи и крачка и ще...

Карим рязко млъкна. Двамата мъже са спогледаха и прошепнаха едновременно:

– Реката.

Оттук нататък нещата се развива в околностите на университетското градче, където бе намерен Реми Кайоа. Там, където реката се разливаше в малко езерце, преди отново да потече към града.

В светлината на фаровете двамата полицаи забелязаха силует в черна мушама с малък сак на гърба. Лицето се обърна и Карим разпозна каската и планинската шапка. Младата жена отвързваше една червена надуваема лодка.

Ниманс прошепна:

– Не стреляй и не се приближавай. Ще я арестувам сам.

Преди още Карим да успее да отговори, комисарят бе въвн от колата и се спускаше към езерото. Младият лейтенант изключи колата. Видя комисарят да тича и го чу да вика:

– Фани!

Младата жена вече влизаше в лодката. Ниманс я хвана за яката и с рязко движение я дръпна към себе си. Карим като хипнотизиран гледаше двата силуета, завъртени във вихъра на неразбираем балет.

Видя ги да се прегръщат – поне така му се струваше. Видя как жената отхвърля назад глава и се извива. Как Ниманс се навежда и вади оръжието си. Видя как от устните му избликна кръв и разбра, че жената бе разпрапа вътрешностите му с ножа си. Чу приглушени изстрели, с които Ниманс унищожаваше плячката си, докато двамата продължаваха да стоят слети в смъртоносна прегръдка.

– НЕ!

Карим затича към двойката, която залиташе на високия бряг на езерото. Поиска отново да извика, поиска да върне времето назад. Но не можа да попречи на неизбежното – Пиер Ниманс и жената паднаха във водата, която бавно ги повлече навътре. Скоро прегърнатите трупове минаха покрай скалите и изчезнаха в реката, която течеше към града.

Младото ченге стоеше неподвижно и продължаваше да гледа водата, да слуша ромоленето ѝ някъде там отвъд скалите, отвъд езерото. Но внезапно усети – явно кошмарът никога нямаше да свърши – острието на нож, допрян до гърлото му.

Една ръка се плъзна под мишницата му и извади глока.

– Радвам се да те видя пак, Карим.

Гласът бе нежен. Карим бавно се обърна и веднага позна овалното лице, матовия тен, светлите, замъглени от сълзи очи.

Знаеше, че се намира пред Юдит Еро, съвършеното копие на жената, която Ниманс бе нарекъл Фани. Пред момиченцето, което толкова бе търсил.

Момиченцето, станало жена.
Напълно и истински жива.

60

– Бяхме две, Карим. Винаги сме били две.

– Разкажи ми, Юдит. Разкажи ми всичко. Ако ще умирам, поне да знам.

Младата жена все още плачеше, двете ѝ ръце стискаха глока на полица. Носеше черна мушам, костюм за подводно плуване и тъмна каска.

– В Сарзак, когато мама разбра, че дяволите са ни открили, тя разбра също така, че никога няма да се отървем от тях. Че те винаги ще ни преследват и накрая ще ме убият. Тогава ѝ хрумна нещо гениално. Каза си, че единственото място, където няма да ме търсят, е в сянката на близначката ми Фани Ферера. В самото сърце на живота ѝ... Каза си, че със сестра ми трябва да живеем един живот, тайно от всички останали.

– Другите родители... знаеха ли?

Юдит се засмя през сълзи.

– Не, глупчо. Фани и аз се бяхме опознали в училище „Ламартин“ и вече не искахме да се разделяме. Така че малката ми сестричка веднага се съгласи. Двете щяхме да живеем един и същи живот, без никой да знае за това. Но най-напред трябваше да се отървем от убийците – зави-наги. Трябваше да ги убедим, че съм мъртва. Мама организира всичко с цел да си помислят, че се опитваме да избягаме от Сарзак. А всъщност ги водеше към капана – пътната злополука.

Карим разбра, че и той самият се бе хванал в капана четиринайсет години по-късно. Ако само за няколко часа бе успял да проследи пътя на Фабиен и Юдит Еро, това беше, защото те самите го бяха насочили по него. Точно както бяха насочили Кайоа и Сертис през 1982 г.

Юдит продължи, сякаш бе прочела мислите му:

– Мама ви измами всичките. Всичките! Никога не е била религиозна. Никога не е вярвала в дяволи. Никога не е искала да гони демоните от лицето ми. Избра монахиня да вземе снимките, за да могат по-лесно да я проследят, схващаш ли? Правеше се, че заличава следите ни, но всъщност очертаваше ясен, очевиден път, за да доведе убийците до финалната сцена... Затова се довери на Крозие, който е дискретен като сврака...

– Кайоа и Сертис не са тръгнали по този път. Никоой не ми е говорил за тях по време на разследването.

– Те бяха по-предпазливи от теб! Но тръгнаха по пътя ни. Не ни беше лесно, вярвай ми... Защото, когато организирахме злополуката, Кайоа и Сертис ни бяха открили и щяха да ни убият.

– Злополуката... Как успяхте?

– Цял месец ѝ трябваше на мама, за да я подготви. Особено номера с разбиването на колата в стената. Трябваше да се изпълни така, че да оцелее...

– А... тялото? Чие беше то?

Юдит се засмя. Беше лек и саркастичен смях. Карим се сети за окървавените гири, за бидоните с бензин, за локвите кръв. И разбра, че Фани само е подкрепяла сестра си и че истинската мъчителка е Юдит. Луда. Луда за връзване.

– Мама четеше всички вестници от областта – криминалната хроника, некролозите... Проверяваше по болниците, по гробищата. Трябваше ѝ тяло, което да отговаря на ръста и на възрастта ми. Седмица преди злополуката изрови едно дете, погребано на сто и петдесет километра от нас. Момченце. Идеалната възможност. Мама вече беше решила да обяви смъртта ми с името Юд. А и нали тялото щеше да бъде неузнаваемо. Дори полът му нямаше да може да се познае. Карим, трябва да знаеш... От петък до неделя живяхме с трупа вкъщи. Момченце, загинало в пътна катастрофа, не беше никак приятно за гледане. Поставихме го в напълнената с лед вана. И зачакахме.

– Крозие помогна ли ви?

– Помагаше ни през цялото време. Беше обсебен от хубостта на мама. И усещаше, че цялата тази зловеща история е за наше добро. Та чакахме два дни. В малката ни каменна къщичка мама свиреше на пиано. Свиреше, свиреше... Все сонатата на Шопен. Сякаш за да заличи кошмара...

– А отпечатъците? Твоите отпечатъци на фиша.

– Нищо по-просто. Крозие ми взе отпечатъците на друг фиш и го замени с онзи на местопроизшествието. Мама не искаше да остави нищо на случайността.

Полицаят стисна юмруци. Нищо по-просто наистина. А той не се бе сетил. Внезапно се взря в бинтованата ръка, която държеше глока му.

– Онази нощ ти ли беше?

– Ами да, глупчо. Бях дошла да принеса в жертва Софи Кайоа, тази малка курва, лудо влюбена в мъжа си... Трябваше да я убия. Ако го бях

направила, Фани щеше да е още жива... Но не можах, не можах... Веднага след злополуката отидох при Фани в Гернон. Тя бе измолила от родителите си да я настанят в интерната, на последния етаж на училище „Ламартин“. Бяхме само на единайсет години, но веднага заживяхме в хармония... Живеех под покрива. Още тогава ме биваше в алпинизма. От покрива се спусках у сестра ми като истински паяк. Никой никога не ме видя.

Годините минаваха. Разменяхме се във всякакви ситуации – на училище, в семейството, с приятелите, приятелките. Споделяхме храната си, живеехме един и същи живот, но като се редувахме. Фани беше интелектуалката – посвещавахе ме в науката, в геологията. Аз я учех на алпинизъм, запознавах я с планината, с реките. Двете заедно правехме невероятна личност. Нещо като дракон с две глави.

Понякога мама идваше да ни види в планината. Носеше ни храна. Никога не ни говореше за произхода ни или за двете години, прекарани в Сарзак. Смяташе, че начинът, по който живеехме, може да ни направи щастливи. Но аз не бях забравила миналото. Винаги носех със себе си струна от пиано. И често слушах сонатата в си бемол... Сонатата на момченцето във ваната. Понякога ме обземаше безумна ярост. Стисках струната и тя се впиваше в дланите ми. И си спомнях за всичко – за страха ми в Сарзак, когато играех ролята на момче в неделя, близо до манастира, където усвоих уменията на огнегълтач, за последната нощ, когато мама излезе с мъртвото момче.

Тя не пожела да ми каже имената на убийците, които ни преследваха и които бяха прегазили баща ми. Боеше се от мен, дори тя... Според мен знаеше, че някой ден ще ги унищожа... Отмъщението ми чакаше нещо дребно, някаква искра, за да пламне... Съжалявам само, че историята с фишовете на новородените се появи толкова късно, чак след смъртта на старите Кайоа и Сертис...

Юдит замълча и хвана по-здраво оръжието. Карим също мълчеше и мълчанието му бе въпрос. Внезапно младата жена извика:

– Какво още искаш да ти кажа? Че Кайоа призна всичко? Че безумието е започнало още от предишните поколения? Че продължаваха да крадат бебета? Че смятаха да ни оженят, мен и Фани, за някой от онези шибани гении от университета? Ние бяхме техни създания, Карим...

Юдит се наведе.

– Те бяха напълно превъртели. Безвъзвратно. Въобразяваха си, че действат в интерес на човечеството, като създават съвършени генетически разклонения. Кайоа се взимаше за Бог... Сертис отглеждаше

хиляди плъхове в склада... Плъхове, които представляваха населението на Гернон. Всеки плъх носеше името на някое семейство... Това говори ли ти нещо? Разбираш ли до каква степен бяха изперкали тези мръсници? А Шернсе завършваше картината. Той твърдеше, че ирисите на висшата раса ще блестят с особен блясък и че той е техният пазител...

Юдит продължи по-тихо:

– С Фани им взехме страха... Най-напред принесохме в жертва малкия Кайоа. Трябваше ни отмъщение, което да съответства на заговора им. Фани се сети за биологическото осакатяване. Тя казваше, че трябва да ги унищожим в дълбочина, както те бяха унищожили идентичността на децата в Гернон... Казваше, че от телата им трябва да останат само отражения... А идеята за местата, за водата, леда, стъклото бе моя. И аз вършех мръсната работа. Аз принудих първия мръсник да говори – с огън и нож...

После вклинихме тялото в скалата... Написахме посланието на стената в апартамента на библиотекаря... Подписахме го „Юдит“, та още повече да ги подлудим, да им дадем да разберат, че призракът се е завърнал. С Фани знаехме, че заговорниците ще дотичат в Сарзак да проверят дали е вярно това, което са си мислели, че се е случило през 82-а – че съм мъртва и погребана... Тогава отидохме там и изпразнихме ковчега ми. Напълнихме го с костите на гризачите, които взехме от халето – Сертис им беше сложил дори етикети, гадният фетишист...

Юдит избухна в смях, после отново закрещя:

– Представям си какви физиономии са направили, като са отворили ковчега! Трябваше да знаят, Карим! Трябваше да разберат, че времето на отмъщението е дошло, че ще пукнат... Че ще платят за всичкото зло, което са причинили на града ни, на семействата ни, на нас, двете сестри, и на мен, на мен, на мен...

Гласът ѝ заглъхна. Карим прошепна:

– А сега? Какво ще правиш?

– Ще отида при мама.

Ченгето си помисли за огромната жена в усамотената къща. За Крозие, който сигурно е отишъл при нея в последните часове на нощта. Ра-но или късно щяха да ги арестуват и двамата.

– Трябва да те задържа, Юдит.

Младата жена се изсмя.

– Да ме задържиш? Но оръжието ти е в мен! Ако мръднеш, ще те убия.

Карим се приближи до нея и се опита да се усмихне.

– Всичко свърши, Юдит. Ще ти помогна да се лекуваш, ще...

Когато младата жена натисна спусъка, Карим вече бе извадил беретата, която винаги носеше със себе си и която му бе помогнала да се справи със скинарите. Беретата – последният му шанс.

Куршумите им се крътосаха и в утрото се разнесоха два изстрела. Карим не беше засегнат, но Юдит грациозно залитна назад. Направи няколко крачки, като в танц, докато кръвта избиваше на гърдите ѝ.

Изпусна пистолета, после се претърколи в празното. На Карим му се стори, че по лицето ѝ премина усмивка.

Спусна се към скалите и погледна надолу, за да види тялото на Юдит, момиченцето, което бе обичал – сега знаеше това – повече от всичко на света в продължение на двайсет и четири часа.

Различни окървавения силует, който се спускаше по течението към реката, там, където бяха изчезнали Фани Ферера и Пиер Ниманс.

Далеч зад планината се издигаше яркото утринно слънце.

Карим не му обърна внимание.

Никакво слънце не можеше да освети мрака, който обгръщаше сърцето му.

КРАЙ

© 1998 Жан-Кристоф Гранже
© 2001 Росица Ташева, превод от френски

Jean-Christophe Grange
Les rivières pourpres, 1998

Сканиране, разпознаване и редакция: Alegria

Издание:

ИК „Колибри“, 2001
Художествено оформление Стефан Касъров

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/9570>]